

Aggera för förändring

En rättvis värld är möjlig

Häfte J

Agera för förändring

En rättvis värld är möjlig

Partistyrelsens utlåtande och motioner som rör området Folkrätt och mänskliga rättigheter (motionerna J1–J30)	2
Partistyrelsens utlåtande och motioner som rör området Fred och säkerhet (motionerna J31–J58)	58
Partistyrelsens utlåtande och motioner som rör området Migration (motionerna J59–J63)	115

Socialdemokratiska partistyrelsen
överlämnar härmed till partiets 36e ordinarie kongress,
den 28 oktober – 1 november 2009 i Stockholm,
i stadgeenlig ordning inlämnade motioner samt partistyrelsens utlåtanden
och övriga förslag.

En rättvis värld är möjlig

Partistyrelsens utlåtanden och motioner som rör området Folkrätt och mänskliga rättigheter

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

J1:1, J2:1, J2:2, J3:1, J3:2, J4:1, J4:3, J5:1, J6:1, J7:1, J7:2, J37:2
(FN och folkrätt)

Motion J7:1–2 (Åstorps arbetarekommun) yrkar att ett land som angriper ett annat i sin helhet ska återställa och bekosta alla de skador man åsamkat civilbefolkningen och landet på bostäder, sjukhus, företag, offentliga byggnader, hamnar, flygplatser, vägar, annan infrastruktur samt ersätta ekonomisk skada samt att ett land som angripit ett annat land ska också bekosta, leta upp och oskadliggöra granater och bomber, bland dem splitterbomber, som i många fall ligger kvar odetonerade i det angripna landet. Motion J5:1 (Eskilstuna arbetarekommun) föreslår att Socialdemokraterna verkar för att det internationella samfundet arbetar fram flera, mer verkningsfulla icke-militära medel i syfte att förhindra att militära fredsframtvängande insatser blir nödvändiga. I motion J1:1 (Stockholms arbetarekommun) yrkas att Socialdemokraternas utrikespolitik – inklusive utvecklings-, säkerhets- och migrationspolitiken – i alla delar ska genomsyras av ett barnperspektiv och en tillämpning av FN:s barnkonvention. Motion J4:1 och 3 (Stockholms arbetarekommun) föreslår att partikongressen beslutar att socialdemokratin ska fortsätta arbeta för folkrättens principer genom att stärka FN och dess stadga samt att partikongressen beslutar att partiet ska verka för att ansvariga för folkrättsbrott begångna under kriget i Irak ska ställas till svars i enlighet med internationell humanitär rätt. I motion J2:1–2 (Örebro arbetarekommun) föreslås att partikongressen beslutar att FN bör tilldelas en mer aktiv roll i lösningar av etniska konflikter inom nationalstater samt att partikongressen beslutar att en formel för FN-förvaltning av krigs- och konflikt-drabbade territorier under ockupation och i etnisk konflikt bör utvecklas. Motion J6:1 (Nacka arbetarekommun) föreslår att Sverige ska påverka FN att ta initiativ för att stoppa det systematiska våldet mot kvinnor och barn i krig, mot tortyr och mot att barn utnyttjas då polis/militär griper den misstänkte pappan genom att ta hela familjen till polisarrest. Motion J3:1–2 (Malmö arbetarekommun) föreslår att Sverige ska verka för att alla FN:s medlemmar ska avskaffa dödsstraffet samt att Sverige ska verka för att en förening av de 130 ovannämnda stater bildas för att underlätta FN:s arbete och försäkra världens säkerhet. Motion J37:2 (Uppsala arbetarekommun) föreslår att partikongressen beslutar att socialdemokratin ska fortsätta arbeta för folkrättens principer genom att stärka FN och dess stadga.

För socialdemokratin har folkrätt och mänskliga rättigheter alltid varit vägledande i vårt internationella arbete. Folkrätten ska vara grunden i den internationella ordningen och varje stat har ett ansvar att den upprätthålls. För att folkrätten ska efterlevas krävs starka institutioner. Tillkomsten av den Internationella brottmålsdomstolen var ett stort framsteg och ökar möjligheterna att inom ramen för den internationella rättsordningen utkräva individuellt ansvar för grova brott mot mänskliga rättigheter och humanitär rätt. När enskilda staters rättsskipning inte fungerar eller om de inte vill bestraffa krigsförbrytelser, brott mot mänskligheten eller folkmord är det viktigt att den Internationella brottmålsdomstolen tar över. Detta ger en möjlighet att döma även de högsta politiska och militära ledarna och

det avskräcker från nya brott. Många större stater – däribland USA, Ryssland, Kina och Indien – står dock fortfarande utanför samarbetet. Partistyrelsen konstaterar att det är viktigt att alla stater undertecknar och ratificerar konventionen om upprättande av Internationella brottmålsdomstolen för att öka legitimiteten och för att intensifiera arbetet i domstolen. Sverige har ett viktigt ansvar i att förmå fler stater att erkänna ICC. Målet är att alla stater ska erkänna domstolen.

Förenta nationerna är en viktig internationell organisation, men FN är aldrig starkare än vad medlemsstaterna tillåter. Organisationen ska förmå att såväl hantera kriser och värna mänskliga rättigheter som att främja social och ekonomisk utveckling. Läget för de mänskliga rättigheterna och folkrätten liksom kraven att möta de globala hoten förutsätter att FN reformeras och stärks.

Sverige ska mer aktivt stödja de processer som nu pågår som uppföljning till de antagna besluten vid FN-toppmötet 2005, till exempel det nya rådet för mänskliga rättigheter och FN:s fredsskapande kommission. Gamla som nya FN-institutioner behöver stöd för att mänskliga rättigheter, säkerhet och utveckling ska koordineras på det mest effektiva sättet, både i FN:s högkvarter och i fält. Partistyrelsen vill se ett ökat engagemang för FN med fler politiska initiativ som kan bidra till en välfungerande världsorganisation och en bättre internationell ansvarsfördelning, som bättre tjänar mänskligheten.

Säkerhetsrådet måste i sin sammansättning bättre spegla dagens värld. Arbetet i säkerhetsrådet ska allt mer präglas av förhandlingar mellan de deltagande länderna och parterna. Om någon av de permanenta medlemmarna lägger sitt veto ska det ses som ett misslyckande och användandet av vetot måste inskränkas till ett minimum. Partistyrelsen vill se ett system där det land som använt sitt veto måste avlägga en officiell motivering till generalförsamlingen. Det är av avgörande vikt att FN:s permanenta medlemmar i säkerhetsrådet inte använder sin vetorätt på ett sådant sätt att världssamfundet lamsläs, exempelvis vid etnisk rensning, massmord och folkmord. Passivitet från säkerhetsrådets sida kan uppmuntra till ensidig och folkrättsstridig våldsanvändning av enskilda stater.

Det är oacceptabelt att enskilda stater agerar på egen hand och startar krig i strid med FN-stadgan vare sig det sker med motiveringen att bekämpa terrorismen eller av andra skäl. Den politik Sverige, under en socialdemokratisk regering, för måste vara mycket tydlig. Partistyrelsen anser att anfällskriget mot Irak våren 2003 stred mot folkrätten och var ett exempel på hur ett land missbrukar sin politiska och militära makt. Övergreppet blir inte mindre allvarligt av att den avskyrde diktatorn Saddam Hussein avlägsnades från makten, vilket i sig självfallet måste betraktas som en stor vinning. Kriget var också ett strategiskt misslyckande och har i det närmaste utvecklats till ett inbördeskrig med inblandning av främmande makt. USA måste lämna Irak på ett sätt som världssamfundet accepterar. Det internationella samfundet måste hjälpa Irak att bryta våldsspiralen och få till stånd en positiv utveckling. Det finns ett stort behov av mer civilt stöd och resurser till återuppbyggnaden. När Irak går in i en ny fas kommer kraven på ett ökat engagemang att komma.

Partistyrelsen ser det som ett viktigt framsteg att världens länder antog principen om skyldigheten att skydda vid FN:s reformtoppmöte hösten 2005. Principen innebär att det är varje stats ansvar att skydda sin befolkning mot folkmord, krigsförbrytelser, etnisk rensning och andra brott mot mänskligheten och att agera för att förebygga sådana allvarliga övergrepp. I en situation när en stat inte förmår eller vill leva upp till detta ansvar har det internationella samfundet en skyldighet att

ingripa för att skydda en befolkning. Det är viktigt att utveckla arbetet inom alla pelarna i skyldigheten att skydda: att förebygga konflikter och övergrepp genom politiska och humanitära åtgärder, att agera då katastrofen är ett faktum och att bistå med att återbygga ett land efter en våldsamt konflikt.

Skyldigheten att skydda innebär ett radikalt nytänkande när det gäller synen på suveräniteten. Den betonar att suveränitet innebär skyldigheter gentemot den egna befolkningen och ett ansvar att värna om människors säkerhet. Den ger inte längre frihet att slippa yttre inblandning. Motståndet mot ingripanden från det internationella samfundet är fortfarande stort, dels från länder som fruktar att stormakterna vill använda skyldigheten att skydda för egna maktpolitiska syften och dels från länder som använder suveräniteten som skydd för att begå övergrepp mot de mänskliga rättigheterna. Arbetet för att få såväl enskilda stater som det internationella samfundet att leva upp till sitt ansvar att skydda civila måste utvecklas vidare.

Det är viktigt att kopplingen mellan fred, säkerhet och utveckling är tydlig. Detta var också en fråga som framfördes tydligt i partiets rådslagsarbete. Utan ett effektivt arbete mot orsaker till konflikter, fattigdom och politisk extremism kommer heller inte konflikterna i sig att kunna lösas. Detta gäller också under återuppbyggnadsskedet efter en konflikt. Partistyrelsen håller med motionären om att återbyggnaden av ett land efter konflikt är en viktig fråga och att det angripande landet bör ta ansvar för återuppbyggnaden av infrastruktur och rensning av kvarvarande vapen. I praktiken kan detta vara svårt att få till stånd och världssamfundet måste då ta ansvar för att bistå landet med återuppbyggnaden efter inbördeskriget. Internationell närvaro behövs för att stärka säkerheten.

För en varaktig fred i ett konflikthärjat samhälle krävs ett långsiktigt återuppbyggnadsarbete med en kombination av civila och militära medel. Utan insatser för en demokratisk utveckling, för att stärka respekten för de mänskliga rättigheterna och för uppbyggnaden av en rättsstat, blir en hållbar och rättvis fred omöjlig. Om inte säkerheten kan garanteras, ofta med hjälp utifrån, kan heller inte återuppbyggnaden och utvecklingen ta fart.

Konflikter och krig får katastrofala följder både för enskilda människor och som ett hinder för utveckling. Fred och säkerhet är en förutsättning för utveckling samtidigt som utvecklingssamarbetet bidrar till att stärka säkerheten. För socialdemokratin är konfliktförebyggande insatser inom ramen för det internationella samarbetet centrala.

Partistyrelsen håller med motionären i sak och anser att Sverige ska satsa mer resurser på förebyggande verksamhet både inom den egna utrikespolitikens olika områden och i samverkan med enskilda organisationer och internationella institutioner. Det är också viktigt att Sverige fortsätter med uppgiften att utveckla FN:s nya fredsbyggande kommission och dess arbete med att bygga upp krigshärjade länder.

Sverige har, under socialdemokratisk regering, genom sin utrikes- och biståndspolitik över tiden byggt upp en stor trovärdighet. Många gånger över åren har Sveriges roll efterfrågats i olika sammanhang men vi har vare sig haft resurser, organisation eller kunskap att ta oss an flera av de uppgifter vi ombetts att bistå i. Partistyrelsen tycker det är viktigt att stärka arbetet för fred och säkerhet och att det görs en särskild satsning på medling, konflikthantering och förebyggande fredsarbete.

Kvinnor utgör en majoritet av jordens befolkning, men kvinnors rättigheter är fortfarande kränkta i många länder. Kampen för jämställdhet mellan kvinnor och män måste prioriteras. Det handlar bland annat om rätten till utbildning,

till inflytande och äganderätt, om sexuella och reproduktiva rättigheter, rätten att bestämma över sin egen kropp och rätten till fria och säkra aborter. Partistyrelsen anser att FN:s kvinnokonvention, CEDAW, ska vara en grundpelare i socialdemokratiskt arbete för mänskliga rättigheter för att säkerställa att diskriminering av kvinnor upphör.

Sexuellt våld är en av de allvarligaste formerna av våld mot kvinnor, där våldtäkt utgör den grövsta formen. Våldtäkt är, vare sig det sker i tider av fred eller under väpnad konflikt, en kränkning av en kvinnas identitet och mänskliga rättigheter. I väpnade konflikter har våld mot kvinnor nått epidemiska proportioner. Massvåldtäkter används ofta systematiskt som ett vapen. Partistyrelsen anser att det omfattande sexuella våldet mot kvinnor och barn i väpnade konflikter måste bekämpas än mer målmedvetet. Våldtäkter används i ökande grad som vapen för att kränka och stigmatisera kvinnorna. De grova övergreppen innebär ett enormt lidande för de drabbade men är också ett hot mot fred och säkerhet. Våldet mot kvinnor fördjupar konflikter och försvårar möjligheterna till försoning. Kvinnor och barn i krigshärjade områden i världen utsätts dagligen för omfattande våld. De är inte enbart offer i skuggan av krig utan måltavlor där sexuellt våld är en del av krigsföringen. Arbetet med FN:s säkerhetsråds resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet är centralt i detta sammanhang. Kvinnors rättigheter och perspektiv måste få bättre genomslag i arbetet för fred och säkerhet. Ett ökat kvinnligt deltagande i konfliktförebyggande och krishantering före, under och efter en konflikt är en förutsättning för hållbar fred och utveckling. Alla länder ska upprätta nationella handlingsplaner för genomförandet av resolution 1325. Denna linje ska partiet driva särskilt aktivt i EU, där bara ett tiotal av unionens 27 medlemsländer har antagit nationella handlingsplaner för genomförandet av resolutionen.

FN:s säkerhetsråd antog enhälligt resolution 1820 om sexuellt våld mot civila i konflikter från 2008. Resolutionen fördömer våldtäkt och andra former av sexualiserat våld i konfliktsituationer och stadgar vidare att våldtäkt kan utgöra krigsbrott, brott mot mänskligheten och en konstituerande handling för folkmord. Socialdemokraterna uppmärksammade resolution 1820 på Socialistinternationals kongress 2008 och tog initiativ till ett uttalande som uppmanar alla SI:s medlemspartier att trycka på för att resolution 1820 ska implementeras. Partistyrelsen välkomnar och stödjer denna viktiga resolution och kommer att fortsätta att arbeta för att den antas av alla FN:s medlemsländer.

Barn är ofta särskilt utsatta exempelvis när det gäller konflikter, inte minst barn som tvångsrekryteras till den grymma tillvaron som barnsoldater. Barn riskerar att utnyttjas och de saknar ofta möjlighet att skydda sig eller göra sin röst hörd. Barn får aldrig användas som en hävstång för att komma åt föräldrar eller andra anhöriga vid konflikter eller när människor flyr undan lagen eller ett utvisningsbeslut.

Barn och ungdomar har alltid varit och är en viktig målgrupp i det internationella utvecklingssamarbetet för socialdemokratin. Att investera i barn och ungdomar är att investera i framtiden. Partistyrelsen anser att barnrättsperspektivet ska genomsyra allt internationellt arbete och dialogen med våra samarbetsländer, att barns utsatthet och framtid i alla sammanhang måste lyftas fram och FN:s barnkonvention ska tillämpas konsekvent. Barnkonventionen och dess tilläggsprotokoll är viktiga redskap för att förbättra barns situation i världen. Partistyrelsen vill att Sverige ska fortsätta sitt engagemang för att samtliga stater ska ratificera dessa.

Partistyrelsen vill också uppmärksamma FN:s säkerhetsråd resolution 1612, från 2005, som handlar om att ett övervaknings- och rapporteringssystem ska införas

som förhindrar att de som begår grova övergrepp mot barn, såsom mord, lemlästning, rekrytering av barnsoldater, sexuella övergrepp, bortförande och attacker mot skolor och sjukhus i väpnade konflikter, går fria. Resolutionen har lett till att en arbetsgrupp för barn i väpnad konflikt har satts upp under säkerhetsrådet och att en övervaknings- och rapporteringsmekanism inrättats för att följa frågornas utveckling på marken. Partistyrelsen välkomnar denna resolution och kommer vidare arbeta för att den efterlevs.

Dödsstraffet är ett djupt omänskligt straff. Dess grymhet och oåterkalleliga natur gör det till ett straff som inte bör ha någon plats i en civiliserad rättsordning. Partistyrelsen anser att Sverige måste agera bilateralt, i EU-arbetet och i FN-sammanhang, för att dödsstraffet avskaffas helt. Partiet har också tagit initiativ i Socialistinternationalen så att en kampanj mot dödsstraff genomfördes. Dödsstraff är inte värdigt något samhälle och ska alltid fördömas.

I avvaktan på ett generellt förbud mot dödsstraffet försöker Sverige och EU förmå andra stater att ansluta sig till det internationella protokoll som reglerar ett successivt avskaffande av dödsstraffet. Sverige respektive EU stöder också flera av de organisationer som söker rikta omvärldens uppmärksamhet mot hur dödsstraffet tillämpas i dag.

FN har bland annat i de internationella konventionerna om medborgerliga och politiska rättigheter, barnens rättigheter och om de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna fastställt strikta villkor för verkställighet av dödsstraff. I det andra fakultativa protokollet till konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter föreskrivs att staterna själva ska förbinda sig att permanent avskaffa dödsstraffet.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet J1:1, J2:1, J2:2, J3:1, J3:2, J4:1, J4:3, J5:1, J6:1, J7:1, J7:2, J37:2.

Motion J1 Stockholms arbetarekommun

En barnvänlig utrikespolitik

”Barndom”. Det som präglar oss i våra tidiga år kommer att påverka oss för resten av vårt liv. Hur vi lever, hur vi behandlar andra, vilka val vi gör och vilka värderingar vi står för grundläggs tidigt i livet. Det är därför vår främsta framtidsuppgift att alla barn får en trygg barndom, utifrån lika rättigheter och möjligheter.

År 1989 enades världens länder om detta när FN:s generalförsamling antog Konventionen om barnets rättigheter. Barnkonventionens 54 artiklar säger att alla barn har samma rätt att få sina behov tillgodosedda – såväl här hemma i Sverige som överallt annars på jorden.

Sverige har i många avseenden varit en föregångare när det gäller barns rättigheter, till exempel när det gäller förbudet mot aga. Nu föreslår vi ett nytt steg. Sverige bör bli det första landet i världen som upprättar en uttalat barnvänlig utrikespolitik. Detta skall göras genom att all svensk utrikespolitik – inklusive utvecklings-, säkerhets- och migrationspolitiken – genomsyras av Sveriges förpliktelser gentemot Barnkonventionen.

Vi tror att Sverige genom att arbeta mer och tydligare med frågor som handlar om barn och barns rättigheter kommer att kvalitetssäkra utrikespolitiken och vi ser flera områden där ett genomförande av Barnkonventionen får konsekvenser för vår utrikespolitik:

- i våra bilaterala relationer ska vi alltid lyfta fram vikten av att alla stater, även USA och Somalia, ratificerar barnkonventionen samt implementerar och lever upp till den,
- Sverige bör verka för att EU ansöker om anslutning till FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen),
- de europeiska länderna måste samarbeta för att motverka alla typer av våld mot unga, barnaga, sexuellt utnyttjande av barn, hedersrelaterat våld och handel med barn.

Svensk utvecklingspolitik ska bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor. I detta arbete är Barnkonventionen en lämplig utgångspunkt:

- barnkonventionens artikel 28 kräver att grundskoleutbildningen ska vara obligatorisk och gratis för alla barn. Rädda Barnen anger att omkring 72 miljoner barn inte har tillgång till utbildning trots att de är i grundskoleåldern. Det gäller framförallt barn från fattiga förhållanden, flickor, barn med funktionshinder och arbetande barn. Sverige bör betona vikten av universell grundskoletillgång i allt utvecklingssamarbete,
- våld är en verklighet för miljoner barn i världen. Barn som utsätts för våld blir det ofta i sin närmiljö och av personer de borde kunna lita på, till exempel en förälder, en lärare eller en vårdare. Ett bekämpande av våld mot barn bör integreras i alla utvecklingsinsatser som på olika sätt rör barn,
- genom att stärka det civila samhället, ge stöd till utvecklingen av lagar som ser till barns bästa, skapa förutsättningar för att myndigheter har kunskaper om barns behov samt verka för att det finns ekonomiska och sociala skyddssystem för barn och familjer kan Sverige genom utvecklingssamarbetet arbeta för barnkonventionens genomförande i andra länder,
- omkring tre miljoner barn lever med hiv/aids. Sverige bör ställa resurser till förfogande för att göra testning och mediciner tillgängliga för barn.

För att värna internationell fred och säkerhet deltar Sverige ofta i fredsfrämjande eller fredsbevarande insatser. Detta är viktigt även ur ett barnperspektiv, eftersom konflikter alltid drabbar barn särskilt hårt. Vi tror att även säkerhetspolitiken skulle påverkas med ett konsekvent genomförande av Barnkonventionen:

- när Sverige tar ställning till deltagande i konflikthanteringsinsatser bör situationen för barnen som finns i konfliktområdet kunna utgöra en självständig grund till att delta,
- det är inte ovanligt att konflikter leder till att de sociala skyddsnetten brister och familjer splittras. Detta i sin tur gör att barnen löper en ökad risk att utnyttjas eller utsätts för sexuella övergrepp eller våld. Sverige bör verka för att alla soldater utbildas i barns rättigheter. Detta gäller i synnerhet svenska soldater som deltar i fredsbevarande styrkor,
- vid upprättande av flyktingläger bör de som arbetar i dem få utbildning och handledning i vad de kan göra för att skydda barn,
- Sverige bör verka för internationella förbud och själv avstå från att tillverka och använda vapen som riskerar att särskilt skada barn, såsom minor och klusterbomber.

Att alltid tillämpa barnkonventionens krav om att ”barnets bästa alltid ska komma i första rummet” (artikel 3) kommer i synnerhet få konsekvenser för Sveriges migrationspolitik:

- alla barn bör få en bra start i livet. Enligt artikel 24 d i barnkonventionen ska det finnas hälsovård för mödrar före och efter förlossningen. För att Sverige ska leva upp till barnkonventionen bör alla mödrar som befinner sig i Sverige ges tillgång till mödravård på lika villkor. Detta förutsätter att den lag som endast ger vuxna som är gömda eller papperslösa rätt till omedelbar vård ändras så att det till exempel görs tydligt att de har rätt till mödravård,

- enligt artikel 9 i barnkonventionen ska ett barn inte skiljas från sina föräldrar mot deras vilja (såvida inte myndigheter på rättsliga grunder kommit fram till att ett sådant åtskiljande är nödvändigt för barnets bästa). Det förekommer att föräldrar som begått brott utvisas från Sverige, trots att deras barn bor kvar här. Detta anser vi icke vara förenligt med Barnkonventionen,
- principen om barnets bästa återfinns i utlänningslagens portalparagraf 1 kap. 10 §. Trots detta finns bestämmelser i utlänningslagen som tvingar föräldrar att skiljas från sina barn. Enligt Barnombudsmannen är detta i synnerhet ett problem när en person som fått ett avvisningsbeslut får barn tillsammans med en person i Sverige. Föräldern måste då resa till sitt hemland eller annat land för att ansöka om uppehållstillstånd på grund av anknytning,
- förändringar av regelverket för anhöriginvandring får inte leda till att föräldrar hålls åtskilda från minderåriga barn. Att ge uppehållstillstånd till någon som är gift och har omyndiga barn måste alltid innebära att det är en familj Sverige tar emot,
- vi tror att det i migrationsprocesserna kan behövas särskilda tolkar som är specialutbildade i att tolka för barn.

Sverige har möjlighet att bli det första land i världen som inför en utrikespolitik som konsekvent applicerar samtliga artiklar i FN:s barnkonvention.

Mot denna bakgrund yrkar vi att partikongressen tar ställning för:

J1:1 att Socialdemokraternas utrikespolitik – inklusive utvecklings-, säkerhets- och migrationspolitiken – i alla delar ska genomsyras av ett barnperspektiv och en tillämpning av FN:s barnkonvention.

Åke Rejnert och Karin Wallensteen

Stockholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J2 Örebro arbetarekommun

Etniska konflikter och FN

Olika etniska konflikter plågar en stor del av världens stater idag. Ofta är också en etnisk minoritet dominerande i ett avgränsat geografiskt område av en nationalstat präglad av en helt annan majoritetskultur. Den etniska minoriteten i ett land kan också vara majoritetskultur i en angränsande stat. Konflikter uppstår då också mellan stater utifrån hur minoriteten behandlas. En nationalstat känner sig hotad av att territorier dominerade av minoriteten ska brytas loss och rent ut av vill bli delar av en angränsande nationalstat. Konflikterna på Balkan, Cypern, konflikten mellan Armenien och Azerbajdzjan samt konflikterna mellan Ryssland och dess grannstater handlar mycket om detta.

Inte sällan finns också flera etniska minoriteter där en något mindre etnisk minoritet i sin tur är mer rädd för att bli dominerad av den större etnisk minoritet, än vad den är för den rådande majoritetskulturen.

Det finns också etniska minoriteter utan egen nationalstat såsom basker, kurder, palestinier och de många ursprungsbefolkningarna (samer, eskimåer, indianer et cetera).

De etniska konflikterna är alltså mycket komplexa och i dem finns olika former av religiösa och språkliga konflikter insprängda. Även själva begreppet ”eticitet” kan ju diskuteras. Är konflikten mellan serber och kroater ”etnisk” eller handlar det om olika kulturell-religiös orientering hos samma ”folk” som talar ett gemensamt språk?

En lösning på minoritetsproblem har ofta varit ett regionalt självstyre. Storbritannien

kan ju i sig sägas utgöra en sådan lösning där England, Skottland, Wales och Nordirland utifrån sin historia har olikartade "nationella identiteter". Den vägen har i sentid också prövats av Spanien och Frankrike (Corsica). I fråga om stabilt demokratiska stater och i fall där nationalstaten inte känner sig hotad av självstyret fungerar detta.

Flera etniska konflikter är dock så pass djupgående att det vore bra om världssamfundet utvecklade en formel för att hjälpa parterna och även i vissa fall tvångsmässigt kunde pålägga en stat en medling/lösning. Det senare kan ju redan sägas ha hänt genom att världssamfundet gett Kosovo självständighet från Serbien.

Förvaltarstyrelsen är ett av FN:s permanenta organ, och har fem medlemmar vilka är säkerhetsrådet permanenta medlemmar. Syftet med förvaltarstyrelsen var en gång att hjälpa kolonialt styrda territorier i deras utveckling mot att bli självständiga stater. De tolv områden det gällde är idag självständiga men rådet finns kvar utan uppgifter. En idé vore kanske att återuppliva verksamheten.

Etniska konflikter som inte kan lösas genom att ett territorium kvarstår i "sin" nationalstat eller där etniska konflikter som urartat i etniska rensningar och folkmord skulle permanent eller tillfälligt kunna lösas genom att området istället underställdes förvaltarstyrelsen. FN:s generalförsamling bör givetvis vara det organ som fattar beslut i frågan i världssamfundets namn. Även i andra fall än sådana som rör etniska konflikter kunde kanske förvaltarstyrelsen spela en roll.

I vilket fall finns det idag en rad områden där vägen till en lösning ur ockupation och konflikt vore att FN förvaltade dem under en övergångstid. Jag tänker närmast på Västsahara och Palestina. För en ockupationsmakt kan det vara enklare att överlämna till FN än till en befrielseströrelse även om slutresultatet blir detsamma dvs. en ny nationalstat.

Med hänvisning till ovanstående yrkas:

- J2:1 att partikongressen beslutar att FN bör tilldelas en mer aktiv roll i lösningar av etniska konflikter inom nationalstater,
- J2:2 att partikongressen beslutar att en formel för FN-förvaltning av krigs- och konflikttrubbade territorier under ockupation och i etnisk konflikt bör utvecklas.

Ameer Sachet (S)

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J3 Malmö arbetarekommun

FN:s medlemsländer ska avskaffa dödsstraff

Det är viktigt att FN fungerar väl och har ett starkt förtroende hos människor som vill leva i fred. FN kan spela en mycket stort roll när det gäller bekämpning av terrorismen.

Därför är det viktigt att medlemsländerna ska vara emot våld och terrorism.

Dödsstraffet är ett omänskligt straff och hör inte hemma i en modern och civiliserad stat. 130 av världens länder har idag avskaffat dödsstraffet i lag eller praxis, bland annat Turkiet, Liberia, Grekland, Filippinerna, Senegal, Rwanda och Mexico.

Idag svarar sex länder för mer än 90 procent av alla världens avrättningar, nämligen Kina, Iran, Irak, Pakistan, Sudan och USA. Kina är ensamt ansvarig för mer än 80 procent av alla avrättningar som sker i världen.

Därför yrkar jag:

- J3:1 att Sverige ska verka för att alla FN:s medlemmar ska avskaffa dödsstraffet,

J3:2 att Sverige ska verka för att en förening av de 130 ovannämnda stater bildas för att underlätta FN:s arbete och försäkra världens säkerhet.

Nahid Biglari

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J4 Stockholms arbetarekommun

Folkrätt

FN och folkrätten är och måste förbli det viktigaste instrumentet för att globalt värna fred. Men en internationell rättsordning som ger utrymme för en starkare stat att ensidigt diktera villkoren för folkrättens tillämpbarhet och innebörd, underminerar hela folkrättens idé; alla stater lika rättigheter och skyldigheter. Det är just därigenom, att folkrätten kan hävda den svages rätt gentemot den starke, som den fyller en funktion som är viktig att slå vakt om och försvara. En världsordning som tillåter att skyldigheter enligt FN:s stadga tillämpas olika för olika stater är detsamma som att avskaffa folkrätten. Det blir en världsordning där den starkare staten dikterar villkoren för de svagare. Därför måste socialdemokratin med kraft slå fast att folkrätten måste tillämpas konsekvent och lika för alla stater oavsett ekonomiska, politiska och militära förutsättningar.

FN och folkrätten måste dock alltid betraktas som medel, inte som mål i sig. Vår ambition att stärka FN måste utgå från idén att globalt samarbete och en gemensam internationell rättsordning är den bästa vägen för att försvara de ideologiska utgångspunkter som gör oss till socialdemokrater. Det är därför viktigt att ställa krav på stater att respektera folkrätten samtidigt som vi inte får låta folkrätten begränsa oss från att också ställa ytterligare krav. Med andra ord måste folkrättens krav, utan undantag, utgöra golvet för staternas internationella åtaganden, inte taket. En stat ska kunna gå längre i sitt värnande av fred, säkerhet och humanitära behov än vad folkrätten kräver, men aldrig bryta mot folkrättens principer.

Att tillåta att undantag görs från folkrättens mest grundläggande princip är detsamma som att underminera FN:s och folkrättens idé, auktoritet och okränkbarhet. En bedömning av när avsteg från det absoluta kravet på säkerhetsrådets godkännande av militär våldsanvändning får göras blir med nödvändighet godtycklig. Ett sådant avsteg kan heller inte göras utifrån folkrättens principer eftersom folkrättens huvudprincip just är den att förbudet mot ickesanktionerat våld är absolut. Med andra ord, ett väpnat anfall mot en stat ska bara kunna tillåtas om det är så uppenbart att det är befogat att hela världssamfundet, representerat av säkerhetsrådet och särskilt dess fem permanenta medlemmar, kan godkänna det. De fem permanenta medlemmarnas vetorätt är avsedd just som en garant för att ensidiga och godtyckliga intressen, av det slag som USA:s och Storbritanniens invasion av Irak innebar, inte ska kunna sanktioneras av världssamfundet. Tack vare vetorätten blev USA:s brott mot folkrätten och mänskligheten i bland annat Irak inte legaliserade av världssamfundet.

De formuleringar i rådslagsmaterialet som öppnar för avsteg från det absoluta kravet på FN-mandat för användande av militärt våld öppnar inte bara för godtycke och riskerar att leda till att humanitära katastrofer blir legitima. Än värre är att ett sådant avsteg skulle innebära att folkrättens allra mest grundläggande princip, den som är grunden i FN:s roll som fredsgarant, undermineras. Dessutom riskerar ett sådant för socialdemokratin historiskt, och internationellt uppseendeväckande, avsteg att i omvärldens ögon framstå som ett implicit men tydligt försvar för de synnerligen långsökta folkrättsliga argumenten

bakom anfall på Irak, ett resonemang som också helt byggde på den felaktiga föresatsen att Irak utgjorde ett militärt hot mot USA.

Uppskattningarna av antalet dödsoffer för kriget i Irak varierar stort mellan några hundra tusen och över en miljon. Under alla omständigheter har USA:s anfall på Irak resulterat i en av efterkrigstidens största humanitära katastrofer, kanske den allra största. En stor del av landets hela befolkning har tvingats fly. De kvarvarande lever under fruktansvärda omständigheter ur humanitär och säkerhetsmässig synpunkt. Bilden av svåra krigsförbrytelser, systematisk tortyr och frihetsberövanden är mycket omfattande. Principen om likhet inför lagen måste gälla alla brott mot folkrätten.

Oviljan att intervensera till stöd för humanitära katastrofer, som den i Rwanda, kan vi inte komma åt genom att göra avsteg från folkrättens allra mest grundläggande princip, och därmed öppna för ett godtycke där den starke dikterar villkoren för när folkrätten ska respekteras. Det torde framstå som uppenbart att den bristande politiska viljan bakom världssamfundets passivitet i till exempel Rwanda inte kan åtgärdas med en ordning som öppnar för ensidiga bedömningar av när folkrättens krav ska respekteras och inte. Istället innebär en sådan ordning ökad instabilitet, där de dominerande staterna väljer att gå sin egen väg, utifrån sin egen bedömning av när militärt våld ska underställas folkrätten. Det gäller inte bara USA:s framtida agerande utan i hög grad även till exempel Rysslands och Kinas. Därför är det viktigt att uppmärksamma att de fem permanenta medlemsländernas vetorätt syftar just till att upprätthålla en global stabilitet, göra stormakterna ömsesidigt beroende av varandra, möjliggöra förutsägbarhet och tillit i de globala relationerna och skapa en tröghet i det internationella systemet som gör det svårt att starta ett krig. Denna folkrättens grundläggande princip, att militära interventioner alltid ska underställas FN-mandat, har under hela efterkrigstiden utgjort en hörnsten i socialdemokratiens utrikespolitik.

Vi yrkar därför:

- J4:1 att partikongressen beslutar att socialdemokratin ska fortsätta arbeta för folkrättens principer genom att stärka FN och dess stadga,
- J4:2 att partikongressen beslutar att det absoluta kravet på FN-mandat vid militära interventioner bibehålls,
- J4:3 att partikongressen beslutar att partiet ska verka för att ansvariga för folkrättsbrott begångna under kriget i Irak ska ställas till svars i enlighet med internationell humanitär rätt.

Sofia socialdemokratiska förening

Stockholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J5

Eskilstuna arbetarekommun

Folkrätten är utgångspunkten för global säkerhet

Folkrätten är det viktigaste regelverket för att garantera global säkerhet. För svensk socialdemokrati har respekten för internationell rätt alltid varit en hörnsten i vårt utrikespolitiska agerande. Folkrätten kan erbjuda lösningar vid krishärdar samtidigt som den förhindrar unilateralt agerande utifrån egna intressen. Den diskussion som förts inom socialdemokratin om att andra än FN:s säkerhetsråd skulle ges formell möjlighet att ge mandat för ”fredsbevarande operationer” riskerar att urvattna FN-systemet.

Socialdemokratin skall stå fast vid folkrätten och inte bidra till att den urvattnas eller töms på tillämpligt innehåll. Sveriges starka ställningstagande för folkrätten får aldrig ifrågasättas. Det är för oss inte rimligt att någon annan än FN: s säkerhetsråd ska kunna ge mandat för fredsframtvängande operationer. Även om säkerhetsrådet är blockerat och situationen är extrem, är risken med att acceptera att någon annan ska kunna ge mandatet att stormakter eller grupper av stater ensidigt kommer att använda våld utifrån sina egenintressen. Dessutom skulle det om folkrätten tolkas så att någon annan än säkerhetsrådet har möjlighet att ge mandat skicka en politisk signal som undandrar säkerhetsrådet ansvaret, vilket allvarligt skulle försvaga FN-systemet.

Vi förstår i och för sig resonemangets utgångspunkt. Det har funnits tillfällen då FN svikit sitt uppdrag att upprätthålla internationell fred och säkerhet. Också i framtiden finns risken att det sker genom att någon av de permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet utnyttjar sin vetorätt för att blockera insatser. Det kan också ske, vilket vi upplever allt för ofta, senast i Mellanösternkonflikten, när medlemsstater medvetet avstår från att följa FN-resolutioner. I de fall sådana situationer leder till folkmord, etnisk rensning, systematiskt våld eller övergrepp mot kvinnor eller få omfattande humanitära konsekvenser måste man naturligtvis söka vägar för att ändå kunna agera. Men utgångspunkten för internationell rätt måste vara det förebyggande arbetet. Istället för att abdikera och ge upp folkrättens principer bör Sverige verka för att nya, verkningfulla, icke-militära medel tas fram.

Vi behöver nya typer av positiva och negativa sanktioner, utvecklat stöd till demokratisering och införande av transparenta (begripliga) beslutssystem, ett utvecklat arbete för medling inom såväl FN som EU och andra regionala organisationer och utvecklade former för regional samverkan och integration.

Det har i socialdemokratins rådslagsgrupp ”Vår Värld” föreslagits att annat mandat i enlighet med FN-stadgans principer ska kunna ge stöd för fredsframtvängande insatser. Vi ser i dagsläget inga realistiska alternativ till FN-stadgan som legal grund för militära fredsframtvängande insatser. Men nöd bryter lag. Den socialdemokratiska regeringen hanterade detta dilemma väl i utrikesdeklarationen 2000:

Det är säkerhetsrådet som enligt FN-stadgan har till uppgift att besluta om militär våldsanvändning för andra ändamål än självförsvar. Alla möjligheter till fredlig lösning måste först vara uttömda. Våldsanvändning utan nödvändigt säkerhetsrådsmandat riskerar att försvaga den internationella rättsordningen.

Men nödvändiga åtgärder för att förhindra systematiska kränkningar av mänskliga rättigheter får inte heller stoppas av ett veto eller ett hot om veto. Då undermineras rådets och FN: s ställning. Världssamfundet kan inte stå passivt inför sådana humanitära katastrofer. Frågan om hur man ska agera måste prövas från fall till fall. Det är viktigt att också beakta långsiktiga och principiella aspekter och att utveckla det folkrättsliga regelverket.

Lagbrott i en nödsituation får aldrig anses praxisgrundande och är per definition heller inte möjliga att reglera i lag. Det rymmer betydande risker att söka reglera dessa nödsituationer. Och agerande i en nödsituation måste i bedömningar från fall till fall hanteras mycket restriktivt. Även i ett exceptionellt nödläge, kan i princip aldrig ett ingripande som görs av ett enda land försvaras. En insats i en nödsituation skall alltid eftersträva säkerhetsrådets godkännande – om än i efterhand – i enlighet med skrivningarna i FN-stadgans artikel 53. Om andra än ett blockerat säkerhetsrådet tar initiativ till en insats är detta en politisk signal till säkerhetsrådet att de har brustit i sitt ansvar.

Vi föreslår:

J5:1 att Socialdemokraterna verkar för att det internationella samfundet arbetar fram flera, mer verkningsfulla icke-militära medel i syfte att förhindra att militära fredsframtvingande insatser blir nödvändiga,

J5:2 att Socialdemokraterna verkar för att Sverige behåller sin starka röst för folkrätten – FN-stadgan – som den enda legala grunden för fredsframtvingande insatser.

Eskilstuna Kristna Socialdemokrater, Lars G Linder, ordförande
Eskilstuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J6 Nacka arbetarekommun

Våldet mot kvinnor och barn ökar i krig

Det framkommer ganska ofta via media och även via andra källor att när det är krig mellan två länder drabbas kvinnor och barn mer än andra, även när det är en supermakt inblandad.

Supermakten använder olika tortyrmetoder som är svårare att bära för kvinnor än män.

Soldater våldtar unga flickor och pojkar, systematiska våldtäkter blir ett vapen i kriget.

Kvinnor och barn är oskyldiga och måste skyddas så långt det är möjligt i krigstillstånd.

Man måste arbeta för att internationella konventioner blir tydligare och att de som bryter mot folkrätten ställs inför rätta.

Jag yrkar:

J6:1 att Sverige ska påverka FN att ta initiativ för att stoppa det systematiska våldet mot kvinnor och barn i krig, mot tortyr och mot att barn utnyttjas då polis/militär griper den misstänkte pappan genom att ta hela familjen till polisarrest.

Zakia Mirza, s-kvinnor i Nacka
Nacka arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J7 Åstorps arbetarekommun

Återställningskrav på land som åsamkat skada i annat land

Omvärlden har kunnat beskåda hur länder angripits av annat land, som förorsakat död, skada och förödelse för civilbefolkningen, på bostäder, företag, offentliga byggnader, hamnar, flygplatser, vägar och annan infrastruktur samt ekonomisk skada. Angripare har skjutit granater och bomber, bland dem splitterbomber, som i många fall ligger kvar odetonerade.

Efter angrepps- och invasionsstopp samt i många fall ”fredsuppgörelse” har andra länder tvingats bekosta återställande och återuppbyggnad av allt som det angripande landet åsamkat civilbefolkningen ävensom att söka upp och oskadliggöra odetonerade granater och bomber.

Alltför ofta tar inte angripandet sitt ansvar för vad de ställt till med i det angripna landet.

Undertecknad yrkar:

Socialdemokratiska partiet, vid möte i Åstorp bifaller och vidarebefordrar denna motion till Socialdemokraternas Partidistrikts kongress i Skåne 2009, Socialdemokraternas Par-

tidistrikts kongress i Skåne 2009 vidarebefordrar denna motion till Socialdemokraternas partistyrelse – och partikongress som via FN skall arbeta för:

- J7:1 att ett land som angriper ett annat i sin helhet ska återställa och bekosta alla de skador man åsamkat civilbefolkningen och landet på bostäder, sjukhus, företag, offentliga byggnader, hamnar, flygplatser, vägar, annan infrastruktur samt ersätta ekonomisk skada,
- J7:2 att ett land som angripit ett annat land skall också bekosta, leta upp och oskadliggöra granater och bomber, bland dem splitterbomber, som i många fall ligger kvar odetonerade i det angripna landet.

Arne Löyskä

Åstorps arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

B138:2, B154:5 (EU:s utvidgning och mänskliga rättigheter)

Motion B154:5 (Malmö arbetarekommun) föreslår att en fortsatt utvidgning av EU ska främjas där alla europeiska länder som respekterar demokrati och mänskliga rättigheter är välkomna och motion B138:2 (Sollentuna arbetarekommun) föreslår att de mänskliga rättigheterna ska överordnas kapitalets fria rörlighet i EU.

Den första maj 2004 skrevs historia när ytterligare tio länder blev medlemmar av EU. Uppdelningen av Europa i öst och väst är äntligen borta.

För världen och för medlemsländerna finns mycket att tjäna på att EU talar med en stark och enig röst i världen. Vi vill att EU ska fortsätta vara en förebild för ett öppet samhälle byggt på respekt för mänskliga rättigheter och demokrati. Vi socialdemokrater vill att processen att ta in nya medlemmar i EU ska fortsätta. EU-utvidgningen skapar förutsättningar för fred och säkerhet på den europeiska kontinenten.

De så kallade Köpenhamnskriterierna innehåller krav för att bli medlem av EU. De består av fyra områden som behandlar geografi, stabila institutioner som garanterar demokrati, mänskliga rättigheter, en fungerande rättstat och skydd för nationella minoriteter, krav på en fungerande marknadsekonomi och förmåga att konkurrera med sina exportprodukter. Samt en vilja och förmåga att klara av de åtagande som medlemskapet innebär. Vid inträde måste EU:s lagstiftning i stort sett vara antagen. Alla europeiska länder som möter kraven på medlemskap ska kunna bli EU-medlemmar.

EU:s fortsatta utvidgning har bidragit till att också länder med totalitära styrelseskick omformats till demokratiska nationer med respekt för de mänskliga rättigheterna. Den processen vill vi socialdemokrater fortsätta när fler nationer knackar på dörren till medlemskap. Kravet om att en fortsatt utvidgning av EU ska främjas i motion B154:5 bifalls. EU måste dock bli bättre på att stimulera grannländerna att utvecklas i en demokratisk riktning.

De mänskliga rättigheterna är universiella och odelbara. De är och måste vara grundläggande för det europeiska samarbetet. De mänskliga rättigheterna står således självklart över kapitalets fria rörlighet.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna B138:2, B154:5.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna
B154:7, B154:8, G4:6, J8:1, J8:2, J9:1, J61:3
(frihandel och mänskliga rättigheter)

I motion J9:1 (Stockholms arbetarekommun) yrkas att partiet ska verka för att Sverige aktivt ska använda sitt politiska och ekonomiska inflytande i EU, Världsbanken, IMF och WTO för att grundläggande reformera villkoren för handeln mellan utvecklingsländer och industriländer så att kapitalflödet vänds i riktning från rika till fattiga länder. I motion J61:3 (Stockholms arbetarekommun) yrkas att Sverige verkar för en ökad handel och förbättrade handelsvillkor för den fattiga världen. I motion B154:7–8 (Malmö arbetarekommun) yrkas att jordbrukspolitiken måste reformeras i snabbare takt av solidaritet med tredje världen. Respekt för folkhälsa, miljö och djurskydd ska vara grunden samt att handelspolitiken ska bygga på etik och inte bidra till plundring, utsugning och brott mot folkrätten, kamp för fackliga rättigheter och mot barnarbete, ockupation och förtryck bör präglade politiken. I motion G4: 6 (Stockholms arbetarekommun) yrkas att SAP verkar för att den svenska regeringen inom de internationella organ vi är medlemmar i aktivt verka för fattigdomsbekämpning framför marknadsfundamentalism. Motion J8:1–2 (Österåkers arbetarekommun) föreslår att Socialdemokraterna ska vara pådrivande för att grundläggande mänskliga rättigheter inarbetas i handelsrelaterade sammanhang såväl i Sverige som globalt samt att Socialdemokraterna arbetar för att stärka metoder för att sätta press på multinationella företag så att de minst respekterar grundläggande mänskliga rättigheter i arbetslivet inom såväl Sverige, EU och FN.

Handel gör det möjligt att skapa ökat välstånd i alla delar av världen. Kapitalintressen får emellertid inte ensamma råda över länders utveckling eller erbjudas en fristad undan all demokratisk kontroll och socialt ansvarstagande. Den orättvisa fördelningen av globaliseringen kan rättas till. Det handlar om att politiken måste få mer verkningkraft på global nivå. För att göra globaliseringen mer rättvis krävs större satsningar på att minska klyftorna. Biståndet är viktigt, men en rättvis och fri handel har ännu större betydelse. Därför är det väldigt viktigt att fortsätta förbättra de fattigare ländernas förutsättningar att öka sin handel. Partistyrelsen delar alltså motionärernas uppfattning om att handelsvillkoren för fattiga länder måste förbättras och att respekt för mänskliga rättigheter måste finnas inom arbetslivet och i frihandelsavtal.

Det finns ett tydligt samband mellan lägre handelsbarriärer och ökad handel. Även om handel över gränserna har ökat markant de senaste decennierna är det världens rikaste länder som handlar mest med varandra. Och så länge fattigare länder hindras komma in på de rika ländernas marknader genom handelsbarriärer kommer verkligt fri handel att vara en utopi. Så länge kommer också välståndet att fördelas ojämnt mellan olika delar av världen. I fattiga delar av världen finns det dessutom ofta mycket höga tullmurar och andra former av handelshinder mellan grannländerna. Om till exempel Afrika ska lyftas så måste handeln mellan grannländerna på kontinenten öka. Det är så de rika delarna av världen har ökat sitt välstånd, genom handel med varandra, och välmående länder har oftast välmående grannar. Det är därför viktigt att stödja länder i fattiga delar av världen att öka sin handel mellan varandra. Vårt parti verkar för en verklig frihandel, utan tullmurar och subventioner. En fri handel och mer rättvisa handelsregler kan lyfta miljontals människor ur fattigdom. Frihandel betyder dock inte en hämningslös och oreglerad kommers. Marknadsliberaler vill ha fri handel, men sällan sociala eller fackliga rättigheter. Vi socialdemokrater vill ha båda. Det är socialdemokra-

tins uppgift att erbjuda ett alternativ till ytterligheterna ohämmad kapitalism och stängda gränser. Vårt parti står för en tydlig frihandelspolitik som är kopplad till goda arbetsvillkor. Därför är det viktigt att driva frågor om mänskliga rättigheter i arbetslivet. Här är "Globalt Ansvar" som den socialdemokratiska regeringen tog initiativet till ett bra verktyg. Globalt Ansvar tillkom för att främja svenska företags arbete för mänskliga rättigheter, grundläggande arbetsvillkor, bättre miljö samt bekämpande av korruption, baserat på principerna i FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer.

Vi socialdemokrater förespråkar frihandel inom ramen för internationella överenskommelser. WTO-förhandlingarna i den så kallade Doha-rundan har stött på betydande motgångar. Syftet med Doha-rundan är att ge utvecklingsländer möjlighet att bättre integreras i världshandelssystemet och ges avsevärt förbättrade möjligheter att handla på marknadsmässiga villkor, med exempelvis jordbruksprodukter och industriprodukter och därmed kunna skapa en egen hållbar tillväxt. Det ska ske genom minskade subventioner till jordbruket och lägre tullmurar för import av jordbruksvaror och industrivaror.

EU är världens största biståndsgivare och unionen ska vara en pådrivande aktör för att uppnå FN:s millenniemål. För att det ska lyckas krävs att mer av EU-biståndet fokuseras på fattigdomsbekämpning och att det finns en samstämmighet för hållbar utveckling inom EU:s olika politikområden. Jordbruks-, fiske- och handelspolitiken är tre centrala områden som måste reformeras inom EU för att främja och inte bromsa utvecklingsländernas möjligheter. Socialdemokratin ska också verka för att EU:s medlemsländer ska höja sina egna biståndsnivåer. Inom EU vill vi arbeta för att handelshinder för Afrika, Karibien och Sydamerika tas bort. Vi ska vara det land som hårdast driver frågan om ett avskaffande av EU:s jordbrukssubventioner. Vi vill att EU inrättar en ombudsman till stöd för utvecklingsländer som vill exportera till EU. Det är väldigt viktigt att Sverige aktivt använder sitt politiska och ekonomiska inflytande i EU, Världsbanken, Internationella valutafonden (IMF) och Världshandelsorganisationen (WTO) vilket också skedde under den socialdemokratiska regeringen. Handelssystemet måste förbättras. Utvecklingsländerna har ofta mindre möjligheter att delta i de långa och kostnadskrävande handelsförhandlingarna än rikare länder. Därför vill vi öka biståndet till utvecklingsländerna för att stärka deras förhandlingskapacitet i världshandelssystemet.

Globaliseringen skapar nya möjligheter, men också problem. Vissa utvecklingsländer utvecklas mycket snabbt med hjälp av globaliseringen medan andra marginaliseras. Vår solidaritetspolitik syftar till att varaktigt minska fattigdomen och klyftorna i världen på ett sätt som stärker utvecklingen av demokrati och respekten för mänskliga rättigheter. Vår politik måste svara på frågan hur biståndet kan bidra till att minska marginalisering, tillsammans med insatser på andra politikområden där handel, tillväxt och miljöhänsyn hör till de viktigare. Vidare krävs öppenhet och bland annat att ländernas institutioner och inte minst utbildningssystem utvecklas liksom den egna förmågan att förbättra företagsamhet och generera intäkter. Det internationella kapitalets jakt på snabba och allt högre vinster tar inte alltid mänsklig hänsyn. För oss socialdemokrater är det oacceptabelt att konkurrera om företagans investeringar genom att försämrå tryggheten på arbetsmarknaden, dumpa löner eller sänka miljökrav. De mänskliga rättigheterna i arbetslivet måste tillgodoses på ett bättre sätt än idag. FN:s organ för arbetslivsfrågor, ILO, och den globala arbetsrätten måste stärkas, och ILO:s agenda för anständigt arbete genomföras.

Idag kan man konstatera att det råder internationell konsensus om vad som utgör ”de grundläggande mänskliga rättigheterna i arbetslivet” och att dessa tryggas av ILO:s konventioner om den fria förenings- och förhandlingsrätten, slav- och tvångsarbete, barnarbete samt diskriminering. Samtliga EU-länder har ratificerat ILO:s grundläggande sociala rättigheter. De måste nu uppmuntras att anta och genomföra alla övriga ILO-konventioner, exempelvis den nya ILO-deklarationen från 2008 om social rättvisa och för en rättfärdig globalisering. Men det finns fortfarande stora brister och ILO kan inte självt säkerställa att alla länder respekterar de grundläggande mänskliga rättigheterna i arbetslivet. Särskilt gäller det frågan om arbetstagares rätt att fritt få bilda och organisera sig i oberoende fackföreningar. Det främsta skälet här är att fria fackföreningar verkar för ökad social rättvisa och fördelning och med sina krav på respekt för demokrati och mänskliga rättigheter kan de hota de styrande klasserna. Det är därför av yttersta vikt att man inom andra angränsande politikområden bedriver en politik som främjar ILO:s strävan efter universell respekt för de grundläggande mänskliga rättigheterna i arbetslivet.

Partistyrelsen anser att det är av största vikt med en reformering av de globala finansiella institutionerna. Inte minst med tanke på den senaste tidens turbulens på de finansiella marknaderna visar på behovet av stabila finansiella institutioner. Efter deras bildande under andra världskrigets sista år har mycket hänt i världen. IMF:s mål är att säkra stabiliteten i det internationella monetära och finansiella systemet medan Världsbankens främsta uppgift är att bistå utvecklingsländer med att bekämpa fattigdom. Längre riktades berättigad kritik mot IMF och Världsbanken för deras nyliberala hållning till länders reformeringsbehov. Delvis har detta förändrats. I Världsbankens program tas i dag större hänsyn till de fattiga ländernas egna prioriteringar för effektiv fattigdomsbekämpning. Men fortfarande brottas IMF och Världsbanken med stora problem. Makten i organisationerna speglar inte de ekonomiska förhållandena i världen. Relationen till FN är också oklar. Det är dock viktigt att betona att IMF och Världsbanken är självständiga institutioner som bygger på medlemsländernas kapitalinsatser. Även i fortsättningen kommer sannolikt ländernas medlemskap och kapitalinsats att vara stommen i de finansiella organisationerna. Det är nödvändigt att reformera de internationella finansiella institutionerna. Det behövs en offentlighetsprincip värd namnet. Demokrati och mänskliga rättigheter bör i högre grad vara förknippat med organisationernas utlåning. Låg- och medelinkomstländernas inflytande bör stärkas i IMF och Världsbanken, dels genom förändrade regler för kapitalandelar och röststyrka, dels genom att utvidga antalet platser i organisationernas styrelser. Det är också nödvändigt att reformera processen för tillsättningen av chefer för Världsbanken och IMF. Istället för att vara en sluten process som bygger på överenskommelser gjorda strax efter andra världskrigets slut, bör processen vara transparent, öppen och bygga på meriter och kunna vara öppen för kandidater från hela världen. Kopplingen mellan IMF, Världsbanken och FN-systemet behöver stärkas. FN bör kunna fatta beslut som även de finansiella organisationerna måste rätta sig efter. En idé värd att lyfta fram för diskussion är att omvandla Ekonomiska och sociala rådet (Ecosoc) till ett handlingskraftigt råd för mänsklig utveckling.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet B154:7, B154:8, G4:6, J8:1, J8:2, J9:1, J61:3.

Motion J8

Österåkers arbetarekommun

Mänskliga rättigheter i arbetslivet

Med en allt mer globaliserad ekonomi följer nya möjligheter, men också problem. Ofta tycks fokus hamna på snabba vinster snarare än på en rättvis fördelning och utveckling. För oss är det självklart att arbeta för en globalisering som går hand i hand med respekt för mänskliga rättigheter – i arbetslivet inte minst.

Det är bra att fler företag får möjlighet att starta och växa, och att företag kan etablera sig över hela världen. Det skapar arbetstillfällen och ger fler människor en möjlighet till den trygghet ett arbete innebär. Men det finns baksidor. Aldrig tidigare har det funnits så många människor i världen som lever och arbetar i ett annat land än hemlandet. Migrantarbetarna har ofta sämre lön och kan vara undantagna de lagliga rättigheter som finns i ett land. Tyvärr är de inte ensamma om att vara drabbade. Vi alltför många exempel på att människor utnyttjas världen över. Människor anställs på mycket osäkra kontrakt, som dagavlönade, och där man inte vet om man har arbete när morgondagen kommer. Försäkringar på arbetet är generellt obefintliga och arbetsmiljön är många gånger kraftigt eftersatt, vilket innebär att man arbetar med risk för både hälsa och säkerhet. Den lön som betalas är också långt ifrån en lön som är illräcklig att leva och försörja sin familj på. Arbetstiderna är reglerade i lagar men de efterföljs sällan. Samtidigt saknas ofta möjligheten att både organisera sig och arbeta fackligt. Att göra det innebär ibland till och med att man riskerar sitt liv.

Fria demokratiska fackföreningar världen över jobbar för att de grundläggande fackliga rättigheterna ska respekteras och att den globala utvecklingen ska präglas av social rättvisa. Konkret handlar det om att kräva ett ökat socialt ansvarstagande av företag och att nationella regeringar garanterar alla grundläggande mänskliga rättigheter i arbetslivet.

ILO och dess konventioner är ett mycket viktigt verktyg i detta arbete. FN:s initiativ, Global Compact likaså. Vi tror att vi tillsammans – på nationell och internationell nivå – kan förstärka vårt arbete för att påverka både företag, nationella regeringar och internationella organ, som WTO, att säkerställa respekt av grundläggande mänskliga rättigheter i arbetslivet, exempelvis genom att man i alla sammanhang där man diskuterar, formar eller sätter villkor för den globala handeln också ställer krav på garantier dessa rättigheter. Inom WTO skulle det kunna innebära införandet av en social klausul (där ILO-konventionerna blir basen) för att därigenom sätta press på både företag och länder. Företag kan också ta sitt ansvar genom att teckna globala ramavtal med berörda internationella fackliga organ.

Vi föreslår därför att kongressen beslutar:

- J8:1 att Socialdemokraterna ska vara pådrivande för att grundläggande mänskliga rättigheter inarbetas i handelsrelaterade sammanhang, såväl i Sverige som globalt,
- J8:2 att Socialdemokraterna arbetar för stärkta metoder för att sätta press på multinationella företag så att de minst respekterar grundläggande mänskliga rättigheter i arbetslivet inom såväl Sverige, EU och FN.

Österåkers arbetarekommun

Österåkers arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J9

Stockholms arbetarekommun

Bistånd

Visionen om ekonomisk, social och politisk jämlikhet måste stå i centrum för den socialdemokratiska politiken gentemot världen utanför Sverige, liksom den gjort för socialdemokratins politiska arbete i Sverige. En socialdemokratisk utrikespolitik har sitt existensberättigande, och måste särskiljas, just därigenom att den tillämpar det jämlikhetsideal och den människosyn som väglett vår ideologi i Sverige, också globalt. Vår politik är den reformistiska vägen mot ett samhälle fritt från diskriminering, förtryck och ojämlikhet i alla dess former och överallt. Utgångspunkten i vår utrikespolitik måste därför vara att först fråga oss vad vi själva vill uppnå som parti utifrån våra egna ideologiska utgångspunkter. Först därefter är det intressant att se till vilka möjligheter och begränsningar som EU, FN och andra internationella sammanhang innebär.

Utifrån socialdemokratins ideologi måste den allt annat överskuggande utmaningen i vår utrikespolitik vara kampen mot fattigdom och underutveckling. Tiotusentals barn svälter ihjäl varje dag och lika många dör i sjukdomar som vi sedan länge kan bota. Detta är en verklighet många känner till men få föreslår konkreta politiska förändringar för att på kort sikt förändra dessa vidriga förhållanden.

Det är glädjande att rådslagsmaterialet riktar viss uppmärksamhet på behovet av en rättvis handelspolitik. Det är viktigt att slå fast att underutvecklingen i världen inte beror på resursbrist. Den beror inte heller primärt på för lite bistånd. Underutveckling och fattigdom är i stort sett direkta följder av medvetna politiska beslut. Nyckeln till utveckling ligger således i en grundläggande förändrad politisk inriktning i västvärldens maktcentra, inte i första hand i ökade biståndsanslag.

Om vi ser på kapitalrörelserna i världen så blir de primära orsakerna till fattigdomen ganska uppenbara. Kapitalflödet från biståndstagarna till biståndsgivarna är idag flera tiotalet gånger större än det samlade biståndet i andra riktningen. Västerländska företags exploatering av naturresurser med mycket liten kompensation, skuldavbetalningar, tullar och avgifter kopplade till export dränerar konsekvent de underutvecklade länderna på kapital. Diskussionen kring de utvecklade ländernas ansvar för en reell utveckling i tredje världen måste därför ta sin utgångspunkt i att vända den enorma kapitalströmmen från fattiga till rika länder i motsatt riktning. Att detta är det grundläggande förhållandet bakom fattigdom måste tydligare slås fast samtidigt som det också är nödvändigt att uppmärksamma behovet av en mycket aktivare fördelningspolitik i de flesta fattiga länder.

Det är inte trovärdigt att, som biståndsgivarnas politik idag innebär, ge en krona i bistånd samtidigt som vi tar 20. Ett stort bistånd är fortfarande viktigt men biståndet måste ses som en symptomlindring som aldrig ensam kan råda bot på de bakomliggande orsakerna till underutveckling. 1-procentmålet måste försvaras men det är viktigt att samtidigt se upp så att biståndet inte fungerar som en fasad som kan dölja de grundläggande systemfelen i världsekonomin. Här är fokus på handelsrelationer, liksom en integrerad politik för global utveckling viktig. Utvecklingsfrågorna kan inte betraktas som ett isolerat politiskt område. Den av riksdagen antagna Politik för Global Utveckling är här ett steg i rätt riktning men måste följas av en verklig ambition att påverka i internationella fora.

En socialdemokratisk utrikespolitik kan, och måste, hålla en mycket högre profil och åter ta på sig en aktivare roll i detta avseende. Socialdemokratiet måste aktivt och högljutt verka för att en politik för reell förändring av strukturella orsaker till fattigdom och underutveckling stärks inom EU, liksom i Världsbanken och IMF. Samtidigt måste Sverige också bättre kunna utnyttja möjligheten att inom folkrättens ramar agera på egen hand

vid de tillfällen då det inte är möjligt att få gehör för våra grundläggande värderingar i internationella sammanhang.

Sverige har ett mycket gott namn i världen. Tidigare socialdemokratiska regeringars engagemang för folkrätten, fredlig konfliktlösning och nedrustning, fattigdomsbekämpning och rättvisare fördelning, politiska befrielseörelser och för rättvisare handelsvillkor, är ännu väl kända och uppskattade på många håll i världen. Ett aktivare engagemang utifrån de grundläggande värderingar som väglett vårt partis politik i över ett sekel är en förutsättning för att fortsatt hävda Sverige som företrädare för alla människors lika värde överallt i världen.

Vi yrkar därför:

J9:1 att partikongressen beslutar att partiet ska verka för att Sverige aktivt ska använda sitt politiska och ekonomiska inflytande i EU, Världsbanken, IMF och WTO för att grundläggande reformera villkoren för handeln mellan utvecklingsländer och industriländer så att kapitalflödet vänds i riktning från rika till fattiga länder.

Sofia socialdemokratiska förening

Stockholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

J10:1, J10:2, J10:3, J11:1, J12:1, J12:2, J12:3, J12:4, J12:5, J12:6, J13:1, J13:2, J14:1, J15:1, J16:1, J17:1, J35:4, J35:5 (Mellanöstern)

Motion J12:1–3 (Hudiksvalls arbetarekommun vill att Socialdemokraterna i Sverige antar tydligare riktlinjer i Israel-Palestinakonflikten och fördömer Israels flagranta respektlöshet beträffande palestiniernas mänskliga rättigheter, det palestinska folkets internationella rätt och FNs resolutioner sedan 1967, att vårt parti tar initiativ för att bilda en partigrupp inom ESP som verkar genom EU och kvartetten och Socialistinternationalen och FN för att stödja en rättvis fred mellan Israel och Palestina inom en snar framtid och dialog med samtliga parter i konflikten det vill säga även Hamas och att i begreppet rättvis fred inkludera att den mer än 40-åriga ockupationen hävs, att de illegala bosättningarna och den illegala delen av muren stoppas och rivs, att blockaden mot Gaza lyfts, att de kollektiva bestraffningarna och trakasserierna av palestinier upphör och att en gemensam sanningskommission eller tribunal inrättas. Motion J35:4 (Bohusläns partidistrikt) att Sverige ökar sitt engagemang i att nå en fredlig tvåstatslösning i Mellanösternkonflikten. Motion J10:1–2 (enskild, Malmö arbetarekommun) anser att Socialdemokraterna prioriterar mellanöstern i sitt internationella arbete och att Socialdemokraterna omprövar och utvärderar sin mellanösternpolitik utifrån de tankar som finns i motionen. Motion J15:1 (Solna arbetarekommun), J12:5 (Hudiksvalls arbetarekommun) och J16:1 (Sundbybergs arbetarekommun) anser att Socialdemokraterna verkar för att Sveriges militära samarbete samt vapenhandeln med Israel upphör resp att Socialdemokraterna verkar för att det svenska försvarssamarbetet med Israel ska upphävas. Motion J14:1 (Sundsvalls arbetarekommun) föreslår att partikongressen beslutar att de svenska socialdemokratiska företrädarna i Europaparlamentet arbetar för att EU:s handelsavtal med Israel upphävs, motion J10:3 (enskild, Malmö arbetarekommun) vill att Socialdemokraterna internt för en förutsättningslös diskussion om olika former av bojkotter mot Israel, samt initierar sådana diskussioner vid internationella kontakter och motion J13:1–2 (Malmö arbetarekommun)

att EU följer sina egna kriterier vad gäller mänskliga rättigheter i samarbets- och handelsrelationer med tredje land, inklusive Israel samt att EU inte ska ägna sig åt diskriminering utan ställa samma krav på mänskliga rättigheter gentemot alla länder med vilka EU samarbetar eller har handelsavtal. Motion J11:1 (Nyköpings arbetarekommun) föreslår att SAP på alla sätt verkar för att EU genomför en "EU-hjälp" till Palestina i motionens anda och motion J35:5 föreslår att Sverige överväger att behålla ägarskapet över av Sverige finansierade installationer i och byggnader i Palestina Motion J12:4 (Sundbybergs arbetarekommun) önskar att vårt parti ökar kontakterna med, och stödet för, fredsörelserna i såväl Palestina som Israel och särskilt de gemensamma israeli-palestinska fredsinitiativen inklusive Genèveinitiativet. J17:1(Sundsvalls arbetarekommun) vill att partikongressen uttalar sig för att den politiskt ansvariga för attacken, den tidigare premiärministern Ehud Olmert, försvarsministern Ehud Barak och utrikesministern Tzipi Livni ställs inför den internationella domstolen i Haag för brott mot de mänskliga rättigheterna. Slutligen vill motion J12:6 (Sundbybergs arbetarekommun) att vårt parti utreder förutsättningarna för ett svenskt erkännande av staten Palestina (som Kina, Ryssland och 93 andra länder har gjort).

Partistyrelsen känner stor oro för utvecklingen i Mellanöstern. Det tragiska kriget i Gaza fick katastrofala följder med 1300 palestinier dödades varav 412 barn (enligt FN:s statistik). Av de över 5 000 skadade var nästan 2 000 barn. Kriget har orsakat fysiskt och psykiskt lidande som kanske aldrig kan repareras.

En hel generation riskerar nu att växa upp i bitterhet och med stor hämndlystnad. Valet i Israel visar också att extremistiska krafter har stärkts. Stora delar av bostadssektorn, den privata näringsverksamheten och infrastrukturen ligger i spillror. Det kommer att ta mycket lång tid innan allt är uppbyggt igen. Socialdemokraternas verkställande utskott antog ett uttalande i januari som partistyrelsen ställer sig bakom. Kraven var följande:

Socialdemokraterna:

- fördömer det oproportionerliga överväld som Israels bombningar och markinvasion inneburit
- kräver omedelbart stopp för raketattacker och terroraktiviteter mot Israel
- kräver att FN:s säkerhetsråd antar en bindande resolution om omedelbar vapenvila, övervakad av FN
- anser att Sverige bör ställa sig positiv till att bidra till en internationell övervakningsmission om ett eldupphöravtal blir verklighet
- kräver att Israel som den starkare parten tar ansvar för att nya fredsförhandlingar upptas
- kräver att livsmedel och nödvändig hjälpmateriel omedelbart förs in genom en humanitär korridor och att gränsövergångarna till och från Gaza öppnas på ett sätt som på samma gång säkerställer legitima säkerhetskrav
- kräver att EU:s nya uppgradering av samarbetsavtalet med Israel suspenderas
- föreslår att EU och FN tar initiativ till en regional fredskonferens i Mellanöstern där alla berörda parter deltar.

Israel hävdar att kriget var ett svar på de raketbeskjutningar som plågat Israel i många år. Samtidigt som vi fördömer raketbeskjutningarna och erkänner Israels rätt att försvara sig, är det partistyrelsens bestämda uppfattning att det israeliska svaret gick långt utöver en proportionerlig reaktion.

Partistyrelsen delar motionärernas åsikt att det är viktigt att de överträdelser mot

folkrätten som tydligt förekommit i Gaza-kriget utreds och får konsekvenser. Det gäller både frågan om oproportionerligt våld mot civilbefolkningen, användningen av vit fosfor mot människor, raketbeskjutningar mot civila och användandet av mänskliga sköldar. Sverige måste trycka på för att både FN:s råd för mänskliga rättigheter och den Internationella brottmålsdomstolen ska ta ett ansvar. Socialdemokraterna ska också arbeta för att Israel inte hindrar FN från att göra ordentliga undersökningar om vad som har förekommit. Det handlar till exempel om Israel inte får neka FN:s medarbetare från att komma in i Israel och Gaza och genomföra intervjuer med alla relevanta parter.

Krigen i Gaza och Libanon har visat att militärt våld inte är en lösning på konflikter. Endast seriösa förhandlingar, där alla relevanta parter deltar, kan nå en hållbar lösning som bidrar till både fred och säkerhet. Israel är den starkare parten i konflikten och har därför ett större ansvar att bidra till en fredlig lösning.

Konflikten mellan Israel och Palestina har konsekvenser för säkerheten i hela regionen och därmed för hela världen. Länder som Iran, Egypten, Syrien och Libanon är viktiga aktörer som har ansvar för utvecklingen och som påverkas av vad som händer mellan Israel och Palestina. FN och EU bör ta initiativ till en internationell fredsoperation mellan Gaza och södra Israel. Sverige ska vara berett att delta i en sådan.

Socialdemokraterna tror på en framtid med två stater, Israel och Palestina, inom säkra och erkända gränser. Detta kräver att Israels ockupation av Palestina upphör, liksom byggandet av muren på ockuperad mark. En nyckelfråga är att rörelsefriheten för palestinierna förbättras genom att vägspärrar tas bort på Västbanken och att gränsövergångarna till Gaza börjar fungera. Det måste finnas öppna förbindelser mellan Gaza och Västbanken. På grund av Israels kontroll över luft-, land- och sjövägar till Gaza har ett tunnelsystem för varuleveranser till befolkningen i Gaza skapats. Tunnelarna har använts både till livsmedel och andra förnödenheter, men har också missbrukats för vapensmuggling. De bosättningar som byggts på ockuperad mark i strid mot folkrätten måste nedmonteras.

Socialdemokraterna har en grundläggande tro på dialog, samarbete och handelsrelationer som något positivt i internationella relationer. Handeln och välbefindandet kring södra Medelhavet måste öka. EU har beslutat att uppgradera sitt samarbete med Israel. Socialdemokraterna kräver att denna uppgradering tillsvidare suspenderas. När nya avtal och aktionsplaner mellan EU och Israel ska utformas, är det ett starkt krav att konkreta skrivningar om mänskliga rättigheter för folket på de ockuperade områdena görs. Det är partistyrelsens uppfattning att frågor om bosättningar, vägspärrar, muren på ockuperad mark och allmänna livsvillkor är relevanta element som måste föras in i avtal mellan EU och Israel. Däremot tror inte partistyrelsen på bojkott av Israel. Det innebär bara att landet isoleras och att invånarna känner sig som ”vi mot dom” och stärker extremistiska krafter. Det stärker däremot inte den svaga freds rörelse som trots allt finns i Israel. Den behöver istället stöd för att kunna växa igen.

Socialdemokraterna anser att rättvisa val ska respekteras fullt ut. Därför var det fel att isolera den samlingsregering som bildades efter det palestinska valet 2006 med företrädare för Fatah och Hamas.

Världssamfundet ska vara öppet för dialog med alla valda palestinska företrädare, inklusive Hamas. Vi välkomnar den inompalestinska dialogen mellan Hamas och Fatah som startat med syfte att få till stånd en ny samlingsregering. Däremot är det viktigt att klarlägga att socialdemokratins värderingar starkt skiljer sig från Hamas.

I februari 2008 rapporterade Amnesty International om en rad avrättningar som Hamas utfört mot palestinier som man ansåg samarbetat med Israel. Särskilt kvinnornas situation på Gaza och inte minst deras mänskliga rättigheter har drastiskt och snabbt försämrats av Hamasstyret. Detta har även drabbat det kvinnoprojekt som Olof Palmes Internationella Center bedriver i Gaza.

För att ett framtida fritt Palestina ska kunna vara livskraftigt krävs att demokratin förstärks samt att våld och korruption upphör. Sedan ett flertal år tillbaka ger det socialdemokratiska partiet sitt bidrag till en långsiktig och seriös utbildning av förtroendevalda inom Fatah. Detta folkrörelsearbete på marken i samarbete med Olof Palmes Internationella Center, liksom insatserna för att stärka den demokratiska palestinska fackföreningsrörelsen, PGFTU, är konkreta bidrag till att stärka palestiniernas möjligheter till en självständig framtid.

Partistyrelsen anser att konkret demokratiarbete med Fatah och PGFTU är det bästa bidrag som svensk arbetarörelse kan ge till fredsprocessen för tillfället och föreslår att det fortsätter i oförminskad styrka. Precis som motionärerna påpekar är det viktigt att också stödja de fredskrafter både i Israel och Palestina som finns, inklusive det så kallade Genève-initiativet. Det är också viktigt att det så kallade Arabiska fredsinitiativet från 2002, som i korthet går ut på att alla arabstater erkänner Israel mot att Israel drar sig bort från ockuperat område och lämnar bosättningarna, ges fullt stöd från hela det internationella samfundet. Partistyrelsen noterar att Genève-initiativets styrelse besökte Palmecentret och partiet våren 2009. Inom Socialistinternationalen och Europeiska Socialdemokratiska Partiet finns arbetsgrupper för Mellanöstern, där Socialdemokraterna är mycket aktiva. Partistyrelsen delar den uppfattning som både SI och ESP har, det vill säga att den internationella socialdemokratin stödjer en inompalestinsk dialog men inte har direkta partikontakter med Hamas.

Partistyrelsen anser att målet är två stater, Israel och Palestina, som existerar inom säkra och erkända gränser. I dag finns inte de folkrättsliga förutsättningarna för att erkänna Palestina, varför partistyrelsen inte är beredd att tillstyrka ett sådant beslut.

Sedan lång tid tillbaka är Sverige en av de allra största biståndsgivarna till Palestina. Samordning av olika länders stöd sker både via EU och FN:s biståndsorgan. Partistyrelsen är angelägna om att stödet fortsätter att vara långsiktigt, samordnat och på en hög nivå, och menar att motionens krav om en EU-hjälp i praktiken är tillgodosett. När det gäller att Sverige ska behålla ägarskapet över av Sverige finansierade installationer och byggnader anser partistyrelsen att det skulle bli ett konstigt förfarande om alla givarländer förbehåller sig rätten till sitt respektive bistånd, som inte ligger i linje med hur vi vill att biståndet ska ske.

När det gäller motionärernas krav på att avbryta försvars- respektive militärt samarbete med Israel, konstaterar partistyrelsen att det idag i stort sett inte finns något sådant samarbete. Socialdemokrater i vår riksdagsgrupp lät Riksdagens utredningstjänst ta fram information om alla leveranser som de senaste åren godkänts av ISP (Inspektionen för strategiska produkter), den myndighet som ansvarar för tillstånd av vapenexport. De senaste åren skedde endast en returnering av ammunition till Israel. Alltså en vara som Sverige beställde för länge sedan och sedan returnerade. Det fördes dock enligt reglerna upp som en export. Så kallad ÖK (Övrig Krigsmateriel) som noterats för export till Israel finns upptagen hos ISP. Där förs olika typer av produkter upp. Mobilsystem, lastbilar, kikare och allt som teoretiskt kan användas både för krigföring och i civila sammanhang. Enligt vad

utredningen kom fram till finns det inga vapen på denna lista. Partistyrelsen drar därmed slutsatsen att detta krav för närvarande inte är aktuellt. När det gäller den försvarsattaché som finns på ambassaden i Tel Aviv har denne främst till uppgift att rapportera hem militära informationer, som en civil person vare sig skulle ha tillgång till eller kompetens för. Inte minst för att kunna bestyrka vilka militära åtgärder som Israel planerar och genomför är det viktigt med en sådan kompetens på ambassaden.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion J10:3,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet J10:1, J10:2, J11:1, J12:1, J12:2, J12:3, J12:4, J12:5, J12:6, J13:1, J13:2, J14:1, J15:1, J16:1, J17:1, J35:4, J35:5.

Motion J10

Malmö arbetarekommun

En ny politik för Mellanöstern

Bakgrund

Konflikten i Mellanöstern är en av de senaste och mest komplexa vi har idag. Grunden för konflikten är att det palestinska folkets förvägras rätten till ett eget land.

Socialdemokraternas position under de senare åren har varit en tvåstatslösning. Ett självständigt Palestina på Västbanken och Gaza som lever sida vid sida med Israel. Det finns goda skäl att ompröva den positionen.

Eftersom Israel är den starka parten i konflikten är det Israels agerande och motiv som vi måste beakta. Under de senaste åren har oftast Gaza varit i blickfånget, och Västbanken har kommit i skymundan, trots att situationen i Västbanken är betydligt mer komplex än i den Gaza.

Vilka planer Israel har för Västbanken kommer att avgöra hur och om konflikten kan lösas på fredlig väg.

Jag ger några fakta som bakgrund till mitt fortsatta resonemang: På västbanken bor cirka 2,5 miljoner palestinier och 300 000 – 400 000 israeliska bosättare. Det finns 400 – 500 avspärrningar och ett 70-tal bemannade vägspärrar som ska skydda bosättarna från omvärlden. Palestinier är förbjudna att beträda cirka 40 procent av Västbankens yta.

Jag ser fem möjliga scenarier – alla kommer att på sikt förändra Mellanöstern i grunden.

Tvåstatslösning:

Israel sluter fred med palestinierna och utrymmer Västbankens alla bosättningar, förutom de som palestinierna accepterar.

Detta är vår traditionella lösning, men frågan är om det längre är möjligt att få bort bosättarna utan att Israel störtas in i ett inbördeskrig. I vilket fall som helst är det idag, och antagligen även under överskådlig tid politiskt omöjligt.

Annektering med fördrivning:

Israel annekterar Västbanken och fördriver palestinierna till omgivande arabiska stater, samt till Gaza.

Detta skulle leda till ett storkrig i regionen och ingen kan säga vilka följderna skulle bli.

Annektering utan fördrivning:

Israel annekterar Västbanken och deklarerar att detta land nu formellt är en del av Israel. Palestinierna stannar kvar, utan medborgarskap, rösträtt eller andra rättigheter. Israel blir en apartheidstat.

Status Quo:

Israel fortsätter ockupera Västbanken och bygger fler bosättningar. På sikt kommer Västbanken att de facto, om inte formellt betraktas som en del av Israel, men med en befolkning på uppåt tre miljoner palestinier utan rättigheter.

Konsekvensen av detta blir över tid en annektering, och Israel blir en apartheidstat.

Sammanslagning:

Västbanken blir en del av Israel, palestinierna blir fullvärdiga medborgare med samtliga rättigheter och skyldigheter.

Israel skulle inte längre vara en judisk stat, däremot en stat där alla invånare skulle ha samma rättigheter och skyldigheter. Det är antagligen inte politiskt möjligt och skulle antagligen leda till inbördeskrig eller i vilket fall våldsamma politiska konvulsioner kombinerat med inhemsk terror från extremgrupper på båda sidor.

Framtid

Hittills har jag sett väldigt få röster som har tagit med bosättarna i ekvationen. Det är en sak att avhysa 1000 personer, en annan att med tvång avhysa närmare en halv miljon människor, varav en del upplever att de utför Guds Verk, som de är beredda att försvara med vapen i hand.

Jag har inte skrivit något om Gaza, eftersom jag anser att det komplexa problemet måste lösas först och det är Västbanken.

Socialdemokraterna måste våga utvärdera och ompröva mål och metod för sin mellanösternpolitik och eventuellt ompröva kravet på en tvåstatslösning till förmån för en gemensam sekulär stat. Inte nödvändigtvis för att det är den lättare eller en den bästa lösningen, men Israels bosättningspolitik kan mycket väl ha omintetgjort en tvåstatslösning.

Därför kräver jag:

- J10:1 att Socialdemokraterna prioriterar mellanöstern i sitt internationella arbete,
- J10:2 att Socialdemokraterna omprövar och utvärderar sin mellanösternpolitik utifrån de tankar som finns i motionen,
- J10:3 att Socialdemokraterna internt för en förutsättningslös diskussion om olika former av bojkotter mot Israel, samt initierar sådana diskussioner vid internationella kontakter.

Peter Johansson Møllevångens S-förening

Malmö arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion J11

Nyköpings arbetarekommun

EU-hjälp till Palestina

När det i denna motion talas om Israel och Palestina menas de områden som FN angivit i sin delningsplan och uttryckt bland annat i resolution nummer 232.

Med djupaste oro har alla kunnat se hur konflikten mellan Israel och Palestina växer

och de hatiska känslor man kan höra från olika parter är skrämmande. De senaste månadernas våldshandlingar är absurda. Såväl de raketattacker som gjorts från Gaza till mål i Israel som Israels våldsamma och oproportionerliga reaktion på detta är oförsvarliga. En varaktig fred tycks mycket avlägsen trots de avtal och vägkartor för fred som arbetats fram genom åren.

Vi vet alla att en viktig grund till konflikten är kampen om landet. En lika viktig grund tror jag är de orättvisor i levnadsstandard som finns mellan israeler och palestinier. Det finns apartheidliknande förhållanden redan inom Israels gränser. Ännu tydligare är detta i Gaza och södra Libanon samt på Västbanken.

I Gaza är läget extremt. Efter Israels bomber och blockader liknar Gaza ett ghetto där ingen kan försörja sig, där införsel av mat och mediciner hindras liksom reservdelar till teknisk utrustning för el- och vattenförsörjning. Gränserna och Gaza hamn är stängda och den viktiga fiskenäringen omöjlig, eftersom även den minsta fiskebåt misstänks för vapensmuggling. Samtidigt har Israel inte släppt greppet om Gazas hela område, de viktiga vattenkällorna i bergen mot Sinai som är en naturlig del av Gaza hålls ännu ockuperade, gränsen har dragits till en smal strandremsa som skulle kunna vara bördig och ge många en försörjning. Men Israel släpper inte på Gazas vatten. Det är ett ekonomiskt krig utöver det militära.

I södra Libanon är läget också desperat. I flyktinglägren bor människor som flydde när Israel utropade sin stat 1948. Folk har kvar nycklar till hus de lämnade och drömmer om en återflyttning, men husen är sedan länge rivna av Israel eller överlämnade till israeler som flyttat till Israel sedan dess. I flyktinglägren finns inte heller arbete och försörjning. I över 60 år har folk där måst leva på nödhjälp.

De konfiskeringar som Israel även gör på Västbanken och i östra Jerusalem, bland annat med att bygga muren, är rättsvidriga och visar ett förakt för det palestinska folket. Fruktansvärda förhållanden i Gaza och i södra Libanon samt rättsövergrepp på Västbanken och inne i Israel är enligt min mening en grund till att människor kan bli så desperata att de tar till terrorhandlingar mot Israel. Att se sina föräldrar och syskon dödas eller förnedras skapar hämndkänslor som kan gå över allt förstånd. Det är inte underligt om även fredligt sinnade människor kan få ett hat mot Israel.

Det går att hejda utvecklingen mot terror och ofred, men inte med att ge igen, utan genom att vända andra kinden till, genom att "älska världen tillbaka till Gud".

Det finns en väg till fred, men inte den absoluta rättvisans väg, utan försoningens och förlåtelsens väg. Den väg som Nelson Mandela och Desmond Tutu anvisade och som gav en fredlig utveckling från apartheid till ett demokratiskt Sydafrika.

Är försoningens väg möjlig i Israel-Palestinakonflikten? Jag tror det, men det förutsätter ett stöd från hela världen. Särskilt skulle EU kunna medverka till det, men inte bara genom diplomati och militära insatser utan främst med hjälp till återuppbyggnad till i första hand Gaza, men även till hela Palestina.

Förhållanden med hat, revanschlystnad och terror har rått också i Europa. Efter det första världskrigets nederlag fanns grogrund för revansch och förtryck i det besegrade Tyskland. Det var i den myllan Hitler kunde odla fascism och nazism och göra Tyskland till en enad stormakt, som så när hade förtryckt hela världen.

Efter det andra världskrigets slut gjorde USA det viktiga bidrag för världsfreden som brukar kallas "Marshallhjälpen". Genom att Tysklands bostäder, industrier och infrastruktur byggdes upp i stället för att tyska folket kollektivt bestraffades, kunde revanschlystnaden brytas och det tyska folkets heder återställas utan krig. De forna fienderna i Europa kunde sedan samarbeta genom Kol- och stålunionen, som är grunden till dagens EU. EU är i sig ett tecken för hur fred kan skapas.

USA hjälpte Europa till fred genom Marshallhjälpen. USA har också varit den viktigaste hjälpen för Israel, vilket dock också gjort USA:s situation svårare mot det palestinska folket. Nu är det EU:s tur att med en Marshallhjälp till Palestina bygga bort grogrunden för hatet, hämnden och terrorn.

Om denna "EU-hjälp" i första hand siktar på att återuppbygga Gazas infrastruktur, sjukhus, bostäder och industrier, så att människorna i Gaza kan känna stolthet och framtidstro, så minskar rekryteringen av desperata människor till terrorhandlingar, samtidigt som arbetstillfällena och egen försörjning skapas för Palestinas folk.

Men en "EU-hjälp" till Palestina måste också kunna garantera säkerhet för Israel. EU måste ta militärt ansvar för övervakningen av Palestinas gränser. Varje brott mot freden, från vem det än kommer, måste utredas och de ansvariga ställas inför rätta. EU bör också bevaka att Gaza får kontroll över sina vattenkällor och att dess hamn åter får nyttjas i första hand för fiskebåtar, senare för andra fartyg.

Sveriges EU-ledamöter bör verka för att EU beslutar om en "EU-hjälp" till Palestinas återuppbyggnad. Stora summor behöver avsättas som lån och bidrag och militära trupper behöver ställas till förfogande för att garantera alla parter säkerhet och legitima intressen.

Jag föreslår att SAP-kongressen beslutar:

J11:1 att SAP på alla sätt verkar för att EU genomför en "EU-hjälp" till Palestina i motionens anda.

Bo Lindgren, medlem i Nyköpings arbetarekommun

Nyköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J12

Hudiksvalls arbetarekommun

Israel-Palestinakonflikten

Fakta

Det började med Balfourdeklarationen enligt vilken Storbritannien fick mandat över Palestina. Med Hitlertysklands utveckling accelererade judarnas utvandring från europeiska länder och allt fler judar tog sig till Palestina. Palestinierna och arabiska grannländer reagerade på denna massinvandring och kolonisering av Palestina, men trots detta inriktade sig sionisterna på Palestina som judarnas fristad. Polarisering och brutalisering följde. Detta ledde till förslag i FN:s generalförsamling 1948 om att dela Palestina och inrätta staten Israel. Förslaget antogs med bland annat Sveriges ja-röst. Delningen löste emellertid inte problemen utan våldet fortsatte och 1967 utbröt ett krig som blev kortvarigt men slutade med Israels ockupation av palestinska områden.

Genom denna omfattande ockupation och det ohejdade byggandet av nya israeliska bosättningar på palestinsk mark jämte, på senare tid, även byggandet av en mur till 80 procent på ockuperad mark, återstår nu endast ungefär hälften av det som markerades för Palestina år 1948.

Apartheidmuren började byggas 2002, planeras bli 670/790 km lång, den är 2008 450 km lång, 8 m hög (jämför Berlinmuren som var 110 km lång).

Nya illegala bosättningar: 1 500 bostäder planeras och har börjat byggas på Västbanken. 30 000 nya bostäder planeras i Jerusalemområdet. 1 101 nya bostäder i östra Jerusalem och Betlehem. Det israeliska College of Judea and Samaria på ockuperade (!) Västbanken blir israeliskt universitet och så vidare. Under tiden demoleras palestinska bostäder och beduinska bosättningar.

Gazamassakern kring nyåret 2009, sluträkning av 22 dagars krigföring: 1 300 döda palestinier inklusive 410 palestinska barn, 13 döda israeler.

Över hundratalet resolutioner har antagits av FN:s generalförsamling respektive FN:s säkerhetsråd som har direkt avseende på Israel-Palestinakonflikten. De mest centrala resolutionerna är två: nummer 242 från 1967 och nummer 338 från 1973. De två senaste resolutionerna är numera 1850 av 2008 och 1860 av 2009. Genom dessa FN resolutioner ställs krav på Israel som Israel nonchalerar. Men ingen resolution om sanktioner har antagits.

Israel har ett fördelaktigt samarbetsavtal med EU som är föremål för uppgradering. Avtalet innehåller en klausul enligt vilken det annulleras om Israel inte respekterar mänskliga rättigheter. Men avtalet sägs inte upp och uppgraderingen fortlöper.

Vårt så kallade systerparti i Israel, Labour, ingår i den nya högerregeringen från 31 mars 2009, där Labourledaren Ehud Barak är Deputy Prime Minister och Försvarsminister. Samme Ehud Barak är nu anmäld för krigsförbrytelser av en grupp norska advokater. Labour i Israel har inte visat ambition att bidra till en rättvis fred i konflikten.

Forskning om ekonomiska sanktioner och om dess effektivitet som påtryckningsmedel i en konflikt är tvetydig, men det kan anses klarlagt att de globala sanktionerna mot Sydafrikas apartheidregim, som Sveriges regering också medverkade till, fick önskvärd effekt.

FN:s säkerhetsråd har, med hjälp av svenska forskare i den så kallade Stockholmsprocessen SPIT, tagit fram en handbok om effektiva målinriktade sanktioner.

Uttalanden

Uttalande av Anna Lindh vid utdelning av Olof Palme priset till Hanan Ashrawi, 30 januari 2003: ”Jag fruktar att det palestinska folket snart förlorar allt hopp om en självständig stat och att Israel kommer att förlora sina moraliska värderingar. Israel är en demokrati som balanserar på en tunn lina.”

Ur Motion till riksdagen av Pär Axel Sahlberg (s) med flera, 4 oktober 2005:

”Mellan 1995 och 2001 köpte Sverige vapen och ammunition från Israel för totalt 330 miljoner kronor. Mellan år 2000 och 2004 importerade svenska försvaret krigsmateriel från Israel för 146 miljoner kronor. Komponenter i JAS 39 Gripen kommer från Israel. Dessutom tillåts Israel testa vapen på svensk mark. Detta militära samarbete innebär självklart att Sverige direkt stärker den israeliska militärindustrin och landets militära kapacitet.

Sverige bör minimera sin import av vapen från och sitt försvarspolitiska samarbete med Israel så länge konflikten pågår. Den svenska regeringens beslut om en militärattaché vid vår ambassad i Tel Aviv är obetänkt och bör rivas upp. Den sänder helt fel signaler till palestinerna och de skäl som anges för inrättandet av funktionen känns inte genuina. Regeringen framhåller att det är viktigt att med militära ögon följa tillbakadragandet av israelisk militär från Gaza.

Om det är skälet skulle den placeras vid det svenska generalkonsulatet i östra Jerusalem. En sådan placering skulle ge en chans för funktionen att inifrån följa effekterna av den israeliska planen.”

Ur Politiska riktlinjer, Antagna av Socialdemokraternas 35:e ordinarie kongress den 29 oktober – 3 november 2005 i Malmö, kapitel 6 Fred och frihet i globaliseringsens tid:

”Konflikten mellan israeler och palestinier berör som få andra hela världens säkerhet. Efter år av bakslag behöver parterna världens stöd och påtryckningar för att få igång processen

mot fred. Israel har som den starkare parten ett särskilt ansvar att föra fredsprocessen framåt. Ockupationen av de palestinska områdena måste upphöra. Den israeliska bosättningspolitiken, byggandet av muren och stängslet på ockuperad mark och övervåldet måste upphöra. Palestinierna måste å sin sida ta tydligt avstånd från självmordsbombningarna. Terrorism kan aldrig rättfärdigas. Vi vill se ett oberoende Palestina, sida vid sida med Israel, med säkra och erkända gränser för båda parter. Gränserna efter 1967 års krig måste vara utgångspunkten. Ingen förändring av dem är acceptabel som inte överenskommit parterna emellan. Världssamfundet måste bistå palestinierna med återuppbyggnaden. En internationell närvaro behövs för att stärka säkerheten.”

I Broderskapsrörelsens bok Israel och Palestina – 60 år i våra röda hjärtan (2008), skriver Ann Linde under rubriken Socialdemokratin i förhållande till Israel och Palestina på 2000-talet:

”Det är viktigt att stödja Labour som alltid varit en del av den israeliska fredsprocessen. Högerpartierna är överhuvudtaget inte intresserade av fred på jämlika villkor med palestinierna.” --- ”Socialdemokraterna i Sverige är medlemmar i Socialistinternationalen. Vi brukar säga att vår politiska familj är alla de nästan 170 partierna som också är medlemmar. De är våra systerpartier och självklart har vi en särskild relation till varandra. Vi delar samma värderingar och kämpar huvudsakligen för samma mål.”

Partiets uttalande 8 januari 2009 i samband med Gazamassakern:

”Socialdemokraterna

- kräver att Israel som den starkare parten tar ansvar för att nya fredsförhandlingar upptas
- kräver att EU:s nya uppgradering av samarbetsavtalet med Israel suspenderas.”

Utdrag ur riksdagsdebatt, begärd av Vänsterpartiet, 25 januari 2009:

”Anf. 4 URBAN AHLIN (s):

Herr talman! I dagens aktuella debatt om Gaza är det viktigt att vi skaffar oss perspektiv.

...

Vi socialdemokrater menar att det är väsentligt att de krigsförbrytare som nu finns i denna konflikt utan tvekan ställs inför rätta. På vilket sätt är Sverige berett att agera inom FN:s råd för mänskliga rättigheter och inom Internationella brottmålsdomstolen för att undersöka, pröva och försöka få de krigsförbrytare som nu finns att ställas inför rätta? Krigsbrott ska beivras. Det gäller såväl israeler som har använt oproportionerligt övervåld, använt vit fosfor, som att det också ska prövas om Hamas har använt civila som sköldar.

...

Efter det fruktansvärda som har skett i Gaza måste det ställas oerhört starka krav på Israel. Varför? Jo, för att det är många runt om i världen, speciellt i Palestina, som faktiskt frågar sig om Israel vill ha fred. Vad tjänade 410 barns död till nytta för Israel? Det är viktigt att den svenska regeringen och EU ställer stenhårda krav på Israel för att de ska bevisa att de vill ha fred.

...

Israel ska omedelbart häva blockaden mot Gaza, se till att humanitär hjälp kan komma in och se till att vanligt folk i Gaza kan ha en möjlighet att handla med omvärlden. All annan isolering leder naturligtvis till ökad extremism.

Ta bort vägspärrarna. Underlätta vid checkpoints. Se till att muren inte går på ockuperat område. Upphör med bosättningspolitiken. Avsluta ockupationen av Västbanken.

...

Självklart ska vi i omvärlden också ställa krav på Hamas att omedelbart avsluta sin raketbeskjutning mot israelerna.

...

Socialdemokraterna har framfört att vi i Sverige ska kräva att det fördjupade samarbetsavtalet med Israel ska suspenderas. Det ska suspenderas ända tills Israel visar en genuin vilja genom konkret handling.

...

Undersök vårt militära samarbete. Våga ta en diskussion om vi ska fortsätta det militära samarbete som vi i dag har med Israel.

...

Jag menar att en regering måste föra en dialog med alla parter i en konflikt. Hamas är en del av problemet men också en del av lösningen. “

Ur Bokslut Bildt, 17 februari 2009:

“ Hamas vann de demokratiskt genomförda parlamentsvalen 2006. USA och EU valde att isolera Hamasregeringen. Efter en tid bildades sedan en palestinsk samlingsregering där både Fatah och Hamas ingick. Men regeringen valde trots det att inte ha kontakter med de ministrar som kom från Hamas. Denna diskriminering visade sig vara direkt kontraproduktiv och gick tvärtemot president Abbas uppmaning att samarbeta med hela regeringen. Därefter skedde den blodiga splittringen i ett Gaza styrt av Hamas och ett Västbanken styrt av Fatah.” Socialdemokraterna kritiserade Carl Bildt under våren 2007 för att han inte följde Norges exempel och normaliserade relationerna med hela den palestinska samlingsregeringen, det vill säga också med ministrar från Hamas.

- J12:1 att Socialdemokraterna i Sverige antar tydligare riktlinjer i Israel-Palestinakonflikten och fördömer Israels flagranta respektlöshet beträffande palestiniernas mänskliga rättigheter, det palestinska folkets internationella rätt och FN:s resolutioner sedan 1967,
- J12:2 att vårt parti tar initiativ för att bilda en partigrupp inom ESP som verkar genom EU och kvartetten och socialistinternationalen och FN för att stödja en rättvis fred mellan Israel och Palestina inom en snar framtid och i dialog med samtliga parter i konflikten det vill säga även Hamas,
- J12:3 att i begreppet rättvis fred inkludera att den mer än 40-åriga ockupationen hävs, att de illegala bosättningarna och den illegala delen av muren stoppas och rivs, att blockaden mot Gaza lyfts, att de kollektiva bestraffningarna och trakasserierna av palestinier upphör och att en gemensam sanningskommission eller tribunal inrättas,
- J12:4 att vårt parti ökar kontakterna med, och stödet för, fredsörelserna i såväl Palestina som Israel och särskilt de gemensamma israeli-palestinska fredsinitiativen inklusive Genèveinitiativet,
- J12:5 att Socialdemokraterna i Sverige verkar i riksdagen för att militärt samröre med Israel avbryts,
- J12:6 att vårt parti utreder förutsättningarna för ett svenskt erkännande av staten Palestina (som Kina, Ryssland och 93 andra länder har gjort).

Lena Lindberg

Hudiksvalls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J13

Malmö arbetarekommun

Israels handelsavtal med EU

EU är Israels viktigaste exportmarknad. Handeln bara under förra året mellan Israel och EU uppgick till över 26 miljarder euro. Israel har ett mycket förmånligt handelsavtal med EU, som bland annat ger tullfrihet på en mängd varor.

I december 2008 bekräftade EU, med bifall från Sveriges regering, sin vilja att ytterligare fördjupa samarbetet och införa ytterligare förmåner för Israel.

Detta skedde samtidigt som Israel massakrerade civilbefolkningen i Gaza i den blodigaste attacken på flera decennier. Under bara ett par veckor dödades 1 400 människor (varav en tredjedel barn) många tusen skadades, otaliga byggnader bombades (inklusive sjukhus och skolor). Inte ens hjälporganisationer gick säkra. Även de utsattes för attacker vilket ytterligare försvårade nödhjälpen till civilbefolkningen.

Kriget har fått katastrofala följder för de 1, 5 miljoner palestinier som lever instängda och i misär på Gazaremsan. Redan innan den senaste attacken var fattigdomen utbredd till följd av Israels ockupation. Nu är de humanitära behoven skriande. Många har förlorat allt. Förutom förlusten av familjemedlemmar, svåra skador och trauman har mängder av människor blivit hemlösa eftersom deras bostäder jämnats med marken. Det finns enorma behov av det mest grundläggande – mat, vatten, mediciner och bränsle.

Israels bombningar av Gaza under julhelgen är ett fruktansvärt brott mot folkrätten och de mänskliga rättigheterna! Det är både ologiskt och olämpligt att i detta läge uppgradera EU:s handelsavtal med Israel och ytterligare fördjupa samarbetet. Redan i det tidigare handelsavtalet mellan EU och Israel finns en klausul som säger att avtalet kan sägas upp om Israel bryter mot mänskliga rättigheter.

Så sent som förra året aktualiserades frågan när EU drog ner sitt samarbete med Burma och Vitryssland, till följd av deras brott mot mänskliga rättigheter. Två år dessförinnan, år 2005, dödades vid ett tillfälle flera hundra personer i Uzbekistan av militären. Konsekvensen den gången blev att EU frös samarbetsavtalet med Uzbekistan.

Israelisk militär har dödat tusentals palestinier genom åren (varav 1 400 bara under julhelgen) och ockuperar dessutom Palestina i strid med folkrätten och FN:s resolutioner. Kränkningarna mot palestiniernas mänskliga rättigheter är omfattande och erkända av många MR-organisationer, inklusive FN.

Det är dessutom inte bara svenska affärer som märker om varor så att det inte syns att de kommer från Israel. Det har även förekommit att varor tillverkade på ockuperad mark, av bosättare, märkts om för att omfattas av EU:s förmånliga handelsavtal.

Men än så länge har dessa brott mot handelsavtalet inte lett till att samarbetsavtalet med Israel sagts upp eller åtminstone påverkats. Istället uppgraderades avtalet nu ytterligare till Israels fördel!

I en översikt kan man utläsa hur många villkor EU ställer mot sina handelspartners vad gäller att respektera mänskliga rättigheter. Av en sådan jämförelse kan man utläsa att EU till och med ställer betydligt högre på Palestina (som är ockuperat!) att respektera mänskliga rättigheter än de gör på ockupanten Israel! Trots att ockupationen i sig är ett solklart brott mot både folkrätten och palestiniernas mänskliga rättigheter, vilket gång på gång slagits fast i FN:s resolutioner.

Vi kräver inte att alla samtal med Israel ska upphöra eller dylika åtgärder. Men att kravlöst belöna Israels ockupation, omfattande kränkningar och massmord på civila är direkt kontraproduktivt och dessutom diskriminerande mot andra länder. Hur kan EU

med någon som helst trovärdighet i behåll villkora avtal med Egypten, Tunisien, den palestinska myndigheten med flera när man inte ställer några krav på Israel?!

Att EU nu dessutom uppgraderat avtalen med Israel och gjort dem ännu förmånligare är sanslöst mot bakgrund av den fruktansvärda massaker de utsatt Gazas befolkning strax innan uppgraderingen!

Man kan fråga sig vad som egentligen skulle krävas för att Israels förmånliga avtal med EU ska påverkas om massakern mot Gazas civilbefolkning inte räcker?!

Vi kräver:

J13:1 att EU följer sina egna kriterier vad gäller mänskliga rättigheter i samarbets- och handelsrelationer med tredje land, inklusive Israel,

J13:2 att EU inte ska ägna sig åt diskriminering utan ställa samma krav på mänskliga rättigheter gentemot alla länder med vilka EU samarbetar eller har handelsavtal.

Hillevi Larsson, Jamal El-Haj

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J14

Sundsvalls arbetarekommun

Säg upp EU:s handelsavtal med Israel

Israel har under många år nonchalerat och motarbetat beslut i FN visavi det palestinska folket.

Jag vill därför:

J14:1 att partikongressen beslutar att de svenska socialdemokratiska företrädarna i europaparlamentet arbetar för att EU:s handelsavtal med Israel upphävs.

Stefan Aronson, Socialdemokraterna i Granloholm /Sundsvall

Sundsvalls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J15

Solna arbetarekommun

Solidaritetsens plikt

Den svenska socialdemokratin har alltid verkat för fred i de delar av världen som härjats av krig och frihet för de folk som behandlats med ofrihet och förtryck. Lika länge som konflikten pågått i Palestina, lika länge har partiet och SSU varit på plats för att jobba med båda parter i hopp om en hållbar fred. Målet för en sådan fred är existensen av två länder, ett israeliskt och ett palestinskt, sida vid sida.

Den överlägset starkaste av dessa två parter, staten Israel, har agerat i skarp kontrast mot målet om en tvåstatslösning. Existensen, och expansionen, av olagliga bosättningar, det olagliga byggandet av en mur på internationellt erkänt palestinskt territorium och ett konsekvent handlande som strider mot internationella lagar kräver att omvärlden reagerar och fördömer dessa israeliska aktioner.

I ljuset av de senaste veckornas blodbad i Gaza bevisas återigen vad resultatet blir när omvärlden avstår från att reagera. När Israel låter självförsvar av sina civila bli överväld mot andra civila måste omvärlden påminna Israel om sitt ansvar som den starkaste parten och ifrågasätta användandet av våld som medel.

Det är glädjande att partistyrelsen tagit ställning mot en uppgradering av samarbetsav-

talet mellan EU och Israel. Stockholms Läns SSU-distrikt ifrågasätter dock partistyrelsens beslut om för att upprätthålla försvarssamarbete mellan Sverige och Israel. Försvarssamarbetet med Israel består av den svenska Försvarsmaktens representation i form av en militärattaché, ett samarbete gällande militär forskning, att svenska Försvarsmakten genomför studiebesök av militär art i Israel och en import av israeliskt krigsmaterial till ett värde av hundratals miljoner kronor.

I vårt fredsarbete måste vi socialdemokrater samarbeta med de krafter som verkar för fred och fördöma de krafter som verkar för krig. Ett samarbete med den israeliska armén är att erkänna den israeliska våldsmetoden som strider mot målet om fred.

Krig föder ingen fred och våld föder bara våld. Att stödja våldsutövarna ifråga stödjer ingen fred. Om Socialdemokraterna menar allvar med sitt motstånd mot våldsanvändning i Israel/Palestina-konflikten bör vi motsäga oss all slags samverkan med den israeliska försvarsmakten.

Därför yrkar jag:

J15:1 att Socialdemokraterna verkar för att Sveriges militära samarbete samt vapenhandeln med Israel upphör.

Sara Kukka-Salam, SSU-Solna

Solna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J16

Sundbyberg arbetarekommun

Solidaritetsens plikt

Den svenska socialdemokratin har alltid verkat för fred i de delar av världen som härjats av krig och frihet för de folk som behandlats med ofrihet och förtryck. Lika länge som konflikten pågått i Palestina, lika länge har partiet varit på plats för att jobba med båda parter i hopp om en hållbar fred. Målet för en sådan fred är existensen av två länder, ett israeliskt och ett palestinskt, sida vid sida.

Den överlägset starkaste av dessa två parter, staten Israel, har agerat i skarp kontrast mot målet om en tvåstatslösning. Existensen, och expansionen, av olagliga bosättningar, det olagliga byggandet av en mur på internationellt erkänt palestinskt territorium och ett konsekvent handlande som strider mot internationella lagar kräver att omvärlden reagerar och fördömer dessa israeliska aktioner.

I ljuset av de senaste veckornas blodbad i Gaza bevisas återigen vad resultatet blir när omvärlden avstår från att reagera. När Israel låter självförsvar av sina civila bli överväld mot andra civila måste omvärlden påminna Israel om sitt ansvar som den starkaste parten och ifrågasätta användandet av våld som medel.

Det är glädjande att partistyrelsen tagit ställning mot en uppgradering av samarbetsavtalet mellan EU och Israel. Men man bör dock ifrågasätta partistyrelsens beslut om att upprätthålla försvarssamarbetet mellan Sverige och Israel. Försvarssamarbetet med Israel består av den svenska Försvarsmaktens representation i form av en militärattaché, ett samarbete gällande militär forskning, att svenska Försvarsmakten genomför studiebesök av militär art i Israel och en import av israeliskt krigsmaterial till ett värde av hundratals miljoner kronor.

I vårt fredsarbete måste vi socialdemokrater samarbeta med de krafter som verkar för fred och fördöma de krafter som verkar för krig. Ett samarbete med den israeliska armén är att erkänna den israeliska våldsmetoden som strider mot målet om fred.

Krig föder ingen fred och våld föder bara våld. Att stödja våldsutövarna ifråga stärker

inte fredsarbetet. Om Socialdemokraterna menar allvar med sitt motstånd mot våldsanvändningen i Israel/Palestina-konflikten bör vi motsäga oss all slags samverkan med den israeliska försvarsmakten.

Därför yrkar jag på:

J16:1 att Sundbybergs arbetarkommun verkar för att det svenska försvarssamarbetet med Israel ska upphävas.

Jesper Lindholm, SSU-Sundbyberg

Sundbyberg arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J17 Sundsvalls arbetarekommun

Ställ de ansvariga för attacken mot Gaza inför den internationella domstolen.

Under tre veckor vid årsskiftet 2008–2009 attackerade israelisk militär den tätbefolkade Gazaremsan med förödande konsekvenser.

Resultat. Sönderbombade samhällen och fler än 1 300 döda, varav minst 400 barn.

J17:1 att partikongressen uttalar sig för att de politiskt ansvariga för attacken, den tidigare premiärministern Ehud Olmert, försvarsministern Ehud Barak och utrikesministern Tpsini Livni ställs inför den internationella domstolen i Haag för brott mot de mänskliga rättigheterna.

Stefan Aronson

Sundsvalls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

J18:1, J19:1, J19:2, J19:3, J19:4, J19:5, J20:1, J20:2, J20:3, J20:4, J20:5, J20:6, J21:1, J21:2, J22:1, J22:2, J22:3, J22:4, J22:5, J22:6, J22:7, J22:8, J23:1, J23:2, J23:3, J23:4, J23:5, J23:6 (Västsahara)

Motionerna J19:1 (Helsingborgs arbetarekommun), J18:1 (Uppsala arbetarekommun), J23:1 (enskild, Lunds arbetarekommun) anser att Socialdemokraterna ska arbeta aktivt för att Sverige ska erkänna Västsahara, motion J21:2 (Örnsköldsviks arbetarekommun) samt motion J20:6 (Malmös arbetarekommun) anser att Socialdemokraterna inom EU och övriga Europa ska verka för ett erkännande av Västsahara (Sahariska Arabiska Demokratiska Republiken (SADR). J22:1–8 (Stockholms arbetarekommun) anser att den socialdemokratiska partikongressen uttalar sitt stöd för ett fritt Västsahara samt att den socialdemokratiska partistyrelsen får i uppdrag att verka för ett svenskt erkännande av SADR, att som ett första steg ge Polisarios representation samma status som PLO, att kraftfullt agera i alla internationella sammanhang för ett fritt Västsahara och respekt för dess folk och territorium, att verka för ett aktivt svenskt stöd i FN för ett fritt Västsahara, att återställa det humanitära biståndet till tidigare nivå samt utveckla innehållet i matprogrammen och att utveckla samarbetet med det västahariska folket inför frigörelsen. Motion J21:1 (Örnsköldsviks arbetarekommun) samt motion J20:1–2 (Malmös arbetarekommun) anser att partikongressen ska uppdra åt partistyrelsen att med kraft fortsätta driva västahariernas rätt till självbestämmande och även då kräva att den sedan länge utlovade folkomröstningen genomförs enligt de riktlinjer

som fastställts av FN samt att SAP ska verka för att Marocko inte tillåts bestämma vilka som ska ha rösträtt i folkomröstningen utan att FN beslutar det efter samråd med Västsaharas folk. Motionerna J19:2 (Helsingborgs arbetarekommun) och J23:5 (enskild, Lunds arbetarekommun) anser att Socialdemokraterna ska arbeta aktivt för att EU:s folkrättsvidriga fiskeavtal med Marocko upphävs och att Västsahara exkluderas från avtalet. J19:4 vill även att Socialdemokraterna arbetar aktivt för att Västsahara exkluderas från alla avtal som ingås mellan EU och Marocko. Detta gäller i synnerhet det utvecklade associationsavtalet det så kallade advanced status samarbetet. J23:2 anser att Socialdemokraterna i enighet med FN:s strävan ska arbeta för att införa svenska sanktioner mot Marocko med motiven att påvisa att brott mot mänskliga rättigheter och internationell rätt har konsekvenser. J19:3 vill att Socialdemokraterna arbetar för att MINURSO får ett utökat mandat av FN att skydda den västsahariska befolkningen mot övergrepp från marockansk polis och andra myndigheter. J23:3 tar upp att Socialdemokraterna i enighet med FN:s krav ska arbeta aktivt för att Marocko ska respektera de mänskliga rättigheterna och frige de politiska fångar som sitter fängslade i Västsahara och Marocko liksom J20:4 som vill att SAP ska verka för att Marockos kränkningar av de mänskliga rättigheterna i de ockuperade delarna av Västsahara uppmärksammas och bekämpas. J23:4 anser att Socialdemokraterna i enighet med FN:s krav skall pressa Marocko för att riva muren som delar Västsahara och J20:5 vill att SAP ska verka för att den humanitära situationen i flyktinglägren förbättras genom ökade anslag från både Sverige, Europa och FN. J20:3 vill att SAP ska verka för att journalister och internationella observatörer släpps in i Marocko. J19:5 och J23:6 att Socialdemokraterna ska arbeta aktivt för att informera om Västsahara-frågan på nationell och europeisk nivå.

Västsahara är Afrikas sista koloni. Frågan om Västsaharas frihet har i flera år engagerat det socialdemokratiska partiet och dess sidoorganisationer. På flera kongresser och i rådslagsarbetet har krav ställts på att Sverige ska arbeta ännu hårdare för att få ett slut på den marockanska ockupationen och låta det västsahariska folket bestämma självt över sin framtid. Vi socialdemokrater stödjer arbetet för ett fritt och självständigt Västsahara. Vi kräver att ockupationen upphör, folkomröstningen genomförs, muren på ockuperat område rivs och att de marockanska kränkningarna av mänskliga rättigheter i Västsahara får ett slut. Sverige måste utöka sina relationer med Västsahara. De västsahariska flyktingarna är totalt beroende av internationell hjälp för sin överlevnad. Partistyrelsen är medveten om att många partikamrater själva har besökt flyktinglägren och har rapporterat hem om förfärliga omständigheter. Socialdemokraterna måste därför fortsätta att trycka på för att den humanitära hjälpen till flyktingarna ökar, samt att innehållet i matprogrammet utvecklas.

När det gäller fiskeavtalet mellan EU och Marocko röstade Sverige under socialdemokratisk regering som enda land nej. Socialdemokraterna i riksdagen har drivit frågan om att EU-länder inte ska fiska i Västsaharas vatten. Ur ett folkrättsligt perspektiv är EU:s fiskeavtal med Marocko inte korrekt, eftersom Västsahara fortfarande är en olöst kolonialfråga, och därför ska landets naturresurser vara skyddade. Socialdemokraterna bör fortsätta linjen att exkludera västsahariska naturresurser från avtal, såvida inte västsaharierna själva är för. Däremot anser inte partistyrelsen att Sverige ska införa sanktioner mot Marocko, eftersom det inte gynnar det västsahariska folket. Inte heller anser partistyrelsen att Västsahara ska exkluderas från alla avtal. Tvärtom är det viktigt att man i avtal som till exempel det utvecklade associationsavtalet tar upp att Västsahara fortfarande är ockuperat

och att Marocko därmed ha särskilda skyldigheter gentemot det västahariska folket. Detta gäller inte minst kraven på mänskliga rättigheter. Därför stödjer partistyrelsen kravet på att Socialdemokraterna arbetar för att MINURSO ska få ett utökat mandat för att övervaka och informera om MR-situationen, påtala brott och därmed bidra till att förebygga nya övergrepp. Detta är ett krav som också flera MR-organisationer har ställt.

Partistyrelsen har full förståelse för motionärernas frustration när det gäller bristen på resultat i frågan om att genomföra den av FN beslutade folkomröstningen för att eventuellt komma närmare ett erkännande av Västsahara. FN:s beslut togs 1992 för att västaharierna ska kunna besluta om sin egen framtid, men folkomröstningen fortfarande inte hållits. Närmare 80-talet länder har erkänt republiken SADR, Saharawi Arab Democratic Republic. Dock inget av EU:s länder. Frågan om att erkänna ett land är alltid komplicerad. I fallet Västsahara finns ett västahariskt folk, ett territorium och en parlamentarisk organisation, som administrerar en stor del av folket och har dess stöd. Däremot har man ingen kontroll över territoriet.

I folkrätten har kontrollkriteriet försvagats efter det kalla krigets slut och ett fjärde kriterium har stärkts, demokrati och mänskliga fri- och rättigheter. Partistyrelsen är trots detta inte beredd att i detta läge bifalla motionärernas krav på ett erkännande. Skälen är flera. Dels uppfyller man inte kontrollkriteriet, och partistyrelsen anser inte att erkännande av stater ska ske som en politisk markering. Dels tillsattes i januari 2009 Christopher Ross som ny FN-representant för Västsahara och han måste ges rimlig tid att arbeta. Slutligen skulle ett erkännande utan att ha stöd av andra EU-länder helt isolera Sverige i frågan, och göra oss irrelevanta i EU:s diskussioner om allt annat som rör Västsahara. Att den kanske starkaste rösten i EU till stöd för det västahariska folket blir utan inflytande gagnar inte det västahariska folket.

PLO har en unik folkrättslig ställning eftersom det har erkänts av det internationella samfundet som det palestinska folkets legitima företrädare, till exempel i FN. Detta gäller inte Polisario. Samtliga EU-länder har därför gett PLO någon form av officiell status, medan inget EU-land har givit detta till Polisario eller motsvarande rörelser. Det finns alltså en folkrättslig skillnad mellan PLO och Polisario och partistyrelsen är därför inte beredd att i detta läge tillgodose motionärernas krav om likabehandling när det gäller representation i Sverige.

Slutligen instämmer partistyrelsen i motionärernas krav om att verka för att journalister och internationella observatörer ska släppas in i Västsahara i större utsträckning samt att partiet ska arbeta aktivt för att informera om Västsahara nationellt och internationellt.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna J19:3, J19:5, J20:1, J20:3, J20:4, J20:5, J21:1, J22:1, J22:4, J22:5, J22:7, J22:8, J23:3, J23:4, J23:6,

att avslå motionerna J18:1, J19:1, J19:4, J20:6, J21:2, J22:2, J22:3, J23:1, J23:2,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet J19:2, J20:2, J22:6, J23:5.

Motion J18

Uppsala arbetarekommun

Afrikas sista koloni måste bli fri!

I nordvästra Afrika ligger det ett land vid namn Västsahara. Många känner inte till landet men det är Afrikas sista koloni.

Bakgrund

Spanien koloniserade Västsahara 1884. År 1973 bildades den västsahariska frihetsrörelsen Polisario. När Spanien lämnade landet 1975 på villkoret att de skulle få tillgång till 30 procent av Västsaharas naturresurser. Marocko och Mauretanien tog då över makten över Västsahara. Samma år tvingades även många västsaharier att fly till Algeriet. Polisario lyckas slå ut Mauretanien och 1979 tog Marocko över Mauretaniens del av Västsahara.

Världens längsta mur

Världens längsta mur finns i Västsahara men trots detta har Polisario lyckats ta tillbaka en tredjedel av landet. Vid muren finns 150 000 marockanska soldater för att hindra den västsahariska frihetskampen.

En fredlig kamp men en tyst omvärld

Sedan år 1966 står Västsahara på FN:s lista över länder som ska avkoloniseras. Enligt FN:s fredsplan skulle en folkomröstning där västsaharierna skulle välja mellan ett självständigt Västsahara eller en integration med Marocko äga rum 1992. Folkomröstningen har ännu inte blivit av på grund av Marockos vägran att släppa Västsahara. Sedan år 1991 bedriver Polisario en fredlig kamp, men ingen gör någonting. En tyst omvärld har låtit Marocko gå emot FN:s resolutioner och avtal för att kunna sabotera och stoppa avkoloniseringen av Västsahara.

Erkännandet av Västsahara

Idag har 80 länder erkänt republiken Västsahara, men Sverige har inte gjort detta ännu. Marockos största supportrar är USA och Frankrike och det är på grund av att det finns olja på den västsahariska marken. Men de två länderna har även intressen i invandringen via Gibraltarsund som är afrikanernas portal in i Europa. Nu är det dags att vi socialdemokrater reagerar. I en demokratisk värld där mänskliga rättigheter respekteras kan vi inte acceptera kolonier. Trots den fredliga kamp som den västsahariska motståndsrörelsen bedriver, så har Sverige ännu inte erkänt republiken Västsahara. Sverige måste ansluta sig till de länder som redan har erkänt Västsahara som ett fritt land. Afrikas sista koloni måste bli fri och erkännas. SSU har redan gjort det, nu är det Socialdemokraternas tur!

Med anledning av ovanstående yrkar vi:

J18:1 att det socialdemokratiska partiet erkänner republiken Västsahara och arbetar för att Sverige ska erkänna Västsahara.

Emilia Friberg, Mattias Kristenson

Uppsala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J19

Helsingborgs arbetarekommun

Erkänn Västsahara

Västsahara, Afrikas sista koloni, ligger söder om Marocko. Det har varit på FN:s dekoloniseringslista sedan 1966, då landet var en spansk koloni.

Sedan 1975 är två tredjedelar av Västsahara ockuperat av Marocko, trots över 100 FN-resolutioner som fastslår Västsahariernas rätt till självbestämmande och självständighet. En stor del av befolkningen bor sedan ockupationen som flyktingar i den algeriska öknen.

Den västsahariska befrielsekampen har varit fredlig sedan 1991, då en vapenvilan utropades. FN-styrkan skulle i utbyte mot vapenvilan möjliggöra en folkomröstning om Västsaharas självständighet. Någon folkomröstning har ännu inte ägt rum på grund av Marockos vägran att acceptera ett självständigt Västsahara. Landet är erkänt av ett 80-tal länder och är medlem i Afrikanska Unionen. Inget europeiskt land har dock erkänt Västsahara.

Situationen för västsaharierna som bor kvar i det ockuperade området är fruktansvärd. Deras mänskliga rättigheter kränks dagligen; de diskrimineras, fängslas, torteras och mördas. I en rapport från organisationen Human Rights – Human Rights in Western Sahara and in the Tindouf Refugee Camps – rekommenderar människorättsorganisationen att MINURSO:s (UN Mission for the Referendum in Western Sahara) mandat även inkluderar övervakning av mänskliga rättigheter i det ockuperade området .

Marocko strider även mot internationell rätt när de utvinner naturresurser från västsahariska ockuperade territorium. Den Europeiska unionen bidrar till plundringen av naturresurser genom det fiskeavtal som det har med Marocko, där det ockuperade området i Västsahara inte är undantaget. Trots att Marocko bryter mot de mänskliga rättigheterna och internationell rätt så är de en av de största mottagarna av ekonomiskt stöd från EU.

Den Europeiska unionen har beslutat att ge Marocko en ”advanced status” dvs ett utvecklat samarbete som kommer att förbättra den ekonomiska situationen för Marocko samt ytterligare integrera den i unionen. Detta beslutades trots att Marocko ockuperar Västsahara och systematiskt kränker mänskliga rättigheter. Västsahara, som ett ockuperat land, måste exkluderas från alla avtal mellan den Europeiska unionen och Marocko.

Trots att Västsaharafrågan varit på den internationella agendan under många år har få framsteg gjorts i frågan.

Därför kräver jag:

- J19:1 att Socialdemokraterna ska arbeta aktivt för att Sverige ska erkänna Västsahara,
- J19:2 att Socialdemokraterna arbetar aktivt för att EU:s folkrättsvidriga fiskeavtal med Marocko upphävs och att Västsahara exkluderas från avtalet,
- J19:3 att Socialdemokraterna arbetar för att MINURSO får ett utökat mandat av FN att skydda den västsahariska befolkningen mot övergrepp från marockansk polis och andra myndigheter,
- J19:4 att Socialdemokraterna arbetar aktivt för att Västsahara exkluderas från alla avtal som ingås mellan EU och Marocko. Detta gäller i synnerhet det utvecklade associationsavtalet det så kallade advanced statussamarbetet,
- J19:5 att Socialdemokraterna ska arbeta aktivt för att informera om Västsaharafrågan på nationell och europeisk nivå.

Helsingborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J20

Malmö arbetarekommun

Västsahara

Västsahara är Afrikas sista koloni. Efter att tidigare ha lytt under spansk överhöghet blev Västsahara äntligen fritt 1975. Friheten varade dock bara några dagar innan grannlandet Marocko ryckte in med sina tungt beväpnade trupper och ockuperade landet. Huvuddelen av befolkningen drevs på flykt och bor alltsedan dess i flyktingläger i öknen i Algeriet. Förhållandena i lägren är svåra och det råder brist på vatten, mat och mediciner. De västsahariska flyktingarna är totalt beroende av internationell hjälp för sin överlevnad.

Inledningsvis försvarade sig västsaharierna mot sina ockupanter. Kampen leddes av Västsaharas befrielse rörelse, Polisario Front. År 1991 övergick Polisario till fredlig kamp. Orsaken var att FN då gav västsaharierna nytt hopp genom att anta en positiv resolution om Västsahara. Innehållet gick ut på att en folkomröstning skulle hållas redan 1992 då västsaharierna själva skulle få avgöra sin framtid.

Sedan dess har Marocko, med stor framgång och stöd från bland annat Frankrike, lyckats sabotera genomförandet av tio planerade folkomröstningar. Under tiden har Marocko ändrat befolkningssammansättningen i Västsahara. Bland annat har cirka 10 000 västsaharier tvångsflyttats till Marocko för att ”marockaniseras” och tusentals andra har gripits och ”försvunnit”. Jämsides med detta har marockanska bosättningar upprättats i Västsahara och tiotusentals marockanska soldater har placerats i området för att vakta de västsaharier som bor kvar i de ockuperade områdena. En mur har även byggts på ockuperad mark.

Stormakterna har tidvis inom FN gett ett visst stöd åt Västsahara. Men deras ställningstagande har aldrig handlat om ädelmod utan om ekonomiska intressen. Risken för en ny blodig Palestinakonflikt äventyrar exploateringen av områdets rika naturtillgångar – bland annat fosfat, olja och rika fisketillgångar. Förhandlingar med Marocko har redan inletts om prospektering av Västsaharas naturtillgångar, över huvudet på det västsahariska folket, trots att detta är ett brott mot folkrätten. EU har numera ett fiskeavtal med Marocko, som innebär att europeiska fiskare får fiska i Västsaharas vatten, utan att Västsaharas folk tillfrågats eller får del av intäkterna.

Detta avtal har fördömts av FN. Samarbetsavtalet mellan EU och Marocko är på väg att uppgraderas och ska innefatta Västsahara, trots att landet är ockuperat. Även detta strider mot internationell rätt.

Västsahariernas tålamod är inte oändligt. Om omvärlden ställer sig kallsinnig till de rättmätiga kraven finns en överhängande risk att striderna åter blossar upp. Sverige bör i detta sammanhang arbeta förebyggande i stället för att vänta tills katastrofen är ett faktum.

Det är nu av yttersta vikt att Sverige kräver att de folkrättsvidriga avtalen mellan EU och Marocko upphävs. Vidare måste vi ställa krav på aktiv handling från EU:s och FN:s sida till stöd för Västsahara. Marocko har alltför länge tillåtit bryta mot FN:s resolutioner, folkrätten och de mänskliga rättigheterna utan någon reaktion från omvärlden.

FN måste se till att den utlovade folkomröstningen snarast genomförs! Den humanitära situationen i Algeriets flyktingläger är mycket dålig och förvärras hela tiden. Det ekonomiska stödet från både FN och EU har minskat under senare år, med påtagliga negativa effekter i form av vatten-, mat- och medicinbrist i lägren. Nu måste biståndet till flyktingarna snarast utökas!

Det finns också all anledning att verka för att journalister och internationella observatörer snarast släpps in på ockuperad mark i Västsahara i enlighet med tidigare FN-resolution. Detta kommer att synliggöra marockanernas förtryck mot västsaharierna och

skapa en opinion till stöd för Västsaharas frigörelse. Under de senaste åren har situationen för civilbefolkningen i det ockuperade Västsahara förvärrats. Detta bekräftas av såväl FN, som Amnesty och Human Rights Watch.

Studenter från universiteten i Rabat, Casablanca, Marrakech och Agadir som deltagit i fredliga demonstrationer har gripits, misshandlats svårt och dömts till fängelse. Även barn och ungdomar drabbas nu av polisvåld.

Västsaharierna har berövats yttrande-, mötes-, åsikts- och organisationsfrihet. De senaste två åren har otaliga västsaharier drabbats av misshandel, trakasserier, tortyr och fängslande. Många har dömts i rättsosäkra processer, berövats sitt jobb och sin lön, relegerats från skolor, förflyttats med tvång eller fått se sina hem skövlade.

Istället för att vika sig för Marockos orimliga krav att få fortsätta förtrycka folket och kontrollera Västsahara bör världen istället se till att FN:s resolutioner respekteras och kräva frihet för Västsaharas folk.

Det är nu också dags att Sverige ansluter sig till de 76 länder som erkänt Västsahara som ett land, senast Sydafrika. Sverige skulle därmed som första land i Europa ge ett erkännande åt västsahariernas fredliga kamp för att återfå det land som stals från dem av Marocko för mer än 30 år sedan. Genom att inte erkänna Västsahara legitimerar man Marockos orättmätiga krav på att räkna Västsahara som en del av Marocko. FN:s resolutioner har gång på gång slagit fast att ockupationen bryter mot internationell rätt och folkrätten.

Vi kräver:

- J20:1 att SAP ska verka för att den utlovade folkomröstningen om Västsaharas framtid snarast genomförs i FN:s regi,
- J20:2 att SAP ska verka för att Marocko inte tillåts bestämma vilka som ska rösträtt i folkomröstningen utan att FN beslutar det efter samråd med Västsaharas folk,
- J20:3 att SAP ska verka för att journalister och internationella observatörer släpps in i Västsahara,
- J20:4 att SAP ska verka för att Marockos kränkningar av de mänskliga rättigheterna i de ockuperade delarna av Västsahara uppmärksammas och bekämpas,
- J20:5 att SAP ska verka för att den humanitära situationen i flyktinglägren förbättras genom ökade anslag från både Sverige, Europa och FN,
- J20:6 att SAP ska verka för att Sverige erkänner Västsahara,

Hillevi Larsson, Julia Janiec

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J21 Örnsköldsviks arbetarekommun

Erkänn Västsahara

Västsahara är till två tredjedelar ockuperat av Marocko sedan år 1975 och de västsaharier som lyckats fly lever under svåra förhållanden sedan dess i flyktingläger i Algeriet. Västsahara står på FN:s lista över länder som ska avkoloniseras och sedan 1991 finns en FN-styrka på plats för att genomföra en folkomröstning om Västsaharas självständighet. Västsaharierna är ett väl definierat folk och västsahariska territoriet är tillräckligt väl definierat och har även fastslagits av Internationella domstolen, FN och AU.

Den västsahariska staten (SADR) är att betrakta som ett folkrättssubjekt som agerar internationellt och är en nation. Därmed har man rätt att kräva skydd av sitt territorium

och mot aggression och med tanke på att erkännandeinstrumentet alltmer används för att stödja nya stater Sverige sympatiserar med kan det även användas i denna konflikt, särskilt som Marockos brott mot folkrätten är helt uppenbar. Att SADR har det väst-sahariska folkets stöd står utom allt tvivel. FN erkänner dessutom POLISARIO som enda representant för Västsaharas folk och detta känner förstås Marocko till, vilket är orsaken till att de inte tillåter en folkomröstning. Den väst-sahariska staten SADR har erkänts av cirka 80 stater och är medlem av Afrikanska Unionen.

Enligt nyligen publicerade uppgifter kommer Marocko nu att bli den största mot-tagaren av EU-medel som avsätts till länderna inom ENP (European Neighbourhood Policy) och den finansiella hjälpen från EU gör det nu möjligt för Rabatregeringen i Marocko att öka utgifterna i alla sektorer under 2009. Detta kommer då även att gälla militärutgifterna, källor ger vid handen att militärutgifterna kommer att fördubblas under 2009 jämfört med 2008. Detta då samtidigt som positionerna i väst-sahariska konflikten idag är låsta och Marockos kung insisterar att man bara kommer att acceptera autonomi inom Marocko för den tidigare spanska kolonin.

EU:s fiskeavtal med Marocko får mycket skarp kritik av FN:s förre rättschef Hans Corell som finner det mycket pinsamt att detta avtal inte tar hänsyn till att Marocko enligt Haagdomstolen inte har rätt att teckna avtal som täcker Västsaharas fiskevatten. Ett klart brott mot internationell rätt, det gäller att skydda icke självständiga territoriers resurser enligt FN:s klart utstakade avkoloniseringsprinciper. Det är beklämmande att givarländerna från EU stillatigande ser på hur Marocko nu offentliggör vidgade planer, på att exploatera Västsaharas naturresurser. Nya åtaganden om oljeletning är även på gång långt in på väst-sahariskt territorium, allt enligt nya intentioner för att fortsätta exploatera Västsahara.

EU måste börja leva upp till sina stolta utfästelser att främja demokrati, mänskliga rättigheter och internationell rätt.

Med anledning av ovanstående yrkar vi samfällt:

J21:1 att partikongressen uppdrar åt partistyrelsen att med kraft fortsätta driva väst-sahariernas rätt till självbestämmande och även då kräva att den sedan länge utlovade folkomröstningen genomförs enligt de riktlinjer som fastställts av FN,

J21:2 att inom EU och övriga Europa verka för ett erkännande av Västsahara (Sahariska Arabiska Demokratiska Republiken, SADR).

Stellan Bäcklund, Arne Berglund

Örnsköldsviks arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J22

Stockholms arbetarekommun

Ett fritt Västsahara

För (snart) fyra år sedan antog föregående partikongress förslagen i flera motioner till stöd för ett fritt Västsahara.

Under de fyra år som gått har det väst-sahariska folket i stället upplevt försämringar i det humanitära biståndet i flyktinglägren, genom ökningen av förtrycket av de mänskliga rättigheterna i det ockuperade Västsahara samt det uteblivna politiska stödet i FN och EU. Vid fyra tillfällen under 2007 och 2008 har Polisario som Västsaharas representant i FN-sammanhang och Marocko på FN:s initiativ träffats utan resultat. Marocko vägrar medverka till en folkomröstning där ett alternativ skulle vara självbestämmande för det väst-sahariska folket. Denna av FN utlovade folkomröstning har väst-saharierna nu väntat

på i snart 20 år. Marocko har erbjudits teckna ett så kallat advanced statusavtal med EU utan undantag för Västsahara. Ett handelsavtal mellan Marocko och USA har ett sådant undantag inskrivet. EU tecknade ett fiskeriavtal med Marocko inkluderande de västsahariska fiskevattnen. Sverige var det enda land som protesterade.

Humanitärt biståndet kraftigt skurits ned från att ha beräknats på 160 000 flyktingar i lägren nära den algeriska staden Tindouf, får lägren nu bara tilldelning för 90 000. I en rapport från UNHCR, FN:s flyktingorganisation och WFP, World Food Programme, FN:s program för matbistånd, i oktober 2007 konstaterades undernäringssymtom av allvarlig karaktär på barn och kvinnor som väntar respektive ammar barn.

I det ockuperade Västsahara har situationen för västsaharierna hårdnat. All opposition slås brutalt ned. Inga sympatyttringar för ett fritt Västsahara tillåts. Barn och ungdomar fångslas och får utstå omänsklig behandling på polisstationer. Vuxna människorättsaktiva misshandlas, fångslas, torteras och en del har försvunnit i de ökända fångelserna. Nordiska besök av ambassadpersonal har förhindrats.

Vi anser att det nu är hög tid att ta nästa steg för det västsahariska folket och som en politisk markering av socialdemokratins stöd kräva ett svenskt erkännande av republiken SADR, Sahrawi Arab Democratic Republic och som ett första steg ge Polisarios representation i Sverige samma status som PLO.

Vi anser även att Socialdemokraterna bör agera inom SI, Socialistinternationalen, för att frågan om Västsaharas frihet ska ges en hög prioritet och att Polisarios ställning som observatör ska förbättras. Självklart anser vi att våra s-representanter i EU-parlamentet och andra europeiska samarbetsorgan aktivt ska verka för att frågan om Västsahara ska med på dagordningen vid varje tillfälle.

Vi kräver:

- J22:1 att den socialdemokratiska partikongressen uttalar sitt stöd för ett fritt Västsahara,
- J22:2 att den socialdemokratiska partistyrelsen får i uppdrag,
- J22:3 att ge Polisarios representation samma status som PLO,
- J22:4 att kraftfullt agera i alla internationella sammanhang för ett fritt Västsahara och respekt för dess folk och territorium,
- J22:5 att verka för ett aktivt svenskt stöd i FN för ett fritt Västsahara,
- J22:6 att återställa det humanitära biståndet till tidigare nivå,
- J22:7 att utveckla innehållet i matprogrammen,
- J22:8 att utveckla samarbetet med det västsahariska folket inför frigörelsen.

Margrethe Höglund, Traneberg-Ålsten-Bromma socialdemokratiska kvinnoklubb
Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J23

Lunds arbetarekommun – enskild

Erkänn Västsahara!

SSU-Frihet i Lund kräver en tydligare handlingsplan för en lösning på den 30-åriga konflikten.

Bakgrund

Sedan 1975 är två tredjedelar av Västsahara ockuperat av Marocko. När Marocko gick in i Västsahara flydde en stor del av befolkningen ut i öknen till algeriskt territorium och

byggde där upp flyktinglägren som sedan dess har varit deras hem. Ett krig bröt ut mellan Marocko och den västsahariska befrielseörelsen POLISARIO som pågick fram till vapenvilan 1991 då en FN-styrka sattes in. FN-styrkan skulle möjliggöra en folkomröstning om Västsaharas självständighet. Någon folkomröstning har inte ägt rum på grund av Marockos vägran att acceptera ett självständigt Västsahara.

Under tiden som kampen om ett fritt Västsahara har utkämpats väpnat och genom medling har Marocko brutit mot flera internationella lagar och förordningar. Marocko har förbjudit västsaharierna i landet att hävda att Västsahara inte tillhör Marocko eller att vifta med den västsahariska flaggan. Västsaharier grips, torteras och fängslas systematiskt av den Marockanska polisen. Många har dessutom försvunnit, de har antingen blivit dödade eller förda till något av de hemliga fångelserna som enbart är till för västsahariska fångar. Situationen för Västsaharierna i det ockuperade området är ohållbar och måste sluta ignoreras.

Situationen för de uppskattningsvis 160 000 västsaharierna som bor i flyktinglägren i Algeriet är inte heller lätt. Lägren är helt beroende av internationellt bistånd. Det finns inga arbeten för de unga och den ensidiga dieten leder till näringsbrist och underutveckling. Många unga har förlorat sina fäder och ännu fler har aldrig varit i sitt hemland. Det hårda klimatet med enorm hetta på sommaren och minusgrader på vintern gör det mycket svårt att leva ett normalt liv. Det regnar sällan och när det väl gör de så förstörs de små husen som till största del är byggda av lera. En 200 mil lång mur splittrar ett land och ett folk. Muren som patrulleras av omkring 160 000 marockanska soldater delar upp Västsahara i två delar, en ockuperad del och en radarövervakad och kraftigt minerad del.

Intressen i Västsahara

Västsahara står på FN:s lista över länder som ska avkolonialiseras. Landet är erkänt av ett 80-tal länder och är medlem i Afrikanska Unionen. Inget europeiskt land har dock erkänt Västsahara. Marocko respekterar inte internationell rätt när de systematiskt säljer ut Västsaharas tillgångar som främst består av fosfat och fiske. Trots att Marocko bryter mot de mänskliga rättigheterna och internationell rätt så är de en av de största mottagarna av ekonomisk stöd från EU. Till Marockos största supportrar hör USA och Frankrike. Frankrike har ett 1000-tal företag som verkar i Västsahara.

Västsahara – en bortglömd konflikt

Marocko har ett gott rykte i västerländsk media och politik. Marocko är ett populärt rese-mål för turistande européer men få känner till den utdragna konflikten som utspelas i södra Marocko dit få västerländska åker. Västsahara har blivit en bortglömd konflikt där dödläge råder. Ockupationen nämns inte ens i utrikesdepartementets rapport om mänskliga rättigheter i Marocko. Vi som kämpar och tror på ett fritt Västsahara ser mycket allvarligt på tystnaden. Rapporter om ökat våld i det ockuperade landet manar till handling.

Sverige i Västsahara-frågan – från ord till handling

Sverige är en betydande aktör i Västsaharafrågan. Sverige är en av de viktigaste bistånd-givare till flyktinglägren i Algeriets öken. Svenska soldater har varit med och röjt minor i de minerade områdena. S-kvinnor har varit med och byggt en skola i lägren.

Socialdemokraternas partikongress slog igenom att partiet ska arbeta för ett fritt Västsahara genom att driva på FN och EU. Socialdemokraterna vill att västsaharierna ska få rätt att rösta om sin självständighet. Längre än så har vi inte kommit sedan 1991. Det har gått 17 år och någon omröstning är det inte tal om. Det krävs krafttag mot ockupationen. Samtal och medling är inte framgångsrika och Marocko fortsätter att vägra eftersom de

tjänar på ockupationen och så länge det inte finns någon politisk och ekonomisk press på Marocko kommer ockupationen att fortgå. Det finns en dubbelmoral med att kämpa för ett fritt Västsahara utan att erkänna dess existens. Denna dubbelmoral kanske bottenar i en politisk feighet som gör att Sverige fortsätter prata utan att handla. En lösning på Västsaharafrågan kräver informationsspridning, envishet och politiskt mod.

Västsaharafrågan hamnar ständigt i skuggan av andra mer våldsamma konflikter men en fredlig kamp kräver samma handlingskraft som en våldsam. FN kräver att ockupationen ska få ett stopp och att muren som delar landet ska rivas. FN arbetar för att påverka sina medlemsstater att sanktionera Marocko i protest mot brotten som begås i Västsahara mot de mänskliga rättigheterna och för Marockos exploatering av Västsaharas naturresurser. FN kräver att EU:s olagliga fiskeavtal med Marocko som inkluderar fiskevatten på västsahariskt territorium ska rivas upp. FN kräver också att alla västsahariska politiska fångar ska frigges.

SSU-Frihet kräver att Socialdemokraterna ska arbeta hårdare i enighet med FN:s krav och yrkar därför på:

- J23:1 att Socialdemokraterna ska arbeta aktivt för att Sverige ska erkänna Västsahara och på så sätt ta ett tydligt avståndstagande från ockupationen,
- J23:2 att Socialdemokraterna i enighet med FN:s strävan ska arbeta för att införa svenska sanktioner mot Marocko med motiven att påvisa att brott mot mänskliga rättigheter och internationell rätt har konsekvenser,
- J23:3 att Socialdemokraterna i enighet med FN:s krav ska arbeta aktivt för att Marocko ska respektera de mänskliga rättigheterna och frige de politiska fångar som sitter fängslade i Västsahara och Marocko,
- J23:4 att Socialdemokraterna i enighet med FN:s krav ska pressa Marocko för att riva muren som delar Västsahara,
- J23:5 att Socialdemokraterna ska pressa EU att riva upp det olagliga fiskeavtalet med Marocko,
- J23:6 att Socialdemokraterna ska arbeta aktivt för att informera om Västsaharafrågan på nationell och europeisk nivå.

SSU-Frihet

Alvina Erman

Lunds arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

J24:1, J25:1, J25:2, J25:3, J25:4 (Burma)

I motion J24:1 (enskild, Hallsbergs arbetarekommun) yrkas att partiet tydligt kräver att Swedbank slutar investera i Total Oil och företag som har affärer med Burma. I motion J25:1–4 (Sundsvalls arbetarekommun) yrkas att partiet inom FN, EU och Socialistinternationalen ska verka för hårdare ekonomiska sanktioner riktade mot den burmesiska energisektorn, att partiet inom FN, EU och Socialistinternationalen ska verka för ett vapenembargo mot Burma, att partiet inom FN, EU och Socialistinternationalen ska verka för att sätta hårdare press på militärjuntan i Burma och kräva att de släpper de politiska fångarna samt tillåta fria och demokratiska val och att partiet inom FN, EU och Socialistinternationalen ska verka för att sätta hårdare press på Kina och Indien så att de stoppar sin handel med Burma.

Partistyrelsen delar motionärernas oro över situationen i Burma där övergrepp

och systematiska brott mot de mänskliga rättigheterna är omfattande. Partistyrelsen delade även det stora folkliga stödet för Burma med manifestationer och insamlingar i de världsomfattande protesterna efter demonstrationerna i landet 2007. Trots omvärldens protester är situationen dock inte bättre och militärregimen fortsätter att förtrycka sin befolkning. Den folkomröstning om den nya författningen som forcerades igenom i maj 2008, trots att cyklonen Nargis efterverkningar fortfarande orsakade lidande och situationen på många sätt var mer desperat än tidigare, var inte ett tecken på ökad demokrati utan bara en skenmanöver av militärregimen för att legitimera sitt fortsatta maktinnehav. Partistyrelsen anser att våldet och förtrycket i Burma med kraft ska fördömas. NLD:s (National League for Democracy) rättmätiga seger i de demokratiska val som hölls 1990 måste erkännas av regimen. Alla politiska fångar, inklusive den sedan många år frihetsberövade NLD-ledaren Daw Aung San Suu Kyi, måste frigges. Dialog mellan militärregimen, den politiska oppositionen och minoritetsrepresentanter måste snarast komma till stånd. Partiet fortsätter med kraft att verka för att Sverige, FN, EU och Socialistinternationalen i sina kontakter med Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) där Burma är medlem, de viktiga handelspartnerna Kina och Indien samt de viktiga aktörerna USA, Ryssland och Japan ska verka för ökad demokratisering i landet och respekt för de mänskliga rättigheterna. Partiet fortsätter även att verka för att Kina och Indien ska minska sin handel med Burma. Att fortsätta arbeta för att företag inom samtliga branscher, alltså även inom bank- och energisektorn, tar ett större socialt ansvar och att fackliga rättigheter utvecklas är av största vikt. Det finns ett behov av utveckling inom finansvärlden så att alla företag följer gällande konventioner och sanktioner, bland annat behöver redovisningen av företagens arbete inom detta område bli tydligare. FN:s Principles for Responsible Investment (PRI) är ett bra verktyg i detta arbete. Dessutom är en grundläggande förutsättning för en demokratisk samhällsutveckling och respekt för de mänskliga rättigheterna, förutom yttrande- och organisationsfrihet, ett fungerande rättssystem.

Det är partistyrelsens uppfattning att Sverige är ett av de länder som mest aktivt kritiserar den burmesiska regimen på internationell nivå i såväl FN som EU. Den förra socialdemokratiska regeringen uppmanade företag att vara extra vaksamma på om tvångsarbetskraft används i produktionen av de varor och material som köps in. Partistyrelsen uppmanar också ILO:s viktiga arbete mot tvångs- och slavarbete och respekt för de mänskliga rättigheterna i arbetslivet. EU har infört en rad sanktioner mot Burma, vilka ytterligare förlängdes så sent som i april 2009 av det Europeiska Rådet. Sanktionerna syftar till att sätta press på regimen att avskaffa tvångs- och slavarbete och att ta upp samtalen med oppositionen, släppa Daw Aung Suu Kyi ur husarresten och frige de politiska samvetsfångar som sitter fängslade.

Sanktionerna innefattar bland annat vapenembargo; förbud mot export av utrustning som kan användas till inre förtryck; uteslutning av Burma ur EU:s allmänna tullförmåner för utvecklingsländer; visumförbud och frysning av tillgångar för de ledande skikten inom regimen och militären samt deras familjemedlemmar; förbud mot bilateralt biståndsarbete (med undantag för exempelvis humanitärt bistånd och insatser som främjar mänskliga rättigheter); samt förbud mot att ställa finansiering i form av exempelvis lån och att förvärva eller utöka ägande i namngivna statliga företag. Partistyrelsen anser att den bristande demokratiska utvecklingen i Burma borde leda till att sanktionerna skärps ytterligare, bland annat genom att se över militärjuntans finansiella transfereringar, vidare att den svenska regeringen bör verkar för att EU ska sätta ytterligare press på regimen exempelvis

genom det som i internationella sammanhang kallas ”smarta sanktioner”, vilket partiet verkar för i Socialistinternationalen. Partistyrelsen anser precis som det Europeiska Rådet att flera nödvändiga åtgärder återstår att göra för myndigheterna i Burma för att valet i landet 2010 ska kunna bli trovärdigt, öppet och inkluderande enligt internationell standard.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna J25:1, J25:2, J25:3, J25:4,

att anse följande motion besvarad med hänvisning till utlåtandet J24:1.

Motion J24 – enskild Hallsbergs arbetarekommun

Burma

Burma är ett av världens mest fattiga länder. Ett land som i mer än 60 år styrts av en militärregim. Juntans brott mot mänskliga rättigheter är väl känt över hela världen. Sedan över 13 år sitter fredsprismottagaren och mottagaren av Olof Palmens fredspris Ang San Suu Kyu i husarrest.

Burmas militärjunta får intäkter från utlandet för att finansiera sin armé och köpa vapen. Där försäljning av olja och gas är en stor inkomstkälla. Rapporter från människorättsorganisationer och UD:s rapporter är entydiga. Juntan använder utländskt kapital för att stärka sin militära makt. Satsning på till exempel sjukvård är mindre än 0,4 procent av BNP.

Svenska banker som Swedbank, Nordea, Handelsbanken och SEB placerar pengar i det franska företaget gas och oljeföretaget Total Oil. Ett företag som är en viktig inkomstkälla för den brutala burmesiska militärregimen. Att investera i Total är alltså ett bidrag till regimen fortlevnad i Burma.

Arbetarrörelsen har sedan länge mycket av sitt kapital i Swedbank.

Arbetarrörelsen ska stå för internationell solidaritet därför anser vi:

J24:1 att Socialdemokraterna tydligt kräver att Swedbank slutar investera i Total Oil och företag som har affärer med Burma.

S-kvinnor Hallsberg

Hallsbergs arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion J25 Sundsvalls arbetarekommun

För demokrati i Burma

Burma är en av de vidrigaste diktaturerna i dagens värld, kanske rentav den vidrigaste. Ändå, så hörs det väldigt sällan om Burma i medierna. Inte heller politiker pratar så ofta om Burma. Här har socialdemokratin en viktig uppgift.

Det behöver tas hårdare tag mot Burmas vidriga militärjunta och det måste man göra med handelsembargon, främst mot vapenindustrin men även mot andra delar.

En av de stora anledningarna till att ingenting händer gällande Burma inom FN är Burmas stora handel med Kina och Indien. På grund av den blockerar Kina alla omröstningar gällande Burma i FN:s Säkerhetsråd. Omvärlden måste sätta hårdare press på Burma.

Här har vi en stor chans att visa att vi står upp för internationell solidaritet på riktigt,

här har vi en chans genom politiska beslut och reformer försöka rädda och skydda ett förtryckt folk. Det är dags att föra upp Burma på dagordningen.

J25:1 att Socialdemokraterna ska inom FN, EU och Socialistinternationalen verka för hårdare ekonomiska sanktioner riktade mot den burmesiska energisektorn,

J25:2 att Socialdemokraterna ska inom FN, EU och Socialistinternationalen verka för ett vapenembargo mot Burma,

J25:3 att Socialdemokraterna ska inom FN, EU och Socialistinternationalen verka för att sätta hårdare press på militärjuntan i Burma och kräva att de släpper de politiska fångarna samt tillåta fria och demokratiska val,

J25:4 att Socialdemokraterna ska inom FN, EU och Socialistinternationalen verka för att sätta hårdare press på Kina och Indien så att de stoppar sin handel med Burma

Niklas Säwén, SSU Sundsvall

Sundsvalls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna J26:1 (Kurdistan)

I motion J26:1 (enskild, Solna arbetarekommun) yrkas att partiet ska verka i motionens anda för fred och demokrati i Kurdistan.

Partistyrelsen delar motionärens intention för kurders rätt till demokrati, frihet och rättvisa i Mellanöstern, något som vårt parti länge har verkat för. Många är de brott och övergrepp som har skett mot kurder och andra minoriteter i Mellanöstern. Det är viktigt att dessa gamla sår får möjlighet att läka och att förtrycket mot kurder och andra minoriteter upphör så att en långvarig fred kan uppnås i vilken mänskliga rättigheter, demokrati och yttrandefrihet garanteras samtliga boende i regionen. Detta kräver vårt partis och Sveriges fortsatta engagemang. Det faktum att det bor väldigt många kurder i Sverige har stärkt vår relation till den kurdiska folkgruppen och det finns en tradition av stort kurdiskt engagemang i vårt parti då många kurder är aktiva medlemmar.

Kurdistan är en region och inte en erkänd självständig stat. Situationen i de olika länder i regionen där kurder bor skiljer sig åt. Lösningarna för kurderna och de andra minoriteterna ser därför olika ut beroende på i vilket land de bor i. Partistyrelsen anser att både kurder och andra minoriteter i Mellanöstern måste ha en reell möjlighet att aktivt delta i den demokratiska processen i det land de bor i.

I Iran sker förföljelser av kurder som är politiskt aktiva. Det är en av orsakerna till att våra systerpartier inte öppet kan verka i landet utan måste ha sina högkvarter i irakiska Kurdistan. Den iranska demokratin måste stärkas främst genom att skiljas åt från det starka religiösa inflytandet. Mänskliga rättigheter och minoriteters rättigheter måste markant förbättras i landet.

Partistyrelsen är positiv till den demokratiska utvecklingen i irakiska Kurdistan, även om arbete återstår att göra för att demokratin ska få fullt genomslag. Samtidigt måste man vara medveten om att det i irakiska Kurdistan inte har varit fred i speciellt många år och att det tar tid att befästa en demokrati där alla etniska och religiösa grupper behandlas lika. I Iraks politik har kurder ett reellt inflytande inte minst genom att landets president, socialdemokraten Jalal Talabani, är kurd.

Partistyrelsen anser att det är viktigt för kurderna och de andra minoriteterna i Turkiet att landet blir medlem i EU. Redan nu har Turkiets reformprocess för

att kunna uppfylla EU:s Köpenhamnskriterier om demokrati, minoriteters rättigheter med mera gett minoriteterna mer frihet och rättigheter. Bland annat är det positivt att det nu i Turkiet finns en TV-kanal som sänder program på kurdiska. Denna process måste fortsätta och Sverige måste driva sitt stöd för ett Turkiskt EU-medlemskap. I vissa medlemsländer har xenofobiska stämningar väckts mot ett turkiskt medlemskap med grumliga argument om att ett muslimskt land inte kan få en plats i den ”kristna klubb” som EU utgör. Detta argument är helt felaktigt. EU består idag av en mångfald av människor, varav många är muslimer, och ett medlemskap i EU grundas inte på religion utan på demokrati, en fungerande marknadsekonomi samt förmågan och viljan att klara av de åtagande som medlemskapet innebär.

I Syrien saknar över 200 000 kurder idag medborgarskap på grund av den syrianska statens systematiska förföljelser. Det kurdiska språket är inte officiellt erkänt. Det råder ett stort förtryck och kurder och andra minoriteter har väldigt små möjligheter att vara politiskt aktiva. Förtrycket mot kurder måste upphöra och mänskliga rättigheter, demokratin måste stärkas och minoriteters rättigheter måste markant förbättras i landet.

Det är partistyrelsens vilja att vårt partis engagemang för kurderna och samtliga minoriteters rätt till demokrati, frihet och rättvisa i Mellanöstern ska fortsätta.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse följande motion besvarad med hänvisning till utlåtandet J26:1.

Motion J26 Solna arbetarekommun – enskild

Fred och demokrati i Kurdistan

Globaliseringen och den moderna informationsteknologin har möjliggjort mellankurdiska kontakter och kontakter med andra folk och nationer på ett sätt som tidigare var helt omöjligt. Detta har bland annat lett till att kurder på ett helt annat sätt än tidigare kan ta del av den utveckling som sker runt om i världen, samt blir mer medvetna om det fruktansvärda förtryck som det kurdiska folket utsätts för.

Det i särklass största hindret mot demokratisering är fattigdom. Men fattigdomen i Kurdistan är inte resultatet av regional ekonomisk specialisering utan är en direkt följd av den etniska tillhörigheten.

Det finns ett direkt samband mellan etnisk tillhörighet och ekonomisk underutveckling i Kurdistan. Med andra ord kan fattigdomen i Kurdistan inte bekämpas utan ett konstitutionellt erkännande av och respekt för kurdernas kulturella och politiska rättigheter. Inte heller kan man tala om demokrati så länge kurderna inte har någon som helst möjlighet att påverka politiska beslut som påverkar den egna gruppen. Kurder kan omöjligen vara fria individer och politiska aktörer på statsnivå så länge deras existens som folk förnekas.

Om demokrati i grund och botten handlar om folkligt deltagande i politiken, så är kampen för ett erkännande av kurdernas kulturella och politiska rättigheter ytterst en kamp för demokrati. Den kurdiska rörelsen har förvandlat det kurdiska folket från en passiv åskådare av politiska skeenden till en aktör på den politiska arenan.

Förtrycket mot det kurdiska folket sker på olika sätt i olika delar av Kurdistan. Den kurdiska identiteten är underordnad den etniskt persiska och de kurdiska delarna i Iran hör till de mest underutvecklade delarna ekonomiskt.

Basen för politisk mobilisering i Kurdistan är inte ideologisk tillhörighet utan snarare

etnisk tillhörighet. Kurder, och för den delen alla andra etnisk-nationella grupper, röstar inte på grundval av ideologisk övertygelse utan etnisk tillhörighet. Utan en decentralisering av den politiska makten och utan ett konstitutionellt erkännande av kurdernas kulturella och politiska rättigheter skulle demokratin i ett mångetniskt land som Iran aldrig fungera. Erfarenheterna från andra delar av världen visar att människor som röstar under friare former, tenderar att i större utsträckning rösta för de kandidater som hör till den egna etniska gruppen. Slutsatsen blir då att friare val kan för kurdernas del i bästa fall innebära en förändring i formerna för kampen för ett erkännande av det kurdiska folkets rättigheter.

För tillfället råder inte fred i Kurdistan. Fred är inte enbart frånvaro av krig utan existensen av rättvisa och rättvisa kommer aldrig att råda om det kurdiska folkets rättigheter inte erkänns och respekteras. Det brutala förtrycket mot det kurdiska folket är inte bara moraliskt förkastligt utan även mycket farligt. Förtrycket mot kurder är roten till en våldspiral som hela tiden funnits i de stater som härskar över Kurdistan. Europas stöd och aktiva medverkan i syfte att få ett slut på våldet och att hitta en rättvis lösning på den kurdiska frågan är av oerhört stor betydelse.

Ett tydligt omnämnande av riksdagens partiers (S), (M), (V), (MP), (FP), (C) och (KD) stöd för en rättvis och fredlig lösning på den kurdiska frågan skulle innebära en klar och tydlig signal till de länder som förtrycker kurder och det kurdiska folket. Det skulle för kurdernas del innebära att deras strävanden för en rättvis lösning på konflikten, fred och demokrati har omvärldens stöd. Kurder skulle inte känna sig ensamma i sin kamp för erkännandet av sina mest grundläggande rättigheter. För de stater vars grundvalar vilar på förtryck skulle det innebära att förtryck inte längre kan tolereras av den demokratiska världen. Detta skulle utgöra en betydelsefull stöd även för demokratiskt individer och krafter i Iran.

Jag föreslår partikongressen besluta:

J26:1 att verka i motionens anda för fred och demokrati i Kurdistan.

Hassan Ghahramani

Solna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna J27:1, J27:2 (Kosovo)

I motion J27:1–2 (enskild, Malmö arbetarekommun) yrkas att partiet ska verka för att Sverige öppnar en ambassad/ett konsulat i Pristina, Kosovo, samt att Sverige underlättar för medborgare från Kosovo att få visum och uppehållstillstånd för att återförena familjemedlemmar med mera.

Den 4 mars 2008 fattade den svenska regeringen beslut med stöd av vårt parti om att erkänna Republiken Kosovo som en självständig stat med en av det internationella samfundet tills vidare övervakad självständighet. Kosovo gav innan erkännandet en försäkran att etablera en demokratisk och multi-etnisk stat med säkerställande av minoriteternas rättigheter och skydd av kulturarv samt att man accepterade fortsatt internationell övervakning av Kosovo. Partistyrelsen konstaterar dessutom att Sverige är en av de absolut största bidragsgivarna till Kosovo och regionen i stort, vilket är positivt.

I dagsläget finns svenska ambassader på Balkan i Slovenien (Ljubljana), Kroatien (Zagreb), Bosnien och Hercegovina (Sarajevo), Serbien (Belgrad) och Makedonien (Skopje). För att öppna ett svenskt generalkonsulat i ett land krävs det att det

även finns en svensk ambassad i landet. Om en svensk ambassad ska öppnas även i Kosovo (Pristina) måste detta först vägas in i den samlade bilden för Balkan och hela världen. Partistyrelsen anser att hur önskvärt det än vore så kan inte Sverige ha beskickningar i samtliga länder i hela världen. Prioriteringar måste göras och Utrikesdepartementets resurser medger i nuläget inte en ambassad i Kosovo. Dock anser partistyrelsen att problemen för släktingar och vänner som ska komma på besök från Kosovo till Sverige måste tas på allvar. En möjlighet för att lösa detta är att Utrikesdepartementet kan se närmare på möjligheten till bättre samordning med de nordiska länderna i större utsträckning.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet J27:1, J27:2.

Motion J27 Malmö arbetarekommun – enskild

Om att Sverige öppnar ambassad/konsulat i Kosovo

I Sverige lever cirka 50 000 invandrade medborgare från Kosovo av dessa lever cirka 12 000 i Malmö.

Vid de tillfällen då deras anhöriga och släktingar önskar erhålla visum för att komma på besök hit eller som anknytnings fall. Deras anhöriga måste vid dessa tillfällen åka till grannländer såsom Albanien och Makedonien.

Beträffande resan till Albanien så tar den lång tid (två dagar t/r). Att åka dit på de krokiga vägarna resan är för övrigt väldigt fysisk- och psykiskt krävande, samtidigt som det kostar en hel del i övernattningskostnader. All denna möda kan gå i spillror på grund av att den danska eller österrikiska ambassaden kanske inte beviljar visum till Sverige.

Kosovo är idag erkänt av 56 länder i världen. 22 av dessa är från EU, där ibland Sverige.

Det är alltid stora problem för anhöriga och släktingar att söka visum och uppehållstillstånd (för att återförening familjemedlemmar) med mera.

Idag får man åka till grannländer för att söka visum och uppehållstillstånd (för att återförening familjemedlemmar) med mera.

När man åker till dessa länder blir det krävande och kostar pengar för resa och uppehåll för den enskilde.

Därför föreslår jag:

J27:1 att Sverige öppnar Ambasad/konsulat i Kosovo – Pristina,

J27:2 att Sverige underlättar för Kosovomedborgare att få visum och uppehållstillstånd (för att återförening familjemedlemmar) med mera,

J27:3 att myndigheterna förkortar interju- och utredningstiden för anknytningsfall, vid ansökningstillfälle om uppehålls- och arbetstillstånd.

Bajram Maloku

Malmö arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna J28:1, J28:2, J28:3 (folk mord)

Motion J28:1–3 (Sundbybergs arbetarekommun) föreslår att socialdemokraterna ska verka de båda folkmorden Seyfo och Al-Anfal ska erkännas av Sverige, EU och FN, att socialdemokraterna ska verka för att en konferens om de båda folkmorden Seyfo och Al-Anfal ska genomföras i Sveriges under nästa mandatperiod i syfte att uppmärksamma och sprida information om folkmorden samt att socialdemokraterna ska verka för att den 16 mars görs till en internationell minnesdag för offer för massförstörelsevapen och kemiska vapen.

1948 antog FN konventionen om förebyggande och bestraffning av brottet folkmord. Syftet att förhindra framtida folkmord stärktes därmed genom att folkmord blev ett straffrättsligt begrepp och ett internationellt brott, vilket gjorde det möjligt att döma de skyldiga och ålade stater att ingripa. Att konventionen som sådan inte har varit tillräcklig vittnar händelserna i till exempel forna Jugoslavien, Rwanda och Darfur om. Däremot så har konventionen tillsammans med FN:s tillfälliga domstolar och sedan 2002 Internationella brottsmålsdomstolen kunnat utreda, fastställa och döma om folkmord har förekommit. Vi får anta att den därigenom, samt genom att den har påverkat nationell lagstiftning och stärkt principerna om individuellt ansvar och icke-immunitet gällande internationella brott, också har haft en förebyggande effekt. Konventionen stärktes sannolikt ytterligare 2005 då FN toppmötet anammade principen om ”skyldigheten att skydda”, det vill säga att internationella samfundet måste agera om en enskild stat inte förmår skydda sin befolkning. Förutom att förebygga genom att döma de skyldiga, så är fastställandet av vad som har hänt, vem som är skyldig och vem som har drabbats, en viktig förutsättning för en försoningsprocess och möjligheten att kunna gå vidare.

Operation Anfal är samlingsnamnet för den serie av militära attacker som utfördes 1988 av den irakiska regimens trupper som leddes av Saddam Hussein. Attackerna riktades mot stora delar av landsbygden i irakiska Kurdistan. Anfal-attackerna är ett exempel på det brutala våld som Saddam Husseins regim systematiskt utövade mot sin egen befolkning.

Partistyrelsen anser att attackerna var ohyggliga och fördömer den krigföring som användes mot området. De fruktansvärda händelserna i Al-Anfal är ett av historiens mest tragiska exempel där makthavare begår övergrepp på den egna befolkningen. Sådana massiva övergrepp mot folkgrupper eller samhällen är en tragedi, inte enbart när det inträffar, utan lämnar också sår i generationer. Partistyrelsen kan inte nog understryka vikten av att försoningsprocessen måste fortgå. Att minnas och påminna om dessa, de senaste decenniernas värsta gasattacker är viktigt för att generationer av offer ska kunna gå vidare. Avsättandet av Saddam betyder att det nu är möjligt för det irakiska folket att bygga upp ett framtida Irak byggt på rättsstatens principer och där mänskliga rättigheter respekteras. Det internationella samfundet har en skyldighet att stödja detta arbete. Under 2008 hölls flera seminarier för att uppmärksamma att det var 20 år sedan Al-Anfal-attackerna. 2007 dömdes fem personer för folkmord i den så kallade Anfal-rättegången.

”Seyfo” kallas det folkmord som utfördes på armenier, assyrier/syrianer/kaldéer, pontiska greker och romer med flera mellan 1914 och 1918 i det dåvarande Osmanska Riket. Händelserna uppmärksammades tidigt av det internationella samfundet. 1915 fördömde de allierade brotten mot armenierna som ett ”brott mot humaniteten och mänskligheten”. Något som senare bidrog till utvecklingen av brottsbegreppet ”brott mot mänskligheten”, som användes efter andra världskriget.

I Sverige talade Hjalmar Branting 1917 om ”systematiskt folkmord” under ett möte med pressen för att ”belysa armeniernas fruktansvärda ställning”.

I händelser i modern tid, som de i Rwanda, Darfur och Srebrenica, så har det som har ägt rum ofta kunnat registreras i moderna media och dokumenteras på sätt som underlättar att verifiera påståenden och avgöra skuldfrågor. Så är det inte i fallet med massakrerna som motionären avser. Frågor som dessa var länge tabubelagda i Turkiet. Historiska arkiv har under lång tid inte varit tillgängliga men under senare år har en försiktigt positiv utveckling skett. Konferenser har arrangerats i ämnet och en rad böcker publicerats. Frågan har debatterats i medierna och uppmärksammats av turkiska enskilda organisationer. Här har Turkiets EU-medlemskapsprocess haft en positiv inverkan. För att komma vidare i frågan måste arkiven i Turkiet och i andra länder garanteras öppenhet för oberoende forskare och respekt för olika åsikter måste etableras för att en försoningsprocess ska komma till stånd. Frågan om en öppen, fri forskning och debatt om historieskrivningen om perioden 1915–1918 måste fortsatt lyftas fram vid kontakter mellan länderna och i medlemskapsförhandlingarna, i syfte att läka sår och stärka yttrandefrihetens ställning i hela Turkiet.

Partistyrelsen har stor respekt och förståelse för motionärens engagemang i folkmorden Seyfo och Al-Anfal. Många i Sverige har sitt ursprung i dessa områden och skälet till att flera av dem bor i Sverige idag har en mycket nära koppling till dessa händelser. Den första gruppen invandrare från området kom till Sverige kom redan efter andra världskriget. De båda händelserna utgör två av historiens värsta övergrepp. När det gäller Al-Anfal så har 5 personer redan funnit skyldiga till folkmord. Seyfo är ett historiskt faktum och skulle med säkerhet också ansetts som folkmord om 1948 års konvention hade varit i kraft då händelserna ägde rum.

Partistyrelsen anser att det är viktigt och folkbildande att sprida information om både Seyfo och Al-Anfal och att sådana initiativ bör bemötas positivt. En internationell dag för offer för massförstörelsevapen och kemiska vapen är ett sätt att uppmärksamma det hot mot vår säkerhet som massförstörelsevapen utgör. Det mest angelägna är dock att arbetet för nedrustning, mot spridning och användning av massförstörelsevapen bedrivs aktivt och kraftfullt. Målet måste vara en fullständig avveckling av massförstörelsevapen, såväl biologiska och kemiska som nukleära.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motionerna 28:2, J28:3,

att anse följande motion besvarad med hänvisning till utlåtandet J28:1.

Motion J28 Sundbyberg arbetarekommun

Folkmorden Seyfo och Al-Anfal

I Mellanöstern runt bergskedjan Qandil ligger de fyra länderna Turkiet, Syrien, Irak och Iran. Här möts många religioner, här bor många olika folkgrupper och här har många grymheter utspelat sig under årens lopp. Flera gånger har blodiga massakrer ägt rum i Qandil-regionen. Två av de grymmaste händelser är folkmorden ”Seyfo” och ”Al-Anfal”.

”Seyfo” kallas det folkmord som utfördes på armenier, assyrier/syrianer/kaldéer, pontiska greker och romer med flera mellan 1914 och 1918. Det systematiska dödandet beordrades och genomfördes av det ottomanska riket. Forskarna är inte helt eniga kring

hur många som verkligen dödades, men siffran rör sig runt 750 000 upp till över en miljon. Folkmordet skapade stora flyktingströmmar ut ur Turkiet. Effekterna av Seyfo är märkbara ännu i dagens Turkiet, det finns bara några tusen assyrier/syrianer/kaldéer kvar i landet att jämföra med de cirka en miljon som bodde där vid 1900-talets början. Under hela Turkiets existens har frågan om folkmordet varit förbjuden att diskutera. Rättsliga processer och offentliga kampanjer med påhopp har drabbat de som vågat lyfta frågan. Än idag är folkmordet inte helt klarlagt och ämnet är delvis tabubelagt i Turkiet där händelsen utspelades.

”Al-Anfal” var namnet på den folkmordskampanj som Iraks forna Baathregim genomförde i syfte att utrota kurderna i irakiska Kurdistan. Ledare för kampanjen var Saddam Hussein och försvarsministern Ali Hassan Al-Majid, även känd som ”Kemiske Ali”. Al-Anfal pågick mellan 23 februari och 6 september 1988. Totalt dödades 182 000 kurder och över en miljon människor, de flesta kvinnor och barn, sattes på flykt. Al-Anfal bestod även av massdeporteringar av civila. I vissa städer sattes koncentrationsläger upp. Metoderna i Al-Anfal var desamma som användes under Seyfo. Sammanlagt förstördes över 4 000 byar, 2 000 skolor och 27 assyriska kyrkor. 250 kurdiska städer och byar utsattes för kemiska attacker bestående av nerv- och senapsgas. Den mest kända attacken skedde mot staden Halabja den 16 mars 1988. Staden utsattes för den största kemiska attacken i modern tid riktad mot civila och över 5 000 människor dog och 10 000 skadades, än idag lever många med handikapp.

För att Qandil-regionen och Mellanöstern ska kunna gå vidare från dessa folkmord måste såren av dem få läkas. Det innebär att folkmorden måste erkännas för vad de verkligen var och att sanningen om vad som skedde måste lyftas upp i dagsljuset.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag:

- J28:1 att Socialdemokraterna ska verka för att de båda folkmorden Seyfo och Al-Anfal ska erkännas av Sverige, EU och FN,
- J28:2 att Socialdemokraterna ska verka för att en konferens om de båda folkmorden Seyfo och Al-Anfal ska genomföras i Sverige under nästa mandatperiod i syfte att uppmärksamma och sprida information om folkmorden,
- J28:3 att Socialdemokraterna ska verka för att den 16 mars görs till en internationell minnesdag för offer för massförstörelsevapen och kemiska.

Claes Nordmark, Sundbybergs arbetarekommun

Sundbyberg arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

J29:1, J29:2, J29:3 (språken i EU)

Motion J29:1–3 (enskild, Malmö arbetarekommun) föreslår att engelska ska bli det enda administrativa språket i EU, att skolundervisningen av det nationella och engelska språket i medlemsländerna ska vara mycket god.

EU har 23 officiella språk. EU:s princip är att vara en officiellt flerspråkig sammanslutning för att underlätta samarbetet. Detta är unikt i världen. Att använda medlemsländernas egna språk är ett sätt att öka insynen i EU och öka dess legitimitet.

Partistyrelsen delar kommissionens uttalade mål om att värna den språkliga mångfalden. Det är en demokratisk rättighet att kunna uttrycka sig och följa det demokratiska arbetet i EU. De allra flesta uttrycker sina åsikter enklast och bäst på sitt modersmål. Goda kunskaper i sitt modersmål är därför viktigt för att kunna

utnyttja sina politiska rättigheter fullt ut både i Sverige och i EU. Om antalet officiella språk i EU reducerades skulle en stor andel av EU:s medborgare inte kunna följa EU:s arbete.

Vi delar motionärernas åsikt att goda kunskaper i engelska är viktigt. Kunskaper och färdigheter i europeiska språk är viktigt för vår arbetsmarknad, konkurrenskraft och det kulturella utbytet. Engelska är också ett språk som ofta används vid sidan av de formella förhandlingarna. Språkutbildningen i Sverige och EU måste därför vara god.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion J29:1,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet J29:2, J29:3.

Motion J29 Malmö arbetarekommun

Språken i EU

Att invånarna i ett land talar samma språk är av stor fördel, och ibland en nödvändighet, för en väl fungerande arbetsmarknad och ett gott rättsligt och administrativt samarbete. Inom EU talas det dock inte bara ett språk, utan en mängd olika.

Medlemsländerna i EU har idag likvärdig status och de olika språken har även erkänt likvärdig status. Att fullfölja denna princip om språkens likvärdighet i det administrativa arbetet är opraktiskt eftersom det innebär ett komplicerat byråkratiskt arbete och stora kostnader för översättning. Eftersom engelska är det gemensamma språk flest medlemsländers invånare behärskar bör engelska bli det enda administrativa språket i EU.

Skolundervisningen av engelska idag är bristfällig i många europeiska länder och leder inte till att dess medborgare behärskar detta språk väl. Goda kunskaper i engelska är en förutsättning för att medborgarna ska kunna tillgodogöra sig de möjligheter EU-medlemskapet innebär, och måste därför säkerhetsställas. Att medborgarna i de europeiska medlemsländerna talar god engelska är också en förutsättning för ett ökat och förbättrat samarbete inom EU.

Engelska språkets ställning är stark och kommer att förstärkas. Därför är det viktigt att skydda och värna om en fortsatt utveckling av de olika medlemsländernas språk. Detta bör ske genom att upprätthålla en fortsatt god skolundervisning av de olika ländernas respektive nationella språk.

S-studenter i Malmö yrkar därför på:

J29:1 att engelska ska bli det enda administrativa språket i EU,

J29:2 att skolundervisningen av det engelska språket i medlemsländerna ska vara mycket god,

J29:3 att skolundervisningen av de nationella språken i medlemsländerna i EU ska vara mycket god.

Malmö arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna J30:1, J30:2, J30:3, J30:4, J30:5 (internationell korruptionsdomstol)

Motion J30:1–5 (Malmö arbetarekommun) föreslår att inrätta en internationell domstol mot de grävsta formerna av statskorruption utreds, att medlemskap i andra internationella organisationer ska villkoras med medlemskap i antikorrupsionsdomstolen, att en utredning tar hänsyn till förslaget om att antikorrupsionsdomstolen ska ha mandat att utreda, åtala och döma ytterst ansvariga, enskilda statsöverhuvuden, att Sverige ska vara en tydlig röst i kampen mot korruption på den internationella arenan, till exempel genom att föreslå ett inrättande av en internationell domstol mot korruption och att partikongressen uppdrar åt riksdagsgruppen att arbeta utifrån att förverkliga motionens intentioner.

Partistyrelsen delar motionärens analys att fattigdom och korruption går hand i hand. Korruption drabbar de fattiga hårdast och bidrar till att förvärpa fattigdomen på flera sätt. Korruption förekommer i alla länder över världen, men det finns ett klart samband mellan låg utvecklingsnivå och hög korruptionsgrad. Korruption är ett mycket allvarligt hinder för utveckling.

Det finns en lång rad konventioner och initiativ för bekämpande av korruption. Längre ansågs arbetet i OECD vara av störst betydelse främst tack var den stränga övervakning av tillämpningen som medlemmarna beslutat om. Inom EU finns flera instrument för att bekämpa korruption bland annat genom bedrägerikonventionen. FN:s konvention 58/4 mot korruption från 2003 har satt nytt internationellt fokus på frågan.

Redan i det inledande kapitlet i FN-konventionen om förebyggande av korruption talas det om att stater ska samarbeta i enlighet med principerna i deras respektive rättssystem och med relevanta internationella och regionala organisationer. Texten talar om internationella program och projekt. Varje land åläggs också att se till att det finns myndigheter som förebygger korruption.

Under avsnittet om internationellt samarbete enas staterna om att samarbeta med varandra inom alla områden som rör kampen mot korruption, till exempel förebyggande, utredning och åtal. Stater som inte kommer överens kan enligt konventionen hänskjuta ett ärende till Internationella domstolen. Temporära specialdomstolar har redan dömt i korruptionsfall riktade mot före detta ledare, exempelvis har så skett i FN:s domstol i Kambodja.

En internationell domstol mot korruption skulle därmed vara ett naturligt sätt att ta fasta på och följa upp FN:s hittillsvarande arbete på området. Internationella domstolen fyller visserligen en viktig uppgift genom att lösa tvister mellan stater, men FN behöver, liksom i fallet med Internationella brottmålsdomstolen, ett verktyg för att åtala och straffa personer som begår brott gentemot sitt eget land på samma sätt som FN-principen om skyldighet att skydda i interna väpnade konflikter. Allt detta skulle tala för att man går vidare och institutionaliserar ett samarbete genom en domstol under FN:s paraply.

Angående motionärens krav att villkora medlemskapet i andra organisationer medlemskap i en antikorrupsionsdomstol finns svårigheter. En sådan ordning finns inte någonstans i det internationella samarbetet som ju bygger på öppenhet, dialog och deltagande. Däremot bör förstås existerande samarbets- och biståndsorgan ta fasta på enskilda länders åtaganden och historik på korruptionsområdet när man utformar sina projekt. En domstol får ses som ytterligare ett verktyg.

I början av 2009 hade 140 stater undertecknat konventionen. Partistyrelsen vill

att konventionen förses med en effektiv översynsmekanism för att efterlevnaden ska bli hög.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna J30:1, J30:3, J30:4, J30:5,

att avslå motion J30:2.

Motion J30

Malmö arbetarekommun

Inrättandet av en internationell domstol mot korruption

Som socialdemokrat är kampen för frihet och rättvisa självklar. I en krympande värld, där länder blir allt mer beroende av varandra, ökar idag också möjligheterna att genom folkrätt och internationella fördrag stärka demokrati och mänskliga rättigheter på global nivå.

Ett exempel är de internationella brottmålsdomstolar som FN organiserade i efterspelet till konflikterna i forna Jugoslavien och Rwanda, utifrån tanken att det finns brott som är så allvarliga att de inte bara begås mot det enskilda offret, utan mot hela mänskligheten. Detta medför också ett gemensamt ansvar att beivra dem och ställa de ansvariga till svars. Den internationella lösningen är också naturlig, eftersom ingen ytterst ansvarig statschef eller statsföreträdare ska kunna gömma sig bakom nationella lagar eller amnestier de själva varit med om att skapa. Senare ledde samma tanke till grundandet av den internationella brottmålsdomstolen (ICC), via det internationella avtal som brukar kallas Romstadgan.

Trots denna framgång och framsteg på en rad olika områden står världens socialdemokrater inför stora globala utmaningar innan målet om Alla folks frihet – hela världens fred är uppnått. En sådan utmaning är kampen mot korruption.

Korruption har ödesdigra och världsomspännande konsekvenser. Den håller miljoner fångslade i fattigdom och göder social, ekonomisk och politisk instabilitet. När statsföreträdarens mål är kortsiktiga, personliga vinster kan det också få fatala verkningar för vår gemensamma miljö och jordens naturresurser. Korruption skadar och försvagar på samma sätt det politiska systemet och demokratin. Utbredd korruption undergräver rättssäkerheten för medborgarna och gynnar etablerade eliter på bekostnad av samhället i stort. Korruption hämmar handel och investeringar eftersom seriösa företag är mindre intresserade av att satsa i länder eller regioner där mutor är vanligt förekommande.

Korruption innebär alltid att pengar betalas ”uppåt”, det vill säga till dem som redan har arbete, makt och pengar. De fattigaste grupperna drabbas hårt av korruption. I ett korrupt samhälle finns risken att fattigdomen blir permanent eftersom det gör de rika ännu rikare och de fattiga allt fattigare. Att bekämpa korruption är därför en central utvecklingsfråga.

Mot bakgrund av detta konstaterar S-studenter i Malmö att korruption och dess konsekvenser är allvarliga hinder i en global kamp för rättvisa och frihet. Det socialdemokratiska arbetet mot förtryck, sociala och ekonomiska orättvisor och miljöförstörning måste därför gå hand i hand med kampen mot korruption.

Det internationella arbetet mot korruption har på senare år tagit fart. En global konvention mot korruption som förhandlats fram inom FN trädde i kraft den 14 december år 2005. De multilaterala utvecklingsbankerna och internationella valutafonden, IMF, har under senare år blivit alltmer uppmärksamma på korruptionens skadeverkningar och ställer numera stora krav på låntagarna att bekämpa korruption. Världsbanken har identifierat korruption ett av de främsta hindren mot utveckling.

Naturligtvis är dessa initiativ lovvärda. S-studenter i Malmö tror dock inte att dessa

åtgärder är tillräckliga, eftersom enskilda makthavare har så oerhört mycket att vinna på att bibehålla ett korrupt system. S-studenter i Malmö menar att de problem som statskorruption innebär i form av fattigdom, förtryck och konflikter är så stora att det åligger det internationella samfundet att med styrka arbeta för en korruptionsfri värld.

S-studenter i Malmö anser att en tydlig och effektiv åtgärd mot korruption vore att inrätta en internationell domstol med mandat att åtala och döma de statsföreträdare som på ett brottsligt sätt utnyttjat sina positioner för personlig vinning. För att en sådan domstol ska vara effektiv föreslår S-studenter i Malmö att denna enbart ska beivra de grävsta formerna av korruption och enbart utreda ansvar hos ytterst ansvariga tjänstemän eller regeringsföreträdare. För att säkerställa att så många länder som möjligt ansluter sig till en internationell domstol mot korruption menar S-studenter i Malmö att medlemskap i denna ska vara ett krav för att medlemskap i andra internationella organisationer, till exempel Världsbanken, WTO eller IMF.

S-studenter Malmö yrkar därför:

- J30:1 att möjligheten att inrätta en internationell domstol mot de grävsta formerna av statskorruption utreds,
- J30:2 att en sådan utredning tar i beaktande förslaget om att medlemskap i andra internationella organisationer ska villkoras med medlemskap i antikorrupsionsdomstolen,
- J30:3 att en sådan utredning tar hänsyn till förslaget om att antikorrupsionsdomstolen ska ha mandat att utreda, åtala och döma ytterst ansvariga, enskilda statsföreträdare,
- J30:4 att Sverige ska vara en tydlig röst i kampen mot korruption på den internationella arenan, till exempel genom att föreslå ett inrättande av en internationell domstol mot statskorruption,
- J30:5 att partikongressen uppdrar åt riksdagsgruppen att arbeta utifrån att förverkliga motionens intentioner.

S-studenter

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtanden och motioner som rör området Fred och säkerhet

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

J31:1, J32:1, J33:1, J33:2, J33:3, J33:4, J34:1, J34:2, J34:3, J34:4, J35:1, J35:2, J35:3, J51:4, J51:8 (säkerhetspolitik)

J31:1 (Kristinehamns arbetarekommun) yrkar att svensk säkerhetspolitik fastlägges vara militärt alliansfritt och fastlägges att vara neutralt i en eventuell krigssituation eller vid väpnade konflikter. J33:1–4 (enskild, Malmö arbetarekommun), J34:1–4 (Malmö arbetarekommun, Centrum) yrkar att all gemensam militär träning mellan svenska soldater och Nato upphör, att Sveriges riksdag meddelar att Nato-styrkor inte längre är välkommet på svenskt territorium, att Sveriges statsminister ska använda vetorätten för att förhindra att en gemensam EU-militär skapas samt att Sverige avvecklar eventuellt engagemang i EU-styrkor, dock ej i styrkor organiserade av FN. J35:1–3 (Bohusläns partidistrikt) yrkar att Sveriges säkerhetspolitiska linje ska ligga fast. Sverige ska vara militärt alliansfritt med möjligheten till neutralitet vid händelse av konflikter i vårt närområde, att Sverige även fortsättningsvis inte blir medlem i någon försvarsallians, exempelvis Nato. Sverige har inte behov av den typen av automatiska säkerhetsgarantier och konsekvenserna långsiktigt av ett Nato-medlemskap går inte att överblicka, samt att Sverige även i fortsättningen ska samarbeta med andra länder i internationella insatser och att det kan ske under ledning av exempelvis Nato. J51:4, 8 (Dalarnas partidistrikt) yrkar att av bland annat säkerhetspolitiska skäl säga nej till bygge av gasledning i Östersjön och att Sverige även fortsättningsvis ska stå utanför Nato. J32:1 (Sundsvalls arbetarekommun) yrkar att partiet mycket bestämt motsätter sig att Sverige blir medlem i Nato.

Förändringarna i vår omvärld under de senaste decennierna har varit omvälvande och i huvudsak positiva. Uppdelningen av Europa i öst och väst är borta. EU:s utvidgning har bidragit till att stimulera en snabb omställning där totalitära stater blivit demokratiska. Utvidgningen har bidragit till att öka säkerheten på vår kontinent.

För Sverige har det kalla krigets slut inneburit att några av de allvarligaste hoten mot vår säkerhet försvunnit. Samtidigt har en ny osäkerhet vuxit fram. Globaliseringen förändrar den världsbild vi är vana vid. Nya stormakter växer fram. Det militära invasionshotet mot vårt land har ersatts av en mer mångfacetterad hotbild.

Hoten mot Sverige och våra grannländer är svåra att förutsäga och de är gränslösa och komplexa. De kan ha sin grund i konflikter och tvister kring energi- och råvaruförsörjning, vara ett resultat av miljöpåverkan och klimatförändringar, komma från naturkatastrofer och olyckor, härröra från organiserad brottslighet och terrorism eller ta formen av attacker mot känsliga tekniska och IT-relaterade system. Det kan inte heller uteslutas att Sverige eller våra grannländer i framtiden kommer att utsättas för militära hot. Alla dessa hot kan uppstå plötsligt och beredskapen för att möta både gamla och nya typer av hot måste vara god.

Med Barack Obama som USA:s nya president öppnas en ny möjlighet att via det transatlantiska samarbetet finna multilaterala lösningar på globala problem.

Omfattande handel, mänskliga och kulturella kontakter och en gemensam historia gör Europa och USA beroende av varandra. Ett starkt samarbete över Atlanten är alltid bättre för världen än misstro och isolationism. Både USA och Europa måste ta ett stort globalt ansvar.

FN-stadgan förpliktar alla stater att värna om internationell fred och säkerhet. För att leva upp härtill krävs en aktiv utrikespolitik och ett aktivt arbete för de mänskliga fri- och rättigheterna både hemma och utomlands. Demokratiska och välmående grannländer är en förutsättning för fortsatt säkerhet i vårt närområde.

Vi vill att en modern svensk säkerhetspolitik ska innehålla följande element:

- Ett militärt alliansfritt Sverige
- Ett ökat samarbete i Norden
- En aktiv Östersjöpolitik
- Ett stärkt Europasamarbete
- Ett starkare Förenta Nationerna

Den svenska militära alliansfriheten har tjänat och tjänar oss väl. Vi har genom åren kunnat visa att det går att kombinera ett aktivt ansvarstagande för både vår egen och andras säkerhet med att vara militärt alliansfria. Militär alliansfrihet betyder inte passivitet.

Mot bakgrund av förändringarna i omvärlden har Sveriges säkerhetspolitiska linje flera gånger uppdaterats. Den beskrivning av svensk säkerhetspolitik som fyra partier under socialdemokratisk ledning kom överens om 2002, och som senare bekräftades av en bred enighet i försvarsberedningen, är fortfarande giltig. Det är viktigt att vi inte svävar på målet om vårt lands säkerhetspolitiska grundhållning.

I den säkerhetspolitiska linjen står det bland annat: ”Sverige är militärt alliansfritt. Denna säkerhetspolitiska linje, med möjlighet till neutralitet vid konflikter i vårt närområde, har tjänat oss väl”.

Partistyrelsen menar att självständigheten slår vi vakt om genom militär alliansfrihet. Neutralitetsbegreppet gäller i krig. Militärt alliansfritt kan Sverige vara både i krig och i fred. Som militärt alliansfria kan vi välja att ställa oss neutrala vid ett krig, men vi kan också ta ett annat beslut. Det kan vara att exempelvis upplåta vårt territorium för en exilregering. Sådana möjligheter kommer vi att ha som militärt alliansfria men inte om vi i förväg deklarerar neutralitet.

Skälen till att vi slår vakt om den militära alliansfriheten är följande:

- Sverige är medlem av en politisk allians – EU – som har betydligt fler verktyg till sitt förfogande än Nato när det gäller att möta de nya hoten, till exempel genom handel, bistånd och diplomati. Det kallas ibland EU:s mjuka makt. EU:s solidaritetsklausul är mycket tydlig. Sverige kommer inte att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat EU-land och inte heller om ett nordiskt land skulle drabbas. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas.

- Sverige bör bibehålla sin handlingsfrihet. Som medlemsland i Nato vore det troligt att Sverige skulle utsättas för starka politiska påtryckningar. Vi har till exempel kunnat se hur USA krävde att Nato:s medlemsländer skulle delta militärt i Irak trots att Nato som organisation inte deltog.
- Vår militära alliansfrihet ger oss starkare möjlighet och trovärdighet att vara pådrivande i det globala nedrustningsarbetet. Kärnvapenanvändning är fortfarande en del av vissa Natoländers försvarsdoktriner.
- Vi bör själva förbehålla oss rätten att utforma storlek och inriktning på vårt försvar baserat på vår egen säkerhetspolitiska bedömning.
- Den militära alliansfriheten har ett starkt stöd hos det svenska folket vilket ger vår säkerhetspolitiska hållning stark legitimitet.

Sveriges samarbete med Nato har blivit möjligt eftersom organisationen har förändrats sedan det kalla kriget. Nato är en central aktör för europeisk säkerhet samt för internationell krishantering. Sverige deltar i vissa FN-mandaterade fredsbevarande operationer som genomförs av Nato. FN ger ofta i uppdrag till Nato att utföra fredsoperationer eftersom organisationen har resurser att leda vissa komplicerade insatser. Vårt samarbete med Nato i FN-mandaterade fredsbevarande insatser är viktigt, men samtidigt är vi tydliga med att Sverige inte ska delta i militära operationer som enbart har sin grund i Natostadgans artikel fem om ömsesidiga försvarsgarantier.

Sverige ska dock fortsätta det nära samarbete, i alla frågor utom bindande försvarsförpliktelser, som sedan flera år utvecklats. Internationella operationer blir alltmer krävande och komplexa och det behövs därför en långtgående standardisering och samövning. För att möjliggöra svenskt deltagande i internationella krishanteringsinsatser är det därför viktigt att våra soldater tränas och samövas med andra länders soldater. Sverige är medlem i Partnerskap för fred, PFF. PFF-övningar kan ske både utomlands och på svenskt territorium. Partistyrelsen ser i de allra flesta fall ingen motsättning i att Natoländers soldater övar tillsammans med svenskar, varken utomlands eller på svensk mark, då det handlar om att öva Natoleda insatser inför FN-mandaterade insatser.

FN kan också ge andra regionala organisationer som exempelvis EU och AU, Afrikanska unionen, uppdraget att genomföra en fredsbevarande operation som AU-insatsen i Sudan och EU-insatsen i Kongo 2003. EU har utvecklat sin kompetens att leda alltmer komplexa operationer. Sverige har deltagit i praktiskt taget alla fredsfrämjande insatser som EU har gjort. Vi anser att det är positivt att också AU utvecklar sin beredskap att leda operationer på uppdrag av FN.

Ett trovärdigt försvar är ett viktigt säkerhetspolitiskt instrument. Det verkar avskräckande genom att visa för omvärlden att Sverige är berett att själv försvara sin nationella integritet och sitt självbestämmande. Därmed utgör det också en grund för en trovärdig militär alliansfrihet. Det svenska försvaret bidrar vidare till en säkrare värld genom insatser för fred och säkerhet i konflikttrubbade områden.

Ett trovärdigt försvar måste ständigt förändras beroende på den aktuella säkerhetspolitiska situationen. Utformningen av och storleken på försvaret ska styras av de hot som kan bli aktuella mot Sverige.

Det nordiska samarbetet kring försvarsfrågor har ökat under de senaste åren. Ett ökat nordiskt samarbete är både viktigt och efterfrågat. De nordiska länderna har många gemensamma intressen och vår regions strategiska betydelse ökar. Det gäller samarbete kring bland annat materielinköp, underhåll, övervakning och deltagande i internationella operationer. Detta samarbete är positivt och ger Sverige möjlighet till ett mer kostnadseffektivt försvar.

Under socialdemokratiskt regeringsinnehav utvecklades Östersjösamarbetet kraftigt. Vi vill gå vidare och befästa Östersjön som ett fredligt område. Trygga länder har i regel välmående och trygga grannar. Vår säkerhet har stärkts av att de flesta länderna runt Östersjön är demokratiska och att det ekonomiska ömsesidiga beroendet har ökat i takt med den starkt ökande handeln.

Östersjöområdets säkerhet har också stärkts i samband med att dessa länder har fått sina säkerhetspolitiska önskemål tillgodosedda. Vad som fortfarande återstår är att stimulera ett positivt ryskt deltagande i det regionala säkerhetsskapande samarbetet.

I Barents- och Arktisregionerna finns förutsättningar att få till stånd ett konstruktivt samarbete med Ryssland i frågor som rör energi, klimat, gränsöverskri-

dande brottslighet och kommunikationer. Vi vill utveckla ett förtroendeskapande samarbete i norra Europa.

Även om det finns positiva inslag i den ryska samhällsutvecklingen finns det anledning till stor vaksamhet. Rysslands alltmer auktoritära styre kombinerat med ett allt mer aggressivt beteende mot vissa grannländer inger oro. Att använda energileveranser som ett politiskt påtryckningsmedel kan inte accepteras.

Den sociala och ekonomiska situationen i Ryssland riskerar att driva den ryska utrikespolitiken i en än hårdare riktning. Ryssland har under flera års tid – parallellt med allt hårdare klimat i sitt eget land – agerat med skarp tonfall gentemot sina grannländer. En rad allvarliga konflikter har blossat upp och flera ligger olösta.

För att stärka vår egen säkerhet måste vi kombinera tydliga reaktioner mot oacceptabla delar av den ryska politiken med en vilja att engagera landet i ett djupare samarbete på olika samhällsområden för att bidra till en mer demokratisk utveckling. Ingen vinner på att demonisera eller isolera Ryssland. EU måste finna en mer samordnad politik gentemot Ryssland, inte minst energipolitiskt. Samtidigt som unionen står upp för de värderingar man vill att Ryssland ska leva upp till måste man också arbeta för att föra Ryssland närmare europeiska strukturer. Det är av stor vikt också för Ryssland att dess grannar får en positiv ekonomisk och demokratisk utveckling.

EU måste intensifiera sin granskningsspolitik och öka utbytet och kontakter mellan människor och länder. Vi vill också framhålla det viktiga kontaktskapande arbete som görs på lokal och regional nivå. Östersjöns miljö kommer under lång tid att vara hotad. Det är därför av största vikt att alla Östersjöns länder inte vidtar åtgärder som på något sätt riskerar Östersjöns framtid. Försiktighetsprincipen måste tillämpas. EU-kommissionens kommande förslag om en EU-strategi för Östersjön för att skapa en miljömässigt hållbar region med välfärd, tillgänglighet och säkerhet är ett viktigt led i detta arbete.

Socialdemokraterna säger nej till den planerade gasledningen i Östersjön. De miljömässiga invändningarna är starka. Vid ett bygge måste de gamla minor, kemiska stridsmedel med mera som legat där sedan andra världskriget flyttas eller förstöras, med alla risker det innebär för miljön och fisket. En gasledning med en tänkt förgrening till Sverige riskerar också att slå undan benen för satsningar på bioenergi. En fullständig miljöprovning måste göras. Bolaget måste öppet redovisa alternativa sträckningar både på land och i Östersjön. Innan Sverige prövar ett tillstånd som i stora delar utsläcker Sveriges möjlighet att använda den ekonomiska zonen bör regeringen ta fram en plan för vårt eget framtida utnyttjande av zonen. Den grunda delen skulle exempelvis i framtiden kunna användas till vindkraftparker, något som ligger mer i linje med en hållbar utveckling än det främjande av fossila bränslen som gasledningen innebär. Östersjön är ett grunt hav och omloppstiderna för byte av vattnet är långa. En utbyggd gasledning och samtidigt ökande oljetransporter gör Östersjön till ett område med större ekonomiska, strategiska och därmed säkerhetspolitiska intressen.

Europeiska unionen har haft och har som sitt främsta syfte att omöjliggöra krig i Europa. Samtidigt som krig omöjliggjorts mellan medlemsländerna har den europeiska kontinenten inte besparats från krig. Balkan har skakats av år av stridigheter och nyligen har vi kunnat se väpnade strider i Kaukasus. Samtidigt finns i EU:s granskning ett antal så kallade frusna konflikter, exempelvis i Transnistrien och Nagorno-Karabach.

För att EU:s fredsskapande förmåga ska kunna bidra till målet om en europeisk

kontinent utan krig måste processen att ta in nya medlemmar fortsätta. Alla europeiska länder som möter kraven på medlemskap ska kunna bli EU-medlemmar.

EU måste på allvar investera resurser, tid och kraft i det Östliga partnerskapet som arbetar för en integration av länder som Ukraina, Moldavien, Georgien, Vitryssland, Azerbajdzjan och Armenien. Samarbetet innebär konkret integration. Bland annat ska det leda till ökad rörlighet för människor mellan våra länder och tillväxt i handel.

Unionen behöver mer av gemensamt uppträdande i viktiga utrikespolitiska situationer för att kunna påverka stormakternas agerande. Vi måste öka EU:s förmåga i det globala samarbetet så att unionen ska kunna vara en progressiv och säkerhetsskapande kraft, inte minst i Förenta Nationerna.

EU:s snabbinsatsstyrkor där Sverige bidragit genom den nordiska snabbinsatsstyrkan, NBG, har skapats för att avhjälpa kriser och humanitära nödlägen. Det finns dock anledning att se över hur användbar och kostnadseffektiv denna modell är. EU:s snabbinsatsstyrkor har hittills aldrig används.

Partistyrelsen vill understryka att EU till skillnad från Nato inte är en militärallians. EU ska inte heller i framtiden skapa en europeisk armé. Vi vill att EU stärker sin förmåga till att, med medlemsstaternas resurser, bidra till att bevara fred, förebygga konflikter och stärka internationell säkerhet genom civila och militära insatser.

Partistyrelsen menar att det är ett faktum att enhällighet gäller i beslutsfattandet i EU rörande frågor med militära eller försvarsmässiga konsekvenser, vilket innebär en garanti för att Sverige kan fortsätta föra sin egen säkerhetspolitiska linje.

Partistyrelsen anser att Sverige bör fortsätta det aktiva engagemanget och deltagandet i internationella insatser inom ramen för FN, EU, Nato och OSSE. Det har under många år varit en hörnsten i socialdemokratisk utrikespolitik att FN:s säkerhetsråd har ett huvudansvar för internationell fred och säkerhet. EU har utvecklats till en stor global aktör och bör samarbeta och stödja FN. Om det förebyggande arbetet misslyckas måste vi vara beredda att även agera för att hindra eller begränsa en krissituation eller konflikt. EU:s medlemsländer bidrar till gemensamma insatsstyrkor för att skapa fred vid kriser i världen. De ska stärkas med civila delar för att tidigt kunna stärka ett samhälles civila grundfunktioner efter en konflikts eller katastrofs akuta fas. Att stärka EU:s kris- och konflikthanteringsförmåga också utanför EU:s gränser, samt att den ställs till FN:s förfogande, är en utveckling vi socialdemokrater aktivt har drivit på. Ett av de första exemplen på när EU kunde axla ett sådant ansvar var under våren 2003 då en EU-styrka, ledd av Frankrike och med svenskt deltagande, kunde bidra till att upprätthålla en skör fredsprocess i Kongo, ett land hårt drabbat av krig, våld och fattigdom. Dåvarande utrikesminister Anna Lindh sade i sitt tal i Almedalen i juli 2003: ”För första gången den här våren har EU blivit så starkt i den gemensamma utrikespolitiken att när FN bad EU ställa upp så kunde EU skicka trupper till Kongo för att bevara freden i Kongo. Och det är också ett viktigt exempel på vad EU kan betyda utanför Europas gränser.”

Global säkerhet förutsätter ett starkt globalt regelverk. Många av de nya hoten mot vår säkerhet möts bäst inom FN:s ram.

Det är viktigt för Sverige att FN fungerar väl. Medlemsländerna måste ge FN de förutsättningar som krävs för att klara de nya uppgifterna. Vi socialdemokrater vill att Sverige ska höja och skärpa sin profil i FN. Därför vill vi att Sverige mer aktivt stödjer de processer som nu pågår som uppföljning till de antagna besluten vid FN-toppmötet 2005, till exempel det nya rådet för mänskliga rättigheter och FN:s fredsskapande kommission.

Gamla som nya FN-institutioner behöver stöd för att mänskliga rättigheter, säkerhet och utveckling ska koordineras på det mest effektiva sättet, både i FN:s högkvarter och i fält.

Sveriges roll i FN har en stolt historia. Vi vill att Sverige på denna grund aktivt utvecklar en modern multilateral politik anpassad till dagens och morgondagens krav och utmaningar.

Läget för de mänskliga rättigheterna och folkrätten liksom kraven att möta de globala hoten förutsätter att FN reformeras och stärks. Vi socialdemokrater vill därför se ett ökat engagemang för FN med fler politiska initiativ som kan bidra till en välfungerande världsorganisation och en bättre internationell ansvarsfördelning, som bättre tjänar mänskligheten.

Säkerhetsrådet har inom FN ansvaret för internationell fred och säkerhet. Detta ansvar ska främst utövas genom utnyttjande av alla möjligheter till fredlig lösning enligt FN-stadgans kapitel sex. Om alla möjligheter till fredlig lösning är uttömda kan säkerhetsrådet besluta om våldsanvändning enligt kapitel sju.

Det är viktigt att reformarbetet av säkerhetsrådet fortsätter. Säkerhetsrådet måste i sin sammansättning bättre spegla dagens värld. Vi vill att arbetet i säkerhetsrådet allt mer ska präglas av förhandlingar mellan de deltagande länderna och parterna. Om någon av de permanenta medlemmarna lägger sitt veto ska det ses som ett misslyckande och användandet av vetot måste inskränkas till ett minimum. Vi vill se ett system där det land som använt sitt veto måste avlägga en officiell motivering till generalförsamlingen.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna J32:1, J35:1, J35:2, J35:3, J51:8,

att avslå motionerna J31:1, J33:1, J33:2, J33:3, J33:4, J34:1, J34:2, J34:3, J34:4,

att anse följande motion besvarad med hänvisning till utlåtandet J51:4.

Motion J31 Kristinehamns arbetarekommun

Är vi beredda att gå ut i krig?

Ska vi följa Thorvald Stoltenberg, den tidigare norska försvarsministern, som vill ha en nordisk försvarsunion som inkluderar Estland, Lettland och Litauen?

Ska vi följa Guy Verhofstadt, premiärminister i Belgien – som samlade stats- och regeringschefer från Tyskland, Frankrike och Luxemburg för att diskutera ett nytt europeiskt försvar, och på sikt en EU-arme. Ska vi följa EUs kommande konstitution som leder till ett gemensamt försvar, när Europeiska rådet med enhällighet har beslutat detta, konstitutionen anger att övriga länder ska bistå ett medlemsland som utsatts för väpnat angrepp?

Ska vi bli medlemmar i NATO?

Det finns svar på frågorna.

Olof betraktade Sveriges alliansfrihet och neutralitet som det främsta värdet för Sveriges fred och oberoende, inte under något tryck ska vi frångå denna linje och han var orubblig i uppfattningen att vi inte får tillåta någon annan att bestämma över oss eller på våra vägnar fatta beslut i försvars- och säkerhetsfrågor. Sverige ska vara militärt alliansfritt med orubblig neutralitet.

Vi yrkar därför:

J31:1 att Sveriges säkerhetspolitik fastlägges att vara militärt alliansfritt och fastlägges att vara neutralt i en eventuell krigssituation eller vid väpnade konflikter.

Åke Asplund

Kristinehamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J32 Sundsvalls arbetarekommun

Nej till NATO-medlemskap

Starka krafter inom den högerledda alliansregeringen, försvarsminister Sten Tolgfors och utbildningsminister Jan Björklund, arbetar envetet på att Sverige ska bli medlem i militärorganisationen Nato. Ett Nato som alltjämt domineras av USA och där flera stater förfogar över kärnvapen. Förverkligas förslaget att få med Sverige i Nato innebär det en omläggning av vårt lands utrikes- och säkerhetspolitik.

Vi yrkar därför:

J32:1 att partiet mycket bestämt motsätter sig att Sverige blir medlem i Nato.

Stefan Aronson

Sundsvalls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J33 – enskild Malmö arbetarekommun

Återgå till neutralitet och allians

Sedan tidigt 1990-tal har den svenska militären anpassats till NATO. Det har bland annat skett genom teknisk anpassning (tidningen Fokus 25/4 – 2/5 2008). För en arbetarrörelse som vill att landet står fritt från stormakternas inflytande är det allvarligt.

Den konflikt som blossade upp mellan Georgien och Ryssland 2008 visar att det är viktigt och bra att föra en konsekvent politik för neutralitet och alliansfrihet. Vad hade hänt om Sverige varit mer integrerat i EU:s eller NATO:s styrkor om kriget blivit långvarigt?

Sverige ska inte delta i operationer eller träning med NATO-trupper. Vi ska inte heller vara beroende av försvarsmateriel från tillverkare som tyska ståljätten Thyssen-Krupp eller brittiska BAE Systems, som förser NATO-länder. I och med att Lissabonfördraget träder i kraft har EU målet om gemensamt försvar. Det kan dock hindras genom veto i Europeiska Rådet (konsoliderad version av Lissabonfördraget, artikel 42, sidan 48).

**För att tillgodose neutralitet och militärt oberoende kräver vi att
Socialdemokratiska arbetarepartiet tar ställning för:**

J33:1 att all gemensam militär träning mellan svenska soldater och NATO upphör,

J33:2 att Sveriges riksdag meddelar att NATO-styrkor inte längre är välkomna på svenskt territorium,

J33:3 att Sveriges statsminister ska använda vetorätten för att förhindra att en gemensam EU-militär skapas,

J33:4 att Sverige avvecklar eventuellt engagemang i EU-styrkor, dock ej i styrkor organiserade av FN.

Möllevångens s-förening

Malmö arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen

Motion J34

Malmö arbetarekommun – enskild

Återgå till neutralitet och alliansfrihet

Sedan tidigt 1990-tal har den svenska militären anpassats till NATO. Det har bland annat skett genom teknisk anpassning (tidningen Fokus 25/4 – 2/5 2008). För en arbetarrörelse som vill att landet står fritt från stormakternas inflytande är det allvarligt.

Den konflikt som blossade upp mellan Georgien och Ryssland 2008 visar att det är viktigt och bra att föra en konsekvent politik för neutralitet och alliansfrihet. Vad hade hänt om Sverige varit mer integrerat i EU:s eller NATO:s styrkor om kriget blivit långvarigt?

Sverige ska inte delta i operationer eller träning med NATO-trupper. Vi ska inte heller vara beroende av försvarsmateriel från tillverkare som tyska ståljätten Thyssen-Krupp eller brittiska BAE Systems, som förser NATO-länder. I och med att Lissabonfördraget träder i kraft har EU målet om gemensamt försvar. Det kan dock hindras genom veto i Europeiska Rådet (konsoliderad version av Lissabonfördraget, artikel 42, sidan 48).

För att tillgodose neutralitet och militärt oberoende kräver vi att Socialdemokratiska arbetarepartiet tar ställning för:

- J34:1 att all gemensam militär träning mellan svenska soldater och NATO upphör,
- J34:2 att Sveriges riksdag meddelar att NATO-styrkor inte längre är välkomna på svenskt territorium,
- J34:3 att Sveriges statsminister ska använda vetorätten för att förhindra att en gemensam EU-militär skapas,
- J34:4 att Sverige avvecklar eventuellt engagemang i EU-styrkor, dock ej i styrkor organiserade av FN.

SSU – Centrum

Malmö arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion J35

Bohusläns partidistrikt

Sveriges utrikespolitik i en globaliserad värld

Sverige är ett land som relativt sin storlek ända sedan 1900-talets tidiga år spelat en förhållandevis stor roll. Den svenska socialdemokratin valde tidigt att inte enbart driva sina idéer nationellt utan var också verkliga internationalister. Hjalmar Branting var starkt pådrivande i det internationella fredsarbetet och vid bildandet av nationernas förbund.

Utifrån den grunden har Sverige under socialdemokratisk ledning fortsatt det utrikespolitiska arbetet. Många gånger förknippas utrikespolitik med eländet i världen. Därför är det viktigt att tänka på alla de positiva saker som hänt de senaste 20 åren. Apartheid i Sydafrika har avskaffats, Sydamerika har demokratiserats, tudelningen av Europa har upphört, FN har antagit och arbetar för att uppnå tydliga mål om att avskaffa fattigdomen i världen.

Mycket återstår naturligtvis att göra men de senaste decenniernas framgångar visar att en bättre och rättvis värld är möjlig.

Grunden för utrikespolitiken

Grunden för Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik har under lång tid varit den militära alliansfriheten. Fram till 1992 var också neutralitet en del av grunden. Behovet av neutra-

litet föll i och med att tudelningen av Europa upphörde 1989 och genom att EU kunde tillämpa ROM-fördragets artikel 49 fullt ut i hela Europa (alla demokratiska stater inom Europa har rätt att ansöka om medlemskap i EU).

Före 1989 var inte ett EU-medlemskap möjligt för länder som Polen, Ukraina, Tjeckien, Slovenien och övriga länder och annekterade länder inom Warsawapakten och Sovjetunionen. Ett medlemskap i EU var ett indirekt ställningstagande för NATO. Trots det ansökte Sverige om EU-medlemskap första gången 1967. Den ansökan föll i och med att Englands medlemskapsansökan avvisades av EU och det därmed inte var lika angeläget med ett svenskt EU-medlemskap.

Den svenska säkerhetspolitiska linjen har varit bra både för Sverige och omvärlden. Under andra världskriget hölls landet utanför krig och ockupation men till ett högt moraliskt pris i form av eftergifter mot nazistregimen som utgick från Tyskland.

Trots dessa eftergifter kunde Sverige även mitt under brinnande krig spela en roll för det diplomatiska utbytet mellan länder och för de fredssträngningar som försökte göras. Inte minst var Sverige tidvis viktigt som mötesplats.

1992 definierades Sveriges säkerhetspolitiska linje om och 2002 justerades den ytterligare. Sedan dess lyder den:

”Sveriges säkerhetspolitik syftar till att bevara fred och självständighet för vårt land, bidra till stabilitet och säkerhet i vårt närområde, samt stärka internationell fred och säkerhet. Sverige är militärt alliansfritt. Denna säkerhetspolitiska linje, med möjlighet till neutralitet vid konflikter i vårt närområde, har tjänat oss väl. För framtiden är det tydligare än någonsin att säkerhet är mer än avsaknad av militära konflikter. Hot mot freden och vår säkerhet kan bäst avväjas i gemenskap och samarbete med andra länder. På det globala planet är det främsta uttrycket för detta vårt stöd till de Förenta nationerna. Genom vårt medlemskap i den Europeiska unionen deltar vi i en solidarisk gemenskap vars främsta syfte är att förhindra krig på den europeiska kontinenten. En betryggande försvarsförmåga är en central del av den svenska säkerhetspolitiken. Sverige verkar aktivt för att främja nedrustning och icke-spridning av massförstörelsevapen.” Bakom denna linje stod 2002 Socialdemokraterna, Moderaterna, Center och Kristdemokraterna.

Vi ser ingen anledning att ändra denna säkerhetspolitiska linje. Sverige ska fortsätta att vara militärt alliansfritt och i händelse av konflikter i varje enskilt fall fatta beslut om hur vi ska förhålla oss till dessa. Att ingå i någon militär eller säkerhetspolitisk allians där medlemmarnas agerande är förutbestämt eller automatiserat gynnar inte Sveriges intressen eller den roll vi vill att Sverige ska kunna spela.

Detta utesluter inte att Sverige kan agera till skydd och försvar för andra länder. Detta kan ske på många olika sätt. I första hand vill vi att det sker genom civila insatser. I varje förekommande fall ska detta ske efter nationella beslut.

NATO-medlemskap

Grunden för NATO är NATO-stadgans artikel 5. Den innebär att i händelse av att någon medlem blir militärt angripen har alla övriga medlemmar en skyldighet att hjälpa den angripne. Detta innebär en automatisk och villkorslös säkerhetsgaranti som inte går att överblicka vilka situationer och konflikter Sverige skulle ledas in i.

NATO:s strategiska planering bygger på innehavet av kärnvapen och möjligheten att använda dessa.

Ett svenskt NATO-medlemskap skulle innebära att vi dels flyttar besluten från riksdagen om vad och vilka länder vi vill stödja i konflikter. Den typen av förbehållslösa stödförklaringar som är grunden i NATO-stadgan strider mot den svenska säkerhetspolitiska linjen som har fungerat väl under lång tid. Sveriges situation och läget i vårt

närområdet gör inte att vi har behov den typen av säkerhetspolitiska garantier som ett NATO-medlemskap. Tvärtom har Sveriges behov av detta minskat i och med att tudelningen av Europa har upphört.

Ett svenskt NATO-medlemskap skulle också innebära att Sverige ytterst kan komma att försvaras med kärnvapen. Det är inte en utveckling Socialdemokraterna bör stödja och det skulle stå i konflikt med Sveriges engagemang för nedrustning och en kärnvapenfri värld.

Samtidigt som grunden för NATO består håller organisationen på att förändras mycket. NATO blir mer och mer ett standardiseringsorgan för militär utrustning och kommunikation. Samtidigt har också NATO de senaste åren utvecklats som säkerhetspolitisk aktör.

Flera av FN beslutade fredsbevarande/fredsframtvingande insatser har NATO fått ta lednings- och genomförandeansvar för. Sverige deltar i sådana insatser och samarbetar då med NATO-länder och inom NATO:s struktur. Detta är möjligt så länge det är Svenska beslut som ytterst avgör vad och var vi deltar. Ytterst avgörande för att kunna delta i den här typen av insatser som står under NATO-ledning är att den svenska personalen ges tillgång till all relevant information i sammanhanget. Det får inte vara så att det finns olika rättighetsnivåer för tillgången till relevant information för att på säkrast möjliga sätt fullfölja uppgiften.

Mellanöstern

Sverige har under lång tid varit engagerat i mellanöstern-situationen. Många svenskar är engagerade i dessa frågor. En del för Israels rätt att existera och många andra för Palestinas rätt att existera och rätt till självbestämmande.

Socialdemokraterna vill se en tvåstatslösning och vägen dit går inte genom våldshandlingar. Därför måste Sverige öka sina ansträngningar för att möta de olika parterna och bidra till samtal och försoning.

Socialdemokraterna delar inte alla parter värderingar. Det får aldrig innebära att vi inte kan prata även med dem vars värderingar vi ogillar och kritiserar. Därför är det självklart att både Socialdemokraterna och Sverige ska ha kontakter med Hamas likaväl som alla andra parter i konflikten.

I de kontakterna ska framhållas att vi står för en sekulär statsbildning med lika rättigheter och lika skyldigheter oberoende av ras, religion och politisk uppfattning. I övrigt bör kontakterna vara förutsättningslösa. För detta krävs inget erkännande av Hamas, det räcker att konstatera att de är en aktör i konflikten. Det krävs heller inte att Hamas erkänner Israel, ett sådant krav är inte heller relevant utifrån att Hamas är en organisation inte en stat.

Sverige bör snarast flytta den svenska militärattaché från Tel Aviv till Amman eller Kairo, om den över huvud taget behövs i regionen. Genom att inom EU och FN utveckla kontakten med likasinnade länder bör Sverige driva på för ett kraftfullare agerande av bland annat EU för att trycka på Israel att komma till förhandlingsbordet. Någon uppgradering av Israels relationer med EU kan inte komma på fråga innan förhandlingar har inletts och konkreta framsteg finns.

Sverige bör dels ställa krav på Israel att ersätta de hus och den egendom som förstördes av Israel i Gaza. Sverige bör undersöka möjligheten att i framtiden behålla ägarskapet över de fastigheter och installationer som uppförs i de Palestinska områdena med svenska biståndsmedel. Detta för att tydligare kunna rikta krav på den eller de som genom sabotage eller krigshandlingar förstör vad som byggts upp.

Med hänsyn till ovanstående kräver vi:

- J35:1 att Sveriges säkerhetspolitiska linje ska ligga fast. Sverige ska vara militärt alliansfritt med möjligheten till neutralitet i händelse av konflikter i vårt närområde,
- J35:2 att Sverige även fortsättningsvis inte blir medlem i någon försvarsallians, exempelvis NATO. Sverige har inte behov av den typen av automatiska säkerhetsgarantier och konsekvenserna långsiktigt av ett NATO-medlemskap går inte att överblicka,
- J35:3 att Sverige även i fortsättningen ska samarbeta med andra länder i internationella insatser och att det kan ske under ledning av exempelvis NATO,
- J35:4 att Sverige ökar sitt engagemang i att nå en fredlig tvåstatslösning i mellanösternkonflikten,
- J35:5 att Sverige överväger att behålla ägarskapet över av Sverige finansierade installationer och byggnader i Palestina.

Socialdemokraterna i Bohuslän

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

J4:2, J5:2, J36:1, J36:2, J37:1, J37:3, J38:1, J38:2, J38:3, J39:1, J40:1, J40:2, J40:3, J40:4, J40:5, J40:6, J41:1, J41:2, J42:1, J42:2, J42:3, J42:4, J42:5, J43:1, J43:2, J43:3, J44:1, J44:2, J45:1, J45:2, J51:2, J51:3 (svenska insatser i FN:s tjänst)

Motion J40:1–6 (Huddinge arbetarekommun) yrkar att Sverige skickar fler soldater till Afghanistan, att Sverige skickar räddningshelikoptrar till Afghanistan, att Socialdemokratiska partiet tar avstånd från beslutet att skicka ner CV90, att Sverige skickar ner galten, att Sverige tar tillbaka alla fordon svenska soldater har som ger otillräckligt skydd samt att Sverige utför riktade humanitära insatser i norra Afghanistan. Motion J41:1–2 (Kristianstads arbetarekommun) yrkar att den socialdemokratiska partikongressen beslutar att ta initiativ till en fredsstrategi för Afghanistan och att den socialdemokratiska partikongressen beslutar att svensk trupp i Afghanistan bara kan legitimeras av riksdagens tidigare beslut. Motion J5:2 (Eskilstuna arbetarekommun) yrkar att Socialdemokraterna verkar för att Sverige behåller sin starka röst för folkrätten – FN-stadgan – som den enda legala grunden för fredsframtvingande insatser. Motion J39:1 (Borlänge arbetarekommun) yrkar att Socialdemokratiska arbetarpartiet ändrar synen på våra militära åtaganden och i framtiden vägrar gå med på att Sverige har militär trupp utomlands annat än under FN-mandat. Motion J36:1–2 (Stockholms arbetarekommun) yrkar att socialdemokratin ska fortsatt arbeta för att stärka FN och dess stadga samt att socialdemokratin ska behålla kravet på FN-mandat vid militära interventioner i internationella konflikter. Motion J38:1–3 (Söderhamns arbetarekommun) yrkar att för varje militär mission som det planeras för också ser till den civila sidan i form av SSR men också att det planeras för allt som ett civilt samhälle har behov av, att bistånd är i paritet med militär budget i våra utlandsmissioner och används i de länder där vi är samtidigt samt att utbytet med de länder vi har missioner i ökas och att vi hjälper till med utbildning även i vårt land i form av att det är möjligt att studera här i Sverige för att återvända till sitt eget land. Motion J4:2 (Stockholms arbetarekommun) yrkar att partikongressen beslutar att det absoluta kravet på FN-mandat vid militära interventioner bibehålls. Motion J42:1–5 (Stockholms arbetarekommun) yrkar att den socialdemokratiska partikongressen beslutar att ta initiativet till en fredsstrategi för Afghanistan, att den socialdemokratiska partikon-

gressen beslutar att den svenska insatsen i Afghanistan fokuserar på civila insatser, att Sverige ska ta fram en långsiktigt och bred strategi som lägger tonvikten på en framtida ökad civil och en minskad militär närvaro, att den socialdemokratiska partikongressen beslutar att svensk trupp ska tas hem från Afghanistan då befälet över ISAF och OEF slagits samman samt att Sverige arbetar för Afghanistans kvinnor och starkt fördömer den nya lagen som inskränker afghanska kvinnor. Motion J44:1–2 (enskild, Malmö arbetarekommun), motion J45:1–2 (Lunds arbetarekommun) yrkar att de svenska trupperna i Afghanistan tas hem samt att Sverige kraftfullt ökar de civila och humanitära insatserna för Afghanistan och dess lidande folk. Motion J43:1–3 (Nyköpings arbetarekommun) yrkar att Sverige drar tillbaka sina militära förband från Afghanistan, att Sverige avbryter civilt stöd till den afghanska regeringen samt att Sverige ökar de civila insatserna via fungerande NGO som arbetar i Afghanistan. Motion J51:2–3 (Dalarnas partidistrikt) yrkar att svenskt deltagande i internationella operationer ska vara FN-sanktionerat samt att svenskt deltagande i internationella operationer ska vara i fredsbevarande syfte. Motion J37:1, 3 (Uppsala arbetarekommun) yrkar att partikongressen beslutar att det absoluta kravet på FN-mandat vid militära interventioner bibehålles samt att partikongressen beslutar att socialdemokratin genom kraftfulla resursförstärkningar ska göra förebyggande fredsinsatser till ett strategiskt element i partiets utrikespolitik.

Det har under många år varit en hörnsten i socialdemokratisk utrikespolitik att FN:s säkerhetsråd har huvudansvaret för internationell fred och säkerhet. Vi anser att Sveriges starka stöd till FN:s fredsverksamhet kommer till uttryck såväl genom civila insatser, biståndsverksamhet som deltagande i FN-mandaterade internationella insatser.

Sverige har en stark tradition av att delta i internationella fredsbevarande insatser. Sedan Suezbataljonen 1956 har cirka 100 000 svenskar tjänstgjort i utlandsstyrkan i sammanlagt 120 insatser i 60 länder – fram till dagens insatser i länder som Afghanistan, Kosovo och Darfur, Sudan. Ett flertal mindre insatser har också genomförts, till exempel genom enskilda officerare som tjänstgjort som militärobservatörer i FN:s regi. Sverige har genom åren deltagit i sammanlagt 120 internationella uppdrag i 60 länder. Sammanlagt har drygt 100 000 svenskar tjänstgjort i utlandsstyrkan. 79 svenskar har mist livet i insatserna; 14 i stridshandling, resterande på grund av olyckor.

Insatserna kan vara av olika karaktär, från fredsbevarande till fredsframtvängande och även om grunden för en insats är ett folkrättsligt mandat från FN kan olika organ ges i uppdrag att genomföra insatserna, såsom Nato, Afrikanska unionen eller EU. Vi socialdemokrater har drivit på för en politik där det gamla svenska invasionsförsvaret gradvis har ställts om till ett insatsförsvaret och vi har aktivt medverkat till att stärka och modernisera det internationella samfundets förmåga till kris- och konflikthantering.

Sverige har under lång tid arbetat för att stärka det internationella samfundets civila och militära krishanteringsförmåga. Preventiv diplomati och konfliktförebyggande åtgärder är de viktigaste verktygen, men tyvärr är ibland också militära insatser nödvändiga för att exempelvis:

- förhindra att en konflikt bryter ut – som FN-insatsen Unpredep i Makedonien
- upprätthålla säkerhet och stabilitet så att en freds- eller demokratiseringsprocess kan fortgå, som EU-insatsen Artemis i Kongo
- ingripa och stoppa en pågående konflikt, som Natoinsatsen Ifor i Bosnien-Hercegovina.

Under det kalla kriget bedrev Sverige en neutralitetspolitik. För att kunna vara trovärdigt neutrala krävdes ett starkt försvar, en egen försvarsindustri samt en stark och aktiv utrikespolitik som vi grundade på folkrätten och nationers självbestämmanderätt. Sverige var under denna tid aktivt i fredsbevarande operationer. Världspolitiken under denna tid kan lite förenklat beskrivas som uppdelad mellan maktpoolerna USA och Sovjetunionen. Sverige kunde spela en viktig roll efter en konflikt när alla parter, inklusive stormakterna, var överens om ett fredsavtal. Då behövdes länder som Sverige för att bevaka att den freden upprätthölls. Sverige kunde erbjuda vad världssamfundet efterfrågade: vi var neutrala, utan kolonial historia och vi hade goda soldater samt bra materiel.

1989 markerar en brytpunkt. De första stenarna bryts loss ur muren mellan Öst- och Västberlin. En ny tid var inne. Tyvärr utbröt det fruktansvärda kriget på Balkan och Europa klarade inte av att hantera denna konflikt. Även FN misslyckades, exempelvis när man inte kunde förhindra massakern i Srebrenica 1995.

Under det kalla kriget var FN:s säkerhetsråd låst av maktbalansens blockeringar. Det fanns inga förutsättningar för att FN skulle kunna gå in i en pågående konflikt som ytterst var avhängig blockuppdelningen i världen. FN var därför rustat för och organiserat kring fredsbevarande operationer, där man efter avslutad konflikt kunde gå in och bidra till att upprätthålla freden. Kriget på Balkan visade att villkoren hade förändrats. Det som krävdes var förmågan att stoppa pågående strider – en fredsframtvängande uppgift. Dessutom kunde FN:s säkerhetsråd enas om att en sådan insats borde ske, eftersom man inte som tidigare var förlamat av veton, en mycket positiv utveckling. Detta skapade förutsättningar för att kunna stoppa kriget, men FN hade inte de resurser som krävdes.

Bosnien innebar starten för det som vi idag ser på flera platser, FN-mandaterade insatser genomförda av Nato. På FN:s uppdrag kan flera olika aktörer genomföra insatser – Nato, EU eller Afrikanska Unionen. Insatserna kan också vara av olika karaktär – fredsbevarande eller fredsframtvängande. Partistyrelsen anser att Sverige ska kunna ställa upp när FN kallar, både när det gäller fredsbevarande och fredsframtvängande insatser.

I partiets rådslag "Vår värld" diskuterades frågan om villkoren för Sveriges deltagande i internationella insatser grundligt vid en rad seminarier, möten och i svar från partiorganisationen på de utskickade rådslagstexterna. Partistyrelsen anser att den internationella rådslagsgruppens förslag till hur partiet ska utveckla synen på krav på deltagande i internationella insatser är bra. I november 2008, vid antagandet av en plattform inför EU-valet, fattade partiets förtroenderåd beslut om att det för alla fredsbevarande operationer som Sverige deltar i ska finnas ett tydligt folkrättsligt mandat och att ett mandat givet av FN:s säkerhetsråd alltid ska eftersträvas. Rådslagets text, som ytterligare utvecklar detta ställningstagande, är som följer:

Säkerhetsrådet har inom FN ansvaret för internationell fred och säkerhet. Detta ansvar ska främst utövas genom utnyttjande av alla möjligheter till fredlig lösning enligt FN-stadgans kapitel sex. Om alla möjligheter till fredlig lösning är uttömda kan säkerhetsrådet besluta om våldsanvändning enligt kapitel sju.

Det är viktigt att reformarbetet av säkerhetsrådet fortsätter. Säkerhetsrådet måste i sin sammansättning bättre spegla dagens värld. Vi vill att arbetet i säkerhetsrådet allt mer ska präglas av förhandlingar mellan de deltagande länderna och parterna. Om någon av de permanenta medlemmarna lägger sitt veto ska det ses som ett misslyckande och användandet av vetot måste inskränkas till ett minimum. Vi vill

se ett system där det land som använt sitt veto måste avlägga en officiell motivering till generalförsamlingen.

Det är av avgörande vikt att FN:s permanenta medlemmar i säkerhetsrådet inte använder sin vetorätt på ett sådant sätt att världssamfundet lamsläs, exempelvis vid etnisk rensning, massmord och folkmord. Passivitet från säkerhetsrådets sida kan uppmuntra till ensidig och folkrättsstridig våldsanvändning av enskilda stater. Våldsanvändning utan nödvändigt säkerhetsrådsmandat riskerar att försvaga den internationella rättsordningen.

För alla fredsbevarande operationer som Sverige deltar i ska det finnas ett tydligt folkrättsligt mandat. Ett mandat givet av FN:s säkerhetsråd ska alltid eftersträvas. Detta är angeläget både med hänsyn till folkrättens krav och operationernas legitimitet och säkerhet. Men vid extrema nödsituationer, som utgör hot mot internationell fred och säkerhet men inte medför åtgärder från FN:s säkerhetsråd, kan inte världen stå passiv. Agerandet måste i dessa lägen prövas från fall till fall.

Åtgärder kan endast vidtas på kollektiv grund inom ramen för en regional organisation och kan aldrig vara praxisgrundande.

Idag finns alltför internationella operationer där sektorer utöver den militära ingår såsom poliser, åklagare och domare. Partistyrelsen menar att arbetet med säkerhetssektorsreformer för att skapa långsiktig säkerhet utgör en viktig del i många av dagens internationella insatser. Under den socialdemokratiska regeringen beslutades att de svenska insatserna med stöd till andra länders säkerhetssektorsreformer, SSR, skulle utökas. Det har bland annat inneburit att svenska försvarsmyndigheter i dag sysslar med SSR-verksamhet i länder som Ukraina, Liberia och Afghanistan.

För socialdemokratin är konfliktförebyggande insatser inom ramen för det internationella samarbetet centrala. Detta var också en synpunkt som markerades starkt i partiets rådslagsarbete. Partistyrelsen anser att Sverige ska satsa mer resurser på förebyggande verksamhet både inom den egna utrikespolitikens olika områden och i samverkan med enskilda organisationer och internationella institutioner. Det är också viktigt att Sverige fortsätter med uppgiften att utveckla FN:s nya fredsbyggande kommission och dess arbete med att bygga upp krigshärjade länder.

Partistyrelsen menar att utveckling och säkerhet hör samman. En hållbar konfliktlösning kräver ett bredare perspektiv än det som enbart handlar om den militära insatsen. Därför är Socialdemokraterna positivt inställda till samordning och strategisk styrning av civila och militära insatser för att de ömsesidigt ska kunna förstärka varandras verkningsgrad. Dock ser partistyrelsen det inte som önskvärt med helt samlade civilmilitära insatser. Såväl humanitärt bistånd i ett kortare perspektiv som ett mer långsiktigt utvecklingsbistånd för återuppbyggnad, stärkande av landets egna institutioner och utvecklingsmöjligheter måste däremot finnas med i den samlade planeringen och bedömningen inför en internationell insats.

Partistyrelsen anser att Sveriges biståndssamarbete och utbyte med olika länder i form av exempelvis studentprogram ska genomföras utifrån de behov och de strategier som finns på dessa områden, inte som konsekvenser av vilka militära missioner Sverige deltar i.

Sverige har en lång tradition av att delta i av Förenta nationerna beslutade fredsfrämjande operationer. Sverige har samtidigt en lång tradition av solidaritet med Afghanistans folk, ett engagemang som inte minst kommer till uttryck genom det gedigna arbete som utförs av Svenska Afghanistankommittén som verkat i landet sedan början på åttiotalet. Sverige har också länge varit en stor biståndsgivare, både multilateralt och bilateralt. Det svenska biståndet har bland annat varit inriktat

på utbildning, stöd till demokratiseringsprocessen, mänskliga rättigheter och återuppbyggnad av statliga institutioner samt humanitär hjälp. Det svenska biståndet till Afghanistan kommer att öka under de närmaste åren. För att de omfattande svenska bistånds- och återuppbyggnadsinsatserna ska kunna genomföras krävs att säkerhetsläget förbättras eller åtminstone inte försämras.

Partistyrelsen har noterat att Sverige kommer att öka sitt utvecklingssamarbete med Afghanistan. Biståndet planeras att uppgå till 500 miljoner kronor år 2011. En viktig del av utvecklingssamarbetet handlar om att stärka de svaga afghanska institutionerna, bland annat genom multilateralt bistånd. Partistyrelsen menar att det är angeläget att fortsätta arbeta för att stärka den afghanska staten för att den på sikt själv ska kunna tillgodose sina medborgares rättssäkerhet och behov av samhällsservice. I det arbetet är det nödvändigt att med full kraft bekämpa korruptionen. På senare tid har ytterligare en förändring av biståndet skett genom att 15–20 procent av biståndet nu är öronmärkt för de norra provinser där det svenskleda PRT är verksamt. Utöver det stöd som beskrivits ovan kanaliseras också bistånd genom olika organisationer som Svenska Afghanistankommittén och Rädda Barnen.

Men partistyrelsen noterar också att den militära insatsen kommer att kosta dubbelt så mycket som biståndet även efter biståndsökningen. Vi vill se en mer rimlig balans mellan de civila och de militära insatserna. Partistyrelsen förordar en långsiktig ökning av de civila delarna och minskning av de militära delarna av den svenska insatsen som helhet.

Sverige deltar med en militär styrka inom ramen för den internationella styrkan ISAF med syfte att bidra till ökad säkerhet och därmed möjliggöra en återuppbyggnad av Afghanistan. FN:s säkerhetsråd har genom resolution 1386 (2001) och ett flertal förlängningsbeslut – senast genom säkerhetsrådets resolution 1833 (2008) – gett den internationella säkerhetsstyrkan ISAF (International Security Assistance Force) mandat att under FN-stagdans kapitel VII stödja övergången till demokratiskt styre. ISAF:s mandat är därutöver än mer folkrättsligt underbyggt genom den afghanska regeringens samtycke.

Under den dåvarande socialdemokratiska regeringen inledde Sverige sitt deltagande i ISAF vid årsskiftet 2001/2002. Inledningsvis deltog Sverige med en styrka på 45 soldater med ett mandat geografiskt begränsat till Kabul och dess närmaste omgivningar. Stegvis utökades det svenska engagemanget, och under våren 2006 övertog Sverige ledningen för en av ISAF:s regionala enheter för säkerhet och återuppbyggnad i norra Afghanistan. Denna enhet, Provincial Reconstruction Team (PRT), är baserad i Mazar-e-Sharif.

Afghanistan är ett av världens fattigaste länder, hårt drabbat av krig och nöd. Under de senaste årtiondena har befolkningen lidit under bland annat sovjetisk ockupation, inbördeskrig och talibanernas förtryck. På få andra platser i världen har kvinnor och flickor varit så förtryckta som i Afghanistan, framför allt under talibanregimens tid. Alla dessa umbäranden har lett till att afghanerna är ett av världens fattigaste folk, där 40 procent av befolkningen lever på mindre än en halv dollar per dag. Spädbarnsdödligheten är högst i världen och medellivslängden inte mer än 43 år.

Mycket har dock förbättrats i Afghanistan de senaste åren genom att det internationella samfundet har tagit ett större ansvar för situationen i landet. Barn, nu också flickor, går i skolor i större utsträckning än någonsin tidigare. 2008 hade antalet elever ökat till cirka sex miljoner jämfört med mindre än en miljon under

talibantiden. Hälsosystemet har förbättrats. En majoritet av befolkningen har nu tillgång till grundläggande hälsovård. Det har också skett framsteg gällande uppbyggnaden av staten och dess funktioner: demokratiska val har hållits, den afghanska armén byggs upp och tränas liksom poliskåren med målet att landet i framtiden självt ska kunna ansvara för säkerhet och stabilitet.

Samtidigt har situationen, främst under de senaste två åren också försämrats. Våldet ökar. Korruptionen är ett mycket stort problem och utgör ett hinder för utvecklingen. Utveckling och säkerhet förutsätter varandra. Även om läget i Afghanistan har förbättrats på många punkter, inte minst för flickor och kvinnor, återstår oerhört mycket att göra i ett av världens fattigaste och mest krigsdrabbade länder.

Det måste finnas en militär närvaro i Afghanistan för att garantera en säkerhet för medborgarna men också för biståndsarbetarna och för att möjliggöra återuppbyggnad av landet. I områden där talibaner och andra extrema grupper dominerar har skolor tvingats stänga och lärare och elever har dödats. FN:s rapport som publicerades i februari 2009 talar om hur attacker mot skolor, inte minst flickskolor, har ökat med 24 procent sedan föregående år. FN oroas också över att FN och hjälparbetare i allt högre utsträckning blir offer för det ökande våldet.

Partistyrelsen vill understryka vikten av den internationella militära närvaron i Afghanistan men samtidigt också belysa ett antal problem som försvårar ISAF:s uppdrag och i vissa fall motverkar arbetet med att skapa stabilitet och säkerhet.

Enligt FN ökade antalet civila dödsoffer under 2008. Majoriteten av dessa dödsfall orsakas av regeringsfientliga trupper, företrädesvis talibaner. Tyvärr orsakar också den krigföring med exempelvis flygbombningar och räder in i byar som används främst av de amerikanska styrkorna inom koalitionen Operation Enduring Freedom (OEF) många civilas död. Förutom de humanitära tragedierna medför detta också att afghanernas förtroende för regeringen och de internationella styrkorna, tyvärr även för ISAF, minskar. Vissa åtgärder för att minska antalet civila dödsoffer har vidtagits, men i alltför liten grad. Detta är också något som påpekas i FN:s säkerhetsrådsresolution 1833 där man skriver att säkerhetsrådet manar ISAF och andra internationella styrkor att vidta ytterligare åtgärder för att minimera risken för civila dödsoffer:

Recognizing the efforts taken by ISAF and other international forces to minimize the risk of civilian casualties, and calling on them to take additional robust efforts in this regard, notably by the continuous review of tactics and procedures and the conduct of after-action reviews and investigations in cooperation with the Afghan Government in cases where civilian casualties have occurred and when the Afghan Government finds these joint investigations appropriate.

Den andra internationella styrkan i landet, den amerikanskleda koalitionen Operation Enduring Freedom, OEF, har ett folkrättsligt mandat i form av inbjudan från Afghanistans regering, men dess uppgift skiljer sig betydligt från ISAF:s. OEF för ett regelrätt krig mot al-Qaida och talibanrörelsen. OEF:s krigföring har drabbat många oskyldiga civila afghaner.

Samordning mellan styrkorna är behövligt och föreskrivs i de FN-resolutioner som ger ISAF dess mandat, men partistyrelsen är oroad över sammanblandningen mellan ISAF och OEF. Partistyrelsen anser att det måste stå klart att ansvaret för operativ terrorismbekämpning ligger på OEF och den afghanska armén. ISAF:s huvuduppgift ska vara att genomföra stabiliserings- och säkerhetsinsatser för att den afghanska regeringen ska kunna upprätthålla säkerheten och nå ut med sitt inflytande i provinserna och att därigenom möjliggöra biståndsinsatser. Det "krig

mot terrorismen” som USA:s förre president George W Bush startade har fört med sig förödande konsekvenser, också i Afghanistan.

Partistyrelsen menar att valet av Barack Obama till ny president i USA innebär en förändring av den amerikanska politiken för Afghanistan och ser positivt på den nya amerikanska strategins möjligheter att förändra den hårt kritiserade krigföringen som beskrivits ovan och att den bättre kommer att bidra till utvecklingen i Afghanistan samt regionen som helhet.

I Afghanistan stöder svensk PRT-personal utbildningen av afghansk polis och militär. Det är viktigt att stödet till den militära delen av säkerhetssektorn fortsätter och utökas. Mer behöver också göras inom den civila delen av säkerhetssektorn. Ju bättre det afghanska rättsväsendet och samhällsstyrningen kan fungera desto bättre blir också förutsättningarna för att på sikt fasa ut den militära delen av stödet till Afghanistan. En ökad polisiär närvaro, utbildning av afghansk polis och annat stöd kan tillsammans bidra till ett fungerande afghanskt rättsväsende och därmed större säkerhet och stabilitet.

Partistyrelsen anser mot bakgrund av detta att arbetet för att stärka kvinnors och flickors rättigheter och ställning i samhället måste bedrivas med full kraft. Partistyrelsen oroas av allt fler attacker mot flickskolor, ansatsen att stifta lagar som kraftigt begränsar kvinnors rättigheter och att kvinnor och flickor fortfarande befinner sig i en så svår och utsatt situation där det är oändligt lång väg kvar innan ens deras mest grundläggande rättigheter respekteras.

Det är tyvärr uppenbart att Afghanistan kommer att vara i stort behov av säkerhetshöjande och fredsfrämjande stöd under många år framöver. Utan detta kommer säkerhetsläget för afghanerna att förvärras och möjligheterna till biståndsinsatser att avsevärt försvåras, kanske till och med omöjliggöras. Utan internationell närvaro föreligger också en mycket stor risk att talibanerna återtar kontrollen över Afghanistan. Det står klart vilka konsekvenser det skulle föra med sig. Redan i dag minskar rörelsefriheten i det afghanska samhället, särskilt för flickor och kvinnor. Hjälpinsatser försvåras under talibanernas tryck, flickskolor utsätts för gasattacker och attackerna mot skolväsendet berövar tusentals elever möjligheten till skolgång.

De svårtillgängliga gränsområdena mellan Afghanistan och Pakistan har länge utgjort en tillflyktsort för talibanstyrkor. I Pakistan har talibanerna stegvis vunnit mer och mer inflytande, bland annat genom att ta kontroll över Swatdalen. Befolkningen skulle tvingas underkasta sig sharialagar. Under våren 2009 hårdnade striderna mellan talibanerna och den pakistanska armén vilket har lett till en omfattande flyktingkatastrof. I maj beräknades en halv miljon människor varar på flykt eller försöka ta sig ur området.

Det internationella samfundets engagemang i Afghanistan måste sättas i ett större sammanhang för att nå framgång. Här vill partistyrelsen betona vikten av att ytterligare stärka FN:s roll och av ökad samordning av de olika insatserna till stöd för Afghanistan samt vikten av en regional strategi där inte minst Pakistan ingår. I strategin måste också rymmas möjligheter till dialog med olika parter i konflikten.

Partistyrelsen anser att Sverige behöver en långsiktig och bred strategi för det svenska engagemanget i Afghanistan. I en sådan strategi bör rymmas ökat civilt stöd för upprättande och förstärkning av institutioner och strukturer för att möjliggöra byggandet av ett fungerande samhälle, en rättsstat som vilar på demokrati och kulturell förankring. Den afghanska befolkningens tilltro till den politiska och demokratiska processen och tron på att denna ger ökad trygghet och ekonomisk utveckling är den enda framkomliga vägen mot en framtid i fred och säkerhet. Detta

är viktigt inte minst med tanke på valen som skett och kommer ske i Afghanistan under detta och nästa år. Den svåra situationen i Afghanistan kan bara uthålligt lösas genom mer humanitär hjälp och långsiktigt bistånd och inte med ständigt ökad militär närvaro. Partistyrelsen anser att regeringen bör ta fram en långsiktig och bred strategi som lägger tonvikten på en framtida ökad civil närvaro och en minskad militär närvaro.

Partistyrelsen menar att svenska soldater som skickas ut på internationella insatser ska ges den utrustning och det skydd som uppgiften kräver. Soldaternas säkerhet och förmåga att verka måste sättas främst. Exakt vilken utrustning som krävs kan emellertid variera såväl från insats till insats, som över tiden i en och samma insats. Det måste därför vara Försvarsmakten som avgör vilken utrustning som är lämpliga i en specifik situation utifrån bland annat hotbild, uppgift och den lokala miljön.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna 36:1, J41:1, J42:1, J42:2, J42:3, J43:3, J44:2, J45:2,

att avslå motionerna J4:2, J36:2, J37:1, J38:2, J38:3, J39:1, J41:2, J42:4, J43:1, J43:2, J44:1, J45:1, J51:3,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet J5:2, J37:3, J38:1, J40:1, J40:2, J40:3, J40:4, J40:5, J40:6, J42:5, J51:2.

Motion J36

Stockholms arbetarekommun

FNs vetorätt

Förenta Nationerna bildades 1945 för att som dess första paragraf säger ”rädda kommande generationer från krigets gissel”.

FN-stadgan som är väl genomtänkt och väl formulerad slår fast att det är förbjudet att starta krig. Stater äger rätt att försvara sig till dess säkerhetsrådet sammanträtt, men inte att starta angreppskrig. Nävrätten i de starka nationernas händer, som lett till två världskrig, skulle bindas av internationell lag.

Sverige och andra mindre stater har allt att vinna på att FN-stadgan följs och att slå vakt om och stärka Förenta Nationerna – en politik som hittills alltid varit socialdemokratins.

Vetorätten i säkerhetsrådet skrevs in i det kalla krigets skugga bland annat för att förhindra olagliga krig. Denna vetorätt bör användas med stor urskiljning. Men vetorätten i säkerhetsrådet har inte alltid varit av ondo. Om inte vetorätten hade funnits när Ryssland, Frankrike och Kina använde den 2003 hade inte USA:s och Englands krig mot Irak och mot hela världsoptionen varit olagligt. Möjlighet finns, när säkerhetsrådet är blockerat, att ta upp frågan i generalförsamlingen som skedde vid Suezaktionen 1956. Av förklarliga skäl valde USA inte den vägen 2003, då generalförsamlingen med all säkerhet hade sagt nej liksom säkerhetsrådet.

Att föra över ansvar från FN till regionala organ, EU eller NATO borde vara ett varningstecken. Vilka garantier finns för att EU:s snabbinsatsstyrka inte blir ett redskap för tidigare kolonialmakter? Varför ska EU:s snabbinsatsstyrka kunna användas i en radie av 6000 km från Bryssel, det vill säga i princip i hela världen? Vems regionala säkerhetsintressen ska därmed garanteras? De flesta EU-länder tillhör NATO, som varit och fortfarande är ett redskap för USA.

Folkopinionen över hela världen reagerade kraftigt emot planerna på ett krig mot Irak. Först när 75 000 människor i Stockholm demonstrerade den 15 februari 2003 mot USA:s

krig mot Irak klargjorde Göran Persson att ett angrepp mot Irak utan FN:s säkerhetsråds godkännande var olagligt.

”Politik är ett lagarbete” var titeln på partiets rådslag. Redan i den första omgången om utrikespolitiken ställdes frågan om vetot används i säkerhetsrådet av någon av stormakterna för att förhindra en fredsinsats om vi kan tänka oss agera på grundval av ett EU-mandat i enlighet med FN-stadgans principer. Svaren gav inget stöd för ett sådant agerande. I andra omgången återkommer man såväl i rådslaget om mänskliga rättigheter som om säkerhetspolitik trots det med förslag om att Sverige ska överge kravet på FN-mandat vid militär intervention i internationella konflikter. ”Vid extrema nödsituationer och där säkerhetsrådet är blockerat kan därför annat mandat i enlighet med FN-stadgans principer ge stöd till en fredsbevarande insats”. Ett sådant agerande skulle leda oss in på en farlig juridisk väg och till ett moras av tolkningar om vilka principer man skall följa. Därtill skulle en sådan politik vara förödande för FN som institution och helt slå undan fötterna för FN som det viktigaste internationella organet.

Vad är ”ett annat mandat” än säkerhetsrådets? Ett NATO-mandat? Eller ett mandat genom ett EU-beslut? Eller av en grupp stater som går samman, som den USA-ledda koalitionen i Irak?

Eller en enskild stat som säger sig vilja förhindra ett folkmord, som Rysslands militära agerande i Georgien?

Mandatet skall vara ”i enlighet med FN-stadgans principer”. Men vem ska ha makten och rätten att avgöra om mandatet verkligen är i enlighet med FN-stadgans principer? FN-stadgan måste ju som all lag tolkas och om inte säkerhetsrådet ska tolka den, vem ska då göra det? NATO? Eller skall den tolkas genom ett EU-beslut? Eller en grupp stater som går samman, som USA-koalitionen i Irak? Eller en enskild stat som säger sig vilja förhindra ett folkmord som Rysslands agerande i Georgien eller Tjetjenien? Och vem ska ha rätt att avgöra om det verkligen föreligger en ”extrem nödsituation”?

Med sådana formuleringar kan USA lätt legitimera sitt angrepp på Irak och Ryssland sitt i Tjetjenien och Georgien. Formuleringen öppnar för den stormaktspolitik FN-stadgan ville undanröja och sänker tröskeln till militär våldsanvändning.

Man kan enligt vår mening inte i förväg ge carte blanche åt potentiella lagbrytare som åberopar en nödsituation för att nå sina maktpolitiska mål.

Jag yrkar därför att partikongressen beslutar:

J36:1 att socialdemokratin ska fortsatt arbeta för att stärka FN och dess stadga,

J36:2 att socialdemokratin skall behålla kravet på FN-mandat vid militära interventioner i internationella konflikter.

Maj Britt Theorin

Stockholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J37

Uppsala arbetarekommun

Lag och rätt är de svagas vapen

Lag och rätt är de svagas vapen. Våld och vapenmakt är de starkas vapen. En stark internationell rättsordning är de små nationernas skydd mot övergrepp från starka stater, som gärna skriver sin egen lag och vill agera efter eget gottfinnande. USA i Irak och Ryssland i Georgien är de allra senaste exemplen med en lång förhistoria på båda håll. Det synsättet och den analysen har varit vägledande för svensk socialdemokrati under många decennier – från Östen Undén och framåt – och allra tydligast formulerat av Olof Palme.

FN och folkrätten är och måste förbli det viktigaste instrumentet för att globalt värna fred. Att i tid ingripa med internationella insatser för att förebygga väpnat våld vid konflikter är en ännu alltför sällan utnyttjad möjlighet, som skulle spara både människoliv och knappa resurser. Att i detta läge öppna för en urholkning av säkerhetsrådets roll att tolka FN-stadgan och att legitimera undantag från det generella förbudet att använda våld skulle föra utvecklingen i en helt felaktig riktning. Att direkt eller indirekt delegera säkerhetsrådets absoluta mandat till regionala organ som till exempel EU skulle undergräva såväl FN:s som folkrättens auktoritet. Det skulle också försvåra säkerhetsrådets och FN:s förutsättningar för en starkare satsning på fredsbyggande insatser.

En internationell rättsordning och internationella fredssträvanden får sin styrka av att alla stater har lika rättigheter och skyldigheter. Därför måste socialdemokratin även i fortsättningen med kraft slå fast att folkrätten måste tillämpas konsekvent och lika för alla stater oavsett ekonomiska, politiska och militära förutsättningar.

FN och folkrätten måste dock alltid betraktas som medel, inte som mål i sig. I en tid, då frågan om mänskliga rättigheter för alla blivit allt viktigare, finns det en frestelse att bejaka interventioner av stormakterna, om dessa motiverar sitt ingripande med humanitära skäl. Denna frestelse måste dock avvisas, om inte interventionerna vunnit gehör hos vare sig säkerhetsrådet eller FN:s generalförsamling. Endast genom att bevara makten hos det samlade internationella samfundet kan man skydda folkrätten mot godtycklig tillämpning och mot att den kidnappas av enskilda eller grupper av stater med partsintressen.

Värnandet om folkrätten är en omistlig del av vår internationella politik, vilket inte begränsar oss från att också ställa ytterligare krav. Folkrättens krav måste utan undantag utgöra golvet för staternas internationella åtaganden, inte taket. En stat ska kunna gå längre i sitt värnande av fred, säkerhet och humanitära behov än vad folkrätten kräver, men aldrig bryta mot folkrättens principer. Folkrätten i förening med en kreativ utveckling av och resursöverföring till förebyggande fredsinsatser kan lägga grunden för en ny offensiv socialdemokratisk utrikespolitik.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag Uppsala arbetarekommun att till partikongressen framföra följande yrkande:

- J37:1 att partikongressen beslutar att det absoluta kravet på FN-mandat vid militära interventioner bibehålls,
- J37:2 att partikongressen beslutar att socialdemokratin ska fortsätta arbeta för folkrättens principer genom att stärka FN och dess stadga,
- J37:3 att partikongressen beslutar att socialdemokratin genom kraftfulla resursförstärkningar ska göra förebyggande fredsinsatser till ett strategiskt element i partiets utrikespolitik.

Bernt Jonsson

Uppsala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J38

Söderhamns arbetarekommun

Säkra freden!

På många håll i vår värld pågår konflikter. Antalet konflikter mellan stater har minskat men det är många konflikter som sker i länder mellan olika regioner och grupper. Idag anses inga hot föreligga mot Sverige som stat därför att inget annat land hotar oss på det sättet. Däremot finns andra typer av hot när länder långt bort faller samman.

Vi är tacksamma för de människor som kommer till vårt land och vill bosätta sig här och arbeta i Sverige. Många kommer frivilligt, en del flyr sina länder för att det är omöjligt att leva och försörja sig i deras land. Däremot kan problem uppstå när oerhört många kommer samtidigt och vi känner att vi inte kan ta emot var och en på ett bra sätt, köer till ansökningsvar blir längre och människor acklimatiseras hos oss och efter några år får de avslag på sin begäran och måste sändas hem igen.

Om alla hade ett fritt val så vill många kunna bo i det land de är födda i och leva ett gott liv tillsammans med släkt och vänner. Tyvärr är det i många fall en omöjlighet. Exempelen kan bli många, Somalia, Sudan, Afghanistan är några.

När FN ber om hjälp med olika missioner ställer Sverige alltid upp i möjligaste mån, nu senast med korvetter till Somalia. Självklart är det bra att vi bidrar när FN ber oss, men vi borde tänka längre. Att i exemplet ovan sända ner ett par korvetter under fyra månader ger ingen fred i landet, ibland ger det ett uppehåll i lidande men det förekommer också att de stridande slår tillbaka med ökad styrka. Isolerade insatser utan större sammanhang kan tvärtom förvärra en redan allvarlig situation.

Samordningen av de militära förmågorna och de civila brister stort. Ett förlegat tänkande ligger till grund, där man antar att när militären är klar så ska de civila styrkorna ta över. Här bör vi tänka om. Många gånger vill de civila inte heller ha kontakt med militären för att inte uppfattas som att de arbetar tillsammans.

Planeringen måste våga se längre och följas upp med tätare intervaller samt bättre koordinering. Samtidigt som vi sänder trupp i form av militär måste vi se till att bygga upp förtroende i det land vi ger oss i väg till genom att planera för fred. SSR, Säkerhetssektor-reformer, syftar åt det hållet, men sätts in när den militära delen av konflikten undanröjts.

Istället borde vi samtidigt som vi planerar militär mission också planera för allt det som ett civilt samhälle behöver i form av polis, domstolar och fängelser, men också bank-system, skolor, sjukvård, infrastruktur, civilt företagande, demokrati, handelsvägar och möjligheten till försörjning för landet med egen kraft.

Bara när befolkningen ser en utveckling kan de lita på att de militära förmågor som sätts in också är på deras sida och därmed lokalt kunna bidra till att stabilisera mot-tagarlandet. Idag visar vi med all tydlighet att våra egna soldaters liv är värdefulla men civilbefolkningens liv är inte lika värdefulla. Skillnader mellan budget för militär och för civil verksamhet är oerhört stor. Detta kan bara ändras på genom politik.

Därför föreslår jag partikongressen besluta:

J38:1 att för varje militär mission som det planeras för också ser till den civila sidan i form av SSR men också att det planeras för allt som ett civilt samhälle har behov av,

J38:2 att bistånd är i paritet med militär budget i våra utlandsmissioner och används i de länder där vi är samtidigt,

J38:3 att utbytet med de länder vi har missioner i ökas och att vi hjälper till med utbildning även i vårt land i form av att det är möjligt att studera här i Sverige för att återvända till sitt eget land.

Åsa Lindestam

Söderhamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J39 Borlänge arbetarekommun

Militär trupp under FN mandat

Sverige är ett neutralt land och ska så förbli. Vi ska aldrig bli lakejer åt USA -imperialismen och deras allierade. Vi ska ha ett försvar anpassat efter de krav som omvärldens agerande motiverar för att avskräcka en eventuell fiende från att angripa vårt land. Vi ska aldrig ställa upp med militär styrka annat än under FN mandat, allt annat är otänkbart.

Yrkande, vi kräver:

J39:1 att Socialdemokratiska arbetarpartiet ändrar synen på våra militära åtaganden och i framtiden vägrar gå med på att Sverige har militär trupp utomlands annat än under FN-mandat.

Bengt Lindgren

Borlänge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J40 Huddinge arbetarekommun

Motion angående Sveriges insats i Afghanistan

Utformningen av Sveriges försvar är ett diskussionsämne som alltid är i hetluften. Lika ofta som främlingar talar om vädret, har politiker debatterat huruvida Sveriges försvar ska finnas kvar eller inte, om det ska minskas eller utökas, om vi ska ha? Ska vi ha yrkesförsvar eller värnplikt, medlemskap i Nato eller gemensamt försvar inom EU. Denna debatt har minst sagt alltid slutat med reformer. Att reformera försvaret är inte konstigt, men att alla försvarsbeslut har pekat i olika riktningar är det oroväckande. Istället känns det som de politiska besluten gällande försvaret har legat i en tombola, från vilken man dragit en lapp varje år där man genomfört de olika besluten som står skrivna på lappen.

Det kanske inte är så konstigt att försvaret är ett omdebatterat ämne. Enligt många har Sverige inte varit i krig på över 200 år. Det är nog grunden för den mycket omtvistade diskussionen gällande försvarets varande eller icke varande. I andra länder där krig har skett under de senaste hundra åren är det för många klart att ett starkt försvar är givet för den nationella säkerheten. Vi behöver inte åka längre ut än till Finland för att möta en helt annan syn på nationellt försvar. Som soldat anser jag att diskussionen i Sverige är märklig. Trots att Sverige inte nationellt deltagit i strider på över 200 år, har vi ett par hundratusen veteraner, levande i Sverige idag. Var kommer dessa veteraner ifrån?

Sverige har varit delaktig i fredsbevarande insatser ända sen 1950 talet med början i Kongo. Idag har Sveriges försvarsmakt människor utplacerade på ca 50 tal platser runt om i världen, ända från Asien, Afrika till Europa. Alla insatser betyder inte enbart bevakning eller fredsförhandling. Vi har sk stridande trupper i Kosovo och i Afghanistan. Med stridande trupper menar jag soldater vars främsta uppgift är att säkerställa fred och säkerhet i ett visst geografisk område.

Avsikten med denna motion är att försöka ge min bild av Sveriges insats i Afghanistan grundat på de erfarenheter jag fick under de sju heta månaderna, från maj till december år 2008 då jag var där som soldat i svenska armén.

Min tjänst var kulspruteskytt på en vakt/eskort-pluton i ett skyttekompani. Vår huvudsakliga uppgift var att skydda Camp Northern Lights (CNL) och dess närområde som består av den tredje största staden i Afghanistan Mazare-Sharif. Det finns lite olika fakta om hur stor staden är, men klart är att det är en storstad i Afghanistan. (Folkbokföringen är inte lika nitisk i Afghanistan som i Sverige). Vidare uppgifter var att stötta military observation team (MOT) i deras arbete när det behövdes. Det innebar att vi utförde vi så kallade operationer där vi åkte ut till olika platser där säkerhetsläget krävde patruller och utförde kontroller vid checkpoints, dagtid som nattetid.

Målsättningen var att alla patruller som inte ansvarade för vår egen säkerhet, skulle vara så kallade joint-patrols med antingen polisen eller armén. Arbetet i Afghanistan utförs för att stötta den afghanska regeringen att förstärka deras armé och polisstyrkor. Det är huvudsyftet med Sveriges insats

Fler svenska soldater i Afghanistan

Flertalet på vänsterkanten hävdar att de svenska soldaterna ska hem från Afghanistan. Att svenska riksdagen beslutat om att skickat trupper till ett krig utan vidare diskussion och debatt. Att försvarsmakten arbetat ihärdigt som en lobbygrupp med viljan att skicka soldater utan vidare analys av säkerhetsläget.

Andra argument mot missionen av ideologisk karaktär är att vi inte ska delta i USAs krig och deras vilja att styra över hela världen. Av den anledningen anser jag det är bra att vi förkastar all form av ockupation som vi exempelvis Irak idag. Skillnaden mellan de två konfliktområdena är kriget i Afghanistan är sanktionerat av FN då USA har den internationella rätten att försvara sitt territorium efter att WTC föll. USA är nu starkt involverade i att jaga ut talibaner, upprorsmakare, fiender till demokratin och andra brottsyndikat som härjar i Afghanistan.

Svenska försvaret och dess internationella trupper brukar få väldigt god feedback av lokalbefolkningen, lokala ledare, andra nationer, NATO och FN. I internationella militära övningar som sker nästan varje får Sverige ett mycket bra omdöme. Det handlar inte enbart om regelmässig stridsövning, utan det grundar sig i bemötande av människor, attityden till en annan kultur, mångfalden av kunskap som svenska soldater besitter.

Att komma med på mission är inte enkelt. Först måste man fullgöra din värnplikt, därefter får söka utlandstjänstgöring grundat på militära betyg. Att åka på mission är något många vill göra. Konkurrensen sällar i sin tur fram de mest seriösa kandidaterna att åka på mission. Uttagningarna följs av intervju och ytterligare cirka två månaders träning på livgardet i Stockholm där soldaterna får lära sig allt som kan tänkas vara användbart i missionsområdet. Denna särskilda rekrytering och långa träning fostrar bra soldater från alla klasskikt i samhället. Svenska soldater är alltifrån studenter, hantverkare till lärare. Denna bredd på kunskap är mycket ovanlig i militära styrkor och är Svenska försvarets styrka.

När vi nu har bra soldater som får ett gott betyg från olika håll. Varför ska vi av ideologiska skäl låta våra trupper sitta hemma? Ska vi låta bra soldater inte få utföra ett arbete de kan gott och väl så vi kan slå oss på bröstet för vår höga moral? Ska vi inte använda de resurser vi har att tillgå för att säkerställa fred och säkerhet?

Motståndarna till svenska soldater i Afghanistan menar att Sverige ska delta på med politisk dialog snarare än med ett militärt stöd bidra till Afghanistans säkerhet. Det ena utesluter absolut inte det andra, dessutom är detta en otroligt elitistisk syn på människor. Tidigare har Sverige alltid varit aktiva i beslutandet om internationella interventioner runt

om i världen men valt att inte skicka trupper. Nu äntligen var Sverige beredda att inte bara bemöta orättvisor med ord utan även praktiskt med soldater på marken.

I den bästa av världar skulle det inte behövas någon armé. Men tyvärr ser vi i historien alltför många exempel där militära interventioner har varit nödvändiga. Afghanistan är inget undantag. Ett tillbakadragande av svensk trupp skulle innebära att kriminella rörelser och talibaner skulle överta området igen. Skolor skulle brännas ner, mattransporter skulle kapas, fler kvinnor skulle bli förtryckta, vattentillgångarna skulle strypas, opium- och vapenhandeln skulle hitta nya och snabbare vägar via Mazare-Sharif och norrut till Tadjikistan och Uzbekistan. Vår insats är inte den allra mest humanitära, men utan säkerhet finns det ingen nation eller hjälporganisation som kan sätta foten i Afghanistan utan att riskera hela sin verksamhet och människors liv. Den svenska insatsen möjliggör återuppbyggnad.

Vi är nu i Afghanistan och kan inte utföra ett tillbakadragande utan att riskera kaos och ännu mer förstörelse. Vi bör därför avsluta det vi påbörjat och då behövs fler svenska soldater i Afghanistan. Enbart hälften av den svenska insatsen är soldater ute i fält. Det är för lite människor med tanke på det praktiska problemet av att många soldater är hemma på ledighet var och vartannat. Under min tid i Afghanistan gick det åt en pluton att skydda campen, patrullera Mazare-Sharif, vara i beredskap och eskortera. Utöver detta är en pluton på ledighet och den tredje och sista plutonen är allt man har i kraft att utföra annat önskvärt arbete. Det är för lite. Allt fokus får inte enbart vara antalet soldater vi har utan vi måste se till vilket arbete som kan utföras utav de vi faktiskt skickar ner. I Kosovo går det cirka 40–50 Kosovoalbaner på svensk soldat, i Afghanistan är det tio gånger fler invånare per soldat. Det är tydligt att trupperna är underbemannade för att klara av att säkra en hel stad med omnejd. Det gynnar varken svenska soldater eller afghaner.

Givetvis är soldater i en krigszon i ett annat land ett omtvistat beslut. Försvarens agerande blir en utrikespolitisk policy. Det är svårt att se det på annat vis. Svenska beväpnade soldater i Afghanistan säger en hel del om svensk utrikespolitik. Av min erfarenhet att döma är att det är en politik att inte skämmas för. Afghaner är stolta över sitt land. De har under många årtionden varit i krig med olika nationer och andra fraktioner. För länge sedan lyckades de kicka ut briter och sovjet försökte erövra landet men misslyckades. När man åker till olika byar och pratar med lokala byledare och gemene man i byarna är de allra flesta mycket glada över att svenska soldater. Majoriteten av befolkningen är trötta på talibaner och andra brottssyndikat som via maffiametoder förtrycker och korrumperar den civila befolkningen. Det afghanska folket är trötta på den behandlingen och såg soldaterna som en garant på jaga ut förtryckarna. För att lyckas med det arbetet krävs många förändringar i svenska kontingentens arbete och ett av dem är en truppförstärkning.

Svenska helikoptrar till Afghanistan

Det har varit på tapeten att skicka ner JAS-plan till Afghanistan. Det är något av de mest onödiga ting i denna debatt. Att skicka ner JAS-plan är inte i linje med det arbete som utförs där, inte heller i enlighet med den hotbild som existerar i området. Det finns tyska flygplan av alla sorter i svenska ansvarsområdet som räcker gott och väl till de uppgifter som kan lösas av flygplan. Det finns transport, spaning och stridsflyg i tillräcklig grad för hotbilden i norr.

Däremot behöver svenska styrkan några helikoptrar. Att skicka ner marktrupper till ett ökenlandskap utan byggd infrastruktur eller bra framkomlighet överhuvudtaget och inte att inte ha en räddningsberedskap med helikopter är häpnadsväckande.

Afghanistan i norr är ett landskap av sand, och sten i åt alla håll. Höga berg och djupa dalar så långt ögat kan se. Att färdas med markfordon tar tid. Ibland kan medelhastigheten på operationerna enbart vara 12 km/h. Det tar mycket lång tid att färdas någonstans och

många gånger var hastigheten aldrig högre än 15km/h. Terrängen väldig svårframkomlig. Att skicka svensk trupp på längre operationer är alltid en chansning. Alla är medvetna att det kan ta timmar för räddning att komma om det skulle krävas. I Afghanistan är det otillräckligt att ha en sådan dålig räddningsberedskap när 2008 var det blodigaste året sedan invasionen. Dödsstatistiken under hela 2008 var högre i Afghanistan än i Irak. För att skydda våra soldater behövs det två eller tre räddningshelikoptrar med uppgift att vara i beredskap.

Det finns tyska och norska helikoptrar i området men det är för många soldater som är beroende av de få helikoptrar som finns. Sedan är inte norska helikoptrarna inom tillräckligt geografisk vidd för att komma till svenska området inom kort tid.

I all militär verksamhet finns det otroligt många regler, ordningspunkter och samordning av praxis. Allt detta för att underlätta hanteringen av en krissituation. Det finns tillräckligt med olika varianter av utförandet av olika skeenden inom den svenska försvarsmakten. Att då vara beroende av en annan nations räddningshelikoptrar med sina nationella rutiner förvirrar. Jag tror inte heller svenska och norska styrkorna har liknande radioutrustning på marknivå.

Rätt fordon

Svenska Dagbladet släppte hösten 2008 en artikelserie om svenska styrkan i Afghanistan, där en av artiklarna handlade om fordon med bristande skydd. Artikelserien och skrivierna runt striderna som skedde åttonde och nionde november 2008 startade en stark opinion om att skicka ner fler, bättre skyddande fordon än dem vi har just nu. En nödvändig och vettig diskussion som tyvärr utmynnade i ett mycket ogenomtänkt resultat, som allt annat än nödvändigt. Att skicka ner tre stycken CV9040 är ett en handling som inte riktigt är rimlig med de ingångsvärden som finns i missionsområdet. Armétaktiska staben med Bernt Grundevik i spetsen verkar ha ägnat mycket lite tid i det faktiska missionsområdet då de godkänner och går i bräschen för ett sådant beslut. Ett beslut som är svårt att motivera på annat sätt än att vara oerhört populistiskt när opinionen krävde åtgärder gällande bristande fordon.

En del av de fordon som rullar i Afghanistan saknar skydd mot skott från enkla handelvapen. Dessa fordon är bara splitterskyddade. De är inte i majoritet av fordonen kontingenten använder men de finns. Under min tid i Afghanistan fanns det grupper av soldater som enbart hade dessa fordon att tillgå.

Fler fordon som finns är bepansrade Toyota land cruiser som har ett tillräckligt skydd mot en del av hoten i Afghanistan. Det bästa skyddet i form av fordon är pansarterrängbil 203, även kallad "patria". Det fordonet har ett förstklassigt skydd mot vägbomber och minor. Vidare klarar den av handelvapenskott. Till detta har den även en 20 mm kanon som kan användas vid situationer som kräver detta. Dessa fordon används vid långa operationer, transporter eller eskorter. Vid patruller i stan och vid sociala sammankomster passar de sig mindre bra då det är en koloss på över 20 ton som bullrar och rör upp en massa damm. Dess yttre görs sig inte heller särskilt gästvänligt. Vid sådana patruller passar det sig utmärkt att åka Toyota land cruiser vilket man också gör, men det betyder att ibland måste man använda de enbart splitterskyddade.

För att på bästa sätt kunna lösa olika uppgifter ska det finnas en hel harang av olika fordon som soldaterna kan använda beroende på uppgiften. CV9040 är ett renodlat stridsfordon med en 40 mm kanon och sammonterad kulspruta. Vagnen väger 22 ton och har plats för 6 – 8 soldater. Den är svenskbyggd av Hägglunds och anses vara den bästa vagnen i världen på sin sak, vilket är strid och inget annat. Den är opraktisk i transport, omöjlig i stan och har ett otroligt aggressivt och ovälkomnande utseende. Norrmännen

nyttjar vagnen i Afghanistan. De menar dock att ett av de största problemen de möter på är afghanernas inställning till vagnen då den påminner och ryska stridsvagnar. Det är svårt att få förtroende från lokalbefolkningen om man rullar i vagnar som en ockupationsmakt använde. Vidare är vagnen som sagt gjord för strid inte för något annat.

Något regelrätt frontlinjekrig deltar inte Sverige i. Utan hotbilden som finns består till största del av oförutsägbara attacker såsom smärre skottlossningar och IED (improvised explosive device). Att möta de faktiska hot som finns gör man inte genom att skicka ner ett par dyra stridsfordon som kommer att kosta svenska skattebetalare multum. Mycket pengar som kunde koncentreras på fler soldater alternativt helikoptrar. Dessa vagnar är ett heltidsarbete att underhålla. Det kommer krävas större ytor på campen, större garage, fler utbildade mekaniker och till sist men inte minst soldater som ska besätta dessa vagnar.

Om man ser till hotbilden och de uppgifter svenska soldater genomför i Mazare-Sharif är den enda rimliga åtgärder gällande fordonsbiten att få bort de splitterskyddade fordonen och skicka ner sydafrikanska galten som försvaret köpte in för ett par år sedan men inte haft i något missionsområde överhuvudtaget. Det är ett fordon med hög markfrigång, bra mot minor, har ett fullständigt bepansrat skydd och möjligheten att stå och få blick bakåt finns. Problem med galten har givetvis funnits. Delvis var det svårigheter med att fästa kulspruta på taket, men det går inte att fästa någonting alls på de splitterskyddade fordonen. Att åka stående med sitt handvapen fungerar alldeles utmärkt är en vardaglig syssla för skyttesoldater som åker patria.

Med galten skulle soldaterna få tillgång till de olika sorters fordon som olika uppgifter kräver, utan att ta risker i onödan. Inte heller skulle befolkningen associera svenska fordon med sovjetiska stridsvagnar som liknar CV9040.

Fler humanitära insatser i norra Afghanistan

Inom freds- och konfliktforskning har man fastställt att civila instanser bör byggas inom fem år sedan en väpnad konflikt startat. Anledningen till denna femårsgräns är forskning som visar på sambandet mellan illegal handel och långa konflikter. Med andra ord börjar civila människor finna alternativa sätt att tjäna sitt levebröd. Smuggling av vapen och opium är nog det mest framträdande av svart handel i Afghanistan. Ännu mer olyckligt är hoppet som dör för människor utan framtidsutsikt. Att se sin vardag i konflikt utan att det leder till något gott i är oerhört destruktivt, både för individen och nationen. Det kan även ses ur ett säkerhetspolitiskt perspektiv där afghaners inställning är avgörandet för missionens framgång.

Sveriges insats i Afghanistan har inget egenvärde. Dess syfte är att stabilisera området i syfte att ge en grund för afghaner att med stöd bygga upp landet i önskvärd riktning. För att lyckas måste civila instanser som skolor, sjukhus och rättsväsende börja byggas. Tyvärr måste vi än en gång se detta med praktiska glasögon och inse att ett första steg är att investera dessa satsningar i områden där byggnaderna lyckas undkomma bombningar och andra väpnade attacker.

Oroligheterna i Afghanistan är till stora delar i södra och östra delarna av landet. Det är där de allra flesta striderna sker, mest antal döda. Antal självmordsbombare är överlägset många fler i södra och östra Afghanistan. Talibanerna har fått stora områden till sitt förfogande i gränslandet till Pakistan. Det beror på många faktorer, en är att hela området är otroligt kuperat med massiva bergskedjor som är svåråtkomliga för internationella styrkor. Inte bara på grund av brist på kännedom om områdena utan även att internationella styrkorna inte är lika lätta och mobila som talibanerna.

I södra och östra Afghanistan sker de allra största och mesta utav humanitära insatser i form av byggnationer av skolor, sjukhus och andra insatser. Tyvärr hör vi allt för ofta

att dessa byggnader blir attackerade av talibaner. Byggnaderna eldas ner, anfalls av strider och är mål för självmordbombare.

Under min tid i Afghanistan som spenderades i norra delarna så jag en del goda initiativ av skolor, både för tjejer och killar, brunnar med pumpar och sjukhus som hade byggts. Det positiva med dessa insatser är de ofta fick stå kvar då säkerhetsläget är annorlunda i dessa delar av landet. Om humanitära insatser ska genomföras med lyckat resultat är området i norr platsen att satsa på.

Sammanfattning

Det mest genomgående problemet är inte om vi ska ha humanitär- eller militär verksamhet i Afghanistan utan att om satsningar på det ena eller andra ska göras ska det genomföras med full koncentration och enighet.

Konflikter ses ofta som ett regionalt problem – det är helt fel. Krig och konflikter som drabbar civila människor är ett globalt faktum. Den allra bästa och mest effektiva lösningen på konflikten i Afghanistan är ett samordnat internationellt arbete, då många länder har militära styrkor som möjliggör fred, stabilitet och att humanitära insatser når fram till folket i Afghanistan.

Med stöd av ovanstående text yrkas:

J40:1 att Sverige skickar fler soldater till Afghanistan,

J40:2 att Sverige skickar räddningshelikoptrar till Afghanistan,

J40:3 att socialdemokratiska partiet tar avstånd från beslutet att skicka ner CV90,

J40:4 att Sverige skickar ner galten,

J40:5 att Sverige tar tillbaka alla fordon svenska soldater har som ger ett otillräckligt skydd,

J40:6 att Sverige utför riktade humanitära insatser i norra Afghanistan.

Danish Sial, Socialdemokraterna i Huddinge

Huddinge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J41

Kristianstads arbetarekommun

Sluta blunda

När svensk riksdag beslutade bidra med svensk militär i Afghanistan var detta beslut förenat med uppgiften;

att öka säkerheten för civila afghaner och biståndsorganisationer,

att svensk militär ej ska delta i USA:s krig i Afghanistan,

att svenskt deltagande ska ske inom ISAF,

att klar åtskillnad måste råda mellan ISFA och den amerikanska styrkan OEF.

Sedan 2006 står ISFA under NATO befäl och leds nu av USA generalen Mc Kierman. Den amerikanska senaten beslutade den 2/10 2008 att högsta befälet för ISFA och OEF slagits samman.

Svenskt bistånd och fredliga insatser får inte svika de behövande, därför bör krav för fortsatt svenskt deltagande innebära:

- fortsatt deltagande enligt riksdagens tidigare beslut,
- att den nytillträdande amerikanska regeringen återställer det militära misslyckandet vilket har förvärrat civila insatser,
- att med FN:s sanktion upprätta plan för bistånd – diplomati – säkerhet.

Därför föreslås med vad som ovan kommit till uttryck:

J41:1 att den socialdemokratiska partikongressen beslutar att ta initiativ till en fredsstrategi för Afghanistan,

J41:2 att den socialdemokratiska partikongressen beslutar att svensk trupp i Afghanistan bara kan legitimeras av riksdagens tidigare beslut,

Lars Olin, Tollarps – Linderöd soc. dem

Kristianstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J42 Stockholms partidistrikt

Sverige ska arbeta för fred i Afghanistan

Kriget mot terrorismen, som inleddes av George W Bush, har fört med sig förödande konsekvenser på olika håll. Få länder har varit så hårt drabbade av krig och nöd som Afghanistan. Befolkningen har lidit under bland annat sovjetisk ockupation, inbördeskrig och talibanernas förtryck. Kvinnor och flickors rättigheter har varit åsidosatta i Afghanistan, framför allt under talibanregimens tid. Mycket har dock förbättrats i Afghanistan de senaste åren genom att det internationella samfundet har tagit ett större ansvar för situationen i landet. Barn, nu också flickor, går i skolor i större utsträckning än någonsin tidigare. 2008 hade antalet elever ökat till cirka sex miljoner jämfört med mindre än en miljon under talibantiden. Hälsosystemet har förbättrats. En majoritet av befolkningen har nu tillgång till grundläggande hälsovård. Det har också skett framsteg gällande uppbyggnaden av staten och dess funktioner: demokratiska val har hållits, den afghanska armén byggs upp och tränas liksom poliskåren med målet att landet självt ska kunna ansvara för säkerhet och stabilitet.

Samtidigt har säkerhetssituationen försämrats. Våldet ökar, i vissa områden där talibaner och andra extrema grupper dominerar tvingas skolor att stänga och lärare och elever har dödat. Korruptionen är ett mycket stort problem och utgör ett hinder för utvecklingen.

Enligt FN var antalet civila dödsoffer 1 445 under januari – augusti 2008, en ökning med 39 procent jämfört med samma period året innan. Majoriteten av dessa dödsfall orsakas av regeringsfientliga trupper, företrädesvis talibaner.

FN:s säkerhetsråd har genom resolution 1 386 (2001) och ett flertal förlängningsbeslut – senast genom säkerhetsrådets resolution 1833 (2008) – givit den internationella säkerhetsstyrkan ISAF (International Security Assistance Force) mandat att under FN-stagdans kapitel VII stödja övergången till demokratiskt styre. ISAF:s mandat är därutöver än mer folkrättsligt underbyggt genom den afghanska regeringens samtycke.

Den andra internationella styrkan i landet, den amerikanskledda koalitionen Operation Enduring Freedom, OEF, har ett folkrättsligt mandat i form av inbjudan från Afghanistans regering, men dess uppgift skiljer sig betydligt från ISAF:s. OEF för ett regelrätt krig mot al-Qaida och talibanrörelsen. OEF:s krigföring har drabbat många oskyldiga civila afghaner. Krigföringen tillsammans med att OEF tillåtit sig att samverka med ökända krigsherrar gör att OEF är starkt ifrågasatt i Afghanistan.

Den krigföring med exempelvis flygbombningar och räder in i byar som används främst av de amerikanska styrkorna inom koalitionen Operation Enduring Freedom (OEF) orsakar många civila död. Förutom de humanitära tragedierna medför detta också att afghanernas förtroende för regeringen och de internationella styrkorna, inklusive ISAF, minskar. Vissa åtgärder för att minska antalet civila dödsoffer har vidtagits, men i alltför liten grad. Detta är också något som påpekas i FN:s säkerhetsrådsresolution 1833.

Samordning mellan styrkorna föreskrivs i de FN-resolutioner som ger ISAF dess mandat. Ansvaret för operativ terrorismbekämpning ska dock enbart ligga på OEF och den afghanska armén.

Vi är emot sammanblandningen mellan ISAF och OEF. ISAF:s huvuduppgift ska ju vara att genomföra stabiliserings- och säkerhetsinsatser för att den afghanska regeringen ska kunna upprätthålla säkerheten och nå ut med sitt inflytande i provinserna och att därigenom möjliggöra biståndsinsatser. Och inte att vara en del av den militära terroristbekämpningen.

Problemen är komplexa och stora. Narkotikans stora betydelse för landets ekonomi, bönderna som har få alternativ till vallmoodlingen för sin försörjning, den utbredda korruptionen, talibanernas attacker mot skolor och mot Afghanistans regering, stridigheter mellan olika krigsherrar, brist på respekt för mänskliga rättigheter, särskilt kvinnors rättigheter, underutvecklingen och den svaga samhällstyrningen är exempel som visar behovet av en långsiktig och sammanhållande strategi för stödet till Afghanistan.

Av allt att döma, så kommer Afghanistan att vara i stort behov av säkerhetshöjande och fredsfrämjande stöd under många år framöver. Utan detta kommer säkerhetsläget för afghanerna att förvärras och möjligheterna till biståndsinsatser att avsevärt försvåras, kanske till och med omöjliggöras. Utan internationell närvaro föreligger också en mycket stor risk att talibanerna återtar kontrollen över Afghanistan. Dock har kommit signaler om förhandlingsinitiativ riktade mot talibanerna från den afghanska regeringen.

Sveriges roll

Den borgerliga regeringen föreslog i proposition 2008/09:69 att riksdagen skulle medge att regeringen ställer en svensk väpnad styrka bestående av högst 855 personer till förfogande för deltagande i den internationella säkerhetsstyrkan i Afghanistan (ISAF) till utgången av december månad 2009, under förutsättning att det även fortsättningsvis finns ett giltigt mandat för styrkan enligt beslut av Förenta nationernas säkerhetsråd.

Den faktiska svenska styrkan beräknas under 2009 uppgå till cirka 500 personer, och i det begärda mandatet ryms en marginal för eventuella evakueringsinsatser, sjukvårdstransportförmåga samt en ökning av antalet militära rådgivare till den afghanska armén genom utbildnings- och samverkansgrupperna OMLT.

Sverige deltar i Förenta nationernas fredsfrämjande operationer. Sverige har samtidigt en lång tradition av solidaritet med Afghanistans folk. Deltagandet i ISAF har sin grund i syftet att bidra till ökad säkerhet och därmed möjliggöra en återuppbyggnad av Afghanistan. Sverige har ansvaret för en regional enhet för säkerhet och återuppbyggnad, ett så kallat PRT.

Sverige ska dock inte delta i aktiv terroristbekämpning, det är därför nödvändigt att kräva att regeringen agerar så att de uppgifter som angavs i proposition 2005/06:34 för ISAF – och därmed för den svenska truppen – också ska gälla fortsättningsvis och att sammanblandningen med OEF upphör.

Det svenska deltagandet i ISAF bygger på ett mandat från Förenta nationernas säkerhetsråd. ISAF har ytterligare folkrättsligt stöd genom att den är inbjuden av landets regering.

Vidare har Sverige länge varit en stor biståndsgivare, både multilateralt och bilateralt. Det svenska biståndet har bl.a. varit inriktat på utbildning, stöd till demokratiseringsprocessen, mänskliga rättigheter och återuppbyggnad av statliga institutioner samt humanitär hjälp.

En ny samarbetsstrategi med Afghanistan ska arbetas fram och biståndet ska öka.

Vi socialdemokrater anser att den svenska regeringen måste kräva ett slut på den typ av krigföring som orsakar civila dödsoffer. Erinras bör om FN:s säkerhetsrådsresolutioner 1325 om kvinnor, fred och säkerhet, 1612 om barn i väpnade konflikter eller 1820 om sexuellt våld i väpnade konflikter.

Det internationella samfundets militära engagemang är nu omfattande medan de civila delarna som utvecklingsamarbete och stöd till samhällsbyggandet endast uppgår till mindre delar i jämförelse.

Vi är positiva till en ökning av utvecklingsarbetet med Afghanistan, där det svenska biståndet under den borgerliga regeringen planeras att uppgå till 500 miljoner kronor år 2011. Men konstaterar också att den planerade svenska militära insatsen kommer att kosta dubbelt så mycket även efter biståndsökningen. Det är inte rimligt att ha en sådan obalans mellan insatserna. Det är av yttersta vikt att hålla en tydlig åtskillnad mellan civila och militära insatser. Militärens uppgift och kompetens är totalt annorlunda än biståndsorganisationernas. Rollerna måste hållas isär. Det vore förödande för det svenska biståndets trovärdighet om militären delvis går in i biståndsarbetarens roll. Det skulle dessutom hota biståndsarbetarnas säkerhet.

Vi kräver att det utarbetas en långsiktig och bred strategi för engagemanget i Afghanistan. I en sådan strategi bör rymmas ökat civilt stöd för upprättande och förstärkningar av institutioner och strukturer för att möjliggöra byggandet av ett fungerande samhälle, en rättsstat som vilar på demokrati och kulturell förankring. Den afghanska befolkningens tilltro till den politiska och demokratiska processen och tron på att denna ger ökad trygghet och ekonomisk utveckling är den enda framkomliga vägen mot en framtid i fred och säkerhet. Detta är viktigt inte minst med tanke på de kommande valen i Afghanistan som ska ske under 2009 och 2010.

Ju bättre det afghanska rättsväsendet och samhällsstyrningen kan fungera desto bättre blir också förutsättningarna för att på sikt fasa ut den militära delen av stödet till Afghanistan. En ökad polisiär närvaro, utbildning av afghansk polis och annat stöd kan tillsammans bidra till ett fungerande afghanskt rättsväsende och därmed större säkerhet och stabilitet.

Vi menar att såväl den svenska som den internationella insatsen ska arbeta efter en tydlig strategi. Nya förutsättningar kan komma att kräva en anpassning av den svenska insatsens utformning.

Det internationella samfundets engagemang i Afghanistan måste sättas i ett större sammanhang för att nå framgång. Vi måste betona vikten av att ytterligare stärka FN:s roll och av ökad samordning av de olika insatserna till stöd för Afghanistan samt vikten av en regional strategi där inte minst Pakistan ingår.

I strategin måste också rymmas möjligheter till dialog med olika parter i konflikten.

Den svåra situationen i Afghanistan kan bara uthålligt lösas genom mer humanitär hjälp och långsiktigt bistånd och inte med ständigt ökad militär närvaro.

Vi kräver:

- J42:1 att den socialdemokratiska partikongressen beslutar att ta initiativet till en fredsstrategi för Afghanistan,
- J42:2 att den socialdemokratiska partikongressen beslutar att den svenska insatsen i Afghanistan fokuserar på civila insatser,
- J42:3 att Sverige ska ta fram en långsiktig och bred strategi som lägger tonvikten på en framtida ökad civil och en minskad militär närvaro,
- J42:4 att den socialdemokratiska partikongressen beslutar att svensk trupp ska tas hem från Afghanistan då befälet över ISAF och OEF slagits samman,
- J42:5 att Sverige arbetar för Afghanistans kvinnor och starkt fördömer den nya lagen som inskränker afghanska kvinnor.

Stockholms arbetarekommun

Motion J43

Nyköpings arbetarekommun

Sverige ska inte delta i USA:s krig i Afghanistan

Sverige deltar sedan ett antal år i USA:s (Natos) krig i Afghanistan. Det övergripande syftet sägs vara att bekämpa global terrorism, skapa en säkrare värld och införa demokrati i landet. Medlen är militära operationer i första hand och civila insatser i andra hand.

Försvaret svenska staten och svenska soldater EU-medborgares säkerhet genom militära operationer i Afghanistan, 400 mil från närmaste EU-gräns? Försvaret svenska soldater svenskt territorium och svenska medborgares säkerhet genom militära operationer i Afghanistan? Enligt den svenska försvarsmakten har svensk militär inte resurser att försvara Sveriges gränser.

I vems intresse sker svenska militära operationer i Afghanistan? Är det i den afghanska majoritetens intressen: De bönder som återigen bombas, år efter år? Eller är det i krigsherrn Hamid Karzais intressen? Han som utsetts till president av USA.

Afghanistan är återigen världens ledande opiumproducent.

De utländska trupperna är ockupationssoldater som i snabb takt är på väg att förlora kriget, enligt en stor majoritet av världens militärstrategiska bedömare. De utländska trupperna bryter successivt sönder den lilla civila struktur som finns i landet. Korruptionen är total enligt anti-korruptionsinstitutet Transparency International. Rättslösheten är fullständig.

”Man kan inte rädda en by genom att utplåna den”, sade Olof Palme.

Sverige är de facto i krig efter 200 år av fred.

Vi yrkar:

J43:1 att Sverige drar tillbaka sina militära förband från Afghanistan,

J43:2 att Sverige avbryter civilt stöd till den afghanska regeringen,

J43:3 att Sverige ökar de civila insatserna via fungerande NGO som arbetar i Afghanistan.

Cajsa Widqvist, Emmy Widqvist, Ulf-Göran Widqvist

Nyköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J44

Malmö arbetarekommun – enskild

Ta hem trupperna från Afghanistan!

Det pågår två militära operationer i Afghanistan, International Security Assistance Force (ISAF), som Sverige deltar i och USA:s Operation Enduring Freedom (OEF). OEF svarar för de bombningar av civilbefolkningen som framkallat avsky hos stora delar av befolkningen och till och med fått den av USA tillsatta presidenten Karzai om att vädja om ett stopp för bombardemangen.

Den svenska riksdagen gjorde vid antagandet av propositionen om Afghanistan 2005 ett tydligt förbehåll i frågan om det svenska deltagandet: ”En sådan princip är att den internationella säkerhetsstyrkan ISAF och koalitionen OEF även fortsättningsvis skall vara två distinkt skilda insatser som verkar under separata mandat och befälskedjor.”

Sedan i höstas är den åtskillnaden upphävd, sedan ledningsfunktionerna i OEF och Isaf slagits ihop. Svensk trupp deltar inte i den typ av operationer som utförs inom OEF (?) men, våra soldater är nu en del av samma militära maskineri. Utan diskussion bryter nu den svenska regeringen mot det förbehåll som sattes upp 2005.

Det är sju år sedan USA invaderade Afghanistan. Tiotusentals människor har fått sätta livet till i ett utsiktslöst krig. USA och NATO har utfört tusentals bombuppdrag över Afghanistan utan att freden har kommit ett enda steg närmare. Kriget, som Sverige aktivt deltar i och vill öka engagemanget i, är en katastrof. NATO:s flygattacker har skördat tusentals civila offer. Bombräderna och dödandet har drivit ännu fler i talibanernas händer.

Det är ett stort misslyckande om man först måste bomba civila afghaners byar, hus och hem och döda, också kvinnor och barn, för att kunna genomföra civila reformer. Det går inte att bomba fram fred och vänskap. Bomber dödar och lemlästar och förstör byggnader och infrastruktur. Men bomber dödar också för generationer människors känslor och förhoppningar om fred och samförstånd. I dess ställe föds hat och revanschlust, som omöjliggör att fredliga broar kan byggas mellan länder och folk.

I många länder världen över ökar motståndet mot kriget. I allt fler länder stiger oron över misslyckandena och man tror inte att kriget kan vinnas. Man menar att utländska trupper inte kan bringa fred och stabilitet i Afghanistan.

Men i Sverige är tonen en annan. Vårt lands regering vill sända ännu fler stridsutrustade soldater och mer krigsmateriel till Afghanistan. Sverige är på fel väg i Afghanistan. Efter 200 år av fred är Sverige de facto i krig! Sverige dras vid USA:s och NATO:s sida allt längre in i kriget i Afghanistan. Med konsekvenser som idag är oförutsägbara. Opinionsundersökningar visar att de militära insatserna i Afghanistan har ett klenst stöd hos Sveriges folk. Med våra svenska fredstraditioner borde vi kunna ha en egen linje – en fredens väg – i Afghanistan.

Mölllevångens Socialdemokratiska Förening yrkar:

J44:1 att de svenska trupperna i Afghanistan tas hem,

J44:2 att Sverige kraftfullt ökar de civila och humanitära insatserna för Afghanistan och dess lidande folk.

Malmö arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion J45

Lunds arbetarekommun

Ta hem trupperna från Afghanistan!

Det pågår två militära operationer i Afghanistan, International Security Assistance Force (ISAF), som Sverige deltar i och USA:s Operation Enduring Freedom (OEF). OEF svarar för de bombningar av civilbefolkningen som framkallat avsky hos stora delar av befolkningen och till och med fått den av USA tillsatta presidenten Karzai om att vädja om ett stopp för bombardemangen.

Den svenska riksdagen gjorde vid antagandet av propositionen om Afghanistan 2005 ett tydligt förbehåll i frågan om det svenska deltagandet: ”En sådan princip är att den internationella säkerhetsstyrkan ISAF och koalitionen OEF även fortsättningsvis skall vara två distinkt skilda insatser som verkar under separata mandat och befälskedjor.”

Sedan i höstas är den åtskillnaden upphävd, sedan ledningsfunktionerna i OEF och Isaf slagits ihop. Svensk trupp deltar inte i den typ av operationer som utförs inom OEF (?) men, våra soldater är nu en del av samma militära maskineri. Utan diskussion bryter nu den svenska regeringen mot det förbehåll som sattes upp 2005.

Det är sju år sedan USA invaderade Afghanistan. Tiotusentals människor har fått sätta livet till i ett utsiktslöst krig. USA och NATO har utfört tusentals bombuppdrag över Afghanistan utan att freden har kommit ett enda steg närmare. Kriget, som Sverige aktivt

deltar i och vill öka engagemanget i, är en katastrof. NATO:s flygattacker har skördat tusentals civila offer. Bombräderna och dödandet har drivit ännu fler i talibanernas händer.

Det är ett stort misslyckande om man först måste bomba civila afghaners byar, hus och hem och döda, också kvinnor och barn, för att kunna genomföra civila reformer. Det går inte att bomba fram fred och vänskap. Bomber dödar och lemlästar och förstör byggnader och infrastruktur. Men bomber dödar också för generationer människors känslor och förhoppningar om fred och samförstånd. I dess ställe föds hat och revanschlust, som omöjliggör att fredliga broar kan byggas mellan länder och folk.

I många länder världen över ökar motståndet mot kriget. I allt fler länder stiger oron över misslyckandena och man tror inte att kriget kan vinnas. Man menar att utländska trupper inte kan bringa fred och stabilitet i Afghanistan.

Men i Sverige är tonen en annan. Vårt lands regering vill sända ännu fler stridsutrustade soldater och mer krigsmateriel till Afghanistan. Sverige är på fel väg i Afghanistan. Efter 200 år av fred är Sverige de facto i krig! Sverige dras vid USA:s och NATO:s sida allt längre in i kriget i Afghanistan. Med konsekvenser som idag är oförutsägbara. Opinionsundersökningar visar att de militära insatserna i Afghanistan har ett klenst stöd hos Sveriges folk. Med våra svenska fredstraditioner borde vi kunna ha en egen linje – en fredens väg – i Afghanistan.

Lunds socialdemokratiska studentklubb yrkar:

J45:1 att de svenska trupperna i Afghanistan tas hem,

J45:2 att Sverige kraftfullt ökar de civila och humanitära insatserna för Afghanistan och dess lidande folk.

Lunds Socialdemokratiska Studentklubb /LSSK

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna J46:1, J46:2, J46:3 (förbud mot klustervapen)

Motion J46:1–3 (Lunds arbetarekommun) föreslår att arbeta för ett genomförande av följande punkter: Generellt förbud mot alla former av klustervapen, ovillkorligt, omedelbart förbud mot den svenska bombkapsel BK90 avseende alla former av pågående och fortsatt forskning och utveckling av/kring BK90 och/eller delar därav pågående och fortsatt planering och produktion av BK90 och/eller delar därav eventuellt pågående och/eller planerad försäljning/leasing/leverans av BK90 eller delar därav, användning av BK90 – omfattande eget eller indirekt (nationellt/internationellt), att Sverige ska underteckna konventionen om klustervapen, CCM (Convention on Cluster Munitions) som antogs i Dublin den 30 maj 2008. 107 stater antog konventionen som hittills har undertecknats av 150 länder, dock inte av Sverige samt att detta förbud ska lagfästas som ett nationellt åtagande gentemot det internationella samfundet.

Klustervapen utgör ett stort humanitärt problem dels för att de sprider ut substridsdelar över ett så stort område att det i praktiken har visat sig mer eller mindre omöjligt att undvika civila offer, dels för att de efterlämnar oexploderade substridsdelar som i krigets spår skadar och dödar civilbefolkningen. 98 procent av de människor som dött av klustervapen beräknas ha varit civila. Denna vapentyp bör inte användas i några konflikter och de hör inte hemma i något lands arsenal, inte heller Sveriges.

Sveriges position i klustervapenfrågan är synnerligen viktig. Sverige har ett stort anseende internationellt inom humanitära frågor och när det gäller nedrustning. Sveriges bidrag i dessa sammanhang kan därför på ett konstruktivt sätt föra processen vidare med målet om ett långtgående internationellt avtal med ett brett stöd. Omvänt riskerar Sverige att underminera processen genom att inte medverka eller genom att argumentera för en reglering av vissa typer av vapen, snarare än ett långtgående förbud.

Den 23 februari 2007 avslutades en internationell regeringskonferens i Oslo om klustervapen. Slutdeklarationen från mötet, som 46 länder inklusive Sverige ställde sig bakom, slår fast att ett internationellt avtal som ”förbjuder användning, produktion, överföring och lagring av klustervapen som orsakar oacceptabel skada på civilpersoner” undertecknades i december 2008.

Den 17 september 2007 antog också FN en ny policy gällande klustervapen där man uppmanar medlemsstaterna att anta ett legalt bindande instrument mot klustervapen samt att länderna till dess att ett sådant instrument existerar vidtar åtgärder på nationell nivå.

Vid den slutliga diplomatkonferensen inom ramen för Osloprocessen i Dublin i maj 2008 ställde sig 107 länder, inklusive Sverige, bakom den avtalstext som förhandlats fram. En text som är långtgående vad gäller användning, lagring, produktion och överföring av klustervapen. Osloprocessen samlar nu över 130 länder i arbetet för ett internationellt förbud mot klustervapen. Sverige skrev under konventionen om ett internationellt förbud mot klustervapen, CCM, 3 december 2008. Nu måste Sverige skyndsamt gå vidare med att ratificera konventionen och sedan inleda skrotningen av den svenska Bombkapsel 90. Sverige måste bidra till att konventionen kan träda i kraft.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion J46:1,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet J46:2, J46:3.

Motion J46

Lunds arbetarekommun

Förbud mot klustervapen – nationellt och internationellt

Motion – Sammanfattning

Människor får sina kroppar vanställda och i många fall sätta sina liv till. Vi anser därför att klusterbomber ska generellt och omedelbart förbjudas och i synnerhet den svenska bombkapsel BK90, genom följande åtgärder:

- a) Sverige undertecknar konventionen om klustervapen (Convention on Cluster Munitions – CCM) som framförhandlades i Dublin den 30 maj 2008. Idag har mer än 150 länder anslutit sig till avtalet men inte Sverige!
- b) Sverige går före genom att förbjuda med omedelbar verkan forskning, produktion och avyttring i varje form av Bombkapsel 90 (BK90)

Bakgrund

Klusterbomber är ett omtalat vapensystem som orsakar enorma problem med effekter och konsekvenser som i många hänseenden liknar de som minor orsakar.

När klustervapen exploderar sprids mängder av så kallade substridsdelar över ett stort område.

En klusterbomb slår blint, den träffar oskyldiga civila vilka drabbas direkt av explosion vid nedslaget eller i efterhand av så kallade blindgångare, ännu odetonerade ”minibomber” (= substridssdelar) som ligger kvar på marken.

Varje klusterbomb kan innehålla uppemot etthundra minibomber.

Mer än 90 procent av de drabbade är civila – 50 procent barn.

Klusterbombernas minibomber har ofta kamouflerats till att se ut som ”intresseväckande” objekt: leksaker, stenar, ätbar gröda.

Sverige har utvecklat och tillverkar idag Bombkapsel 90 (BK90). BK90 är optimerad att användas som klusterbomb samt som vapenkomponent i vapensystem JAS 39 Gripen.

Sverige har ej undertecknat Dublinkonventionen 20080530 om förbud mot klustervapen CCM (Convention on Cluster Munition). 107 länder har hittills skrivit under konventionen

Argument

Kamoufleringen av klusterbombernas minibomber till att se ut som ”intresseväckande” objekt (leksaker, godis) är ett av skälen till att civilbefolkningen, varav många barn, drabbas särskilt hårt av den död, kroppsliga vanställning och det livslånga psykiska lidande som klusterbomberna orsakar. Det är inte acceptabelt att Sverige tillverkar sådana omänskliga vapen.

Det handlar om en död och förstörelse som inte ens är urskillningslös – den riktar sig (genom kamouflagemetoden) mot de mest oskyldiga: civilbefolkningen, de mest försvarslösa, landsortsbefolkningens barn på väg till skolan över Libanons slätter efter det senaste kriget där, arbetande bönder på Afghanistans karga jordbruksmark....

Det är inte förenligt med ett humant synsätt att, som Sverige idag gör, tillverka sådana vapen: är att förneka själva grunden för vårt starka engagemang i det internationella arbete som FN:s medlemsländer bekant sig till: respekten för de mänskliga rättigheterna och individens okränkbarhet. Detta samtidigt som Sverige vid fredsbevarande FN-insatser gör allt för att framstå som en av det internationella samfundets varmaste anhängare och stöttepelare.

Slutsatser

Vi anser att klusterbomber förbjudas och i synnerhet den svenska bombkapsel BK90 omedelbart generellt Bombkapsel BK90 i synnerhet

Människor som träffas av ett klustervapens exploderande ”minibomber” (substridspetsar) får sina kroppar sönderslitna och får i många fall betala med sitt liv. Det är syftet med klustervapen, att döda och lemlästa så effektivt som möjligt. Förenklat uttryckt: mesta möjliga död och mänskligt lidande per klusterbombarderad yta.

Det resonemanget är oacceptabelt och strider helt mot all socialdemokratisk fredsideologi.

Sverige, som stor ”FN-supporter”, medverkar i ett vapenproduktionsscenario som kan medföra att vi kommer att underlätta för krigsherrar och andra vapenkramande krafter i världens oroshärdar att använda vapen som gör, att människor får sina kroppar vanställda och ofta får betala med sina liv.

Detta är oförsvarligt, oacceptabelt och oförenligt med grundläggande socialdemokratisk människosyn.

Sverige har utvecklat och tillverkar klusterbomben Bombkapsel 90 (BK90). Den är optimerad för användning i vapensystemet JAS 39 Gripen. Detta är fullständigt oacceptabelt och ovärdigt vår svenska demokrati.

Förslag till beslut:

- J46:1 att arbeta för ett genomförande av följande punkter
- generellt förbud mot alla former av klustervapen,
 - ovillkorligt, omedelbart förbud mot den svenska bombkapsel BK90 avseende alla former av:
 - pågående och fortsatt forskning och utveckling av/kring BK90 och/eller delar därav
 - pågående och fortsatt planering och produktion av BK90 och/eller delar därav
 - eventuellt pågående och/eller planerad försäljning/leasing/leverans av BK90 eller delar därav
 - användning av BK90 – omfattande eget eller indirekt (nationellt/internationellt),
- J46:2 att Sverige ska underteckna konventionen om klustervapen, CCM (Convention on Cluster Munitions) som antogs i Dublin den 30 maj 2008. 107 stater antog konventionen som hittills har undertecknats av 150 länder, dock inte av Sverige,
- J46:3 att detta förbud ska lagfästas som ett nationellt åtagande gentemot det internationella samfundet.

Ali Ismail, Mathias Thurén

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motion

J47:1 (vapenexport)

Motion J47:1 (Uppsala arbetarekommun) yrkar att mänskliga rättigheter och demokrati görs till ett kriterium vid svensk vapenexport.

Socialdemokratin ska aktivt fortsätta kampen för internationell nedrustning, fred och säkerhet. I ljuset av detta ska den svenska exporten av krigsmateriel vara försiktig och återhållsam. Jämfört med andra länder för Sverige också en restriktiv politik när det gäller vapenexport. Detta synsätt ska vi fortsätta slå vakt om. Det har också slagits fast på tidigare socialdemokratiska kongresser.

Frågorna kring export av krigsmateriel behöver också drivas på internationell nivå. Inom EU finns sedan 1998 en gemensam uppförandekod för vapenexport som syftar till ett restriktivt EU-agerande. Den överensstämmer i stort med de svenska riktlinjerna för krigsmaterielexporten. 2008 blev uppförandekoden antagen som en gemensam ståndpunkt.

Partistyrelsen anser att det är viktigt att Sverige fortsätter att vara drivande i det internationella arbetet för att minska spridningen av krigsmateriel och skapa en samsyn kring en restriktiv vapenexport.

Partistyrelsen ser flera brister i den nuvarande krigsmaterielexportlagstiftningen eftersom omvärlden och förhållanden som rör vapenexport har förändrats sedan lagstiftningen kom till. Partistyrelsen anser att det är angeläget att regeringen återkommer till riksdagen med ett lagförslag som ligger i fas med utvecklingen på området och som är koherent i enlighet med Sveriges politik för global utveckling (PGU).

Några principer som partistyrelsen anser bör vara vägledande för en ny lagstiftning är att all handel med vapen och krigsmateriel ska kontrolleras genom strikta

regler. Sverige ska vara en föregångare genom sin lagstiftning om svensk export och import av vapen och krigsmateriel. Det måste vara tydligt vad som är legitim anskaffning till självförsvar och militär förmåga som tjänar upprätthållandet av internationell lag.

Icke-demokratier och länder som bryter mot de mänskliga rättigheterna kan inte ges samma legitimitet att få köpa vapen. Vid export ska hänsyn tas till risken för krig och om staten begår brott mot mänskliga rättigheter. Regler för import av krigsmateriel bör utarbetas i enlighet med samma principer som gäller för export av samma slags produkter.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse följande motion besvarad med hänvisning till utlåtandet J47:1.

Motion J47 Uppsala arbetarekommun

Inför demokrati som krav vid svensk vapenexport

Svensk vapenexport är omgärdad av regler och restriktioner. Trots detta är det idag möjligt att exportera vapen till diktaturer. Demokrati är nämligen inget kriterium för svensk vapenexport. Det finns visserligen ett kriterium som handlar om mänskliga rättigheter men även om det kan tyckas märkligt är det inget absolut hinder för att exportera vapen till en diktatur. Detta framkom i en intervju med handelsminister Eva Björling när hon försvarade försöken att exportera vapen till bland annat Saudiarabien (Ekots lördagsintervju 2007-11-03).

Demokrati och respekt för mänskliga rättigheter bör inte bara vara något som ”beaktas” eller ges ”särskild vikt” vid svensk vapenexport. De bör utgöra grundläggande krav utan vilka vapenexport överhuvudtaget kan övervägas.

Demokrati är ett mångsidigt begrepp i ständig förändring och visst finns det en gränzon även här men ett demokratikriterium skulle åtminstone göra svensk vapenexport till regelrätta diktaturer omöjlig. Då skulle vi inte kunna sälja vapen till diktaturer som den Saudiarabiska monarkin eller militärjuntans Thailand.

Flogesta-Ekeby socialdemokratiska förening föreslår därför:

J47:1 att mänskliga rättigheter och demokrati görs till ett kriterium vid svensk vapenexport.

Flogsta-Ekeby socialdemokratiska förening

Uppsala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

J48:1, J48:2, J49:1, J49:2, J49:5, J49:6, J50:1, J50:3, J50:4, J50:5, J51:1, J51:5, J53:4 (försvarets roll och organisation)

Motion J50:1, 3–5 (Bodens arbetarekommun) föreslår att det svenska försvarets främsta uppgift ska vara att försvara Sverige, att hela det svenska försvaret utbildas i subarktisk förmåga, att det svenska försvaret utbildar sina soldater i hela landet samt att Garnison Nord utgör modellen för hur det svenska försvaret organiseras för framtiden. Motion J53:4 (Katrineholms arbetarekommun) föreslår att Sverige inför stående styrkor i samma anda och storlek som i det i motionen beskrivna förslaget vilket innebär, utöver värnpliktsbaserade förband och hemvärn, stående

förband om tre mekaniserade bataljoner, ett skol- och ledningsfartyg, tre korvetter, tre till sex ubåtar, två minröjningsfartyg, tre stödfartyg, tre amfibiekompanier, åtta flygdivisioner om 64 flygplan, helikopterförband samt ett tungt flygtransportförband. Sammanlagt beräknar motionären volymen av dessa förband till cirka 8 000 personer. Motion J49:1–2, 5–6 (Landskrona arbetarekommun) föreslår att socialdemokratin verkar för ett försvar som är trovärdigt relativt omvärlden, att försvarsanslagen fryses på nivån i 2009 års budgetproposition för att medge en ordentlig analys av behov och krav på det framtida försvaret, att försvarsmakten i första hand utformas för, och inriktas mot, försvaret av Sverige och att Sverige därefter deltar i internationella insatser under FN-mandat med de förband som är lämpliga samt att Försvarsmakten ges anslag som ger möjlighet att behålla ett nationellt inriktat försvar, med god kvalitet, och grundat på allmän värnplikt. Motion J51:1, 5 (Dalarnas partidistrikt) föreslår att kongressen beslutar att uttala att det svenska försvaret ska omorienteras till att i ökad utsträckning och som huvudprioritet ägna kraften och Sverige och värnet av svenskt territorium samt föreslår att de svenska arméstridskrafterna stärks, med särskild inriktning på pansartrupperna. Motion J48:1–2 (Jönköpings arbetarekommun) föreslår att socialdemokratin verkar för ett försvar som är trovärdigt relativt omvärlden samt att försvarsanslagen fryses på nivån i 2008 års budgetproposition för att medge en ordentlig analys av behov och krav på det framtida försvaret.

Ett trovärdigt försvar är ett viktigt säkerhetspolitiskt instrument. Det verkar avskräckande genom att visa för omvärlden att Sverige är berett att själv försvara sin nationella integritet och sitt självbestämmande. Därmed utgör det också en grund för en trovärdig militär alliansfrihet. Det svenska försvaret bidrar vidare till en säkrare värld genom insatser för fred och säkerhet i konflikttrubbade områden.

Ett trovärdigt försvar måste ständigt förändras beroende på den aktuella säkerhetspolitiska situationen. Utformningen av och storleken på försvaret ska styras av de hot som kan bli aktuella mot Sverige. Grunden för det svenska försvaret bör vara försvaret av Sverige och Sveriges nationella intressen. Deltagande i internationella insatser ska ske med försvarets ordinarie förband, där dessa bedöms kunna erbjuda ett mervärde för insatsen.

Det svenska deltagandet i internationella insatser lämnar ett viktigt bidrag till internationell fred och säkerhet och bör därför fortsätta på en rimlig ambitionsnivå. Partistyrelsen menar att det inte bör ske någon väsentlig minskning av dagens nivåer.

Behovet av subarktisk förmåga, att kunna överleva och verka i subarktiskt klimat, ökar i takt med att områden som Barents blir allt mer säkerhetspolitiskt intressanta. Denna förmåga bör finnas i Försvarsmakten och är dessutom ett strategiskt område för internationella samarbeten. Det är dock inte säkert att alla förband bör ges en sådan förmåga.

Inom Garnison Nord ligger I19 och A9 i Boden, F21 i Luleå och Armens jägarbataljon i Arvidsjaur. Mellan de olika delarna har ett omfattande samarbete vuxit fram, ett samarbete som i grunden är positivt och som i olika delar kan stå som förebild för andra delar av Försvarsmakten.

Partistyrelsen anser det som viktigt, inte minst utifrån ett folkförankringsperspektiv, att det svenska försvaret och dess utbildningsverksamhet inte koncentreras till allt för få platser i landet. Att försvaret ska utbilda sina soldater i hela landet är eftersträvanvärt.

Partistyrelsen anser vidare att antalet stående förband ska minimeras och framförallt finnas i de delar av marin och flygvapen som utgör svensk incidentberedskap i fred.

Arméstridskrafter, inklusive pansartrupper, utgör en viktig del av svensk försvarsförmåga.

Hur försvaret mer specifikt ska utformas och organiseras, och inom vilken ekonomisk ram, måste emellertid med nödvändighet kunna få variera över tiden och ta sin utgångspunkt dels i den roll och de uppgifter försvaret ska ha men också i faktorer som försvarets folkliga förankring. Det är därför generellt sett inte lämpligt att ta kongressbeslut om försvarets exakta utformning eller budget.

Socialdemokraterna i riksdagen har, som svar på regeringens försvarspolitiska inriktningsproposition våren 2009, också lagt en motion som stakar ut en färdriktning för det framtida försvaret. Partistyrelsen ser idag därför inte något behov av frysta anslag under en period av fortsatt analys.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motionerna J48:2, J49:2, J49:5, J53:4,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet J48:1, J49:1, J49:6, J50:1, J50:3, J50:4, J50:5, J51:1, J51:5.

Motion J48 Jönköpings arbetarekommun

Ett starkt försvar

I rådslaget den säkerhetspolitiska rapporten från rådslaget "Vår värld" konstateras följande:

"Ett trovärdigt försvar är ett viktigt säkerhetspolitiskt instrument. Det verkar avskräckande genom att visa för omvärlden att Sverige är berett att, själv försvara sin nationella integritet och sitt självbestämmande. Därmed utgör det också en grund för en trovärdig alliansfrihet. Det svenska försvaret bidrar vidare till en säkrare värld genom insatser för fred och säkerhet i konflikttrubbade områden. Ett trovärdigt försvar måste ständigt förändras beroende på den aktuella säkerhetspolitiska situationen. Utformning av och storleken på försvaret ska styras av de hot som kan bli aktuella mot Sverige. Deltagande i internationella insatser ska ske med försvarets ordinarie förband, där dessa bedöms kunna erbjuda ett mervärde för insatsen."

Jag/vi menar att denna trovärdighet nu är allvarligt hotad. Det svenska försvaret blir, om alliansen får som den vill, minst i Norden. Detta samtidigt som spänningarna i vår omvärld ökar. Även om det idag inte finns något direkt militärt hot mot Sverige kan ingen garantera att ett sådant inte uppstår inom en tioårsperiod. Att bygga upp ett försvar igen tar betydligt längre tid än så. Ett svagt försvar kan till och med locka omvärlden till påtryckningar mot Sverige.

Det försvar som alliansen beställt av ÖB är ett litet försvar, till största del baserat på dyra, heltidsanställda yrkessoldater. ÖB påpekar också att detta försvar bara kommer att ha en mycket begränsad förmåga att utvecklas mot nya eller större hot. Att många av de förändringar som nu planeras i praktiken är oåterkalliga – värnplikten blir till exempel svår att återinföra både politiskt och praktiskt och nedlagda regementen kan inte återuppstå – gör situationen än allvarligare.

Jag/vi yrkar därför på:

J48:1 att socialdemokratin verkar för ett försvar som är trovärdigt relativt omvärlden,

J48:2 att försvarsanslagen fryses på nivån i 2008 års budgetproposition för att medge en ordentlig analys av behov och krav på det framtida försvaret,

J48:3 att Socialdemokraterna tar tydlig ställning mot ett litet försvar byggt på yrkes-soldater.

Michael Wilhelmsson

Jönköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J49

Landskrona arbetarekommun

Ett trovärdigt försvar

I rådslaget den säkerhetspolitiska rapporten från rådslaget "Vår värld" konstateras följande:

Ett trovärdigt försvar är ett viktigt säkerhetspolitiskt instrument. Det verkar avskräckande genom att visa för omvärlden att Sverige är berett att, själv försvara sin nationella integritet och sitt självbestämmande. Därmed utgör det också en grund för en trovärdig alliansfrihet. Det svenska försvaret bidrar vidare till en säkrare värld genom insatser för fred och säkerhet i konfliktdrabbade områden.

Ett trovärdigt försvar måste ständigt förändras beroende på den aktuella säkerhetspolitiska situationen. Utformning av och storleken på försvaret ska styras av de hot som kan bli aktuella mot Sverige. Deltagande i internationella insatser ska ske med försvarets ordinarie förband, där dessa bedöms kunna erbjuda ett mervärde för insatsen.

Vi menar att denna trovärdighet nu är allvarligt hotad. Det svenska försvaret blir, om den borgerliga regeringen får som den vill, minst i Norden. Detta samtidigt som spänningarna i vår omvärld ökar. Även om det idag inte finns något direkt militärt hot mot Sverige kan ingen garantera att ett sådant inte uppstår inom en tioårsperiod. Att bygga upp ett försvar igen tar betydligt längre tid än så. Ett svagt försvar kan till och med locka omvärlden till påtryckningar mot Sverige.

Det försvar som den borgerliga regeringen beställt av ÖB är ett litet försvar, till största del baserat på dyra, heltidsanställda yrkessoldater. ÖB påpekar också att detta försvar bara kommer att ha en mycket begränsad förmåga att utvecklas mot nya eller större hot. Att många av de förändringar som nu planeras i praktiken är oåterkalleliga – värnplikten blir till exempel svår att återinföra både politiskt och praktiskt och nedlagda regementen kan inte återuppstå – gör situationen än allvarligare.

Säg nej till yrkesförsvar

De senaste decennierna har försvaret omstrukturerats och successivt blivit allt mindre till sin volym. Denna omstrukturering har varit nödvändig och inneburit att vi frångått ett försvar inriktat mot att möta en stor invasion.

I takt med denna utveckling har allt färre värnpliktiga tagits ut för tjänstgöring. Likaså har antalet garnisoner minskat. I praktiken finns idag stora områden i Sverige utan regementen. Det har visat sig svårt att i dessa delar av landet rekrytera värnpliktiga.

Det vi nu ser är införandet av något som i allt väsentligt är ett yrkesförsvar inriktat mot internationella uppgifter. Av knappt 16 000 soldater ska cirka 40 procent, eller 6 450, vara heltidsanställda yrkessoldater. Till detta kommer officerare och civilanställda. Kostnaderna för detta kan förväntas rusa, med effekt att försvaret blir ännu mindre och andelen yrkessoldater ännu större. Bilden blir ännu svartare när man tar in att även Hemvärnet ska minska.

Den folkliga förankringen är en grundbult för försvaret. Ett litet yrkesförsvar med närvaro på bara några få platser bidrar inte till en folklig förankring. Risken är överhängande att vi får ett försvar som inte längre återspeglar befolkningen utan blir en egen sluten institution. Detta får inte ske. Sveriges försvar får inte bli en angelägenhet för några få!

Ett nationellt försvar grundat på värnplikt

Det militära försvaret utgör vårt lands hemförsäkring. Även om vi inte tror att vårt hus ska brinna så betalar de allra flesta av oss in försäkringspremien varje år. I perioder med minskad brandrisk kan den årliga premien sjunka, medan den i perioder av många bränder i omgivningen istället kan stiga.

Idag hanterar den borgerliga regeringen försvaret som en budgetregulator – när pengarna inte räcker så är det där man skär. I opposition kritiserade högerpartierna Socialdemokraterna för att sänka försvarsanslagen, detta under en period då världen blev allt stabilare. Idag, när världen inte längre har samma positiva utveckling, skär de själva ned på försvaret!

Socialdemokratin har aldrig varit populistiska militarister, på det sätt som högern åtminstone tidigare var. Ingen kan anklaga oss för att ha slösat pengar på försvaret. Socialdemokratin har å andra sidan heller aldrig varit pacifister. Sveriges säkerhet har för oss varit lika viktigt som sociala reformer. Bägge handlar om frihet, om än i olika dimensioner.

Utvecklingen mot ett litet yrkesförsvaret, med inriktning mot lätta förband för internationella insatser, är oroande. Detta är inte vad som krävs för att försvara Sverige.

Med anledning av ovan anförda föreslår vi partikongressen besluta:

- J49:1 att socialdemokratin verkar för ett försvar som är trovärdigt relativt omvärlden,
- J49:2 att försvarsanslagen fryses på nivån i 2009 års budgetproposition för att medge en ordentlig analys av behov och krav på det framtida försvaret,
- J49:3 att Socialdemokraterna tar tydlig ställning mot ett litet försvar byggt på yrkes-soldater,
- J49:4 att Sverige även fortsatt ska ha ett militärt försvar grundat på allmän värnplikt,
- J49:5 att försvarsmakten i första hand utformas för, och inriktas mot, försvaret av Sverige och att Sverige därefter deltar i internationella insatser under FNmandat med de förband som är lämpliga,
- J49:6 att försvarsmaktens ges anslag som ger möjlighet att behålla ett nationellt inriktat försvar, med god kvalitet, och grundat på allmän värnplikt.

Jonas Esbjörnsson, Niklas Karlsson

Landskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J50 Bodens arbetarekommun

Försvaret

Det svenska försvaret ska användas för att försvara Sverige. De internationella insatserna måste bygga på att vi först har klarat den uppgiften. Sverige kan och ska delta i internationella insatser men att bygga ett försvar på att vi försvarar Sverige bäst genom att delta i internationella insatser är inte den inriktning av försvaret som bäst gagnar Sverige.

Det svenska försvaret ska också bygga på den allmänna värnplikten. En yrkesarmé måste avvisas. Den folkliga förankringen av Sveriges försvar bygger på den allmänna värnplikten och det får vi aldrig förringa eller dagtinga med. Värnplikten ska gälla lika för kvinnor och män. Det är viktigt ur den synpunkten att Sverige ska försvara hela folket. Dessutom gör den allmänna värnplikten att vi kan försörja de nationella skyddsstyrkorna med väl utbildad personal. Det är också en viktig faktor som bidrar till den folkliga förankringen.

Det svenska försvaret måste ha subarktisk förmåga. Det kan bara åstadkommas genom att de svenska soldaterna utbildas under sådana förhållanden. De förhållandena finns bara

i Norrbotten och då främst i Arvidsjaur. Till detta ska läggas de utomordentliga möjligheterna som finns i Norrbotten till samövning mellan de olika försvarsgrenarna, Garnison Nord är ur den utgångspunkten ett klart föredöme för hela det svenska försvaret.

Den utredning som gjorts och som visar att det svenska försvaret måste utbilda sina soldater i närheten av de svenska storstäderna måste avisas. Det är inte så att de förmågor som den svenska armén måste ha, kan åstadkommas på det sättet. Det enda man då åstadkommer är en armé som kan utföra skrivbordskrig.

Socialdemokraterna i Boden kräver:

J50:1 att det svenska försvarets främsta uppgift ska vara att försvara Sverige,

J50:2 att det svenska försvaret ska bygga på allmän värnplikt för män och kvinnor,

J50:3 att hela det svenska försvaret utbildas i subarktisk förmåga,

J50:4 att det svenska försvaret utbildar sina soldater i hela landet,

J50:5 att Garnison Nord utgör modellen för hur det svenska försvaret organiseras för framtiden.

Leif Pettersson Ordförande i Bodens arbetarekommun
Bodens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J51

Dalarnas partidistrikt

Försvarspolitiken

Gång efter annan blir det oerhört tydligt att Ryssland vill stärka sin roll i både Östersjön, Arktis och i världspolitiken. Därför sker nu en rejäl upprustning av både arme, marin och flygstridskrafterna. Det handlar om ekonomiska tillskott med i storleksordningen 15–20 procent per år just nu.

Läget är idag sådant att den ryska beredskapen och stående markförbanden vida överstiger Natos nivå i Europa. Aktiviteten från rysk sida har ökat såväl i Östersjön som i Arktis. Det genomförs en mycket bredare övningsverksamhet nu än tidigare. I Nordsjön har provocerande övningsanfall mot norska oljeplattformar ägt rum. De har lett till norska protester riktade till den ryska regeringen. Ryssland har idag armétridskrafter omfattande cirka en miljon man. Det pågår en utveckling med tillverkning av nya flygplan, u-båtar, fartyg och olika typer av stridsfordon. Nyligen har 20 nya motoriserade brigader organiserats. Fyra luftlandsättningsdivisioner och en luftburen brigad har kontraktansställts med soldater och kan nu omedelbart användas. Hela den militära grundstrukturen från Sovjettiden utnyttjas nu som bas för uppbyggnaden. Idag finns kapacitet att genomföra begränsade luftburna invasionsaktioner. Kriget i Georgien visar den effektivitet och snabbhet de ryska stridskrafterna besitter. Visserligen kan inte läget jämföras med styrkan under sovjettiden. Men upprustningen är rejäl och målsättningen är att stärka samtliga vapenslag. Från svensk sida måste vi både vänja oss vid och betrakta den ryska militära upprustningen för vad den är, nämligen en strategi i syftande till ökad makt och inflytande.

När USA lämnade Keflavikbasen på Island så fylldes det vakuum som amerikanerna lämnade efter sig av det ryska flygvapnet. Omedelbart började den 37:e ryska flygarmén, det strategiska bombflyget, patrullering i området. I takt med allt starkare ryska stridskrafter så är det denna typ av tillvänjning av rysk närvaro som kommer att ske. Det är definitivt inte bra och visar på vikten av att både ha flygstridskrafter och marina enheter som kan värna gränser. I Islands fall har nu danska och estniska flygvapnet svarat med patrullering.

Vad som krävs för Islands del är någon form av långsiktigt nordiskt ansvarstagande för flygpatrullering.

Om en rysk gasledning byggs utanför Gotland så kommer naturligtvis den säkerhetspolitiska situationen att spetsas till för svensk del. Det kommer att ställa ökade krav på Sveriges förmåga att klara eventuella incidenter. Från socialdemokratiskt håll säger vi nej till denna gasledning.

Det är också rimligt att nu omorientera det svenska försvaret till en ökad uppmärksamhet på närområdet. De internationella operationerna måste tonas ned och vara just fredsbevarande. Arméstridskrafterna i Sveriges måste stärkas så att de kan möta begränsade angrepp. Pansartrupper är här särskilt viktiga. Det måste finnas en avskräckningsförmåga i den svenska armén. Och den ska inte vara förlagd utomlands. Hemvärnet – de nationella skyddsstyrkorna, är av väsentlig betydelse för att försvaret ska vara representerat över hela landets yta. Dessutom bidrar Hemvärnet till att folkförsvarskaraktären kan utvecklas och bibehållas. Hemvärnet är också en viktig resurs i samband med naturkatastrofer och stora olyckor.

Sveriges ska självfallet också behålla värnplikten och den bör vara könsneutral. Vårt försvar ska också vara av sådan kvalitet att vi med visst nordiskt samarbete ska kunna värna vårt land. Vi ska stå utanför Nato och prioritera Sverige framför ett för långt drivet internationellt engagemang. Nu är det dags för omorientering!

Vi föreslår att partikongressen beslutar:

- J51:1 att uttala att det svenska försvaret ska omorienteras till att i ökad utsträckning och som huvudprioritet ägna kraften och Sverige och värnet av svenskt territorium,
- J51:2 att svenskt deltagande i internationella operationer ska vara FN sanktionerat,
- J51:3 att svenskt deltagande i internationella operationer ska vara i fredsbevarande syfte,
- J51:4 att av bland annat säkerhetspolitiska skäl säga nej till bygge av en gasledning i Östersjön,
- J51:5 att de svenska arméstridskrafterna stärks, med särskild inriktning på pansartrupperna,
- J51:6 att värnplikten ska vara grunden för försvaret samt att den ska vara könsneutral,
- J51:7 att bibehålla och utveckla hemvärnets – de nationella skyddsstyrkornas – roll som en viktig del i ett folkligt förankrat försvar,
- J51:8 att Sverige även fortsättningsvis ska stå utanför NATO.

Dalarnas socialdemokratiska partidistrikt

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

J48:3, J49:3, J49:4, J50:2, J51:6, J52:1, J53:1, J54:1, J55:1, J56:1
(allmän värnplikt)

Motion J50:2 (Bodens arbetarekommun) föreslår att det svenska försvaret ska bygga på allmän värnplikt för män och kvinnor. Motionerna J55:1 (Bodens arbetarekommun) och J54:1 (Solna arbetarekommun) föreslår att partikongressen uttalar sig för könsneutral värnplikt som basen för dimensioneringen av försvarsmaktens stridskrafter. Motion J53:1 (Katrineholms arbetarekommun) föreslår att Sverige inför ett värnpliktssystem omfattande alla som genomförs under en kortare tid med syfte att pliktskrivas i de nationella skyddsstyrkorna under en begränsad tid. Den allmänna värnplikten är också grund för rekrytering till stående styrkor och till det frivilliga hemvärnet. Motion J49:3,4 (Landskrona arbetarekommun) föreslår att

socialdemokraterna tar tydlig ställning mot ett litet försvar byggt på yrkessoldater samt att Sverige även fortsatt ska ha ett militärt försvar grundat på allmän värnplikt. Motion J56:1 (Söderhamns arbetarekommun) föreslår att partikongressen uttalar sig för könsneutral värnplikt ska vara basen för dimensioneringen av försvarsmaktens stridskrafter. Motion J51:6 (Dalarnas partidistrikt) föreslår att värnplikten ska vara grunden för försvaret samt att den ska vara könsneutral. Motionen J52:1 (Jönköpings arbetarekommun) föreslår att Sverige fortsättningsvis ska ha ett militärt försvar som grundar sig på en allmän värnplikt. Motion J48:3 föreslår att socialdemokraterna tar tydlig ställning mot ett litet försvar byggt på yrkessoldater.

Försvarsmaktens personalförsörjning och bemanning är en svår och viktig fråga med många dimensioner. Det handlar för det första om hur Försvarsmakten ska få tillgång till tillräckligt många och tillräckligt rätt personer till såväl insatsorganisationen som Hemvärn/Nationella skyddsstyrkor. Det handlar för det andra om under vilka förutsättningar Försvarsmaktens förband skall kunna användas i olika typer av insatser, nationellt och internationellt. Det handlar för det tredje om hur vi värnar den folkliga förankringen för försvaret och ser till att försvaret av Sverige även i framtiden är allas ansvar. Sammantaget finns det behov av att reformera Försvarsmaktens personalförsörjning och bemanning.

Plikt att mönstra och en grundläggande värnplikt bör enligt partistyrelsen utgöra basen i personalförsörjningen även för det framtida försvaret. Detta medger att försvaret kan nå fram till de personer som är bäst lämpade och inte bara hänvisas till dem som av olika skäl själva närmar sig försvaret. Försvarets behov idag motsvarar emellertid inte alla i en ålderskull men genom mönstring kan de bäst lämpade och mest motiverade väljas ut. Det är rimligt att mönstringen är könsneutral för att få ett försvar som speglar samhället och tar tillvara alla dess kompetenser.

Socialdemokraterna har i sin kommittémotion på regeringens försvarspolitiska inriktningsproposition våren 2009 föreslagit en inledande kortare värnplikt varefter en frivillig fortsättningsutbildning tar vid, antingen inom insatsorganisationen eller i Hemvärnet/Nationella skyddsstyrkorna. Därefter kan personalen skriva kontrakt att ingå i insatsförband med tjänstgöring nationellt och internationellt upp till ett visst antal månader under kontraktperioden alternativt skriva avtal med Hemvärnet/Nationella skyddsstyrkorna.

En ytterligare fördel med ett personalförsörjningssystem med ett inslag av plikt är att systemet är flexibelt och enkelt kan utvidgas om omvärldsutvecklingen så skulle kräva. Det finns en struktur och organisation för att kalla in och genomföra grundläggande utbildning och det är inte heller samma dramatik i ett politiskt beslut om en mer omfattande utbildnings- och tjänstgöringsplikt som i att besluta om ett återuppväckande av en plikt som lagts vilande. Ett personalförsörjningssystem baserat på mönstringsplikt och kortare värnplikt skapar stabilitet och politiskt handlingsutrymme.

Partistyrelsen menar att en könsneutral värnplikt ska utformas så att den uppfyller de behov som försvaret har av förband. Den ska i sig inte vara dimensionerande för försvarsmaktens stridskrafter.

Yrkessoldater innebär en hög beredskap som är mycket kostsam. Partistyrelsen instämmer i sak i att antalet yrkessoldater bör hållas på en mycket låg nivå. Emellertid kan det finnas behov av heltidsanställda soldater inom vissa funktioner, särskilt inom marin och flygvapen som ansvarar för huvuddelen av den svenska incidentberedskapen i fred. Hur stor denna grupp kan emellertid behöva variera över tiden.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna J50:2, J51:6,

att avslå motion J53:1,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet J48:3, J49:3, J49:4, J52:1, J54:1, J55:1, J56:1.

Motion J52 Jönköpings arbetarekommun

Allmän värnplikt

I takt med att försvaret har omstrukturerats de senaste decennierna har allt färre värnpliktiga tagits ut för tjänstgöring. I praktiken är det idag stora områden i Sverige utan regementen och vi ser nu hur försvaret utvecklas mot något som alltmer liknar ett yrkesförsvaret vars uppdrag är att arbeta med internationella uppgifter.

Det är viktigt att Sverige fortsätter att vara en försvarsmakt och inte övergår till att bli en krigsmakt som enbart består av yrkesmilitärer. Det är i ett demokratiskt perspektiv ingen bra utveckling och yrkessoldater har inte heller den breda kompetens som vi är vana vid. En kompetens som är viktig i de allt mer komplexa situationer som de svenska soldaterna blir indragna i. Kostnadsmässigt kan vi också förvänta oss att ett yrkesförsvaret blir dyrare. Försvaret bör byggas inifrån på bred front och även fortsättningsvis vila på en allmän värnplikt. Den folkliga förankringen är viktig. Sveriges försvar måste fortsättningsvis vara en angelägenhet för många människor i samhället.

Med det som bakgrund föreslås kongressen besluta:

J52:1 att Sverige fortsättningsvis ska ha ett militärt försvar som grundar sig på en allmän värnplikt.

Styrelsen för Jönköpings arbetarekommun

Jönköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J53 Katrineholms arbetarekommun

Ett folkligt förankrat försvar

Syftet med en försvarsmakt är att säkerställa nationens suveränitet och medborgarnas rätt till att behålla sin valda livsstil. Det kan tyckas ganska självklart men de senaste årens utveckling väcker en del frågetecken om det verkligen är det som Sveriges försvarsmakt utvecklas till.

Huvudinriktningen har blivit att kunna medverka i FN-liknande insatser utanför landet. Den något grumliga argumentationen har byggt på att Sveriges säkerhet kan behöva försvaras utanför landets gränser. Samtidigt har förmågan att försvara nationen minskat till en punkt när egentligen hela den nationella försvarsförmågan vilat på Hemvärnet understött av flyg och flotta.

Nästan utan folklig debatt har en högst demokratisk 100-årig tradition av ett försvar byggt på allmän värnplikt övergetts till förmån från ett yrkesförsvaret med stående trupp med hög ambition att utkämpa väpnade konflikter utanför landets gränser gärna i samarbete med andra nationer och inte nödvändigtvis med FN:s fulla mandat.

Den här utvecklingen behöver brytas för att försvarsmakten inte ska utvecklas till en

krigsmakt med straffexpeditioners ambitioner. Försvaret av nationen är dessutom alltför viktigt för att inte bygga på en folklig förankring.

Framtidens försvarsmakt bör enligt min uppfattning bygga på tre komponenter:

1. Högteknologiska förband med förmåga till internationella insatser tillsammans med andra nationers förband.
2. Ett nationellt försvar med stor volym som bidrar till en folklig förankring och tjänar som rekryteringsbas för mer utvecklade förbandsenheter.
3. En frivillig försvarsorganisation motsvarande dagens Hemvärn.

Internationell spets med nationell bas

Det är rimligt att Sverige ska kunna medverka i internationella insatser även om valet av insatser och syftet med vår insats kanske bör väljas med lite större eftertanke (jag har inte för avsikt att i denna motion gå närmare in på utrikespolitiska vägval utan fokuserar på ett av verktygen oavsett vilka val man gör i utrikespolitiken). Våra vassaste internationella förband kan med nödvändighet behöva ha en större stridseffekt än vad som kan uppnås med ett värnpliktsutbildade förband och därför kan det vara klokt att ha en liten stående styrka för detta ändamål. Jämte detta bör vi behålla möjligheten att sätta upp förband av frivilliga precis som vi gjort hittills även om dessa förband inte ska sättas in i de hetaste krigszonerna eller vid första insatsen i ett nytt område.

Rimligen vill vi ha så lite stående trupp som möjligt då det kostar stora summor pengar. Stående trupp är dessutom en betydligt mer offensiv militär styrka och kan ge fel signaler till omvärlden vilket på den utrikespolitiska arenan kan minska vår trovärdighet som fredssökande nation. För att klara en rimlig nivå på åtagande räcker tre mekaniserade bataljoner. En insatt, en i beredskap och i läge för avlösning och ytterligare en i reserv och/eller under fortlöpande utbildning. Av nationella skäl bör dessa förband vara baserade i Sverige med fördelning norr, mitt och syd.

De flygförband som behövs för att värna Sveriges suveränitet och att dessutom kunna medverka i internationella insatser borde kunna stanna vid åtta flygdivisioner (64 flygplan). Till detta kommer helikopterförband ytterligare än de som finns i varje mekaniserad bataljon och ett tungt flyg-transportförband för transporter inom och utom landet.

Flottans uppställning bör bestå i ett skol- och ledningsfartyg, tre korvetter, tre-sex u-båtar, två minröjningsfartyg, tre stödfartyg och tre amfibiekompanier. Vilket skulle ge oss möjlighet att bevaka vårt kustområde samtidigt som vi kan medverka i någon internationell insats med flottstridskrafter.

Till detta kommer telekrigsförband, underrättelseenheter, högkvarter, sjukvårdsförband och logistik. Det är svårberäknat exakt vad detta skulle innebära i antal officerare, soldater och civilanställda men en rimlig nivå borde ligga på cirka 8000 personer totalt.

Ett nationellt försvar med låg gard med möjlighet att tagga upp

Risken för en invasion synes vara liten i dagsläget. Tyvärr har historien lärt oss att när risken bedöms som minst är faran som störst och därför kan väldigt mycket ändra sig väldigt fort. För att skapa en buffert mot plötsliga förändringar, ge en rekryteringsgrund för mer avancerade delar av försvaret och göra försvaret av landet till en angelägenhet för alla, behövs ett värnpliktsbaserat försvar. I en lugn period som nu kan stridseffekten på dessa förband hållas på en begränsad nivå med kort utbildning och enkla vapensystem men om omvärldsläget förändras kan dessa massförband snabbt uppgraderas med kompletteringsutbildning, längre pliktsskrivning och tillförsel av mer avancerade vapensystem.

Jag föreslår ett värnplikssystem som innebär att efter gymnasiet rycker alla in till en 70 dagars värnpliktsutbildning. Skolsystemets sommarlov skulle då vara tillräckligt vilket innebär att värnplikten inte är ett hinder för studier. Efter avslutad grundutbildning plikt-skrivs man i de nationella skyddsstyrkorna under ett år med plikt att delta i en weekend-utbildning, därefter rustar man av och kan kallas in först efter beslut av regeringen. Detta värnpliktsystem ska omfatta alla i årskullen som inte har medicinska eller sociala hinder och genomförs på annan ort än hemorten, men i närområdet. Som utbildningslokaler och logement används skolorna som ändå ofta står tomma under somrarna. Inriktningen på dessa förband ska vara att kunna utföra stationär väpnad strid i plutons ram liknande den kravspecifikation som finns på dagens hemvärn. Fullgjord grundutbildning med goda vitsord är ett krav för att kunna ta värvning i yrkesförsvaret eller att gå med i Hemvärnet.

Frivillighet med sting

Dagens hemvärn omorganiseras till en mer avancerad form av nationella skyddsstyrkor som dels utvecklar förmåga att leda de plutoner som är pliktskrivna men bildar också fristående förbandsenheter med taktisk rörlighet och förmåga att samverka med de stående förbanden i händelse av angrepp mot nationen. Efter fullgjord grundutbildning kan man frivilligt välja att delta i Hemvärnet vilket innebär möjlighet till befälsutbildning, specialisering inom olika stödsystem (exempelvis samband, logistik, stab, transport) och möjlighet att bli visstidsanställd som instruktör under sommarutbildningen av värnpliktiga.

Numerären hemvärnssoldater/befäl minskas till cirka 15 000 med möjlighet till viss flexibilitet i numerären. Hemvärnet och de pliktskrivna bildar en egen myndighet och vapengren nationella skyddsstyrkorna som står under ledning i kris av högkvarteret. I samband med den omorganisation avvecklas alla övriga frivilliga försvarsorganisationers militära verksamhet och deras specialistfunktioner blir en del av Hemvärnet.

Vad kostar det här då?

Militär verksamhet tenderar att kosta en förskräcklig massa pengar mycket beroende på att man använder sig av högt specialiserad utrustning och under extrema förhållanden men eftersom det dyra försvaret ska minska och det billiga öka så blir ändå kostnaden lägre än nuvarande. En möjlig fördelning skulle kunna vara följande:

Stående styrkor (inklusive utlandsmissioner och ledning) 29,5 miljarder.

De frivilliga skyddsstyrkorna (både nuvarande hemvärn och de pliktskrivna) 2,7 miljarder.

Grundutbildningssystemet 2,4 miljarder. Totalkostnad 34,6 miljarder.

Med ledning av ovan skrivna yrkar jag:

J53:1 att Sverige inför ett värnpliktsystem omfattande alla som genomförs under en kortare tid med syfte att pliktskrivas i de nationella skyddsstyrkorna under en begränsad tid. Den allmänna värnplikten är också grund för rekrytering till stående styrkor och till det frivilliga hemvärnet,

J53:2 att hemvärnet omformas till att bli ledning och komplement till de pliktskrivna i de nationella skyddsstyrkorna i samma inriktning som anges i förslaget,

J53:3 att de nationella skyddsstyrkorna blir en egen myndighet och vapengren som står under befäl i kris av försvarsmakten,

J53:4 att Sverige inför stående styrkor i samma anda och storlek som ovan beskrivna förslag.

Joakim Truedsson, Katrineholm

Katrineholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J54

Solna arbetarekommun

Ett värnpliksbaserat försvar

Regeringens proposition Ett användbart försvar, som riksdagen behandlade våren 2009 bygger på en säkerhetspolitisk bedömning och vilja som har sin tonvikt i att Sveriges säkerhet byggs solidariskt tillsammans med andra länder med gemensamma demokratiska värderingar.

”Utmaningar och hot mot målen för vår säkerhet är föränderliga, gränslösa och komplexa. Vissa av dessa utmaningar och hot är svåra att förutse och kan uppstå plötsligt, medan andra successivt växer fram. Detta gäller både för utvecklingen i närområdet och konfliktområden längre bort. Ett enskilt militärt väpnat angrepp direkt mot Sverige är fortsatt osannolikt under överskådlig tid. Kriser eller incidenter som även inbegriper militära maktmedel kan dock inte uteslutas i vår region och på längre sikt kan militära angreppshot likväl aldrig uteslutas. För att hantera dessa utmaningar måste det finnas en aktuell krisfallsplanering, särskilt för strategiskt viktiga områden och samhällsfunktioner. Sveriges säkerhet byggs solidariskt tillsammans med andra länder med gemensamma demokratiska värderingar. Sveriges säkerhet stärks genom förtroendeskapande åtgärder, genom gemensam krishantering, samt genom aktiva och trovärdiga bidrag till nordisk, europeisk och global säkerhet. Europeiska unionens nya fördrag innebär att medlemsländerna tar ett solidariskt ansvar för Europas säkerhet. Riksdagen har beslutat att ratificera Lissabonfördraget, inklusive artikel 42:7 i Fördraget om Europeiska unionen, och solidaritetsklausulen, artikel 222 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Regeringen står bakom den av Försvarsberedningen deklarerade solidaritetsförklaringen som omfattar EU-medlemmar samt Norge och Island. Det går inte att se militära konflikter i vårt närområde som skulle påverka endast ett land. Sverige kommer inte att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat medlemsland eller nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Sverige bör därför kunna såväl ge som ta emot militärt stöd” (proposition, sidan 9).

Jag välkomnar denna hållning, som bygger på att Sverige ej ska bli medlem i Nato. Av artikel 42:7 i Lissabon-fördraget framgår vidare att EU:s solidaritetsåtaganden ska vara förenliga med den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik samt de åtaganden avseende kollektivt försvar som de flesta av EU:s medlemmar har gjort inom ramen för sitt Nato-medlemskap. Sverige, som inte är medlem av Nato, måste således göra en egen bedömning av hur våra åtaganden förhåller sig till de resurser vi har att tillgå. Det är min bedömning att regeringens politik leder till en diskrepans mellan mål och medel på denna särskilt viktiga punkt av vår säkerhetspolitik.

Förutvarande ÖB, Håkan Syrén skriver i sin bok i samband med att han lämnade sin position som ÖB, att ”försvarsmaktens förmåga att ensamt försvara Sverige vid ett direkt militärt angrepp är ...mycket begränsad... . Det finns starka skäl för att lägga större vikt vid förmågan att hävda svenska intressen i närområdet.” Och längre fram: ”Det är alltså inte integritetshävdande under fredstida vackert väder som bör vara dimensionerande, utan möjliga påfrestningar i en kris där vi har att hantera en omvärld med antagonistiska ambitioner och mål och där en motpart faktiskt är beredd att upp till en viss nivå använda militärt våld för att främja sina intressen... . Den inriktning som nu ges har förberetts av försvarsberedning, regering och myndigheter under flera år. Den speglar mer hur det var än hur det är.” (Håkan Syrén, 2009. Vaktombyte – reflexioner efter fem år som ÖB.)

Regeringens själva försvarspolitik har sin grund i följande bedömning:

Regeringen bedömer att insatser i närområdet, för att hantera kriser och incidenter,

främst kommer att ha sjö- och luftoperativ tyngdpunkt. Sådana insatser bedöms involvera kvalificerade aktörer, men under överskådlig tid inte inbegripa enskilt militärt väpnat angrepp direkt riktat mot Sverige. Insatser utanför närområdet förutses under överskådlig tid huvudsakligen ske på markarenan, och ha markoperativ tyngdpunkt (proposition, sidan 40).

I sin formulering säger regeringen således indirekt att arméstridskrafterna ska formas för i första hand internationella operationer utanför norra Europa.

Min bedömning är att regeringens förslag när det gäller stridskrafter är rimlig i ljuset av den säkerhetspolitiska bedömningen när det gäller marin- och flygstridskrafter. Vissa beväpningsfrågor är dock utestående.

Men regeringens hela inriktning när det gäller arméstridskrafter i insatsorganisationen är för svag, i ljuset av de solidariska åtaganden som regering och riksdag nu gör. Insatsförbanden dimensioneras i alltför stor utsträckning för tilltänkta internationella operationer och kan därför inte vara i grunden annat än lätta och därmed möjliga att flygtransportera inklusive sin materiel.

Våra nordiska grannar har annorlunda utgångspunkter, om de skulle vilja utställa ett tydligt motsvarande engagemang för Sverige, som det som Sveriges regering och riksdag nu gör. Norge och Danmark har givetvis genom sitt medlemskap i Nato möjligheter till stöd av alliansens medlemsländer, låt vara att detta inte är en ren automatik. Särskilt inte så länge USA och Nato är i det närmaste fullt engagerade med sina bästa arméförband på krigsskådeplatserna i Asien. Finland har i sin alliansfrihet arméförband av kvalitet som svarar mot den svenska insatsorganisationens volym enligt 2004 års svenska försvarsbeslut (tre brigader).

De svenska manöverbataljoner och stödförband som regeringen och riksdag ställer upp som arméstridskrafter är för svaga både för att säkerställa nödvändig avskräckning för Sveriges del och för de uttalade solidaritetsåtaganden som regeringen vill ge Sverige i vårt europeiska närområde. Sverige saknar med dessa alltför svaga förband förmåga att avskräcka från begränsade angrepp mot svenskt eller nordiskt grannterritorium. Det centrala för den svenska säkerhetspolitiken i närområdet är avskräckningseffekten, även inom ramen för en djupgående samverkan med de nordiska grannländerna och EU -länder. Det kan dock inte endast hanteras av flyg- och marinstridskrafter.

Jag har konstaterat att efter det att efter den kritik som riktats mot regeringens inriktning såsom den presenterades av försvarsministern så sent som vid Folk- och Försvarskonferensen i januari i år i Sälen och som styrt dåvarande ÖB:s förslag till regeringen den 30 januari 2009, har regeringen fört till ett förslag om en så kallad förbandsreserv om fyra tunga mekaniserade bataljoner. Förbandsreserven ska kunna tillföras insatsorganisationen upp till tre år efter särskilt beslut. Den ska bemannas med stöd av lagen om totalförsvarspålit.

Jag anser att detta är ett steg i rätt riktning. Det bör ha en inriktning på cirka tio år eller så länge det militärstrategiska läget förblir som nu, det vill säga, oförutsägbart, bland annat genom USA och Natos engagemang i Asien och det auktoritära statsskicket och återupprustningen i Ryssland. Men förslaget är i sina detaljer för svagt utformat.

Jag bedömer att det kan behövas ett litet antal heltidsanställda soldater i Försvarsmakten. Det handlar för det första om vissa specialister. Det handlar för det andra om vissa förband som bedöms behöva vara tillgängliga dygnet runt, året runt. Dessa finns främst inom flygvapnet och marinen, som har huvudansvaret för svensk incidentberedskap. Det kan dock även handla om vissa mindre arméenheter, till exempel specialförband eller enheter inriktade mot kemiska, biologiska och radiologiska hot. Dessa förband utgör då också en betydande resurs för det civila samhällets robusthet. Dessa heltidsanställda soldater ska rekryteras efter det att de genomfört en väl vitsordad kortare värnpliktsperiod.

Framtidens försvarsmakt ska i övrigt ha en insatsorganisation i huvudsak bestående

av kontraktförband. Dessa bemannas av frivilliga soldater vilka efter en väl genomförd kortare värnplikt skriver ett flerårigt kontrakt under vilket man – i fredstid – kan kallas in för tjänstgöring nationellt och i fredsfrämjande insatser en angiven maximal sammanlagd tid. Resterande tid är man civil och arbetar eller genomför utbildning.

Under de perioder man kallas in för nationell tjänstgöring så kan man genomföra förbandsövningar, utbildning på ny utrustning, befälsutbildning och olika nationella insatser. Beredskapen för kontraktförbanden kan variera över tiden. Genom planering av den nationella tjänstgöringen går det att åstadkomma att det ständigt finns ett antal förband som är ständigt gripbara. I övrigt kan man genom att utifrån säkerhetspolitiska behov variera beredskapstiden åstadkomma att man hela tiden har rätt mängd förband tillgängliga på kort varsel. Detta utan att personalen nödvändigtvis behöver lämna sina ordinarie arbeten. Efter slutförd kontraktstid kan vissa soldater förlänga sitt kontrakt, till exempel för att hantera uppkomna brister i nyutbildningen. De kan också uppmuntras att gå vidare till Hemvärnet/nationella skyddsstyrkor. Skulle behov uppstå behov av att öka storleken på den svenska Försvarsmakten kan också ett slags ”andra linjens förband” upprättas. Dessa förband bemannas främst av personal som genomfört en första kontraktperiod. De kräver förberedelsestid innan de kan användas. De är dock personella möjligheter att ”anpassa” Försvarsmakten efter de rådande säkerhets- och försvarspolitiska förhållandena i vår del av Europa.

I ljuset av det säkerhetspolitiska läget av idag, som ej är lika positivt som det utvecklades åren 1989 och drygt tio år framåt räcker det ej med denna ”andra linjens förband” för att bemanna de moderna stridsvagnar typ Leopard 2 som Sverige inskaffade på 1990-talet och vilka fortfarande är av högsta internationella klass. Jag förespråkar därför att förbandsreserven får utökad kvalitet och tillgänglighet, byggd på fortsatta utbildningar av värnpliktiga. Värnplikt ska i full utsträckning gälla i utbildning och bemanning av de fyra mekaniserade bataljoner med tillkommande stödförband som regeringen och riksdagen har beslutat benämna förbandsreserv, men som jag anser ska bilda verkliga krigsförband, låt vara med lägre beredskap.

Det svenska pliktförsvaret fungerar i de flesta hänseenden mycket bra och baseras på ett uttalat folkligt stöd. Pliktverket har startat inskrivning genom ett webb-baserat system före själva mönstringen. Det är mycket lovande. Sverige kommer få fram både mycket lämpliga och motiverade värnpliktiga män och kvinnor. Jag är principiellt förespråkare för så kallad könsneutral plikt. Det demokratiska elementet i försvarsmaktens karaktär av folkförsvar får därmed en än större ställning i vårt samhälle.

Motiveringarna för större och tyngre arméstridskrafter är i grunden säkerhetspolitiska. På detta sätt anser jag att det skapas en jämvikt mellan våra säkerhetspolitiska avsikter och de militära förband som kan skänka detta trovärdighet i vårt eget land och närområde och därmed bland våra grannstater. Bristen på jämvikt riskerar annars att skapa osäkerhet istället för säkerhet.

Riksdagens ställningstagande 2009 i den säkerhetspolitiska frågeställningen om solidaritet bör alltså för en överskådlig tid framåt baseras på krigsförband på värnpliktens grund och därmed kunna bli av största betydelse för vårt land och våra grannstater – demokratiska så väl som auktoritärt styrda.

Jag föreslår:

J54:1 att partikongressen uttalar sig för könsneutral värnplikt som basen för dimensioneringen av försvarsmaktens stridskrafter.

Björn von Sydow

Solna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J55

Bodens arbetarekommun

Ett värnpliktsbaserat försvar

Regeringens proposition Ett användbart försvar, som riksdagen behandlade våren 2009 bygger på en säkerhetspolitisk bedömning och vilja som har sin tonvikt i Sveriges säkerhet byggs solidariskt tillsammans med andra länder med gemensamma demokratiska värderingar.

”Utmaningar och hot mot målen för vår säkerhet är föränderliga, gränslösa och komplexa. Vissa av dessa utmaningar och hot är svåra att förutse och kan uppstå plötsligt, medan andra successivt växer fram. Detta gäller både för utvecklingen i närområdet och konfliktområden längre bort. Ett enskilt militärt väpnat angrepp direkt mot Sverige är fortsatt osannolikt under överskådlig tid. Kriser eller incidenter som även inbegriper militära maktmedel kan dock inte uteslutas i vår region och på längre sikt kan militära angreppshot likväl aldrig uteslutas. För att hantera dessa utmaningar måste det finnas en aktuell krisfallsplanering, särskilt för strategiskt viktiga områden och samhällsfunktioner. Sveriges säkerhet byggs solidariskt tillsammans med andra länder med gemensamma demokratiska värderingar. Sveriges säkerhet stärks genom förtroendeskapande åtgärder, genom gemensam krishantering, samt genom aktiva och trovärdiga bidrag till nordisk, europeisk och global säkerhet. Europeiska unionens nya fördrag innebär att medlemsländerna tar ett solidariskt ansvar för Europas säkerhet. Riksdagen har beslutat att ratificera Lissabonfördraget, inklusive artikel 42:7 i Fördraget om Europeiska unionen, och solidaritetsklausulen, artikel 222 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Regeringen står bakom den av Försvarsberedningen deklarerade solidaritetsförklaringen som omfattar EU-medlemmar samt Norge och Island. Det går inte att se militära konflikter i vårt närområde som skulle påverka endast ett land. Sverige kommer inte att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat medlemsland eller nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Sverige bör därför kunna såväl ge som ta emot militärt stöd”. (propositionen, sidan 9).

Vi/jag välkomnar denna hållning, som bygger på att Sverige ej ska bli medlem i Nato. Av artikel 42:7 i Lissabonfördraget framgår vidare att EU:s solidaritetsåtaganden ska vara förenliga med den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik samt de åtaganden avseende kollektivt försvar som de flesta av EU:s medlemmar har gjort inom ramen för sitt Natomedlemskap. Sverige, som inte är medlem av Nato, måste således göra en egen bedömning av hur våra åtaganden förhåller sig till de resurser vi har att tillgå. Det är min/vår bedömning att regeringens politik leder till en diskrepans mellan mål och medel på denna särskilt viktiga punkt av vår säkerhetspolitik.

Företvarande ÖB, Håkan Syrén skriver i sin bok i samband med att han lämnade sin position som ÖB, att ”försvarsmaktens förmåga att ensamt försvara Sverige vid ett direkt militärt angrepp är ...mycket begränsad... . Det finns starka skäl för att lägga större vikt vid förmågan att hävda svenska intressen i närområdet.” Och längre fram: ”Det är alltså inte integritetshävdande under fredstida vackert väder som bör vara dimensionerande, utan möjliga påfrestningar i en kris där vi har att hantera en omvärld med antagonistiska ambitioner och mål och där en motpart faktiskt är beredd att upp till en viss nivå använda militärt våld för att främja sina intressen... . Den inriktning som nu ges har förberetts av försvarsberedning, regering och myndigheter under flera år. Den speglar mer hur det var än hur det är.” (Håkan Syrén, 2009. Vaktombyte – reflexioner efter fem år som ÖB.)

Regeringens själva försvarspolitik har sin grund i följande bedömning:

Regeringen bedömer att insatser i närområdet, för att hantera kriser och incidenter,

främst kommer att ha sjö- och luftoperativ tyngdpunkt. Sådana insatser bedöms involvera kvalificerade aktörer, men under överskådlig tid inte inbegripa enskilt militärt väpnat angrepp direkt riktat mot Sverige. Insatser utanför närområdet förutses under överskådlig tid huvudsakligen ske på markarenan, och ha markoperativ tyngdpunkt (proposition, sidan 40).

I sin formulering säger regeringen således indirekt att arméstridskrafterna ska formas för i första hand internationella operationer utanför norra Europa.

Vår/min bedömning är att regeringens förslag när det gäller stridskrafter är rimlig i ljuset av den säkerhetspolitiska bedömningen när det gäller marin- och flygstridskrafter. Vissa beväpningsfrågor är dock utestående.

Men regeringens hela inriktning när det gäller arméstridskrafter i insatsorganisationen är för svag, i ljuset av de solidariska åtaganden som regering och riksdag nu gör. Insatsförbanden dimensioneras i alltför stor utsträckning för tillänkta internationella operationer och kan därför inte vara i grunden annat än lätta och därmed möjliga att flygtransportera inklusive sin materiel.

Våra nordiska grannar har annorlunda utgångspunkter, om de skulle vilja utställa ett tydligt motsvarande engagemang för Sverige, som det som Sveriges regering och riksdag nu gör. Norge och Danmark har givetvis genom sitt medlemskap i Nato möjligheter till stöd av alliansens medlemsländer, låt vara att detta inte är en ren automatik. Särskilt inte så länge USA och Nato är i det närmaste fullt engagerade med sina bästa arméförband på krigsskådeplatserna i Asien. Finland har i sin alliansfrihet arméförband av kvalitet som svarar mot den svenska insatsorganisationens volym enligt 2004 års svenska försvarsbeslut (tre brigader).

De svenska manöverbataljoner och stödförband som regeringen och riksdag ställer upp som arméstridskrafter är för svaga både för att säkerställa nödvändig avskräckning för Sveriges del och för de uttalade solidaritetsåtaganden som regeringen vill ge Sverige i vårt europeiska närområde. Sverige saknar med dessa alltför svaga förband förmåga att avskräcka från begränsade angrepp mot svenskt eller nordiskt grannterritorium. Det centrala för den svenska säkerhetspolitiken i närområdet är avskräckningseffekten, även inom ramen för en djupgående samverkan med de nordiska grannländerna och EU -länder. Det kan dock inte endast hanteras av flyg- och marinstridskrafter.

Vi/jag har konstaterat att efter det att den kritik som riktats mot regeringens inriktning såsom den presenterades av försvarsministern så sent som vid Folk- och Försvarskonferensen i januari i år i Sälen och som styrt dåvarande ÖB:s förslag till regeringen den 30 januari 2009, har regeringen fört till ett förslag om en så kallad förbandsreserv om fyra tunga mekaniserade bataljoner. Förbandsreserven ska kunna tillföras insatsorganisationen upp till tre år efter särskilt beslut. Den ska bemannas med stöd av lagen om totalförsvarsplikt.

Jag anser att detta är ett steg i rätt riktning. Det bör ha en inriktning på cirka tio år eller så länge det militärstrategiska läget förblir som nu, det vill säga oförutsägbart, bland annat genom USA och Natos engagemang i Asien och det auktoritära statsskicket och återupprustningen i Ryssland. Men förslaget är i sina detaljer för svagt utformat.

Vi bedömer att det kan behövas ett litet antal heltidsanställda soldater i Försvarsmakten. Det handlar för det första om vissa specialister. Det handlar för det andra om vissa förband som bedöms behöva vara tillgängliga dygnet runt, året runt. Dessa finns främst inom flygvapnet och marinen, som har huvudansvaret för svensk incidentberedskap. Det kan dock även handla om vissa mindre arméenheter, till exempel specialförband eller enheter inriktade mot kemiska, biologiska och radiologiska hot. Dessa förband utgör då också en betydande resurs för det civila samhällets robusthet. Dessa heltidsanställda soldater ska rekryteras efter det att de genomfört en väl vitsordad kortare värnpliktsperiod.

Framtidens försvarsmakt ska i övrigt ha en insatsorganisation i huvudsak bestående av kontraktsförband. Dessa bemannas av frivilliga soldater vilka efter en väl genomförd kortare värnplikt skriver ett flerårigt kontrakt under vilket man – i fredstid – kan kallas in för tjänstgöring nationellt och i fredsfrämjande insatser en angiven maximal sammanlagd tid. Resterande tid är man civil och arbetar eller genomför utbildning.

Under de perioder man kallas in för nationell tjänstgöring så kan man genomföra förbandsövningar, utbildning på ny utrustning, befälsutbildning och olika nationella insatser. Beredskapen för kontraktsförbanden kan variera över tiden. Genom planering av den nationella tjänstgöringen går det att åstadkomma att det ständigt finns ett antal förband som är ständigt gripbara. I övrigt kan man genom att utifrån säkerhetspolitiska behov variera beredskapstiden åstadkomma att man hela tiden har rätt mängd förband tillgängliga på kort varsel. Detta utan att personalen nödvändigtvis behöver lämna sina ordinarie arbeten. Efter slutförd kontraktstid kan vissa soldater förlänga sitt kontrakt, till exempel för att hantera uppkomna brister i nyutbildningen. De kan också uppmuntras att gå vidare till Hemvärnet/nationella skyddsstyrkor. Skulle behov uppstå behov av att öka storleken på den svenska Försvarsmakten kan också ett slags ”andra linjens förband” upprättas. Dessa förband bemannas främst av personal som genomfört en första kontraktstid. De kräver förberedelsestid innan de kan användas. De är dock personella möjligheter att ”anpassa” Försvarsmakten efter de rådande säkerhets- och försvarspolitiska förhållandena i vår del av Europa. I ljuset av det säkerhetspolitiska läget av idag, som ej är lika positivt som det utvecklades åren 1989 och drygt tio år framåt räcker det ej med denna ”andra linjens förband” för att bemanna de moderna stridsvagnar typ Leopard 2 som Sverige inskaffade på 1990-talet och vilka fortfarande är av högsta internationella klass. Vi/jag förespråkar därför att förbandsreserven får utökad kvalitet och tillgänglighet, byggd på fortsatta utbildningar av värnpliktiga. Värnplikt ska i full utsträckning gälla i utbildning och bemanning av de fyra mekaniserade bataljoner med tillkommande stödförband som regeringen och riksdagen har beslutat benämna förbandsreserv, men som vi/jag anser ska bilda verkliga krigsförband, låt vara med lägre beredskap.

Det svenska pliktförsvaret fungerar i de flesta hänseenden mycket bra och baseras på ett uttalat folkligt stöd. Pliktverket har startat inskrivning genom ett webb-baserat system före själva mönstringen. Det är mycket lovande. Sverige kommer få fram både mycket lämpliga och motiverade värnpliktiga män och kvinnor. Jag är principiellt förespråkare för så kallad könsneutral plikt. Det demokratiska element i försvarsmaktens karaktär av folkförsvaret får därmed en än större ställning i vårt samhälle.

Motiveringarna för större och tyngre arméstridskrafter är i grunden säkerhetspolitiska. På detta sätt anser vi/jag att det skapas en jämvikt mellan våra säkerhetspolitiska avsikter och de militära förband som kan skänka detta trovärdighet i vårt eget land och närområde och därmed bland våra grannstater. Bristen på jämvikt riskerar annars att skapa osäkerhet istället för säkerhet.

Riksdagens ställningstagande 2009 i den säkerhetspolitiska frågeställningen om solidaritet bör alltså för en överskådlig tid framåt baseras på krigsförband på värnpliktens grund och därmed kunna bli av största betydelse för vårt land och våra grannstater – demokratiska så väl som auktoritärt styrda.

Jag förslår:

J55:1 att partikongressen uttalar sig för könsneutral värnplikt som basen för dimensioneringen av försvarsmaktens stridskrafter.

Leif Pettersson Ordförande i Bodens arbetarekommun

Bodens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J56

Söderhamns arbetarekommun

Försvarsplikt

Idag är Sverige som land inte hotat av enskilt militärt angrepp. Det är mycket osannolikt att detta skulle hända i närtid. Däremot kan fortfarande kriser uppstå i vår del av världen och på längre sikt kan hot av annat slag inte uteslutas. Våra demokratiska värderingar delas av andra länder. Om det händer något i vår närhet kommer vi inte att hålla oss passiva. Vi förväntar oss att länder i vår närhet gör likadant. Därför ska vi som land inte bli medlem i Nato. Vi måste vid varje tillfälle göra en bedömning om hur vi ställer oss. Det är viktigt för vår hållning i säkerhetspolitiken.

Vårt försvar är idag mest inriktat på internationell tjänstgöring. Hela insatsförband är inriktade på att kunna flygtransporteras därför att de ska kunna verka utomlands. Därmed är arméstridskrafter i insatsorganisationen för svaga. Den avskräckande effekt vårt försvar har kan inte enbart baseras på marin och flygstridskrafter enbart. ÖB har tidigare gett uttryck för att även tungt mekaniserade bataljoner behövs och dessa ska bemannas med totalförsvarsplikt.

Ett litet antal heltidsanställda soldater behövs i Försvarsmakten, i första hand för vissa specialister. Dessutom behövs uthållighet vid flygvapnet och marinen vid incidentberedskap. Även andra specialister kan behövas i form av kemiska, biologiska och nukleära hot och dessa ska rekryteras från värnplikttad personal.

Vi ska även ha kontraktsförband bestående av frivilliga soldater som har civila arbeten men kallas in efter genomförd pliktutbildning med jämna mellanrum för kompetensutveckling i fredstid. De övriga som genomgår pliktutbildning ska erbjudas Hemvärnet/nationella skyddsstyrkorna.

Innan personer från båda könen tas ut till plikttjänstgöring ska alla ungdomar göra en mönstringsplikt på nätet.

Förslag till kongressen:

J56:1 att partikongressen uttalar sig för att könsneutral värnplikt ska vara basen för dimensioneringen av försvarsmaktens stridskrafter.

Åsa Lindestam

Söderhamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

J51:7, J53:2, J53:3, J57:1, J57:2 (det framtida hemvärnet)

Motion J53:2–3 (Katrineholms arbetarekommun) föreslår att Hemvärnet omformas till att bli ledning och komplement till de pliktskrivna i de Nationella Skyddsstyrkorna i samma inriktning som anges i förslaget vilket enligt motionen innebär att hemvärnet ska kunna leda plutoner med korttidsutbildade pliktskrivna soldater men också bilda fristående förbandsenheter med taktisk rörlighet och ha förmåga att samverka med stående förband i händelse av angrepp mot nationen samt att de Nationella skyddsstyrkorna blir en egen myndighet och vapengren som står under befäl i kris av försvarsmakten. Motion J57:1–2 (Katrineholms arbetarekommun) föreslår att FRG tar över Hemvärnets roll vid stöd till samhället i kriser där samhällets vanliga resurser inte räcker till samt att möjlighet till partiell beredskap införs för att möjliggöra användandet av vissa enheter eller viss utrustning från Hemvärnet men då endast vid mycket svåra kriser och genom särskilda beslut på

hög nivå (exempelvis länsstyrelse). Motion J51:7 (Dalarnas partidistrikt) föreslår att partikongressen beslutar att bibehålla och utveckla hemvärnets/nationella skyddsstyrkornas roll som en viktig del i ett folkligt förankrat försvar.

Hemvärdnet/Nationella Skyddsstyrkorna utgör en viktig del av Sveriges militära försvar som en snabbt gripbar resurs. De ska kunna skydda viktiga objekt och installationer men också till exempel kunna skapa förutsättningar för insatsförbandens möjlighet att nå fram och verka.

Personal kan vara krigsplacerad i Hemvärdnet/Nationella skyddsstyrkorna, men partistyrelsen anser inte att Hemvärdnet/Nationella skyddsstyrkorna ska innehålla pliktpersonal.

Hemvärdnet/Nationella Skyddsstyrkorna är generellt sett kostnadseffektiva, utgör en viktig del i ett folkligt förankrat försvar och bör finnas över hela landet. Partistyrelsen instämmer i att dess roll bör fortsatt utvecklas.

Hemvärdnet/Nationella skyddsstyrkorna utgör samtidigt en central resurs för samhällets robusthet vid större kriser. De har vidare en egen lednings- och underhållsstruktur vilket innebär att det kan verka i mer omfattande civila kriser utan krav på omfattande stöd.

Det är viktigt att kunna använda Hemvärdnet/Nationella Skyddsstyrkorna såväl i fredstida kriser som i krig. Redan idag har Hemvärdnet/Nationella skyddsstyrkorna tjänstgöringsskyldighet i och med att de tecknar avtal. Det ter sig rimligt att öka tillgängligheten för insatser i fredstida kriser till exempel genom att efter regeringsbeslut kunna använda Hemvärdnet/Nationella skyddsstyrkors kompetens.

Frivilliga resursgrupper, FRG, är en form för samarbete mellan en kommun och frivilliga. Syftet med FRG är att på ett smidigt sätt ge kommunen tillgång till extra personalresurser vid svåra påfrestningar. FRG rekryterar bland annat sin personal från olika frivilligorganisationer. FRG:s och Hemvärdnets förmågor och resurser är kompletterande. En fördjupad samverkan mellan FRG och andra aktörer, inklusive Hemvärdnet, för att bättre hantera kriser där samhällets ordinarie resurser inte räcker till är nödvändig. Partistyrelsen anser emellertid att formerna för denna samverkan, inklusive frågan om vilken organisation som ska vara ledande i vilken typ av kris, bör klaras ut i dialog mellan Civilförsvarsförbundet och Försvarsmakten.

Hemvärdnets ekonomiska resurser får inte användas som en budgetregulator när det ska sparas, organisationen bör därför få ett eget budgetanslag. Att göra Hemvärdnet/Nationella skyddsstyrkorna till en egen myndighet skulle emellertid innebära en betydande risk för resurssplittring som inte vore av godo för svensk försvarsförmåga.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion J51:7,

att avslå motion J53:2, J53:3,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet J57:1, J57:2.

Motion J57

Katrineholms arbetarekommun

När samhällets resurser inte räcker till

Det finns tillfällen då samhällets vanliga resurser inte räcker till. Det kan vara vid omfattande skogsbränder, översvämningar eller svåra eftersök av försvunna personer. Detta har varit en uppgift som Hemvärnet under en längre tid har använts för och det kan säkert kännas bra för de flesta att veta att när det blir problem så dyker det upp ett antal uniformsklädda män (och ibland kvinnor) som verkar veta vad de gör och har lätt att ta order och är utrustade för att vara ute i skog och mark.

Det finns dock en del problem med denna lösning;

1. Det är helt frivilligt för hemvärnssoldaten att delta, det innebär att man aldrig vet hur många som kommer. Den som är med i Hemvärnet har skrivit på ett avtal om att vara med och öva och med plikt delta i händelse av beredskap för att skydda landet genom väpnad strid. Att släcka skogsbränder eller mota översvämningar finns inte omnämnt i det avtal man skrivit på för. Rimligen skall man inte förväntas göra något som man inte gått med för.
2. Man har ingen laglig rätt att vara ledig från jobbet för den här typen av insatser.
3. Många hemvärnssoldater som gör denna typ av insats förlorar ekonomiskt på det då ersättningen är ganska låg.
4. Hemvärnet utbildas inte för dessa insatser utan löser det utifrån sunt förnuft vilket ofta räcker långt men vad händer om det går fel på grund av att man inte hade tillräcklig utbildning?
5. Det är bara personer som fullgjort värnplikt som har möjlighet att hjälpa till vid kriser vilket inte egentligen har något med varandra att göra. Exempelvis stängs stora grupper av invandrare ute från möjligheten att hjälpa till vid kriser i samhället.

Runt om i landet har det börjat formerats Frivilliga Resurs Grupper (FRG) som har i uppgift att stödja samhället vid kris. Detta är en utmärkt lösning då det öppnar upp för fler och uppgiften är tydlig. Det är som jag ser det också bra att skilja på mindre kriser (sådana som uppstår varje år kanske flera gånger) och stora kriser när samhället står inför systemkollaps. I det senare fallet är det rimligt att dra i stora nödbromsen och kalla in allt vi har men vid mindre kriser är det bättre att använda frivilliga resurser som för tillfället finns tillgängliga. Det finns som jag ser det inga problem med att den som har ett hemvärnsavtal också kan ingå i FRG. Det är mycket enkelt, till dess att beredskap är beordrad kan hemvärnssoldaten delta i vad den vill men när beredskap eller larm är utlöst så är det hemvärnsavtalet som gäller.

En sådan lösning skulle innebära att det blir enklare att välja hur man kan delta.

Jag vill medverka i landets väpnade försvar men jag har inte tid att vara ute på eftersök eller liknande så jag väljer Hemvärnet.

Jag vill både vara med i det väpnade försvaret och har möjlighet att delta vid mindre kriser i fred så jag väljer Hemvärnet och FRG.

Jag vill eller kan inte delta i det väpnade försvaret men jag kan och vill hjälpa till vid kriser i samhället så jag är med i FRG.

Det har under en längre tid infunnit sig en form av konkurrensförhållande mellan Försvarsmakten och FRG då Försvarsmakten är rädd för att Hemvärnets (därmed möjligen också en del av hela Försvarsmaktens) legitimitet skulle försvinna om FRG växte sig större. Detta är en olycklig utveckling och det finns all anledning att samhället klagor

att det inte handlar om antingen eller utan både och. Däremot ska man använda rätt organisation för rätt uppgift.

Jag föreslår kongressen besluta:

J57:1 att FRG tar över Hemvärnets roll vid stöd till samhället i kriser där samhällets vanliga resurser inte räcker till,

J57:2 att möjlighet till partiell beredskap införs för att kunna möjliggöra användande av vissa enheter eller viss utrustning från Hemvärdnet men då endast vid mycket svåra kriser och genom särskilda beslut på hög nivå (exempelvis Länsstyrelse).

Joakim Truedsson, Katrineholm

Katrineholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motion

J58:1 (helikopterverksamhet)

Motionen J58:1 (Ronneby arbetarekommun) föreslår att Försvarets Helikopterverksamhet vid behov används till civila räddningsinsatser.

Försvarmakten var länge ansvarig för huvuddelen av räddningsinsatserna med helikopter. I och med ett minskat antal helikoptrar i Försvarmaktens organisation minskade emellertid också Försvarmaktens kapacitet att upprätthålla ett sådant stöd. Sjöfartsverket upphandlar nu sjöräddning med helikopter från civila aktörer.

Den nyligen genomförda helikopterutredningen konstaterade att det kan finnas skäl att utreda i vilken mån Försvarmaktens helikopterresurser kan nyttjas som komplement vid större insatser.

Att lägga på Försvarmakten en kostsam beredskap, som också måste underbyggas med betydande förberedelser och övning, ter sig dock mindre lämpligt. Istället är det viktigt att i avtal tillse att de civila aktörer som står för räddningsberedskapen har en sådan tillgänglighet på sina helikopterresurser att det inte blir några långa perioder då deras kapacitet inte är tillgänglig.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse följande motion besvarad med hänvisning till utlåtandet J58:1.

Motion J58

Ronneby arbetarekommun

Nyttjande av försvarets resurser

Räddningstjänst med helikopterverksamhet är idag utlagt på den privata marknaden. En olycka som inträffat utanför vår kust, hade troligtvis fått en annan utgång, om helikopter från F17 hade kunnat användas.

Jag anser att det är slöseri att inte nyttja den kunskap och de resurser som finns inom Försvaret.

Jag föreslår därför kongressen beslutar:

J58:1 att Försvarets helikopterverksamhet vid behov används till civila räddningsinsatser.

Karl-Erik Karlsson Medlem Bräkne-Hoby S-förening

Ronneby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtanden och motioner som rör området Migration

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

B154:6, H70:8, J59:1, J60:1, J60:2, J60:3, J60:4, J61:1

(en gemensam flykting- och asylpolitik i EU)

Motion H70:8 (Luleå arbetarekommun) föreslår att Sverige verkar för att möjligheterna att ta sig till Sverige (och EU) för att söka uppehållstillstånd ökar. Motion J61:1 (Stockholm arbetarekommun) föreslår att vi socialdemokrater verkar för att sänka murar inom EU och verkar för öppna gränser. Motion J60:1-4 (Stockholm arbetarekommun) föreslår att asylrätten stärks i hela Europa, att UNHCR ges en mer operativ roll i Frontex arbete, att Dublinsamarbetet utvecklas så att fler skyddsbehövande kan beredas en fristad i enlighet med vad som anförs i motionen samt att EU:s gemensamma asyl- och flyktingpolitik präglas av humanitet och solidaritet. Motion B154:6 (Malmö arbetarekommun) föreslår att flyktingpolitiken ska vara ett gemensamt ansvarstagande för hela EU och bygga på humanism. Motion J59:1 (Malmö arbetarekommun) föreslår att utifrån FN:s konvention om de mänskliga fri- och rättigheterna arbeta för en gemensam human EU politik för de människor som av olika skäl flyr till EU, vilken också måste inkludera ett kontrollsystem som säkerställer efterlevandet av dessa gemensamma regler.

Med öppna gränser inom EU blir invandringen till unionen en gemensam fråga för alla medlemsstater. I EU pågår ett viktigt arbete för att finna gemensamma regler kring migrationen. Även om det finns delar av detta arbete att vara kritisk mot är det i grunden en riktig utveckling där Sverige under Socialdemokratisk regering varit pådrivande för en rättssäker och human flyktingpolitik. De steg som tagits kring exempelvis mottagande och familjeåterförening är välkomna. En utveckling av EU-samarbetet mot en mer rättssäker, human och effektiv asylpolitik samt en gemensam politik för Europas kommande behov av arbetskraftsinvandring behövs.

På asylområdet har många förändringar gjorts för att anpassa lagstiftningen för flyktingmottagandet över hela EU. För de människor som kommer till Europa och söker asyl är det viktigt att de får samma behandling, rättigheter och skyldigheter oavsett till vilket land de kommer. Partistyrelsen är enig med motionären om att flyktingpolitiken ska vara ett gemensamt ansvarstagande för hela EU. Det övergripande målet måste vara att öka EU:s sammanlagda kapacitet att ta emot asylsökande jämfört med i dag och att den solidariska fördelningen mellan medlemsländerna måste förbättras. Målet med en gemensam asyl- och flyktingpolitik 2010 är viktigt.

EU:s gränsövervakningssystem, Frontex, som bland annat byggs upp vid Europas södra gräns visar på en oroande utveckling. Frontex, har starkt ifrågasatts av många internationella organisationer utifrån rapporter om att rätten till asyl inte värnas utan att Frontex hindrar människor från att ta sig in i EU för att söka asyl. Frontex bör utvärderas och dess funktion diskuteras och granskas inom EU. Partistyrelsen ser fördelarna med att UNHCR bör ges en än mer aktiv roll i Frontex operativa arbete vid EU:s gränser.

Riksdagens tidigare uttalanden måste ligga till grund för det svenska agerandet i de förhandlingar som förs för en ökad harmonisering av den europeiska flyktingpolitiken. Partistyrelsen anser att det är viktigt att Sverige är tydligt med att harmoniseringen av EU:s flyktingpolitik ska leda till ett mer rättssäkert och öppet system som värnar asylrätten och inte riskerar att leda till ett mer slutet Europa.

Jämfört med många andra länder har Sverige en mer human och rättssäker flyktingpolitik. Därför behöver vi också vara ledande för att denna gemensamma politik ska grunda sig på samma normer – vara solidarisk och human.

Sveriges arbete, under socialdemokratisk regering, inom ramen för vidarebosättning har varit viktigt. Under senare år har antalet kvotuttagningar ökat något vilket är positivt. En ytterligare utökning kan vara ett sätt att möta de önskemål som UNHCR har, men också vara en signal till övriga länder för att öka mottagandet av kvotflyktingar. Partistyrelsen är kritisk till att inte flera EU-länder ordnar plats åt kvotflyktingar. Partistyrelsen vill också understryka behovet av att utveckla och förbättra Dublinsamarbetet för att skydda familjers sammanhållning, garantera rätts säkerheten samt värna mänskliga rättigheter.

Dublinförordningens syfte är att garantera att den som kommer till EU och söker asyl får sin sak prövad i någon av medlemsstaterna. Förordningen har löst ett tidigare problem inom Europa där det hände att asylsökande fick resa från stat till stat utan att deras asylansökningar prövades i sak. Grundprincipen för Dublinförordningens ansvarsregler är att en person som flyr sitt hemland ska söka skydd i det första land hon eller han har möjlighet till det. Mot bakgrund av den problematik som rådde innan Dublinregelverket finns all anledning att hålla fast vid den nu rådande grundprincipen för ansvarskriterierna. Partistyrelsen vill också framhålla att FN:s flyktingkommissariat UNHCR välkomnar antagandet av Dublinförordningen.

Då det inom EU ännu inte finns en gemensam asyl- och flyktingpolitik så anser partistyrelsen att möjligheten att göra undantag är viktiga men ska betraktas som just undantag och användas med yttersta försiktighet. Sverige gjorde det när det gällde barn från Irak som hade Grekland som förstaland. Detta var en hård markering mot Grekland då det enda skälet till undantaget var att Sverige inte ansåg att dessa flyktingar kunde få sina skäl prövade på ett rättsäkert sätt varför de istället fick möjligheten att söka asyl i Sverige. Partistyrelsen vill i detta sammanhang betona att det handlar just om att få sina skäl för skydd prövade, inte nödvändigtvis om att få skydd.

Partistyrelsen anser att det bästa sättet att stärka asylrätten är att utveckla Dublinförordningen och att verka för att den europeiska asyl- och flyktingpolitiken antar vida bestämmelser kring skyddsgrunder.

Medan nästan alla reformer i Sverige och EU har riktats mot asylsökande och flyktingar, har väldigt lite tid ägnats åt den stora grupp människor som kommer till EU men inte är asylsökande eller flyktingar. Hittills har fokus riktats alltför ensidigt mot åtgärder för att minimera migrationen till EU. Detta trots att de stora utmaningarna handlar om att förebygga den mänskliga katastrof som pågår i områden nära EU, när människor riskerar livet i sina försök att ta sig hit.

Inom EU lever idag miljontals människor utan uppehållstillstånd, inte sällan under fruktansvärda förhållanden när deras utsatthet hänsynslöst utnyttjas. Mänskliga rättigheter är universella och innefattar även dem som lever inom EU utan tillstånd. Att förhindra de dagliga kränkningarna av dessa människors rättigheter borde vara av högsta prioritet. Partistyrelsen anser att nästa steg måste inkludera en samsyn på arbetskraftsinvandringen så att arbetskraftsinvandrares rättigheter tillvaratas och respekteras inom hela EU, särskilt som behovet av arbetskraft kommer att öka.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion B154:6,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet H70:8, J59:1, J60:1, J60:2, J60:3, J60:4, J61:1.

Motion J59

Malmö arbetarekommun

Den skamliga tystnaden

Majoriteten av de flyktingar som kommer till EU flyr från förtryck och förföljelse. De flyr för sina liv med förhoppningen att försöka skaffa sig och sina familjer ett bättre liv. EU:s länder har fortfarande olika regelverk som styr behandlingen av flyktingar. Människor som inte begått något brott låses in utan rättegång i särskilda ”flyktingfångelser”.

I skrivandes stund har vi i EU 224 mer eller mindre interneringsliknande läger som rymmer drygt 30 000 bröder och systrar på flykt. EU:s flyktingar bevakas ofta med kameror och omgärdas av höga taggtrådsstängsel. Många är internerade i över 18 månader innan deportering. Det är hög tid att EU antar gemensamma regler för hur människor som söker sig till oss ska behandlas samt att ett kontrollsystem utvecklas för att säkerställa att dessa regler efterlevs.

Malmö Broderskapsgrupp uppmanar Malmö Arbetare Kommun:

J59:1 att utifrån FN:s konvention om de mänskliga fri- och rättigheterna arbeta för en gemensam human EU politik för de människor som av olika skäl flyr till EU, vilken också måste inkludera ett kontrollsystem som säkerställer efterlevandet av dessa gemensamma regler.

Robert Ruthberg Malmö Broderskapsgrupp

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J60

Stockholms arbetarekommun

En human och rättssäker asyl- och flyktingpolitik

Asylrätten är en mänsklig rättighet och utgår ifrån människors behov av skydd och deras fruktan för förföljelse. Asylrätten förutsätter att alla som har undertecknat FN:s flyktingkonvention har en öppen dörr för människor i behov av skydd och kan erbjuda en rättssäker prövning av asylskälen och ett värdigt mottagande. Därutöver måste FN:s flyktingkommissarie som har ansvar för att hantera svårlösta flyktingsituationer ges tillräckliga ekonomiska resurser och stöd i form av exempelvis kvotflyktingplatser. Vi ser ytterst kritiskt på det faktum att flera EU-länder inte bereder kvotflyktingar plats.

Vi ser med oro på hur asylrätten riskerar att urholkas på den europeiska kontinenten då fler och fler människor nekas att överhuvudtaget komma hit för att få sina asylskäl prövade. EU:s Frontex skapades för att möta en växande kriminalitet vid EU:s yttre gräns. Vi vill att Frontex ökar ansträngningarna mot människohandlare, kriminell verksamhet och terrorism. Dessvärre har vi de senaste åren sett en utveckling av Frontex som går i fel riktning där man tar sig rätten att hindra människor som kommer till EU:s gräns för att söka asyl. För att motverka detta vill vi att UNHCR ska ha en än mer aktiv roll även i det

rent operativa arbetet vid gränsen. Den mekanism för gränsstyrkor (Rabit) som etablerats skulle vara ett komplement till Frontex på marken. Rabit har ännu inte varit operativa varför det är svårt att se effekterna av deras arbete. Vi är dock tveksamma till att Rabit är rätt väg för Frontex.

För att underlätta för människor att söka uppehållstillstånd i Sverige tror vi på ökad information och bättre förberedelser som exempelvis ansökan vid våra ambassader för att berätta om vilka regler som gäller för att få komma till Sverige. Det skulle minska behov av transportörernas ökade kontroller vid själva resan. Många konflikter och trauman vid passkontroller där desperation gör att en del asylsökande förstör sina id-handlingar skulle kunna undvikas. Idag både försvårar det ansökningstiden och gör den längre än nödvändigt. Vi är ytterst kritiska till det transportörsansvar som idag finns. Vi ser bolagens ansvar för att kontrollera giltiga dokument som ett hinder för att upprätthålla rätten att söka asyl i Europa.

Med öppna gränser inom EU blir invandringen till en gemensam fråga för alla medlemsstater. Det pågår i EU ett arbete i att finna samordning kring migrationen. Även om vi socialdemokrater är kritiska till delar av resultatet av samordning, så som orimligt långa förvarstider, så är ambitionen viktig. Vi vill också betona vikten av att utveckla Dublinsamarbetet som ett led i att öka solidariteten mellan medlemsstaterna och ge fler skyddsbehövande rätt till en fristad. Vi vill se en utveckling av EU-samarbetet mot en mer human och solidarisk asyl- och flyktingpolitik. Därför är målet med en gemensam asyl- och flyktingpolitik 2010 viktigt.

Sverige har tagit och tar ett mycket stort ansvar genom vårt nationella flyktingmottagande, ett starkt ekonomiskt stöd till FN:s flyktingkommissarie och ett stort mottagande av kvotflyktingar. Det är vi stolta över. Men vi måste även driva frågan om ett större gemensamt ansvarstagande för flyktingsituationen i världen.

I Sverige har man rätt till asyl om man är konventionsflykting, är skyddsbehövande eller för särskilt ömmande omständigheter. Konventionsflykting definieras i FN:s flyktingkonvention som den som har skäl att vara rädd för förföljelse i sitt hemland på grund av ras, nationalitet, religiösa eller politiska uppfattning, kön eller sin sexuella läggning eller för att man tillhör en viss samhällsgrupp. Skyddsbehövande är den som är i behov av skydd men inte uppfyller kriterier för att vara konventionsflykting, exempelvis den som har starka skäl att vara rädd för till exempel dödsstraff eller tortyr eller behöver skydd på grund av en yttre eller inre väpnad konflikt eller en miljökatastrof i sitt hemland. Särskilt ömmande omständigheter kan exempelvis vara om man lider av en livshotande sjukdom och inte kan få behandling i hemlandet. Vi ser inga skäl att ändra dessa skyddsgrunder, men anser att begreppet inre väpnad konflikt lagtekniskt fått en allt för snäv tolkning och vill därför ha en översyn av hur begreppet bättre kan tolkas så som intentionen var.

Utgångspunkten för svensk asylpolitik är en rättssäker, effektiv och human asylprocess med kort handläggningstid. Vi vill ytterligare korta handläggningen hos migrationsverket till max sex månader. Den som söker asyl gör det hos migrationsverket och ska garanteras ett offentligt biträde. Vi hoppas att den nyligen genomförda rättssäkerhetsreform inom asylprövningen genom inrättandet av migrationsdomstolar ska förbättra hela processen. Initialt ser vi dock brister. Bland annat har olikheterna i olika domar varit för stora. Detta är otillständigt och måste åtgärdas för att rättssäkerheten ska garanteras fullt ut. Vi vill ha en utvärdering av instans- och processordningen utifrån målet att den ska öka rättssäkerheten, vara human och gör processen som helhet kortare.

Dagens utformning av det så kallade egna boendet (EBO) där människor under asylprövningstiden bor inneboende är inte bra. Det leder till att människor, i synnerhet barn, far direkt illa som ett resultat bland annat av att alltför många personer bor i samma

lägenhet. Det tenderar också att förlänga asylprövningen och försvåra integrationen. Vi anser att en kombination av kortare handläggningstider och moderna anläggningsboenden under själva asylprövningen skulle vara bra både för asylprocessen som helhet och för att underlätta möjligheten för integration efter ett positivt beslut på asylansökan. Vi vill därför avveckla EBO. Under asylprövningstiden ska den sökande ha rätt till vård på lika villkor som människor bosatta i Sverige. Det är viktigt att landstingen lever upp till sitt ansvar att erbjuda hälsokontroll i början av vistelsen i Sverige.

Den som får avslag på sin ansökan ska få hjälp och stöd för att lämna landet. En avvisning ska alltid i första hand ske på frivillig basis, om inte detta är möjligt ska polisen bistå. Vi vänder oss dock starkt emot utvecklingen av att i ökad omfattning ha människor i förvar i väntan på att verkställa avvisning. I EU är det nu möjligt att ha människor i förvar i upp till 18 månader. Vi anser att huvudregeln ska vara att människor inte ska låsas in utan att de begått brott och att barn under inga omständigheter ska sättas i förvar. De lagliga grunderna för att sätta människor i förvar måste stramas upp och processen göras mer transparent. För den som får sin asylansökan beviljad ska huvudregeln vara permanent uppehållstillstånd.

En tydligare, mer rättssäker och snabbare behandling av asylärenden skulle minska antalet människor som stannar kvar även efter ett negativt beslut, men det räcker inte för att förebygga att människor lever papperslösa i vårt land. Så länge vi inte kommer tillrätta med de enorma orättvisorna som finns i världen idag, så kommer vi att möta människor som är beredda att göra nästan vad som helst för att ta sig till Europa för att söka arbete, lagligt eller olagligt. Samhället måste klara av balansgången att kunna skydda dessa människor från att utnyttjas, samtidigt som de inte har laglig rätt att vistas i landet.

Idag lever 5 – 8 miljoner människor i Europa och 10 000–30 000 människor i Sverige utan uppehållstillstånd. Flera av dem lever under mycket svåra förhållanden och utnyttjas av oseriösa arbetsgivare. En del utsätts för svåra kränkningar och övergrepp. Några lever under närmast slavliknande förhållande, instängda och utnyttjade av människohandlare. Rädslan för att bli upptäckt och avsaknad av tillstånd gör att det skydd som våra lagar, myndigheter och försäkringar ger, ofta saknar betydelse för han eller hon som befinner sig i Sverige utan tillstånd. Mänskliga rättigheter måste respekteras oavsett varifrån man kommer, var man befinner sig, med eller utan tillstånd, och hur svårt det än må vara. Vi kan aldrig acceptera en situation där en grupp i samhället lever och behandlas som om de vore rättslösa.

En av orsakerna till att en del tar risken att leva och arbeta utan tillstånd i Sverige och andra delar av Europa, är att det finns en efterfrågan på billig arbetskraft som ställer få eller inga krav på arbetssituationen. Arbetsgivare som anställer arbetskraft illegalt är inga välgörare utan begår en kriminell handling och tjäna snabba pengar på människors utsatthet.

Vi vill ha en lagstiftningen där arbetsgivaren kan dömas till skadestånd till arbetstagarerna. Straffet för att utnyttja arbetskraft skulle öka och sannolikt minska förekomsten av oseriösa arbetsgivare, samtidigt som incitamenten för att anmäla dessa skulle öka. För många papperslösa på arbetsmarknaden så är bristen på information om sina rättigheter ett stort hinder. Därför välkomnar vi det Fackliga Center för papperslösa som nyligen öppnats i Stockholm.

Den begränsade tillgången till sjukvård för papperslösa är ett stort problem. Vad gäller papperslösa handlar tillgång inte bara om den faktiska rätten utan också om orimliga kostnader och en oro för att möta myndighetsföreträdare. Att ingen ska nekas nödvändig vård är självklart. Att den som inte ingår i sjukvårdsförsäkringen ska betala tycker vi är rimligt, men kostnaden för viss vård är på vissa håll så pass hög att de allra flesta undviker att besöka sjukvården vid behov. Samtidigt är det nödvändigt att papperslösa också kan

få vård om olyckan skulle vara framme, om man plötsligt skulle må sämre eller om man känner sig orolig och behöver träffa en läkare.

Vi anser att det är viktigt att öka tillgängligheten i vården för papperslösa även om det inte gäller akuta vårdbehov. Man ska kunna besöka vården, för vardagsåkomor, mödrhälsovård eller andra undersökningar till samma taxa som i landstinget. På så vis kan man också bättre förebygga att människor tvingas att genomföra kostsamma operationer och behandlingar i Sverige, vilket både skulle spara onödigt lidande och samhälleliga resurser. Vi vill att landstingen utformar en gemensam policy vad gäller vård till papperslösa. Det är orimligt att just denna grupp människor möts av oerhört stora skillnader i avgifter och rättigheter i vården.

Papperslösa barn har en särskilt utsatta, dessutom har de inga möjligheter att själva påverka sin situation. Vi vänder oss starkt mot föreställningen att använda barn som hävstång för att komma åt vuxna som vistas illegalt i Sverige. Barn har egna och tydliga rättigheter som uttrycks i FN:s Barnkonvention. Vi anser att alla barn som lever i Sverige ska ha rätt till vård på lika villkor. På samma sätt anser vi att alla barn ska ha rätt till skolgång. Skolan ger dessa flickor och pojkar en viktig fast punkt i en vardag kantad av oro och fruktan.

Med anledning av ovanstående yrkar vi:

- J60:1 att asylrätten stärks i hela Europa,
- J60:2 att UNHCR ges en mer operativ roll i Frontex arbete,
- J60:3 att Dublinsamarbetet utvecklas så att fler skyddsbehövande kan beredas en fristad i enlighet med vad som anförs i motionen,
- J60:4 att EU:s gemensamma asyl- och flyktingpolitik präglas av humanitet och solidaritet,
- J60:5 att det görs en vidare tolkning av begreppet ”inre väpnad konflikt” som skyddsgrund,
- J60:6 att Migrationsverkets handläggningstider kortas till maximalt sex månader,
- J60:7 att det görs en utvärdering av migrationsdomstolarnas arbete utifrån att det ska öka rättssäkerheten, vara humant och göra processen som helhet kortare,
- J60:8 att eget boende under asylprövningstiden (EBO) avvecklas,
- J60:9 att den lagliga grunden för att sätta någon i förvar i väntan på avvisning stramas upp och görs mer transparent,
- J60:10 att verka för hårdare straff för de kriminella arbetsgivarna, att verka för att strafflagarna skärps för de arbetsgivare och privatpersoner som utnyttjar papperslösa utan att betala kollektivavtalsenliga löner och förmåner som följer avtal och arbetsmarknadslagar i övrigt,
- J60:11 att papperslösa ges ökad tillgänglighet till sjukvård,
- J60:12 att landstingen utformar en gemensam policy vad gäller vård till papperslösa,
- J60:13 att alla barn som lever i Sverige ska ha samma rätt till både vård och skola.

Stockholms arbetarekommun

Motion J61

Stockholms arbetarekommun

En politik för en rimlig migration

Migration är positivt, för den bidrar till tillväxt i minst två riktningar, det vill säga i det land folk migrerar till och i landet folk migrerat ifrån. Påståenden om att migranter skulle vara en belastning för mottagarlandet stämmer inte.

Migranter skickar oftast pengar till sina ursprungsländer, så kallade remitteringar. Och därigenom bidrar de till utvecklingen i dessa länder. Det uppskattas att migranterna remitterar mellan 10 – 25 procent av sin inkomst. Detta motsvarar tre gånger det samlade biståndet som den rika världen ger till de fattiga länderna.

Migranternas arbetsinsats och 75–90 procent av deras löner stannar i mottagarländerna. Slutsatsen av detta blir att migranter genererar 15–20 gånger det samlade bistånd som den rika världen skänker till fattiga länder. Migration är alltså en riktigt bra affär för både det land man migrerar till och även för de länder migranterna kommer ifrån. Dessutom är det generellt sett så att de rika länderna i Västeuropa behöver en ökad arbetskraft för att säkra sin välfärd. Vi har en demografisk struktur där den äldre delen av befolkningen blir större och större samtidigt som födelsetalen är för låga.

Det finns dock ett problem i detta. Genom ökad invandring från fattiga länder får den rika världen ett tillskott av utbildad arbetskraft (brain gain) medan de fattiga länderna drabbas av en minskning av utbildad arbetskraft (brain drain).

Denna ojämlikhet ger konsekvenser för utvecklingen i de fattiga länderna. 70 procent av alla universitetsutbildade i Marocko och Turkiet har utvandrat. 11 000 läkare från länder i Afrika söder om Sahara befinner sig i USA och Storbritannien. Fler läkare behövs i området för att bistå den stora befolkningen som har hiv/aids. Det faktum att det är folk och pengar som vandrar mellan den rika och den fattiga världen ger stora möjligheter, men skapar också problem.

Ett sätt att kunna parera detta skulle kunna vara en bättre invandringspolitik inom hela EU som ger migranterna möjlighet att återvända till sina länder under perioder och arbeta där. Bäst vore om det gick att öppna gränserna helt och hållet. Det bör vara det långsiktiga målet.

Eftersom de helt öppna gränserna inte är realistisk politik på kort sikt, så krävs att vi redan idag måste utveckla andra lösningar där den brain drain vi orsakar genom migration kan kompenseras. Vi föreslår att det tas fram en politik för hur immigranter ska kunna erbjudas möjligheter att återvända under en tid och jobba i sina länder. Dessa migranter kommer att ha dels sina kompetenser från ursprungsländerna och dessutom förvärvat erfarenheter och kompetens från Sverige. Det gör att en högre kompetens flyttas tillbaka till ursprungslandet.

En annan förutsättning för en utveckling i den fattiga världen vore att varor kunde säljas och köpas på rättvisa villkor både i utvecklade och utvecklande länder. Sverige måste fortsätta den inriktning som vi socialdemokrater står för och ta initiativet till en ökad handel med den tredje världen och agera för mer jämlika handelsvillkor. Det initiativ som vår regering tog under namnet Open gate Sweden måste fortsättas.

Vi föreslår kongressen besluta:

- J61:1 att vi socialdemokrater verkar för att sänka murar inom EU och verkar för öppna gränser,
- J61:2 att vi utvecklar en politik som tacklar problemet med den nuvarande och växande dräneringen av kunskap och kompetens från fattiga länder,
- J61:3 att Sverige verkar för en ökad handel och förbättrade handelsvillkor för den fattiga världen.

Stockholms arbetarekommun

Partistyrelsens utlåtande över motionerna
G102:8, H69:7, H70:7, J60:10, J60:11, J60:12, J60:13
(gömnda/papperslösas situation)

Motion H70:7 (Luleå arbetarekommun) föreslår att Sverige ska garantera även gömda laglig rätt till vård. Motion J60:10-13 (Stockholms arbetarekommun) föreslår att verka för hårdare straff för de kriminella arbetsgivarna, att verka för att strafflagarna skärps för de arbetsgivare och privatpersoner som utnyttjar papperslösa utan att betala kollektivavtalsenliga löner och förmåner som följer avtal och arbetsmarknadslagar i övrigt, att papperslösa ges ökad tillgänglighet till sjukvård, att landstingen utformar en gemensam policy vad gäller vård till papperslösa samt att alla barn som lever i Sverige ska ha samma rätt till både vård och skola. Motion H69:7 (Malmö arbetarekommun) föreslår att garantera gömda flyktingar laglig rätt till vård och fri akutvård. Motion G102:8 (Kalmar partidistrikt) föreslår att socialdemokraterna tar ställning för att erbjuda papperslösa/gömnda personer omedelbar akut sjukvård.

I dag lever och arbetar, enligt vissa beräkningar, ett antal miljoner människor i Europa och tiotusentals människor i Sverige utan uppehållstillstånd. Flera av dem lever under mycket svåra förhållanden och utnyttjas av oseriösa arbetsgivare. En del utsätts för svåra kränkningar och övergrepp. Några lever under närmast slavliknande förhållanden, instängda och utnyttjade av människohandlare. Rädslan för att bli upptäckt och avsaknaden av tillstånd gör att det skydd som våra lagar, myndigheter och försäkringar ger ofta saknar betydelse för den som befinner sig i Sverige utan tillstånd.

Så länge vi inte kommer tillrätta med de orättvisor som finns i världen idag, kommer människor att vara beredda att göra nästan vad som helst för att ta sig till Europa för att arbeta – lagligt eller olagligt.

Reglerna för invandring till Sverige innebär starka begränsningar för de papperslösa som befinner sig här. Samhället måste kunna skydda dem från att utnyttjas, samtidigt som samhället inte tillåter dem att vistas i Sverige. Samhället måste också arbeta för att förebygga att människor lever här utan tillstånd.

Mänskliga rättigheter och alla människors lika värde gäller oavsett varifrån man kommer och var man befinner sig, med eller utan tillstånd och hur svårt det än må vara att se till att de respekteras. Det går aldrig att acceptera en situation där en grupp i samhället lever och behandlas som om de vore rättslösa. Utnyttjande av människor som lever och arbetar här är oacceptabelt. Att leva i Sverige utan tillstånd och hanka sig fram på svartjobb är inte en lösning utan leder i förlängningen till en fruktansvärd livssituation.

En av orsakerna till att så många tar risken att leva och arbeta utan tillstånd i Sverige eller andra delar av Europa, är att det finns en efterfrågan på billig arbetskraft som ställer få eller inga krav på sin arbetssituation. En viktig åtgärd för såväl arbetsmarknaden som för att förebygga att människor lever gömda, är att motverka att oseriösa arbetsgivare anställer personer utan uppehållstillstånd. Arbetsgivare som anställer arbetskraft illegalt är inga välgörare utan begår en kriminell handling. Det handlar om att på olaglig väg tjäna snabba pengar på människors utsatthet. Det är inte de papperslösa som är roten till problemet – problemet är kriminella arbetsgivare som dumpar löner och sociala villkor. Enligt utlänningslagen är det ett brott att arbeta i Sverige utan arbetstillstånd och den som gör det kan dömas till böter. Arbetsgivaren kan dömas till böter eller fängelse enligt samma lag. På EU-nivå har en gemensam lagstiftning tagits fram för påföljder för arbetsgivare som

anställer tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i EU samt krav på arbetsgivarna att vidta förebyggande åtgärder och andra kontroller. Partistyrelsen anser att en svensk lagändring bör göras så att arbetsgivaren kan dömas att betala skadestånd till arbetstagaren. Straffet för att utnyttja arbetskraft skulle således öka och sannolikt minska förekomsten av oseriösa arbetsgivare, samtidigt som incitamenten för att anmäla dessa skulle öka.

Antalet människor som trotsar murar och gränser kommer att öka. Det måste Sverige klara med medmänskligheten i behåll.

Den begränsade tillgången till sjukvård för personer som befinner sig i Sverige utan tillstånd är inte ett problem enbart för den gruppen. Problemet gäller alla som är över 18 år och kommer från ett land utanför EU som inte har avtal med Sverige och som befinner sig i Sverige tillfälligt och är papperslösa. För dem har sjukvården endast skyldighet att ge akut vård och de får betala fullt pris för vården.

Principen att människor som inte är bosatta i Sverige och som inte ingår den svenska sjukförsäkringen får betala för sig är rimlig. Men konsekvenserna kan bli svåra för dem som befinner sig i Sverige, lagligt eller ej, och som är i behov av sjukvård och inte kan betala. Kostnaden för viss vård är på vissa håll så pass hög att de allra flesta som besöker vårt land förmodligen skulle undvika att besöka sjukvården vid behov.

Samtidigt är det önskvärt att människor som besöker vårt land också kan få vård om olyckan skulle vara framme, om man plötsligt skulle må sämre eller om man känner sig orolig och behöver träffa en läkare. Att ingen ska nekas nödvändig vård är självklart. Men i en tid då människor reser alltmer och besöken till vårt land ökar, anser vi socialdemokrater att det är viktigt att öka tillgängligheten i vården för dem som vistas här tillfälligt, även om det inte gäller akuta vårdbehov.

Man ska kunna besöka vården, för vardagsåkommor, mödrahälsovård eller andra undersökningar till ett rimligt pris. På så vis kan man också bättre förebygga att människor tvingas att genomföra kostsamma operationer och behandlingar i Sverige.

Dagens vårdkostnader för personer som saknar försäkring, varierar beroende på vilket landsting man befinner sig i. I vissa landsting har man redan rimliga kostnader för personer som saknar försäkring, medan det i andra landsting är svårt att veta på förhand vad vården kostar. En översyn av nuvarande system bör göras för vad som ska gälla för personer utan försäkring, med syfte att öka tillgängligheten och överväga nya kostnadsmodeller. Partistyrelsen anser att en utredning skyndsamt ska tillsättas för att klargöra dessa frågor. Vidare anser partistyrelsen att landstingen bör utforma gemensamma riktlinjer när det gäller vård till papperslösa.

Papperslösa barn befinner sig i en särskilt utsatt position och har inga möjligheter att själva påverka sin situation. Barn har egna och tydliga rättigheter som uttrycks i FN:s Barnkonvention. Barn under 18 år som inte själva har sökt, eller vars föräldrar aldrig ansökt, om uppehållstillstånd i Sverige, utgör idag en grupp som faller utanför lagstiftningen när det gäller sjukvård. Dessa barn omfattas inte av samma vård som barn som är bosatta i Sverige eller som de barn som är gömda men har funnits med i asylprocessen. Vi kan aldrig acceptera att barn används som hävstång för att upprätthålla en reglerad invandring. Partistyrelsen anser att alla barn som lever i Sverige ska ha rätt till vård på lika villkor. På samma sätt ska alla barn ha rätt till skolgång. Skolan ger dessa flickor och pojkar en viktig fast punkt i en vardag kantad av oro och fruktan.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motion J60:10

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet G102:8, H69:7, H70:7, J60:11, J60:12, J60:13

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

H69:5, H70:5, J27:3, J62:1, J63:1, J63:2, J63:3 (anhöriginvandring)

Motion H70:5 (Luleå arbetarekommun) föreslår att definitionen av familj vidgas så att familjeåterförening underlättas även där föräldrarna är döda eller befinner sig i en lång asylprocess. Motion H69:5 (enskild, Malmö arbetarekommun) föreslår att det underlättas för vuxna barn och äldreföräldrar i processen för familjeåterförening. Även i de fall där föräldrarna är döda eller befinner sig i en lång asylprocess. Motion J27:3 (Malmö arbetarekommun, enskild) föreslår att myndigheterna förkortar intervju- och utredningstiden för anknytningsfall, vid ansökningstillfälle om uppehålls- och arbetstillstånd. Motion J62:1 (Malmö arbetarekommun) föreslår att ändringar göres i lagen som innebär att flyktingar ges möjlighet att erhålla prövning av grunderna för uppehållstillstånd i Sverige, därest make/maka eller barn erhållit uppehållstillstånd alternativt medborgarskap i Sverige. Motion J63:1–3 (enskild, Upplands Bro arbetarekommun) föreslår att invandrare/flyktingar skall ha rätten att ta hit närmaste anhörig som avser mor/farförälder syskon med respektive, att ansökan om uppehållstillstånd för dessa även kan ske av vuxet barn till närmast anhörig som redan är boende i Sverige med Svenskt medborgarskap samt att dessa skall ges förtur med förkortad handläggningstid samt att den närmaste mor/farförälder som inte har anknytning till annan än boende i Sverige skall få särskild förenklad prövning och Migrationsverket skall om särskilda uppgifter inte är negativa för Sveriges säkerhet alltid vara positiva och medgiva invandringen/ Svenskt medborgarskap i sin slutsats för dessa personer.

En stor del av den totala invandringen till Sverige utgörs av anhöriginvandring. Idag omfattas makar, sambopar, registrerade partner samt barn under 18 år av reglerna om familjeanknytning. Förutom dessa kan i undantagsfall även nära anhörig över 18 år, när man bott tillsammans i hemlandet, (så kallad hushållsgemenskap), få uppehållstillstånd.

Partistyrelsen är dock medveten om problematiken med att om person som gift sig under asylprövningen och fått barn i Sverige vid avslag på sin asylansökan måste åka tillbaka till sitt hemland för att ansöka om uppehållstillstånd på nytt. Detta tillvägagångssätt bör ses över för att möjliggöra en smidigare process för en ny asylansökan med hänsyn till nya förutsättningar. Regeringen har tillsatt en utredning som ska se över problematiken och föreslå förändringar som behövs för att förbättra lagen. Partistyrelsen håller med motionären i sak men vill avvakta regeringens utredning innan beslut om lagändring tas.

Partistyrelsen tycker det är viktigt att personer som har fått uppehållstillstånd i Sverige ska ha möjlighet att leva tillsammans med sin make/maka och sina minderåriga barn. Inte minst handlar det om barnens rätt att få leva med sina föräldrar, vilket gör att ett beslut som säger något annat står i strid med FN:s barnkonvention. Partistyrelsen anser också att processen för syskon att komma till äldre syskon i fall där båda föräldrarna är döda ska underlättas. Om regeringens förslag på försörjningskrav som en förutsättning för återförening antas, riskerar det att motverka integration men framförallt är det ur humanitära skäl förkastligt. Att de personer som tenderar att stå långt ifrån arbetsmarknaden och möjlighet till försörjning ska

straffas genom att nekas återförening med exempelvis fru och barn är oacceptabelt.

Partistyrelsen är enig med motionären och ser fördelar med att förenkla handläggningen vid ansökningstillfälle om uppehålls- och arbetstillstånd för anknytningsfall då återförening med nära och kära för många som sökt asyl i Sverige och som fått uppehållstillstånd innebär en viktig del i integrationsprocessen.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet H69:5, H70:5, J27:3, J62:1, J63:1, J63:2, J63:3.

Motion J62

Malmö arbetarekommun

Flyktingars rätt

Det har vid ett flertal tillfällen konstateras att den lag som finns i dag gällande att söka uppehållstillstånd är synnerligen fel i vissa delar.

Exempel: En flykting kommer till Sverige och får uppehållstillstånd, då är allt väl. Flyktingen träffar en annan flykting och skaffar barn tillsammans, barnet blir då svensk medborgare med rätt att stanna i Sverige tillsammans med fadern som fått uppehållstillstånd. Modern får beslut om att hon inte får uppehållstillstånd i Sverige och då överklagar hon detta till Länsrätten.

Länsrätten konstaterar att modern i detta fall enligt gällande lag inte kan beviljas uppehållstillstånd, utan ska utvisas tillbaka till sitt hemland och där kan hon söka rätt till uppehållstillstånd vid svensk ambassad eller konsulat. Det finns enligt lagen ingen möjlighet att ta hänsyn till ömmande skäl, trots att barnen är små ofta ett år eller därunder. Det lönar sig inte för nämndemännen att reservera sig till förmån för modern och familjen i övrigt, eftersom Migrationsverket i så fall överklagar till Migrationsöverdomstolen som följer lagen strikt. Utvisning till hemlandet sker med mycket stora kostnader för Sverige med personal från Migrationsverket eller Polisen.

Det är mycket vanligt att man sedan får tillstånd att återkomma till Sverige efter gjorda utredningar, men det tar upp till sex månader att få ordnat nödvändiga papper för att återkomma till Sverige oavsett om barn är inblandade eller ej. Ofta blir det problem med försörjningen eftersom övrig släkt inte finns kvar i hemlandet eller finns långt från centralorten i där ambassaden finns. Generaldirektören i Migrationsverket Dan Eliasson konstaterar att lagen är fel och borde ha ändrats för länge sedan.

Tobias Billström har tillsatt en utredning som ska se över problematiken och föreslå förändringar som motsvarar de förbättringar som behövs för att upplevas som rättvisa. Utredningen ska utvärdera gällande lag och då ta hänsyn till den praxis som kommit fram under de två till tre år som lagen gällt. Eftersom lagen har tolkats strikt till mycket hög procent har detta blivit en praxis varför det måste ske en lagändring för att ge den berörda målgruppen av flyktingar möjlighet att erhålla uppehållstillstånd i Sverige, därest make/maka eller barn erhållit uppehållstillstånd alternativt medborgarskap i Sverige.

Med hänvisning till ovanstående yrkar jag:

J62:1 att ändringar göres i lagen som innebär att flyktingar ges möjlighet att erhålla prövning av grunderna för uppehållstillstånd i Sverige, därest make/maka eller barn erhållit uppehållstillstånd alternativt medborgarskap i Sverige.

Preben Karlsson

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion J63

Upplands Bro arbetarekommun – enskild

Vår invandrapolitik i Sverige

Några av våra invandrare som flyttat hit som flykting från land där omoraliska förhållanden, krig liknande, och som erhållit permanent uppehållstillstånd (svenskt medborgarskap) har idag inte rätten att få hit sina närmaste anhöriga med/på samma villkor.

Mitt förslag är:

- J63:1 att invandrare/flyktingar ska ha rätten att ta hit närmaste anhörig som avser mor/farförälder syskon med respektive,
- J63:2 att ansökan om uppehållstillstånd för dessa även kan ske av vuxet barn till närmast anhörig som redan är boende i Sverige med svenskt medborgarskap samt att dessa ska ges förtur med förkortad handläggningstid,
- J63:3 att den närmaste mor/farförälder som inte har anknytning till annan än boende i Sverige ska få särskild förenklad prövning och Migrationsverket ska om särskilda uppgifter inte är negativa för Sveriges säkerhet alltid vara positiva och medgiva invandringen/ Svenskt medborgarskap i sin slutsats för dessa personer.

Björn Kron, Bro socialdemokratiska förening

Upplands Bro arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

En rättvis värld är möjlig

- Folkrätt och mänskliga rättigheter
- Fred och säkerhet
- Migration

socialdemokraterna.se

JOBB
KONGRESSEN
28 okt–1 nov 2009